

Årsredovisning 2022

Innehåll

Landskapsregeringens översikt	3
Självstyrelsemyndigheterna	5
Ålands lagting	5
Ålands delegation i Nordiska rådet	8
Östersjösamarbete BSPC	9
Lagtingets bibliotek	10
Landskapsrevisionen	11
Ålands landskapsregering	12
Landskapsregeringen och dess verksamhet	12
Regionkommittén	15
Landskapsförvaltningens övergripande områden	16
Landskapets ekonomi	16
Strategisk samhällsutveckling	18
Landskapsförvaltningens organisation	34
Personalen	35
Allmänna förvaltningen	40
Översikt	40
Risker och osäkerhetsfaktorer	40
Intern styrning och kontroll	41
Regeringskansliet	45
Lagberedningen	53
Finansavdelningen	56
Social- och miljöavdelningen	64
Utbildnings- och kulturavdelningen	77
Näringsavdelningen	92
Infrastrukturavdelningen	102
Fristående enheter	118
Ålands fiskevårdscentrum	118
Verkstad och lager	120
Vägunderhållsverksamhet	120
Myndigheter	122
Ålands Statistik- och utredningsbyrå	122
Datainspektionen	126
Ålands energimyndighet	129

Ålands polismyndighet	131
Ålands ombudsmannamyndighet	136
Lotteriinspektionen	139
Upphandlingsinspektionen.....	141
Ålands hälso- och sjukvård	144
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet	150
Högskolan på Åland	158
Ålands folkhögskola.....	163
Ålands musikinstitut	166
Ålands gymnasium	169
Ålands sjösäkerhetscentrum	174
Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet	178
Fordonsmyndigheten	181
Årsbokslut.....	183
Resultaträkning	183
Balansräkning	185
Noter	187
Bilaga 1: Övriga poster - poster som saknas i balansräkningen	202
Bilaga 2: Landskapsägda bolag samt intressebolag och affärsverk.....	203
Bilaga 3: Specifikation över covid-19 relaterade kostnader.....	204
Bilaga 4: Resultaträkning konsoliderad	205
Bilaga 5: Balansräkning konsoliderad.....	207
Finansieringsanalys.....	209
Uppföljning av budget.....	211
Bilagor.....	228
Bilaga 1: Åtgärdsuppmåningar	228
Bilaga 2: Ålands naturreservat	229
Bilaga 3: Landskapets fastighetsverk.....	232
Revisionsberättelse	240

Landskapsregeringens översikt

Enligt 20 § i finansförvaltningslagen (2012:69) omfattar landskapsbokslutet en resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys, budgetuppföljning samt noter för att ge en sådan rättvisande bild som avses i 19 § 2 mom. sagda lag.

Inledningsvis kan konstateras att även om det nu lätt glöms bort påverkades början av verksamhetsåret 2022 väsentligt av covid-19-pandemin och restriktioner kopplade till pandemin. På grund av pandemin men även frågor kopplade till rikets social- och hälsovårdsreform har problemen vad gäller både lagstiftningsbehörigheten och regleringen i 30 § 9 punkten självstyrelselagen kring den åländska förvaltningsbehörigheten vad gäller smittosamma sjukdomar hos människor blivit uppenbar. Ett talande exempel är att rikets lag om smittsamma sjukdomar (FFS 1227/2017) redan ändrats 21 gånger sedan den trädde i kraft för sex år sedan. Dessa ändringar i smittskyddslagen är direkt tillämpliga också på Åland. Smittskyddslagen utgår från rikets förvaltningsstrukturer och vid beredningen av lagstiftningen görs konsekvensbedömningar enbart utgående från förhållandena i Finland utan att varken möjligheterna eller kostnaderna för att utföra uppgifterna på Åland beaktats. Det kan också konstateras att regleringen i 30 § 9 punkten självstyrelselagen inte överensstämmer med den verkliga uppgiftsfördelningen mellan självstyrelsemyndigheterna och rikets myndigheter samt att regleringen inte beaktar uppgifter som nu efter den 1 januari 2023 i riket utförs av välfärdsområden. Därför har från åländsk sida i den pågående självstyrelselagsrevisionen föreslagits att 30 § 9 punkten i självstyrelselagen ändras så att hänvisningen till de smittsamma sjukdomarna hos människor stryks. I stället skulle självstyrelsens förvaltningsansvar bygga på en överenskommelseförordning som bereds i samråd med riksmyndigheterna. Detta förutsätter ett tillägg till 32 § självstyrelselagen så att en överenskommelseförordning också kan avse uppgifter i rikslagstiftning som i övriga Finland sköts av välfärdsområden. Regleringen skulle inte bara lösa problemen kring smittskyddet utan även skapa en juridisk grund för att på Åland fortsättningsvis sköta övriga uppgifter inom hälso- och sjukvård som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet.

Bokslutet för 2022 och resultatet om 15.340.979 euro har även det kraftigt påverkats av pandemin och det historiska första särskilda bidraget om 17.537.120 euro som Ålandsdelegationen beviljade 21.7.2022 för covid-19 relaterade kostnader landskapet Åland hade under år 2020. Covid-19-pandemin och restriktioner kopplade till pandemin drabbade särskilt Åland och ersättningen från finska staten omfattar enbart de direkt påvisbara kostnader landskapet Åland haft för att förhindra och undanröja rubbningarna i den åländska samhällsekonomin. Trots förvaltningens gedigna arbete som medförde att landskapet Åland på euron erhöll alla medel man ansökt om, har kostnaderna och de långsiktiga följderna för det åländska samhället av covid-19 pandemin långt överskridit de 17.537.120 euro som erhöles i särskilt bidrag.

Ifall vi lämnar covid-19-pandemin och kliver in i den direkt efterföljande krisen kopplad till Rysslands invasionskrig i Ukraina är det lätt att lyfta fram nya stora utmaningar för det åländska samhället i form av skenande inflation, höga energipriser och väsentligt högre transportkostnader till sjöss som givetvis också det påverkat detta bokslut med flera miljoner euro. Det som däremot är lika viktigt att lyfta fram är det smått otroliga i att vi tillsammans från det offentliga Åland, rikets myndigheter och det privata hittills gett tillfälligt skydd åt över 300 flyktingar från Ukraina bestående av främst kvinnor och barn. Detta motsvarar över 1 procent av Ålands befolkning som tillhandahållits boende, samhällsservice och försörjning. Då Rysslands anfallskrig i Ukraina och det drastiskt ändrade säkerhetspolitiska läget i Europa tillsammans med Finlands ansökan att bli medlem i försvarsalliansen Nato satt fokus på Ålands demilitarisering och neutralisering tåls därtill att poängtera att samarbetet med Finland till dessa delar fungerat klanderfritt. Det finns inget som tyder på att Ålands säkerhet eller Ålands folkrättsliga status som demilitariserat och neutraliserat område är hotat.

Då det är lätt att fastna i dessa turbulenta tiders utmaningar bör avslutningsvis poängteras att vi under år 2022 även med små resurser och folkligt lyckats fira Åland 100, formaliserat det associerade medlemskapet i Unesco samt internationellt lyft upp Rederi Ab Gustaf Eriksons arkiv (GE-arkivet).

Bara firandet av Åland 100 i sig har inneburit flera evenemang och många prominenta besök utifrån. Den exponering Åland fått i vår omvärld genom firandet av Åland 100, Unesco och GE-arkivet är exceptionell. Det arbete som lagts ned på Åland för att minska beroendet av fossila bränslen och generellt satsa på förnyelsebara energikällor i form av vindenergi och solenergi, där satsningen på havsbaserad vindkraft är den största, har också det renderat i internationellt intresse. Genom dessa satsningar samt arbetet med utvecklings- och hållbarhetsagendan finns redan en grund för att i det åländska samhället genomföra den gröna omställning som nu genom tvingande regleringar prioriteras i hela EU.

	År 2022	År 2021
Befolkningsantal 1.1 respektive år	30 422	30 129
Verksamhetsbidrag	-309 510 321	-299 748 365
Nettokostnad per ålänning, euro	10 174	9 949

Nettokostnaden per ålänning steg med 2,3 procent. Det kan bland annat förklaras av att inflationen fortsatte att öka kraftigt under 2022 och i genomsnitt var 6,6 procent på Åland (ÅSUB: Översikter och indikatorer 2023:1, Konjunkturindikatorer 2022) och den allmänna löneförhöjningen var 2,25 procent från den 1 juni 2022.

Samma förklaringar som för nettokostnaden per Åland kan ligga till grund för att självfinansieringsgraden minskade med 0,3 procentenheter mellan år 2021 och 2022. Det finns ingen generell fastställd målsättning vad gäller självförsörjningsgrad.

Självfinansieringsgrad	År 2022	År 2021
Summa verksamhetens intäkter	26 345 459,55	26 079 410,55
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföring	4 600 632,61	4 940 805,53
Intäkter sammanlagt	30 946 092,16	31 020 216,08
Summa verksamhetens kostnader	-222 136 122,54	-209 792 456,28
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-100 952 073,06	-103 908 334,70
Kostnader sammanlagt	-323 088 195,60	-313 700 790,98
Självfinansieringsgrad	9,6 %	9,9 %

Självstyrelsemyndigheterna

Ålands lagting

Sammansättning 1.1.2022 - 31.12.2022

Presidium:

Talman: Bert Häggblom, Mariehamn

Första vicetalman: Katrin Sjögren, Mariehamn

Andra vicetalman: Roger Nordlund, Mariehamn

Ledamöter

Bergbo Annette, Föglö, (1.1.2022-12.10.2022)

Eckerman Jessy, Mariehamn

Egeland Stellan, Hammarland

Eliasson Torbjörn, Saltvik

Eriksson Anders, Jomala

Fellman Nina, Mariehamn

Gunell Camilla, Mariehamn

Holmberg John, Mariehamn

Holmström Simon, Mariehamn

Häggblom Lars, Hammarland

Högman Gyrid, Mariehamn

Josefsson Jesper, Saltvik

Juslin Rainer, Föglö

Lindholm Mikael, Vårdö

Mansén Robert, Lemland

Mattsson Liz, Hammarland

Måtar Marcus, Mariehamn

Nordberg Mika, Jomala

Pettersson Jörgen, Mariehamn

Påvals Simon, Mariehamn

Röblom Alfons, Mariehamn (12.10.2022-31.12.2022)

Salmén Jan, Saltvik

Silander Tage, Mariehamn

Strand Jörgen, Jomala

Söderlund Pernilla, Mariehamn

Toivonen Stephan, Mariehamn

Valve Wille, Jomala

Zetterman Ingrid, Mariehamn

Lagtingsarbetet

Sammanträden

Under kalenderåret 2022 var lagtinget församlat till 64 plenum, 5 frågestunder och övriga sammankomster. Sammanträdesperioderna inföll under tiden 17.1—31.1, 2.2—11.2, 7.3—28.3, 4.4—25.4, 2.5—23.5, 13.6—17.6, 29.8—26.9, 7.11—23.11 och 7.12—19.12.2022.

Ärenden

Under kalenderåret 2022 överlämnades till lagtinget följande framställningar, förslag, meddelanden, motioner, spörsmål och skriftliga frågor:

Ärendeslag	2020	2021	2022
Från republikens president			
Framställningar angående internationella fördrag	12	10	15
Framställningar angående självstyrelsen	1	0	0
Totalt från republikens president	13	10	15
Från landskapsregeringen			
Lagförslag	46	26	35
Budgetförslag	6	5	6
Meddelanden	2	4	6
Totalt från landskapsregeringen	54	35	47
Från lagtingsledamöterna			
Lagmotioner	0	0	0
Åtgärdsmotioner	16	7	15
Budgetmotioner	104	123	136
Spörsmål	2	3	1
Skriftliga frågor	9	8	36
Totalt från lagtingsledamöterna	131	141	188
Från talmanskonferensen			
Framställningar	2	2	2

Härutöver har till lagtinget överlämnats och där behandlats följande berättelser:

- Landskapsregeringens årsredovisning för 2021
- Landskapsrevisionens berättelse över effektivitetsrevisionen för 2021
- Landskapsrevisionens verksamhetsberättelse för 2021
- Ålands delegation i Nordiska rådets berättelse för 2021
- Landskapsregeringens redogörelse enligt AO 36 §.

Antalet samråds- och informationsärenden som rör Europeiska unionen framgår av landskapsregeringens meddelanden över EU-ärenden.

Besök, arrangemang, uppvaktningar och resor

Lagtingets arbetsår 2021—2022 öppnades den 8 november 2021 med ett traditionellt program.

Sveriges riksdags svensk-åländska parlamentariska vänförening besökte lagtinget den 16 maj 2022. Under dagen diskuterades frågor av gemensamt intresse med talman Bert Häggblom och representanter för de åländska partierna. Vänföreningen besökte även Ålands fredsinstitut, Ålands Penningautomatförening och Ålandsbanken.

Firandet av Åland 100 kulminerade på självstyrelsedagen den 9 juni 2022. Republikens president Sauli Niinistö och fru Jenni Haukio, Sveriges kungapar och talmän från de nordiska parlamenten hedrade Åland med sitt deltagande i firandet. På programmet för stod besök vid Bomarsunds fästningsruin, information om Åland självstyrelse och lagtingets traditionella uppvaktning vid Julius Sundbloms staty vid vilken såväl republikens president Sauli Niinistö som H.M. Carl XVI Gustaf höll tal. Firandet avslutades med en jubileumskonsert på Andersudde.

Under en festlighet i lagtingets plenisal den 13 juni 2022 utdelades stipendier ur Ålands självstyrelses jubileumsfond. Agneta Karlsson, Mats Wickström och Anna Sundelin presenterade sin bok Kvinnor i

Ålands lagting under självstyrelsens första 100 år. Representanter för Ålands Marthadistrikt r.f. överräckte i 100 års gåva en bonad där namnet på alla de lagtingsledamöter som suttit i lagtinget från år 1922 tills idag broderats för hand. Fredrik Erlandsson, Caroline Furbacken och Erik Sundström framträdde med sång och musik.

Under året besöktes lagtinget av Finlands riksdags grundlagsutskott och stora utskott samt av Sveriges riksdags konstitutionsutskott. Under året besökte även Storbritanniens ambassadör Theresa Bubbear, Slovakiens ambassadör Slavomíra Mašurová, Polens ambassadör Piotr Rychlik, Tjeckiens ambassadör Adam Vojtěch och biträdande beskickningschef Iván Pál Medveczky från Ungerns ambassad lagtinget.

Övrigt

Arbetet i lagtinget påverkades endast i begränsad utsträckning av pandemin under år 2022, tydligast syntes pandemins spår i ett ökat antal digitala möten i utskott och andra organ.

Omfattningen av lagtingets arbete var i princip oförändrad, antalet plenum under år 2022 var 64 (56) och antalet frågestunder 5 (6).

Ur Ålands självstyrelses 75-års jubileumsfond utdelades den 9 juni 2022 7 stipendier på basen av ett förslag från ett av kanslikommissionen tillsatt stipendieråd. Stipendierna utdelades till Erika Boman (6.000 euro, vårdvetenskap), Nellie Carlströmer-Berthén (2.000 euro, vårdvetenskap), Magdalena Häger (5.000 euro, vårdvetenskap), Marika Nordberg (15.000 euro, vårdvetenskap), Jenni Lucenius (5.000 euro, arkeologi), Johan Flink (12.000 euro, nationalekonomi), Ida Scherman (2.000 euro, folkrätt) och Hasan Akintug (5.000 euro, statsvetenskap). Kanslikommissionen hade liksom föregående år reserverat en del av medlen för ett flerårigt forskningsprojekt om kvinnor i lagtinget under självstyrelsens 100-åriga historia och doktoranden Mats Wikström och Anna Sundelin med projektgrupp beviljades stipendium för projektet som nu är avslutat.

Självstyrelsepolitiska nämnden har under året, liksom under föregående år, vid sidan av sin ordinarie ärendehantering lagt vikt vid att följa arbetet med utvecklandet av självstyrelagen.

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Personalkostnader	-2 247 258,94	-2 292 762,00	-45 503,06	98,0%
Köp av tjänster	-86 179,21	-120 000,00	-33 820,79	71,8%
Material förnödenh	-1 139,92	-20 000,00	-18 860,08	5,7%
Övr verksamh kostn	-600,00	-23 238,00	-22 638,00	2,6%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 335 178,07	-2 456 000,00	-120 821,93	95,1%
Summa Verksamhetsbidrag	-2 335 178,07	-2 456 000,00	-120 821,93	95,1%
Summa Årsbidrag	-2 335 178,07	-2 456 000,00	-120 821,93	95,1%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-2 335 178,07	-2 456 000,00	-120 821,93	95,1%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-2 335 178,07	-2 456 000,00	-120 821,93	95,1%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
10100 Lagtinget, verksamhet	-1 961 038,19	-2 370 388,90	-2 332 701,08	-2 335 178,07

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	1 125,00		-1 125,00	
Övr verksamh intäkt	2 300,00		-2 300,00	
Summa Verksamhetens intäkter	3 425,00		-3 425,00	
Personalkostnader	-648 636,69	-607 042,00	41 594,69	106,9%
Köp av tjänster	-284 703,06	-142 600,00	142 103,06	199,7%
Material förnödenh	-31 051,30	-140 358,00	-109 306,70	22,1%
Övr verksamh kostn	-628 583,25	-917 000,00	-288 416,75	68,5%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 592 974,30	-1 807 000,00	-214 025,70	88,2%
Övriga ink kap överf	-240 656,30	-255 000,00	-14 343,70	94,4%
Summa Utgift ink o kap öv	-240 656,30	-255 000,00	-14 343,70	94,4%
Summa Kostn ink o kap öv	-240 656,30	-255 000,00	-14 343,70	94,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 830 205,60	-2 062 000,00	-231 794,40	88,8%
Summa Årsbidrag	-1 830 205,60	-2 062 000,00	-231 794,40	88,8%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 830 205,60	-2 062 000,00	-231 794,40	88,8%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 830 205,60	-2 062 000,00	-231 794,40	88,8%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
11100 Lagtingets kansli	-1 181 519,61	-1 171 307,96	-1 248 482,27	-1 332 228,02
11130 Lagtingets bibl, verksamhet	-20 136,75	-18 035,47	-17 254,79	-15 620,17
11210 BSPC, Östersjösamarbete	-14 079,23	-3 580,38	-1 747,05	-7 263,79
11220 Dispositionsmedel, lagting	-36 354,84	-12 095,11	-71 759,09	-234 437,32
11290 Till lagt.grupp disp för kansl	-251 115,03	-255 000,10	-219 260,80	-240 656,30
Summa 1100_7 Lagtinget, kansli	-1 503 205,46	-1 460 019,02	-1 558 504,00	-1 830 205,60

Ålands delegation i Nordiska rådet

Delegationen avger en egen berättelse till lagtinget över delegationens aktiviteter inom ramen för Nordiska rådet samt de frågor som har väsentlig betydelse för Åland i det nordiska samarbetet.

Delegationen har under året sammanträtt åtta gånger.

Ålands delegation i Nordiska består av de av lagtinget valda medlemmarna samt de av landskapsregeringen utsedda representanterna.

Delegationens sammansättning 1.1-9.11.2022	
Ordinarie medlemmar	Suppleanter
Anders Eriksson, ordförande	Simon Holmström,
Camilla Gunell, vice ordförande	Wille Valve
Lagtinget beslutade om en ny sammansättning för delegationen 9.11.2022	
Ordinarie medlemmar	Suppleanter
Mikael Lindholm, ordförande	Simon Holmström
Camilla Gunell, vice ordförande	Marcus Måtar

Av landskapsregeringen utsedda medlemmar:	
Lantrådet Veronica Thörnroos	
Vicelantrådet Harry Jansson	
Minister Torbjörn Eliasson	
Minister Annette Holmberg-Jansson, nordisk samarbetsminister	
Minister Annika Hambrudd	
Minister Fredrik Karlström	
Minister Alfons Röblom (1.1 -12.10.2022)	
Minister Christian Wikström	

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	1 021,90		-1 021,90	
Summa Verksamhetens intäkter	1 021,90		-1 021,90	
Personalkostnader	-960,19		960,19	
Köp av tjänster	-34 567,16	-37 000,00	-2 432,84	93,4%
Övr verksamh kostn	-12 172,55	-11 000,00	1 172,55	110,7%
Summa Verksamhetens kostnader	-47 699,90	-48 000,00	-300,10	99,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-46 678,00	-48 000,00	-1 322,00	97,2%
Summa Årsbidrag	-46 678,00	-48 000,00	-1 322,00	97,2%
Summa Räkningsperiodens resultat	-46 678,00	-48 000,00	-1 322,00	97,2%
Summa Räkningsperiodens under- eller överskott	-46 678,00	-48 000,00	-1 322,00	97,2%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
13010 Nordiska Rådet	-23 081,97	-4 311,51	-7 831,87	-46 678,00
Summa 1300_7 Nordiska Rådet	-23 081,97	-4 311,51	-7 831,87	-46 678,00

Östersjösamarbete BSPC

Lagtinget deltar inom ramen för den Parlamentariska Östersjökonferensen (BSPC) i ett samarbete kring Östersjön i vilket 11 nationella parlament, 11 regionala parlament och 5 interparlamentariska organisationer ingick i början av året. Som en följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina utslöts de ryska medlemmarna duman, federationsrådet och de regionala parlamenten från arbetet i organisationen. BSPC består i fortsättningen av 10 nationella parlament, 7 regionala parlament och 5 interparlamentariska organisationer.

Lagtingets BSPC-delegation utgörs av lagtingsledamöterna Wille Valve, ordförande, Liz Mattsson, Jesper Josefsson, Jessy Eckerman och Simon Påvals. Ordförandeskapet för BSPC har innehafts av Sverige, som också arrangerade den årliga BSPC konferensen, för andra året i rad, men denna gång som en normal konferens i Stockholm efter att konferensen 2020 och 2021 hållits i digital form på grund av de rådande reserestriktionerna i samband med pandemin.

Lagtingets representanter har deltagit i den årliga konferensen, den ständiga kommittén och arbetsgruppen för klimatförändring och biodiversitet. Delegationen stod som värd för ett möte med

arbetsgruppen för klimatförändring och biodiversitet 9—10 maj 2022. Under mötet fick deltagarna information om energiutveckling, Bärkraft, Leader, våtmarksprojekten och Bobarhetsprojektet på Kökar.

Lagtingets bibliotek

Arbetet med att skanna in äldre lagtingshandlingar och göra dem tillgängliga på lagtingets webbplats har fortgått. Handlingarna har utökats med åren 1940—1951.

Jämfört med föregående år minskade utlånen medan besöken ökade. Lånen uppgick till 1 344 (1 719) varav 30 (38) utgjordes av fjärrlån från Finland och Sverige. Antalet unika låntagare var 128 (125). Den 13 januari 2023 utgjordes bokbeståndet av 14 503 (14 284) dokument.

156 (179) nya dokument registrerades och 66 (295) gallrades.

Under 17 veckor räknades 662 besökare i biblioteket, vilket ger ett medeltal på cirka 39/vecka (29/vecka). Till besök räknas också frågor per telefon och e-post.

Bibliotekariens arbetstid var 80 procent av heltid fram till medlet av oktober då den utökades till 10 procent och arbetsuppgifter inom receptionen tillkom.

Landskapsrevisionen

Landskapsrevisionens översikt

Utöver denna redogörelse lämnar landskapsrevisionen en separat verksamhetsberättelse till lagtinget.

En berättelse med resultaten från effektivitetsrevisionen under 2022 överlämnades till lagtinget i februari 2023. Berättelsen innehöll fem granskningsrapporter: 1) granskning av infrastrukturavdelningen, 2) granskning av Ålands sjösäkerhetscentrum, 3) utvärdering av Högskolan på Ålands rutiner för intern kontroll, 4) granskning av måluppfyllelse och styrningen av målsättningarna för Högskolans verksamhet samt 5) granskning av Högskolans utbildningsavtal och resultatfinansiering.

Inom EU-revisionen avgavs i februari 2023 ett revisionsuttalande och en kontrollrapport gällande Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden (ERUF/ESF) respektive Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF). År 2022 utfördes granskningar av stöd till tolv enskilda insatser inom programmen. En systemgranskning av förvaltnings- och kontrollsystemet för ERUF/ESF utfördes även. Därtill gavs en granskningsrapport inom Central Baltic Interreg-programmet.

Revisionsberättelsen för finansåret 2021 överlämnades till landskapsregeringen den 12 maj 2022. Nordens Institut på Åland granskades och revisionsberättelse överlämnades till direktören samt sändes till Rigsrevisionen i Danmark. Ålands självstyrelses jubileumsfond granskades och revisionsberättelse överlämnades till kanslikommissionen.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Personalkostnader	-162 684,02	-163 676,00	-991,98	99,4%
Köp av tjänster	-30 339,13	-35 479,00	-5 139,87	85,5%
Material förnödenh	-405,23	-800,00	-394,77	50,7%
Övr verksamh kostn	-33,95	-45,00	-11,05	75,4%
Summa Verksamhetens kostnader	-193 462,33	-200 000,00	-6 537,67	96,7%
Summa Verksamhetsbidrag	-193 462,33	-200 000,00	-6 537,67	96,7%
Summa Årsbidrag	-193 462,33	-200 000,00	-6 537,67	96,7%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-193 462,33	-200 000,00	-6 537,67	96,7%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-193 462,33	-200 000,00	-6 537,67	96,7%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
12010 Landskapsrevision, verksamhet	-183 737,21	-169 191,48	-193 666,17	-193 462,33
Summa 1200_7 Landskapsrevision	-183 737,21	-169 191,48	-193 666,17	-193 462,33
Summa 1200 Landskapsrevisionen	-183 737,21	-169 191,48	-193 666,17	-193 462,33

Ålands landskapsregering

Landskapsregeringen och dess verksamhet

Föredragning av ärenden i landskapsregeringen

De ärenden i vilka landskapsregeringen fattar beslut var från den 9 november 2022 fördelade mellan ministrarna enligt följande:

Lantråd Veronica Thörnroos. Lagberedningen samt från regeringskansliet personalfrågor, närings- och hembygdsrättsfrågor samt jordförvärv.

Vicelantråd Harry Jansson. Regeringskansliet; övergripande självstyrelsepolitiska frågor, övriga ärenden som hör till enheten för rättsliga och internationella frågor, EU, public service, polis, kommunala frågor samt från social- och miljöavdelningen klimatfrågor och från infrastrukturavdelningen energi- samt plan- och byggfrågor.

Minister Roger Höglund. Finansavdelningen; finansfrågor samt från näringsavdelningen sjöfartsfrågor.

Minister Annette Holmberg-Jansson. Social och miljöavdelningen med ansvar för social- och hälsovårdsfrågor samt Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) samt Ålands hälso- och sjukvård (ÅHS). Nordiska samarbetsfrågor från regeringskansliet.

Minister Annika Hambrudd. Utbildnings- och kulturavdelningen; utbildnings-, kultur- och idrottsfrågor samt från regeringskansliet jämställdhets- och integrationsfrågor.

Minister Fredrik Karlström. Näringsavdelningen; näringslivsfrågor och sysselsättningen förutom sjöfartsfrågorna samt digitaliseringsfrågor från regeringskansliet.

Minister Christian Wikström. Infrastrukturavdelningen; infrastrukturfrågor samt bostadsfrågor. Från social- och miljöavdelningen; miljöbyrå.

Som ett komplement till det formella beslutsfattandet sammankommer landskapsregeringen regelbundet till politiska överläggningar, vid vilka landskapsregeringen diskuterar dels aktuella planerings- och samarbetsfrågor, dels sådana enskilda ärenden som kräver en mera ingående politisk beredning.

Externa kontakter

Under år 2022 återupptogs gradvis de fysiska möten som med anledning av covid-19-pandemin endast anordnats sporadiskt under de senaste två åren.

Den 9 maj besökte familje- och omsorgsminister Aki Lindén Åland på inbjudan av minister Annette Holmberg-Jansson.

Skatteförvaltningens generaldirektör Markku Heikura besökte Åland på inbjudan av minister Roger Höglund den 30 maj 2022.

Den 22 augusti 2022 besökte statssekreterare Henrik Haapajarvi Åland på inbjudan av vicelantrådet Harry Jansson.

Vicelantrådet stod också värd två veckor senare den 5 september 2022, då Thomas Blomqvist gjorde sitt första besök på Åland i sin nya roll som Ålandsminister.

Den 12 september 2022 besöktes Åland av utrikesminister Pekka Haavisto, som inbjödits av lantrådet Veronica Thörnroos.

Den 14 september 2022 träffade minister Christian Wikström bolagsminister Tytti Tuppurainen i Helsingfors för att diskutera flygtrafiken.

När inrikesminister Krista Mikkonen besökte Åland senare samma vecka, den 15—16 september 2022, var det vicelantrådet Harry Jansson som stod värd för besöket.

Även resorna har i viss mån ökat under år 2022 tack vare lättade covid-19-relaterade restriktioner.

Lantrådet Veronica Thörnroos samt vicelantrådet Harry Jansson reste till Helsingfors den 13—16 februari för statssekreterarmöten samt diskussioner med Ålandsminister Anna-Maja Henriksson.

Den 5—6 april deltog lantrådet i Ålandsseminariet i Haag. Lantrådet deltog även den 4—6 juli i Almedalsveckan tillsammans med ministrarna Holmberg-Jansson, Höglund, Wikström, Röblom och Hambrudd. Den 26 augusti var lantrådet inbjuden som talare i den av Åbo Akademi anordnade paneldebatten Åland i Europa med gemensamma värden. Ålands representation i Helsingfors invigdes officiellt den 26 september i närvaro av lantrådet. Som avslutning på ett intensivt år deltog lantrådet i självständighetsbalen på Presidentens slott den 6 december.

Vicelantrådet Harry Jansson och minister Röblom närvarade vid den åländska mottagningen i samband med att operan Lisbeta gästspelade på Alexandersteatern i Helsingfors den 21 april. Den 30—31 maj deltog vicelantrådet i det nordiska kommunministermötet, som ägde rum i Luleå. Vicelantrådet deltog även den 11—13 juli i de politiska diskussionerna och samhällsdebatten på Suomi Areena, som liksom tidigare år anordnades i Björneborg. Den 26—28 september besökte vicelantrådet EU:s representation i Bryssel. Besöket innefattade möten med EU-parlamentariker, representanter för andra autonomier och Finlands EU-ambassadörer.

Minister Roger Höglund deltog i Nordiska ministerrådets möte i Oslo den 27 juni, samt tillsammans med representanter för Paf:s ledning i ett besök på Grand Casino Luzern i Schweiz den 25—27 augusti.

Minister Holmberg-Jansson deltog i ett nordiskt social- och hälsovårdsministermöte i Stavanger den 23—26 mars 2022, samt i ett nordiskt samarbetsministermöte i Halden den 27—28 juni. Den 23 november deltog ministern i ett möte med familje- och omsorgsminister Krista Kiuru i Helsingfors.

Minister Hambrudd närvarade vid arrangerandet av evenemanget Ålandsveckan i skolor i Helsingfors den 21—24 mars. Senare under våren deltog ministern i ett nordiskt kulturministermöte i Oslo den 3—4 maj, samt i det nordiska ministerrådet för utbildning och forskning i Trondheim den 4—5 maj.

Minister Karlström deltog i ett möte med näringsminister Mika Lintilä i Helsingfors den 7 februari. Den 22 juni deltog ministern i ministerrådet MR-FJLS i Tromsø, samt den 21—22 november i ett nordiskt arbetsmarknadsministermöte i Oslo. Minister Karlström var också värd för ett besök av Färöarnas fiskeriminister Arni Skaale den 9 augusti.

Minister Wikström besökte Helsingfors för ett möte med kommunikationsminister Timo Harakka och Finnairs ledning den 30—31 maj. Den 14 september ägde ytterligare ett möte mellan ministrarna Wikström och Harakka rum i Helsingfors.

Minister Röblom deltog i det nordiska klimatministermötet i Oslo den 3 maj, samt i det nordiska ministerrådet för utbildning och forskning i Trondheim den 4—5 maj.

Vid Nordiska rådets session i Helsingfors, som ägde rum mellan den 31 oktober och den 3 november, närvarade förutom lantrådet också ministrarna Holmberg-Jansson, Karlström, Wikström och Hambrudd.

Utöver ovanstående har ministrarna av hållbarhetsskäl hållit flertalet digitala möten på nordisk och internationell nivå.

	Sammansättning 13.1.2021 - 8.11.2022
L a n t r å d	Veronica Thörnroos, hälsovårdare, Brändö, 62; 19
V i c e l a n t r å d	Harry Jansson, pol.mag., Jomala, 59; 19
M i n i s t r a r	Roger Höglund, företagare, Finström, 64; 21
	Annette Holmberg-Jansson, restaurangchef, Jomala, 69; 19
	Annika Hambrudd, socialkurator, Jomala, 72; 19
	Fredrik Karlström, företagare, Jomala, 73; 19
	Alfons Röblom, journalist, skådespelare, Mariehamn, 83; 19 (fram till den 12 oktober 2022)*
	Christian Wikström, fil.kand., Mariehamn, 87; 19

*Från och med den 12 oktober 2022 skötte minister Röbloms ministerpost av dennes ersättare.

	Sammansättning 9.11.2022 -
L a n t r å d	Veronica Thörnroos, hälsovårdare, Brändö, 62; 19
V i c e l a n t r å d	Harry Jansson, pol.mag., Jomala, 59; 19
M i n i s t r a r	Roger Höglund, företagare, Finström, 64; 21
	Annette Holmberg-Jansson, restaurangchef, Jomala, 69; 19
	Annika Hambrudd, socialkurator, Jomala, 72; 19
	Fredrik Karlström, företagare, Jomala, 73; 19
	Christian Wikström, fil.kand., Mariehamn, 87; 19

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Avgiftsintäkter	40,00		-40,00	
Övr verksamh intäkt	1 867,74		-1 867,74	
Summa Verksamhetens intäkter	1 907,74		-1 907,74	
Personalkostnader	-810 694,49	-895 658,00	-84 963,51	90,5%
Köp av tjänster	-58 266,63	-16 342,00	41 924,63	356,5%
Material förnödenh	-25 360,98		25 360,98	
Övr verksamh kostn	-85 411,89	-103 000,00	-17 588,11	82,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-979 733,99	-1 015 000,00	-35 266,01	96,5%
Summa Verksamhetsbidrag	-977 826,25	-1 015 000,00	-37 173,75	96,3%
Summa Årsbidrag	-977 826,25	-1 015 000,00	-37 173,75	96,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-977 826,25	-1 015 000,00	-37 173,75	96,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-977 826,25	-1 015 000,00	-37 173,75	96,3%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
20010 ÅLR, verksamhet	-1 011 469,67	-887 687,56	-884 730,05	-888 768,08
20020 ÅLR, dispositionsmedel, regeri	-71 128,88	-59 085,81	-58 280,60	-89 058,17
Summa 2000_7 ÅLR Regeringen	-1 082 598,55	-946 773,37	-943 010,65	-977 826,25

Regionkommittén

En av Finlands nio platser i Regionkommittén tillsätts, enligt självstyrelselagen, av Åland. Landskapsregeringen föreslår sina representanter inför arbets- och näringsministeriet.

Åländska medlemmar är för närvarande: ordinarie medlem Bert Häggblom, fr.o.m. den 26 januari 2020.

Ersättande medlem: Annette Bergbo, fr.o.m den 26 januari 2020 t.o.m. den 12 oktober 2022. Från den 13 oktober 2022 är ersättarplatsen ännu vakant.

För Åland har Regionkommittén betydelse bl.a. genom möjligheten att påverka de utlåtanden som Regionkommittén avger. Den kontaktskapande verksamheten med andra regioner och lokala samfund från EU länderna, i avsikt att skapa nätverk och allianser för att driva frågor som är av betydelse för Åland, är viktig.

Den åländska ledamoten och suppleanten sitter i utskottet för naturresurser och landsbygdsutveckling (NAT) samt i utskottet för territoriell sammanhållningspolitik och EU:s budget (COTER). Den åländska ledamoten sitter även med i den mellanregionala gruppen Östersjöregioner. Den åländska ledamoten har deltagit i plenardebatterna och utskotts-mötena. Ledamoten Bert Häggblom är medlem i EPP-gruppen som är en center höger grupp i regionkommittén och utgör den största gruppen; suppleanten Annette Bergbo var med i gruppen The Greens in the European Committee of the Regions fram till dess att hon den 12 oktober förlorade sin plats i lagtinget och därmed sin suppleantplats i regionkommittén. Efter det har suppleantplatsen varit under tillsättning.

Landskapsförvaltningens övergripande områden

Landskapets ekonomi

Finansåret 2022 inleddes med ett underskott i grundbudgeten om drygt 11 miljoner euro. Covid-19-pandemin innebar inledningsvis en utmaning för Åland, men överskuggades snabbt av de utmaningar som följde av Rysslands invasion av Ukraina. EU införde en rad sanktionsåtgärder mot Ryssland. Prisutvecklingen tog fart och de åländska konsumentpriserna steg med 9,8 procent i december 2022 jämfört med december 2021. Priserna på exempelvis livsmedel, drivmedel och energi ökade kraftigt och inverkade stort på såväl landskapets som enskilda ålänningars och företags kostnadsutveckling.

År 2022 var det andra året med ett nytt finansieringssystem enligt självstyrelselagen.

Skattefinansieringen uppgick i grundbudgeten till 297,0 miljoner euro (282,9 miljoner euro år 2021), men när året var till ända hade knappt 298,3 miljoner euro influtit (301,5 miljoner euro år 2020). I sammanhanget bör man observera att år 2022 var 7,8 miljoner euro skattegottgörelse för skatteår 2020 medan år 2021 var 23,8 miljoner euro skattegottgörelse för skatteår 2019 och återbäring av lotteriskatt för skatteår 2020, så kallade "puckelinkomster" vid bytet av finansieringssystem enligt självstyrelselagen.

ÅHS kostnader som var kopplade till covid-19 var fortsatt höga under året och uppgick till sammanlagt cirka 4,1 miljoner euro. Dessa kostnader ersätts i sin helhet av staten. Landskapets övriga kostnader till följd av stödåtgärder i syfte att minska de negativa effekterna i samhället av coronarestriktioner sjönk betydligt och endast drygt 0,1 miljoner euro i sådana kostnader bokfördes under året.

Statens direktfinansierade stödåtgärder till följd av covid-19 upphörde under början av året i och med att kostnads- och stängningsstödet till restauranger gällde fram till den 28 februari 2022. Däremot betalades "krisstöd" till lantbruket till följd av Rysslands krig mot Ukraina och de kostnadsökningar det ledde till. Detta ledde till att landskapets kostnadstryck minskade.

Arbetslösheten sjönk under året och uppgick till 4,5 procent år 2022. Det var en minskning med 2,3 procentenheter jämfört med föregående år. Därmed låg arbetslösheten år 2022 endast en procentenhet över nivån året före pandemin började.

Ålandsdelegationen beviljade landskapet ett bidrag om 17.537.120 euro för att förhindra och undanröja de väsentliga rubbningar i samhällsekonomin som särskilt drabbade landskapet under år 2020. Bidraget beviljades med landskapsregeringens anhållan från december 2021 som grund. Ålandsdelegationens beslut stadfästes av presidenten under hösten och det särskilda bidraget betalades till landskapet i december 2022.

Under slutet av år 2022 anhöll landskapsregeringen om tillskott under exceptionella förhållanden i enlighet med 51 § 1 mom. 1 punkten självstyrelselagen (1991:71) för Åland för att undanröja sådana väsentliga rubbningar i samhällsekonomin som särskilt drabbar landskapet Åland. Anhållan avsåg kostnader för de åtgärder som landskapsregeringen vidtog under år 2021 för att hantera de väsentliga rubbningarna av samhällsekonomin som covid-19-pandemin medförde. Anhållan omfattade kostnader om sammanlagt 6.110.177 euro.

I grundbudgeten beviljade lagtinget fullmakt att uppta finansieringslån så att beloppet av finansieringslån vid utgången av år 2022 uppgår till högst 20 miljoner euro. Inga lån upptogs under år 2022. Likviditeten för landskapsregeringen inklusive fastighetsverket pendlade under året i intervallet 35—50 miljoner euro, men ökade i december till ca 78 miljoner euro. Ökningen föranleddes huvudsakligen av de i december inbetalade beloppen för det ovan nämnda särskilda bidraget om drygt 17,5 miljoner euro samt från Ålands penningautomatförening 7,3 miljoner euro som kompensation för den sänkta lotteriskatten.

Avräkningsbeloppet, skatteavräkningsbeloppet och skattegottgörelsen

Bestämmelserna i självstyrelselagen om överföringarna till landskapet ändrade från början av år 2021 i enlighet med riksdagens och lagtingets beslut om regeringens proposition till ändring av självstyrelselagen (RP 320/2018 rd). Under hösten 2020 höjdes avräkningsgrunden i enlighet med tidigare överenskommelser till 0,47 procent i syfte med den ursprungliga avsikten enligt propositionen att landskapets grundfinansiering ska öka med i genomsnitt ca 10 miljoner euro per år i jämförelse med det gamla systemet. Enligt de beräkningar som har gjorts uppfylldes avsikten för det första året med det nya systemet, då överföringarna var ca 18,7 miljoner euro högre för år 2021 vid en jämförelse mellan det nya och gamla systemet.

Ålandsdelegationen har fastställt förskotten för år 2023 till sammanlagt närmare 296,1 miljoner euro. Det kan även noteras att Ålandsdelegationen i slutet av år 2022 fattade beslut om förändringar i förskottsbeloppen för år 2022 för avräkningen med en sänkning om 3,95 miljoner euro och för skatteavräkningen med ett tillägg om 7,2 miljoner euro. Dessutom fattade Ålandsdelegationen beslut om det slutliga avräkningsbeloppet och skatteavräkningsbeloppet för år 2021, varvid landskapet kommer att erhålla ytterligare 0,7 miljoner euro respektive 11,25 miljoner euro. Besluten om förändringar i förskottsbeloppen för år 2022 respektive slutregleringarna för år 2021 kommer att verkställas först under år 2023.

Skattegottgörelsen som utbetalades under år 2022 uppgick till knappt 7,8 miljoner euro och var den sista skattegottgörelsen enligt det gamla ekonomiska systemet. Från och med år 2023 erhåller landskapet överföringar endast i enlighet med det nya ekonomiska systemet som började tillämpas den 1 januari 2021.

Skattefinansiering åren 2018 – 2022	År 2018	År 2019, 1)	År 2020	År 2021	År 2022, 2)
Förskott för året	245 068 515	242 640 000	222 482 705	194 073 000	202 195 000
Slutreglering föregående år	-419 653	1 910 990	-2 941 988	843 832	
Totalt avräkningsbelopp	244 648 862	244 550 990	219 540 717	194 916 832	202 195 000
Förskott skatteavräkning				79 600 000	84 800 000
Skattegottgörelse	15 196 476	11 745 093	7 293 092	13 602 918	7 791 184
Total finansiering	259 845 338	256 296 083	226 833 809	288 119 750	294 786 184

1) ÅD har fastställt förskottet på avräkningsbeloppet för år 2019 till 242.640.000 euro. Utbetalningarna under år 2019 är 240.000 euro lägre än fastställt förskott, varför en resultatreglering på motsvarande belopp har gjorts i bokslutet.

2) ÅD beslutade den 21 december 2022 om - en sänkning av förskottet på avräkningsbeloppet för år 2022 om 3.948.000 euro, varvid förskottsbeloppet för året utgör sammanlagt 198.247.000 euro - att fastställa avräkningsbeloppet för år 2021 till 194.791.589 euro. Såsom förskott på avräkningsbeloppet har landskapet erhållit 194.073.000 euro varför statsverket ska erlägga ytterligare 718.589 euro - ett tillägg om 7.200.000 euro till förskottet på skatteavräkningen för år 2022, varvid förskottsbeloppet utgör sammanlagt 92.000.000 euro - att fastställa beloppet för skatteavräkningen för år 2021 till 90.850.421 euro. Såsom förskott på skatteavräkningen har landskapet erhållit 79.600.000 euro varför statsverket ska erlägga ytterligare 11.250.421 euro. Eftersom besluten fattades i slutet av år 2022 kommer tilläggs- och återbetalningarna att verkställas först under år 2023.

Strategisk samhällsutveckling

Lagtinget har det övergripande politiska ansvaret för förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan, dess vision "Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar" och de sju strategiska utvecklingsmålen som ska uppnås senast 2030.

Landskapsregeringen ansvarar för att proaktivt agera katalysator och koordinator för förverkligandet av agendan i samhället i sin helhet. Landskapsregeringen är en lagbyggare som samlar kraften i den offentliga sektorn och i förlängningen i hela det åländska samhället.

I årsredovisningen redogör landskapsregeringen sin del av genomförandet av färdplanerna. Målen delmål och huvudindikatorer kan läsas i sin helhet på <https://www.barkraft.ax/mal-2030>

Under 2022 lämnades ett meddelande till lagtinget angående landskapsregeringens avsikter angående Utvecklings- och hållbarhetsagendan under perioden 2023—2026. Meddelandet kan läsas i sin helhet på <https://www.lagtinget.ax/dokument/meddelande-4-2021-2022-52425>

Färdplaner

Färdplanerna är ett levande verktyg som revideras och fylls på allt eftersom arbetet med målen fortgår. Totalt finns i januari 201 identifierade åtgärder. I årsredovisningen redogör landskapsregeringen för sin del av färdplanerna.

Färdplanerna och beskrivningar av åtgärderna kan läsas på <https://www.barkraft.ax/fardplaner>

Åtgärder	Augusti 2021	Januari 2022	Augusti 2022	Januari 2023
Genomförda åtgärder	14	15	24	27
Åtgärder under arbete	76	77	95	113
Inte påbörjade åtgärder	79	77	56	61
Totalt antal åtgärder	169	169	175	201

Mål 1 - Välmående människor vars inneboende resurser växer

Att blomstra handlar om något djupare än materiell välfärd och att allt skulle vara roligt jämt. I det åländska samhället skapas förutsättningar för människor att komma till sin rätt och att trivas.

Målets styrning och genomförande

En ökad kvalitetssäkring och kostnadseffektivitet beträffande den sociala hållbarheten kräver strategier för att förutse och bedöma risker och därigenom en utveckling av de tidiga förebyggande insatserna, liksom en fortsatt satsning på det sektors- och myndighetsövergripande samarbetet. Utvecklingen av lagstiftningen fortsätter med målsättningen att uppnå tillgänglighet och delaktighet för alla i samhället. Landskapsregeringen har förberett för ett strategiskt långsiktigt arbete även för utveckling av äldrepolitiken inklusive äldreomsorgen. Trygghet förverkligas främst genom överföringar till ÅHS och kommunerna så att kommunerna och ÅHS kan tillhandahålla vård, skola och omsorg efter behov. Substantiellt beskrivs de mål som uppnåtts bäst under de sektorspecifika kapitlen i årsredovisningen.

Arbetet styrs i hög grad av politiska målsättningar formulerade i långsiktiga program och strategier, forskning och statistik i kombination med omvärldsbevakning och samarbeten. En avgörande framgångsfaktor i arbetet är en tillgodosedd kompetensförsörjning. Under året har flera hotbilder för människors välmående framträtt. Effekterna av kriget i Europa i form av flyktingrörelser, stigande levnadskostnader och en ökande oroskänsla har bidragit till att öka riskerna för växande klyftor och ökat illabefinnande i samhället. Landskapsregeringen har följt utvecklingen nogsamt och vidtagit en rad åtgärder för att motverka de negativa effekterna. Bland annat har ensamförsörjartillägget höjts,

landskapsandelarna till kommunerna likaså höjts och ÅHS avlyfts sparkrav samtidigt som landskapsregeringen allmänt undvikit avgiftshöjningar.

Landskapsregeringens verksamhet och väsentliga åtgärder

Ur nedanstående tabell kan utläsas att landskapsregeringen i hög grad förverkligat de planerade åtgärderna. Övriga åtgärder framgår i de sektorsvisa redogörelserna.

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2020	Hållbar offentlig upphandling	Under arbete	LR/Finans, offentlig sektor, kommunerna	
2020	Aktiva närmiljöer	Under arbete	LR, kommuner	Gång- och cykelbaneutbyggnaden längs huvudvägarna har fortsatt.
2020	Kulturpolitiskt program	Under arbete	LR/Kulturbyrån	Under arbete. Kulturpolitisk strategi
2020	Kulturlagstiftningsrevidering	Under arbete	LR, Kulturbyrån	Under arbete
2020	Policy för främmande språk	Under arbete	Regeringskansliet	
2020	Kompetenssäkring	Under arbete	LR, KST, kommunerna	LR har arbetat med kompetenssäkringen på flera olika plan bl.a. genom att införa en ny utbildning till omsorgsassistent.
2020	Socialvårdslagsimplementering	Under arbete	LR/Socialvårdsbyrå och Näringsavdelningen/AMS	Lagstiftningen tillämpas och justeringar görs enligt bedömning.
2020	Hållbarhet i läroplanen	Under arbete	LR/Utbildningsbyrå, högskolan, gymnasiet och kommunerna	Fortsatt implementering av grundskolans läroplan. Ny läroplan för barnomsorgen
2020	Utbildningsalternativ för personer med funktionsnedsättning	Under arbete	LR/Utbildningsbyrå, högskolan och gymnasiet	Under arbete. Bl a av Ålands yrkesgymnasium
2020	Skolavhoppsstrategi	Under arbete	LR/Utbildningsbyrå	Under arbete. Bl a projektet gymnasieskola för alla unga
2021	Tillgänglighetsanpassning	Under arbete	LR, kommunerna m.fl. aktörer	Ett tillgängligt Åland, landskapsregeringens funktionshinderspolitiska program för åren 2022 - 2025 förverkligas.
2021	Kompetensutveckling för yrkesverksamma	Under arbete	LR, högskolan, gymnasiet, Ålands näringsliv, Företagarna på Åland	Under arbete. Bl a genom nya yrkesutbildningar och karriärvägledning
2021	Utbildningspolitiskt program	Under arbete	LR/Utbildningsbyrå	Under arbete
2022	Folkhälsost strategi	Under arbete	LR/Hälso- och sjukvårdsbyrå	Styrgrupp och referensgrupp tillsatt och arbetet pågår.
2022	Sysselsättning för alla	Under arbete	LR/Socialvårdsbyrå och Näringsavdelningen/AMS	Projektet pågår enligt plan.
2022	E-hälsa	Under arbete	LR/Hälso- och sjukvårdsbyrå	Förverkligas genom att stifta landskapslagar nödvändiga för elektronisk behandling av patient- och klientuppgifter. Det arbetet pågår.
2022	Barn och ungdomars välmående och hälsa	Under arbete	LR/Hälso- och sjukvårdsbyrå	Projektet kom igång under hösten då rekryteringen av projektledare och projektmedarbetare gjorts.

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
				Projektet förskjuts därmed tidsmässigt.
2020	Personcentrerad vård	Inte påbörjad	LR/ÅHS, KST, kommunerna	Avses inte förverkligas som en åtgärd utan en allmän princip i förändringsarbetet.
2020	Individanpassad utbildning	Inte påbörjad	LR, kommunerna, Ålands näringsliv	Inte påbörjad
2021	Strategisk barnpolitik	Inte påbörjad	LR	Arbetet med ett barn- och ungdomspolitiskt program startar år 2023. Målsättningen inskriven i budget 2023.
2021	Flexjobb	Inte påbörjad	LR	Inte aktuellt med Flexjobb i den ursprungliga bemärkelsen. Åtgärden har ersatts av "Sysselsättning för alla".
2021	Flexibla transporter	Inte påbörjad	LR/Infrastruktur, kommunerna, tredje sektors aktörer	Inget seminarium med inriktningen har ännu hållits. Kollektivtrafiken och den digitala kundservicen utvecklas.
2023	Hälso- och sjukvårdslagen uppdateras	Inte påbörjad	LR/Hälso- och sjukvårdsbyrån	
2023	Barns och ungdomars välmående och hälsa (Kartläggning)	Inte påbörjad	LR/Hälso- och sjukvårdsbyrån	
2023	Undersökning av befolkningens hälsa och välbefinnande	Inte påbörjad	LR/Hälso- och sjukvårdsbyrån	
2024	Arbetsmiljöutvärdering	Inte påbörjad	LR/Hälso- och sjukvårdsbyrån	
2024	Folkhälsost strategi (Uppföljning)	Inte påbörjad	LR/Hälso- och sjukvårdsbyrån	

Milstolpar, delmål och huvudindikatorer

Det långsiktiga projektet att bygga ut gång- och cykelbanor längs huvudvägarna fortsätter, nu med speciell fokus på sträckan Berghamn, Eckerö—Långnäs, Lemland.

Zonsystemet har tagits bort inom kollektivtrafiken och biljettpiserna i huvudsak sänkts. Busstrafiken har utvecklats bl.a. till Solberget och Kalmarnäs och en reseapp (resa.ax) har tagits fram för att kunden lättare ska kunna hitta sin resa. Ett ökat resande kan ses i den ÅSUB-utredning som gjorts. Arbetet fortsätter.

Under året mättes för första gången andelen av befolkningen som upplever sig blomstra för närvarande. Detta gjordes i den tillitsstudie som ÅSUB gjorde om förtroende, delaktighet och upplevelsen av att blomstra. Upplevelsen av att blomstra mättes med hjälp av ett mätinstrument framtaget av Harvarduniversitetet med tolv frågor fördelat på sex områden: nöjdhet med livet, upplevd psykisk och fysisk hälsa, meningsfullhet, karaktärsdrag, sociala relationer och ekonomisk trygghet.

Svaren från de första fem områdena sammanfattas i ett Flourish Index som ger en indikation på blomstrande. Genom att inkludera det sista området, ekonomisk trygghet, skapas Secure Flourish Index, vilket ger en indikation om möjligheten att fortsätta blomstra på lång sikt.

Resultatet för de svarande i den här undersökning är Flourish Index 74 (skala 0—100) och Secure Flourish Index 88 (skala 0—120). Medeltalet för Secure Flourish Index är på samma nivå som Flourish Index, vilket tyder på att det finns tillräcklig stabilitet och ekonomiska resurser bland de svarande för att blomstrandet ska kunna fortsätta långsiktigt. Secure Flourish Index är signifikant högre bland de

som är 60 år och äldre jämfört med åldersgruppen 16—39 år. De som varit arbetslösa under de senaste fem åren samt de som upplever att deras ekonomiska situation har försämrats under det senaste året har ett signifikant lägre Secure Flourish Index.

Mätdata om den förväntade livslängden vid födseln är från år 2021 och anger att de åländska kvinnorna förväntades år 2021 ha en längre medellivslängd än de åländska männen. Den förväntade medellivslängden var för kvinnorna 86,3 år och för männen 82,3 år.

Mål 2 - Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället

Inga varaktiga framsteg kan nås i ett sammanhang präglad av konflikt och våld. Välgrundad mellanmänsklig tillit och fredliga relationer utgör grunden för långsiktig bärkraft.

Målets styrning och genomförande

ÅSUB har på uppdrag av landskapsregeringen genomfört undersökningen Tillitsstudie för Åland 2022 – Om förtroende, delaktighet och upplevelsen av att blomstra. Undersökningen bidrar till uppföljningen av mål 2.

Landskapsregeringen antog 2022 ett funktionshinderspolitiskt program för perioden 2022—2025 med rubriken Ett tillgängligt Åland. Fokus i det funktionshinderspolitiska programmet ligger på arbete, sysselsättning, ekonomiska levnadsvillkor, digitalisering och tillgängliga miljöer, utbildning och kompetensutveckling, utveckling av service, tjänster och stödfunktioner.

Landskapsregeringen har under 2022 fokuserat på jämställdhetsintegrering genom att samtliga avdelningar och enheter har fått ta del av utbildning inom området. Landskapsregeringen beställde översikten Skillnader i inkomster mellan kvinnor och män av ÅSUB. En uppföljning över det jämställdhetspolitiska målet ekonomisk jämställdhet. En parlamentarisk kommitté fick i uppdrag att starta upp demokratiprojekt med särskild inriktning på ökad jämställdhet i lagtinget.

Planering av integrationsprojekt kom igång samt stöd för och diskussioner om integration med kommuner och Kommunernas socialtjänst k.f. skedde under året.

Mål 2 styrs till stor del av samhälleliga strukturer och lagstiftning men också av traditioner och värderingar. Arbetet styrs, precis som övriga strategiska hållbarhetsmål, långsiktigt i hög grad av politiska målsättningar. Genomförandena bygger i bred bemärkelse på möjligheterna att förverkliga målsättningar och de omfattande verksamheter som hela det åländska samhället uppvisar genom offentliga myndigheter, privata företag, frivilliga och ideella organisationer samt alla enskilda medborgare. Under 2022 har målsansvarige, processledaren och ansvarige tjänsteman arbetat för att förbättra den intern arbetsstrukturen och hur informationen kring den breda verksamheten ska hanteras och förmedlas.

Förutom engagemang och vilja är samarbete och samordning viktiga ledord i möjligheten att uppnå delmålen och genomföra färdplanerna. Tillräckligt med resurser, både ekonomiska och personella, är också viktigt för att kunna genomföra reformer och färdplanerna. Viljan och möjligheterna att förändra samhälleliga strukturer påverkas starkt av politiska målsättningar och beslut.

Landskapsregeringens verksamhet och väsentliga åtgärder

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2021	Barnrättskonsekvensanalys	Under arbete	LR/Regeringskansliet/DO	Under arbete
2021	Medborgardialoger	Under arbete		Under arbete
2021	Öka intresse för demokrati	Under arbete	Ålands Fredsinstitut, LR m.fl.	Delvis genomfört. Arbetet fortsätter
2021	Jämställdhetsutbildning	Under arbete	LR, kommunerna	Delvis genomfört. Arbetet fortsätter

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2022	Jämställd skola och fritid	Under arbete	LR m fl	Bl a projektet Unga - jämställd skola och fritid samt implementering av ny lag och läroplaner för grundskolan och barnomsorg
2023	Äldrepolitiskt program	Under arbete	LR/socialbyrå	Under arbete
2023	Ekonomisk utsatthet och social trygghet	Under arbete	LR socialvårdsbyrå, ÅSUB	Under arbete
2023	Röstning vid ambassader utomlands	Under arbete	Regeringskansliet	Under arbete
2023	Mera offentlig information på engelska	Inte påbörjad	Regeringskansliet	Under arbete
2023	Ny lagstiftning för personer med funktionsnedsättning	Inte påbörjad	LR	Under arbete
2023	Integrationsprogram	Inte påbörjad	Integrationsprogram	Inte påbörjad
2023	Samhälls- och hälsokommunikatörer	Inte påbörjad	LR och kommunerna	Under arbete
2023	Välkomstcenter	Inte påbörjad	LR/ Regeringskansliet, Utbildningsavdelningen (/Visa vägen), KST tillsammans med andra aktörer	Under arbete. Mariehamns stad
2023	Digitala blanketter	Under arbete	LR/digitaliseringsenheten	Under arbete
2023	Digitalisering av arkivmaterial	Inte påbörjad	Allmänna byrå/Ålands landskapsarkiv	Under arbete. Pilotprojekt GE-arkivet
2023	Jämställt lagting	Under arbete	Regeringskansliet/partierna	Under arbete
2024	Lika lön	Inte påbörjad	LR/Regeringskansliet och Finansavdelningen	
2025	Inkomstutjämnningssystem	Inte påbörjad	LR/ Socialvårdsbyrå	
2025	Social kreditgivning	Inte påbörjad	LR/ Socialvårdsbyrå, kommunerna	
2020	Äldrelags- och socialvårdslagsimplementering	Genomförd	LR, Kommunerna, m.fl. aktörer	Genomförd
2020	Integrationsprogram	Genomförd	LR/ Regeringskansliet	Genomförd
2020	Samhälls- och hälsokommunikatörer	Genomförd	LR/ Regeringskansliet	Genomförd
2020	KST-implementering	Genomförd	LR/Socialvårdsbyrå, KST	Genomförd
2021	Antagningskriterier till gymnasiet	Genomförd	LR/ Utbildningsavdelningen, Ålands lyceum	Genomförd
2022	Jämställd föräldraledighet	Genomförd	Finlands riksdag/LR	Genomförd
2022	Åtgärdsprogram för funktionshinderspolic	Genomförd		Genomförd

Mål 3 - God vattenkvalitet

Vatten är en grundförutsättning för allt levande på planeten. På Åland finns en utbredd insikt om betydelsen av ett friskt Östersjön med alla dess vikar, djupgröpar och ytvatten samt tillgången till friska sjöar för rent dricksvatten.

Målets styrning och genomförande

Några helt nya åtgärder har inte tillkommit under 2022, men inom befintliga åtgärder har det hänt mycket. Det är flera spännande projekt på gång som kommer att bidra till att minska näringstillförseln till Östersjön. VA-planen för Åland ska uppdateras och möjligheten för en ny dricksvattentäkt utreds. Det finns ett stort intresse för och många aktiviteter kring vass och dess potential till närsaltsupptag från Östersjön samt användningsområden inom en cirkulär ekonomi. I slutet av året lanserades "Våtmarkswebb Åland" och vi hoppas att denna sida kan inspirera flera till att anlägga dammar och våtmarker.

Under 2022 har en ny målsansvarig och en ny processledare rekryterats. Färdplanen för Mål 3 har många kopplingar till de andra målens åtgärder. För processledare och målsansvariga är en viktig del i vårt arbete att reda ut dessa kopplingar och arbeta för en effektiv samordning. Mål 3 har ett nära samarbete med Mål 4 och det gemensamma teamet för målen träffas ca fyra gånger per år för att diskutera målövergripande frågor och arbetet med färdplanerna. Som en del av färdplansarbetet anordnades två workshopar under året. En på Husö biologiska station med inbjudna representanter från olika sektorer och en mindre workshop för det gemensamma teamet. Mål 3 och 4 har gemensamt initierat ett samarbete med nätverksgruppen för hållbara kommuner och kommer där att fokusera på pollinerare, vildblommor och små avlopp där vår målsättning är att en kampanj ska få fler ålänningar att bidra. De lagar som styr arbetet för god vattenkvalitet är i första hand vattenlag (1996:61) för landskapet Åland, EU:s ramdirektiv för vatten (vattendirektivet, 2000/60/EG) samt ramdirektivet för en marin strategi (marina direktivet, 2008/56/EG).

En utmaning som identifierades under 2022 var hur kommunikationen till ansvariga aktörer för olika åtgärder kan förbättras och effektiviseras. I linje med detta gjorde Mål 3 ett inspel till landskapsregeringens budgetarbete, där prioriterade åtgärder lyftes fram, i syfte att harmonisera budgetförslaget med färdplanen. Förbättrad kommunikation och uppföljning av åtgärder är något vi kommer att arbeta vidare med under 2023. De flesta av åtgärderna för Mål 3 är kontinuerliga och långsiktiga och vi måste ha tålamod i väntan på resultaten av vårt arbete. En framgångsfaktor under 2022 var att Mariehamns stad erhöll Nordiska rådets miljöpris för Nabbens våtmark. Därtill har arbetet med att minska näringsförluster från jordbruksmark kommunicerats på ett omfattande sätt till Ålands alla lantbrukare.

Landskapsregeringens verksamhet och väsentliga åtgärder

Landskapsregeringens uppgift omfattar bland annat lagstiftning, förvaltningsplan och åtgärdsprogram för våra vatten samt att genomföra övervakning, så att vi kan mäta utvecklingen. Andra viktiga delar är samhällsplanering, deltagande i projekt och internationellt samarbete.

Under året har landskapsregeringen arbetat bland annat med följande aktiviteter:

- Landskapsregeringens kustvattendag ordnades med information om marina skyddsområden, havsplaneringsprojekt samt Mariehamns stads nya grönsplan.
- Förslaget till ny vattenlag skickades ut på remiss.
- Internationellt samarbete genom havsplaneringsprojektet eMSP NBSR.
- Nationellt samarbete för att skapa ett mera sammanhängande nätverk av skyddsområden längs Finlands kust genom LIFE-IP Biodiversea-projektet.
- Inköp av vattenområde i Kökars kommun genom ÅlandSeaMap-projektet.
- Fortlöpande övervakning av grundvatten, sjöar, kust- och havsområden för att bedöma vattenkvaliteten.
- Genomförandet av Förvaltningsplan och åtgärdsprogram för 2022—2027 är påbörjat. Vissa åtgärder är ständigt löpande, de som är lagstadgade och arbete med strategier, m.m.
- Landskapsregeringen har deltagit i avgränsningssamråd för kommande MKB:er för vindkraftsprojekt och utarbetat principer för provtagningar med anledning av dessa

- Landskapsregeringen har under året arbetat med implementering av EU:s dricksvattendirektiv vars syfte är att säkra kvaliteten på dricksvatten och ge tydligare information till allmänheten om dricksvattnet. Lagstiftningen kommer i kraft under 2023.
- En uppdaterad vägledning för kommunala avloppstillstånd skickades på remiss under 2022.
- Nya punkter för grundvattenövervakningen tillkom under 2022.

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2020	Öka näringsfällor	Under arbete	LR, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2020	Cirkulär fiskodling	Under arbete	LR, Fiskeribyrån, Fiskodlarnas intresseorganisationer, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2020	Miljövänliga växtskyddsmedel	Under arbete	LR, Jordbruksbyrån, Jordbrukets intresseorganisationer, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2020	Miljövänlig upphandling	Under arbete	LR, Finansavdelningen, kommuner och offentliga förvaltningar, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2020	Kemikalie- och oljeskydd	Under arbete	LR, Miljöbyrån, Näringsavdelningen, Infrastrukturavdelningen, sjöfartsorganisationer, gods- och transportföretagen samt mål 7	Ny lagstiftning i riket som inkluderar en miljöskadefond. Lagen kommer att gälla på Åland men arbetet med en blankettlagstiftning pågår och fortsätter under 2023–2025.
2020	Uppdaterad vattenlagstiftning	Under arbete	LR, Lagberedning, Miljöbyrån	Förslag till ny vattenlag har tagits fram.
				Arbete pågår med att implementera EU:s dricksvattendirektiv vilket leder till lagstiftningsändringar som gör att dricksvattenförsörjningen blir mer hållbar.
2020	Åländsk VA-plan	Under arbete	LR, åländska kommuner inom VA-samarbetet som leds av Ålands vatten	VA-samarbetet har arbetat vidare med de åtgärdsförslag som uppräknas inom VA-planen.
2020	Fler vattenskyddsområden	Under arbete	LR	En övergripande vattenskyddsplan finns och en vägledning för avlopp inom känsliga områden ska snart beslutas.
2020	Hållbar dricksvattenförsörjning	Under arbete	LR, Ålands vatten, kommuner, övriga vattenbolag	Påbörjat implementering av EU:s dricksvattendirektiv.
2020	Trygga grundvattenskyddet	Under arbete	LR, Miljöbyrån	Utredningen om grundvattenområden är nästan färdig och grundvattenkartor ska infogas till den övergripande vattenskyddsplanen, där aktuell lagstiftning om skydd finns. Undersökning av grundvattenområdena är påbörjad.
2020	Enskilda avlopp	Under arbete	LR, Ålands VA-samarbete, kommuner	Vägledning för enskilda avlopp inom känsliga vattenområden ska inom kort beslutas. Det ska bidra

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
				med att nivå och standard på enskilda avlopp förbättras och utsläpp minskas.
				LR har tillsammans med ÅMHM och kommunerna inlett arbete med att förtydliga kraven för slamtömning vilket ska förbättra tillsynen och efterlevnaden av kraven på enskilda avlopp.
2020	Kretsloppsanpassat jordbruk	Under arbete	LR, Näringsavdelningen, Jordbrukets intresseorganisationer såsom ÅPF och Hushållningssällskapet, Ålands livsmedelsproducenter, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2020	Minska näringsförluster	Under arbete	LR, Näringsavdelningen, Jordbrukets intresseorganisationer, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2021	Förbättrad jordhälsa	Under arbete	LR, Jordbruksbyrån, Jordbrukets intresseorganisationer, Ålands livsmedelsproducenter, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2021	Industriell symbios	Under arbete	LR, Näringsavdelningen, Landsbygdsutvecklingen, näringslivet, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2021	Samordning av utvecklingsplaner och program	Under arbete	LR, HÅ	
2021	Kunskap vatten	Under arbete	LR, ÅPF, kommuner	Kustvattendag ordnades.
2021	Klimatanpassat lantbruk	Under arbete	LR, Miljöbyrån, Näringsavdelningen och Infrastrukturavdelningen, Jordbrukets intresseorganisationer såsom ÅPF och Hushållningssällskapet, samt Skogsägarnas intresseorganisationer, mål 7 Hållbar konsumtion och produktion	
2021	Förbättrade vattenområden	Under arbete	LR, Miljöbyrån, Rädda Lumparn	Ett projekt om konkreta vattenförbättrade åtgärder har planerats och startar under 2023.
2022	Hållbart VA-Åland	Under arbete	LR, åländska kommuner inom VA-samarbetet som leds av Ålands vatten	VA-samarbetet har fortsatt sitt arbete under 2022.
2022	Åländska rösten	Under arbete	LR, Lagtinget, kommuner, näringslivet	Internationella samarbeten bland annat inom EU-projekt och Nordiska ministerrådet.

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2023	Förbättrat energiutnyttjande	Under arbete	LR, Miljöbyrån, Näringsavdelningen, Infrastrukturavdelningen, Livsmedelsproducenter, mål 6 samt mål 7	
2023	Miljövänlig konsumtion	Inte påbörjad	LR, Näringsavdelningen och mål 7 Hållbar konsumtion	Påbörjad. LR har under året arbetat med EU:s SUP-direktiv vilket ska minska engångsplastprodukter.
2023	Skydda marina vatten	Inte påbörjad	LR, Miljöbyrån, Regeringen samt mål 4	Påbörjad. Biodiversea-projektet är inlett och ett marint projekt har planerats och inleds under 2023.
				Projektet VikarLife har utförts genom både personalresurs och som projekt.
				Inköp av vattenområde i Kökars kommun genom ÅlandSeaMap-projektet.
2024	Skydda fiskelekplatser	Inte påbörjad	LR, Fiskeribyrån, Miljöbyrån, Näringsavdelningen, Husö biologiska station och Visit Åland, mål 4 biologisk mångfald och ekosystem i balans.	Påbörjad genom att ett marint projekt har planerats och inleds under 2023, med syfte att stärka fiskbestånd och ge ökad biologisk mångfald.
2025	Nya reningstekniker	Inte påbörjad	LR, Miljöbyrån, Näringsavdelningen, Infrastrukturavdelningen, kommuner, Mariehamns stad, Ålands VA-samarbete samt mål 7	Inte påbörjad.

Milstolpar, delmål och huvudindikatorer

En milstolpe under året var att förslaget till ny vattenlag gick ut på remiss. Under året publicerades även en sammanställning över dikesprovtagningar på Åland 2016—2022 och en förenklad version av den åländska vattenövervakningen, inklusive kartor för olika provtagningar. På landskapsregeringens hemsida finns även ett övervakningsprogram för åren 2022—2027, anpassat i enlighet med vattenlagen och vattendirektivet.

Länk: <https://www.regeringen.ax/miljo-natur/vatten-skargard/vattenovervakning>

Mål 4 - Ekosystem i balans och biologisk mångfald

Biologisk mångfald är en avgörande grund för jordens livsuppehållande system och vår nuvarande och framtida välfärd vilar på denna grund. Biologisk mångfald bidrar till ökad motståndskraft i ekosystemen.

Målets styrning och genomförande

Det mest väsentliga som gjorts för att uppnå målet är att fler naturskyddsområden har påbörjats då tre områden för naturreservat inköptes under 2022 och fler är på kommande. Ett område som består av mark som sedan tidigare är i landskapsregeringens ägo inrättades också som naturreservat under 2022. En strategi håller som bäst på att utarbetas för hur man ska kunna nå ett 10 procent arealskydd före 2030. En framgångsfaktor är att det börjar nås en politisk konsensus om att detta är ett mål som ska uppnås, en riskfaktor är att finansieringen för detta mål sker från budgetår till budgetår och att långsiktiga budgetmedel för detta inte finns att tillgå.

Landskapsregeringens verksamhet och väsentliga åtgärder

Ingen specifik åtgärd har slutförts under 2022 men många av dessa åtgärder är sådana som kommer behöva hanteras fortlöpande. Landskapsregeringen arbetar dock för att skydda mer områden som naturreservat och man har även under 2022 börjat ta fram en stödordning för frivilligt skydd av natur. De enskilda åtgärderna presenteras i efterföljande tabell.

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2020	Citizen science: invasiva arter	Under arbete	Miljöbyrån vid Ålands landskapsregering	Fortgår
2020	Utökat offentligt naturskydd	Under arbete	Ålands landskapsregering, Ålands lagting, Miljöbyrån	Stödordning tas fram
2020	Informationskampanj gällande invasiva arter	Under arbete	Miljöbyrån, Näringsavdelningen, Ålands kommuner	Planeras under 2023
2020	Grönområdesplanering	Under arbete	Miljöbyrån, Ålands Natur och Miljö r.f., Mariehamns stad, Sagojord nordisk scenkonst Ab, Fastighets Ab Torggatan /Eriksson Capital, Fruktodlare på Åland, Landskapets fastighetsverk	Har tagits upp under möte gällande fysisk strukturutveckling 2022
2020	Citizen science: skyddsvärda arter	Under arbete	Miljöbyrån vid Ålands landskapsregering	Fortgår
2020	Naturvårdsförordning	Under arbete	LR	Har inte utfärdats under 2022
2022	Riktad utrotning av invasiva rovdjur	Under arbete	Archipelago pares, skogsbruksbyrån och miljöbyrån vid Ålands landskapsregering, fastighetsverket	Fortgår, var i budget 2021
2022	Informationsförmedling, skyddade arter	Under arbete	Miljöbyrån	Fortgår
2023	Utökat privat naturskydd	Under arbete	Miljöbyrån och skogsbruksbyrån	Fanns inte pengar för detta under 2022, stödordning har dock börjats arbetas fram.
2024	Naturvårdslag	Under arbete	Landskapsregeringens miljöbyrå	Finns ett första förslag på utkast.
2021	Goda naturbetesincitament	Under arbete	Ålands landskapsregering	Projektpengar erhöles 2022
2021	Utbildning för landskapsregeringen och lagting	Påbörjad	Ålands landskapsregering	Utbildning för regeringen i samband med budgetarbetet
2023	Fortsatta museala utställningar av naturvärden	Inte påbörjad	Ålands landskapsregering	
2023	Fler naturskyddsområden	Under arbete	Privata sektorn, miljöbyrån, skogsbruksbyrån	Fortgår
2023	Forum för bekämpning av invasiva växtarter	Inte påbörjad	Miljöbyrån vid Ålands landskapsregering, nätverksgruppen för hållbara kommuner	
2024	Långtidsuppföljning av insekter	Inte påbörjad	Ålands landskapsregering, Husö biologiska station, Nåtö biologiska station, Högskolan på Åland	
2024	Lagstiftning om upphandling	Inte påbörjad	Upphandlingsenheten	
2020	Museala utställningar	Genomförd	Ålands landskapsregering	

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2021	Talko för att ta bort invasiva arter	Genomförd	Ålands landskapsregering miljöbyrå, Ålands lagting, Ålands Natur och Miljö r.f.	
2021	Informationsförmedling om fiskarter	Genomförd	Ålands landskapsregering, Rädda Lumparn, Marthorna	
2021	Förordning, invasiva arter	Genomförd	Ålands landskapsregering	

Milstolpar, delmål och huvudindikatorer

Inga specifika milstolpar har nåtts inom målen under 2022, dock är en stor del av arbetet sådant som kommer behöva utföras fortlöpande.

Mål 5 - Attraktionskraft för boende, besökare och företag

Attraktionskraft förutsätter framåtrörelse. En annan förutsättning är en användning av ordet "vi" på ett välkomnande sätt: det är ett "vi" som är till för alla som vill bo och verka på Åland, och det är ett "vi" som öppnar upp för världen.

Målets styrning och genomförande

Arbetet med färdplaner och deltagarna tog delvis nya former under år 2022. Många nya medlemmar kom med i gruppen och i juni samlades alla i Mariehamns stadshus för att bygga grunden och enas om vilka steg vi vill ta för att tillsammans nå resultat. Vi enades om att dela upp målsättningarna i fyra spår och bilda mindre grupper som jobbar vidare med dessa.

- Det här är Åland! Det här berättar vi om Åland som en plats att bo och leva på.
- Välkomna hit! Hur vi välkomnar turister, inflyttare, företag och investerare. Och hur vi integrerar nya invånare
- Kunskap och lärande: Hur alla kan utvecklas och blomstra och hur vi säkerställer kompetens och livslångt lärande.
- Vår infrastruktur, "ekosystemet". Strukturutveckling, transporter av varor, tjänster och personer. Bebyggelse.

Landskapsregeringens verksamhet och väsentliga åtgärder

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2020	Filmproduktioner	Under arbete	Kulturbyrån/Filmkommissionär	Beslut om finansiering av en ny film är fattat
2020	Strategisk fysisk strukturutveckling	Under arbete	Infrastrukturavdelningen, LR	Kommunmöten har hållits
2021	Strukturer för nya/växande företag	Under arbete	Näringsavdelningen, Ålands Näringsliv och Högskolan på Åland	Europeiska kommissionen har godkänt Ålands strukturfondsprogram 2021 – 2027 med finansiering av färinglivsfrämjande åtgärder och företagsfinansiering
2021	Satsning på företag inom digitalisering, automation och AI för export	Under arbete	Näringsavdelningen och Ålands Näringsliv	Finansieringsformer finns genom EU-program
2021	Åland 100	Under arbete	Kulturbyrån	Slutfört
2023	Kollektivtrafik 2.0	Under arbete	Infrastrukturavdelningen, LR	Utredningen genomförd

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2021	Riktlinjer för kulturella och kreativa näringar	Inte påbörjad	Kulturbyrån/Näringsavdelningen	Inte påbörjad
2021	Berättelsen om Åland (storytellingprojekt)	Inte påbörjad		Under arbete
2021	Attraktionskraft för "Mariehamn +"	Inte påbörjad		Arbete pågår inom ramen för City Mariehamn med målet att tävla om Årets stadskärna år 2024
2023	Welcome Center	Inte påbörjad		Under arbete
2020	Varumärkesplattformen Ålandsbilden	Genomförd	Ålands landskapsregering	Används i attraktionskraftsarbetet
2020	Ingångssida med samlad information om Åland för besök, studera, arbeta & bo, företag	Genomförd	Ålands landskapsregering	Används i attraktionskraftsarbetet

Milstolpar, delmål och huvudindikatorer

Några av fokusområdena som tagit steg framåt genom de olika spåren är:

- Ålands Näringslivs projekt "Vi välkomnar fler"
- Integrationssatsningen i Mariehamns stad och upprustningen av rådhuset
- Arbetsgrupp som jobbar för att ta fram underlag för coworking-space, underlätta för distansarbete, kontakter med liknande gränsregioner i Norden.
- Införande av tjänst inom näringsavdelningen med fokus på attraktionskraft – Attraktionsstrateg tillsatts i januari 2023

Infrastrukturspåret har fördjupat sig i Trafikförsörjningsprogrammet

Mål 6 - Markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet

Åland ska vara klimatneutralt senast år 2035. Syftet är att leva upp till Parisavtalet och ta ansvar för kommande generationer. Samtidigt skapas nya tillväxtmöjligheter och stärkt konkurrenskraft.

Målets styrning och genomförande

Niklas Lampi, vd för Mathis Ab, fungerande under 2022 som målsansvarig för Mål 6. Yvonne Österlund, avdelningschef för landskapsregeringen infrastrukturavdelning var ansvarig tjänsteman och Stefan Fransman, teknisk samhällsstrateg vid infrastrukturavdelningen fungerade som processledare för målet. Vid årsskiftet 2022/2023 övertog David Karlsson, vd för Ålands elandelslag målsansvaret efter Niklas Lampi.

Arbetet leds huvudsakligen av målets processledare i samarbete med målsansvarig och ansvarig tjänsteman. Färdplanen för Mål 6 korrelerar starkt med landskapsregeringens bygg- och energiteams uppdragsbeskrivning. De största framgångsfaktorerna är kompetenta och motiverade tjänstemän med ett starkt lokalt nätverk. Kostnaderna för omställning är i delar höga. Risker ses i begränsade resurser för kommunikation och kunskapsspridning som skulle kunna påskynda omställningen, samt i begränsade resurser för omställning hos aktörerna.

Det i samhället brett förankrade teamet för Mål 6 deltog i arbetet med revideringen av målets namn, dess delmål samt vilka huvudindikatorer som används. Revideringen av Mål 6 godkändes av Hållbarhetsrådet i januari 2022.

Det är många separata långsiktiga åtgärder som tillsammans bidrar till delmålen för att Mål 6 ska kunna uppnås. Den mest väsentliga övergripande åtgärden som genomfördes under 2022 var den kontinuerliga översynen och uppdateringen av landskapsregeringens stödstruktur, så att de budgeterade medlen skulle ha största möjliga hållbarhetseffekt. Flexens Ab Oy levererade även rapporten över åländska växthusgaser, informationsinsatser utfördes för att sänka energikonsumtionen, kollektivtrafiken utvecklades för att främja nyttjandet, ett begagnat diesel-elektriskt fartyg köptes in till skärgårdstrafiken vilket senare kan konverteras till fossilfri drift och arbetet med projekt Sunnavind för att möjliggöra havsbaserad vindkraft fortsatte.

Landskapsregeringens verksamhet och väsentliga åtgärder

Landskapsregeringen har ett stort inflytande över genomförandet av färdplanen för Mål 6, och mycket av arbetet kopplar till bygg- och energiteamet och Infrastrukturavdelningen.

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2022	Kollektivtrafikutveckling	Under arbete	LR-infra ansvarar för utvecklingsprojektet, men det förankras brett inom det åländska samhället.	Trafikförsörjningsprogram 2, nytt zon- och taxasystem, utökad trafik
2022	Utbyte av fossila uppvärmningssystem	Under arbete	LR-Infra	Stöd för privatpersoner och företag för utbyte av fossil uppvärmning har funnits under året
2022	Energieffektivisering	Under arbete	LR-Infra	Informationsinsatser i samarbete med Motivias "Snäppet svalare"-kampanj och med lotsfunktionen samt Smart Energy Åland
2022	Hållbart byggande	Under arbete	LR-Infra	Arbetet med en strategi för hållbart byggande fortsatte
2022	Vindkraft	Under arbete	LR-Infra	Projekt Sunnavind fortsatte
2022	Solenergi	Under arbete	LR-Infra	Stöd för privatpersoners och företags solcellsinvesteringar. Stödordning för solcellsparker.
2022	Energilagring	Under arbete	Smart Energy Åland	Arbetet pågick med i Smart Energy Åland
2022	Klimatlag	Under arbete	LR, lagtinget	Förslag till klimatlag togs fram
2022	Utredning om växthusgasutsläpp	Under arbete	LR-Infra	Rapport levererad av Flexens Oy Ab
2022	Stöd till laddinfrastruktur	Under arbete	LR-Infra	Stöd för laddinfrastruktur har funnits under året
2022	Fossilfria fordon i offentlig sektor	Inte påbörjad		De flesta personbilar som köpts in under året var eldrivna.
2022	Fossilfri skärgårdstrafik	Inte påbörjad	LR-Infra, Ålands lagting	En plan för övergång till fossilfri drift är under arbete. Ett fartyg till skärgårdstrafiken köptes in
2022	Reglering av laddinfrastruktur	Inte påbörjad		Inte påbörjat
2023	Kolsänkor	Inte påbörjad	LR-Näring, miljö	Inte påbörjat
2023	Alla offentligt upphandlade person- och godstransporter som utförs på väg drivs fossilfritt	Inte påbörjad	Alla offentliga organisationer	Inte påbörjat

Milstolpar, delmål och huvudindikatorer

Delmålen sträcker sig över en lång tidsperiod utan egentliga milstolpar. En del av utvecklingen kan dock mätas. Flexens Oy Ab levererade till landskapsregeringen under 2022 en ny mer utvecklad version av energiportalen som bland annat åskådliggör elproduktionen och -konsumtionen i nästan realtid.

Landskapsregeringen har kontinuerligt följt upp och utvecklat de ekonomiska stöden som bidrar till utvecklingen av samhället i en hållbarare riktning. En genomgripande genomgång gjordes under 2022. Målet är att de budgetmedel som allokeras till stöden ska ge största möjliga effekt för omställningsarbetet. Landskapsregeringen erbjuder stöd till både privatpersoner och företag.

Landskapsregeringen har i samarbete med Flexens Oy Ab utvecklat en energiportal för att åskådliggöra Ålands elproduktion och elanvändning i realtid. Planen är att vidareutveckla portalen även för att bland annat följa upp delmålen och huvudindikatorerna för Mål 6 i "Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland". Landskapsregeringen beställde även en rapport angående växthusgasutsläpp av Flexens. Rapporten beskriver nuläget och gör en bedömning på framtida utveckling av utsläppen inom olika områden. Den identifierar även de viktigaste områdena som har den största inverkan på växthusgasutsläppen och där det finns de största möjligheterna att påverka samt ger förslag på åtgärder för att stävja dem. Rapporten kommer att fungera som ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet med att stöda åtgärder som bidrar till minskning av växthusgasutsläppen.

Projekt Sunnavind som har som mål att möjliggöra etablering av storskalig havsbaserad vindkraft, framskred enligt projektplan med många parallella aktiviteter, men med huvudfokus på upphandlingen av planläggningen och miljöbedömningen av de norra havsområdena. Den fullt utbyggda vindkraftsparkens investeringspotential uppgår till tiotals miljarder euro. Projekt Sunnavind finansieras med medel från EU:s fond för resiliens och återhämtning. Från samma fond finansieras investeringsstödet för storskaliga solparksanläggningar (1-5 MW) som landskapsregeringen utannonserade för konkurrensutsättning under 2022. Ansökningar behandlas efter att ansökningstiden har gått ut den 31 mars 2023.

Mål 7 - Hållbar konsumtion och produktion

Hållbar konsumtion och produktion är en tvärgående fråga, som bidrar till uppnåendet av samtliga sex övriga strategiska utvecklingsmål. Med konsumtion avses såväl privatpersoners, offentliga sektorns, företagens liksom andra organisationers konsumtion av både varor och tjänster.

Målets styrning och genomförande

Det mest väsentliga som utfördes under år 2022 var en revidering av målrubrik och delmål för Mål 7. Revideringen syftade inte bara till en anpassning i förhållande till omvärld och övriga reviderade lokala mål och delmål. Då revideringen gjordes lades även stor vikt vid delaktighet, att målet och delmålen ska vara enkla att tolka, ta till sig och arbeta med oavsett typ av organisation eller som privatperson. Målet som helhet har således tagit ett stort kliv framåt gällande konkretisering och mätbarhet.

Arbetet internt influeras i hög grad av målets team. Teammedlemmarna representerar olika delar av samhället och har även gedigen gemensam erfarenhet, vilket gör att deras gemensamma röst är tongivande gällande vilka insatser som borde prioriteras.

Mål 7 är i övrigt ett så pass brett mål att det har kopplingar till precis allt och alla. Alla organisationer och personer konsumerar, många producerar. Konkreta aktiviteter kopplade till målets förverkande är således svåra att få en överblick av, då ofantligt många små byggstenar skapar exempelvis en produktion som kan benämnas som fullständigt hållbar om det rör sig om just en producerande aktör.

Risker och möjligheter är starkt besläktade. En stor möjlighet är att allt rör sig mot en mer hållbar konsumtion och produktion. Processer blir effektivare och resurssnålare, intresset i frågor som rör hållbarhet generellt och exempelvis återbruk specifikt ökar och företag förväntas kunna leverera trovärdig och robust information om deras hållbarhetsarbete. I många fall, speciellt då det rör sig om saker och fysiska ting, är varken produktion eller konsumtion inte till fullo cirkulär. Då är mängden också en viktig faktor, för om en resurssnålhet från ena hållet enbart används för att möjliggöra mer produktion eller konsumtion från andra hållet står samhället som stort ännu stilla vad gäller framgångarna i hållbarhetsarbetet som kan ge utslag på exempelvis uppföljning och indikatorer. Att vi i hög grad producerar och konsumerar tjänster är fördelaktigt, då tjänster och upplevelser i regel har ett väldigt litet ekologiskt avtryck och samtidigt en god påverkan på annat, som välmående.

Landskapsregeringens verksamhet och väsentliga åtgärder

År	Åtgärdens namn	Status	Ansvarig aktör	Uppföljning 2022
2022	Strategi för hållbart byggande	Under arbete	LR bygg- och energiteamet, Fastighetsverket, den åländska fastighets- och byggbranschen.	
2022	Lunchförmåner	Under arbete	Målsansvarig & processledare mål 7, aktörer som ger lunchförmån till medarbetare	
2022	Resurssnålt byggande - Kommunikation	Under arbete	Målsansvarig & processledare mål 7 tillsammans med aktörer som är aktiva inom frågan på Åland (projekt och kampanjer som tangerar byggande)	
2022	Samhällsfinansierad rådgivning	Under arbete	LR, kommunerna	
2022	Flergångsförpackningar för take away	Under arbete	Målsansvarig & processledare mål 7 tillsammans med miljöbyrå vid LR	
2022	Hållbarhetsanalys för offentligt stöd	Under arbete	LR, kommunerna	
2022	Färdplan för hållbar turism 2030	Under arbete	Ålands landskapsregering och Visit Åland	Under arbete
2022	Hemester	Under arbete	Ålands landskapsregering och Visit Åland	Under arbete. Åland delar i en nordisk studie om inhemska besökares preferenser
2022	Utbildning och information om hållbart byggande	Under arbete	Byggbranschen, utbildningsväsendet, banker, försäkringsbolag, landskapet och kommunerna.	
2023	Uppdaterad djurskyddslagstiftning	Under arbete	Ålands landskapsregering	Under arbete
2023	Implementering av Ålands guide för hållbara offentliga inköp	Under arbete	Ålands landskapsregering, kommunerna och kommunförbunden	

Milstolpar, delmål och huvudindikatorer

Relaterat till specifika aktiviteter och steg har arbetet i hög grad kretsat kring information och inspiration riktad mot nya företagare samt företagare som vill skala upp eller omforma verksamheten. Glädjande är att i stort sett alla företag som idag vill etablera sig har en tydlig idé om hur man vill bidra till en mer hållbar värld. Detta syns speciellt tydligt hos unga företagare.

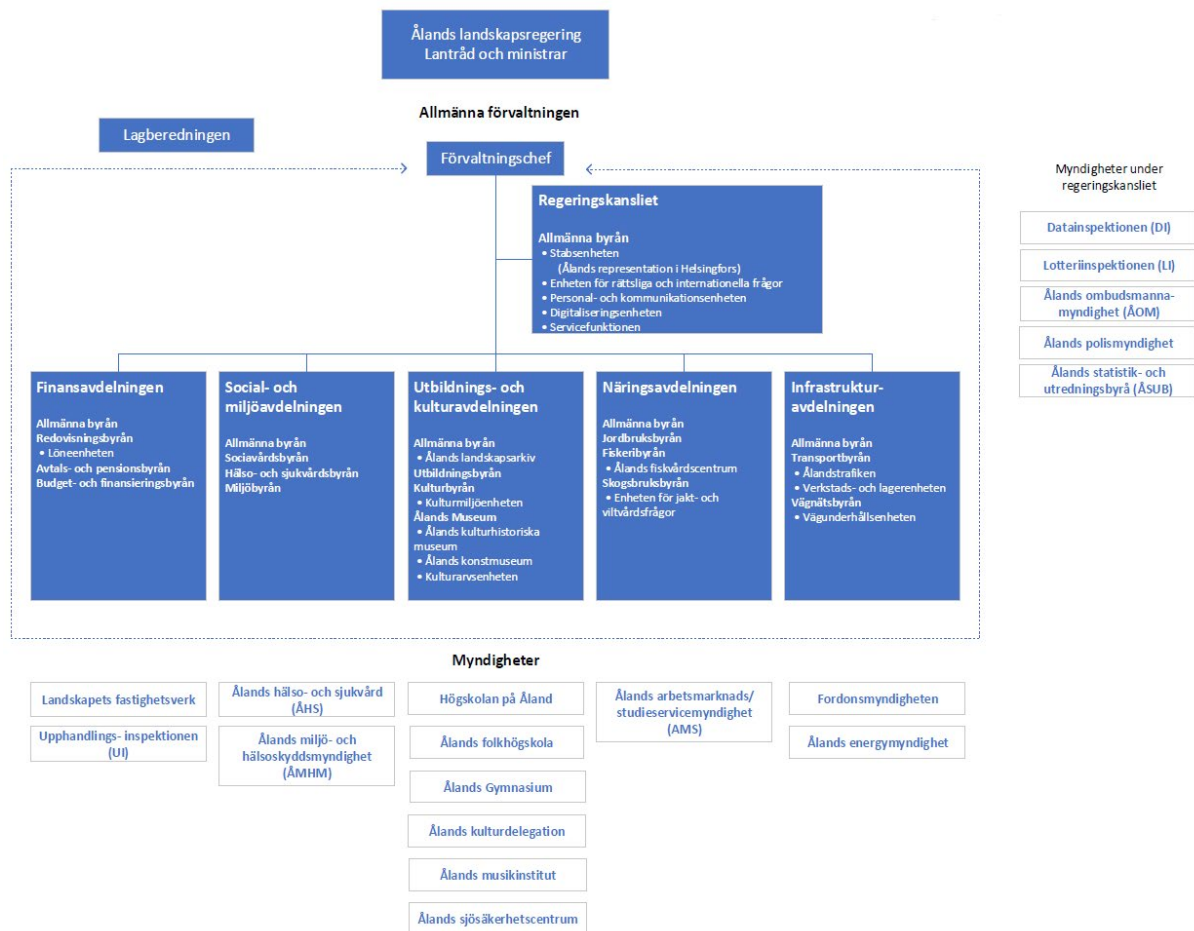
Hållbart byggande har också varit ett område där flera aktiviteter har utförts och där intresset speciellt från beställarhåll är stort. Inom målet har också stort fokus lagts på att samla och förmedla goda exempel på förverkligande av delmål inom Mål 7, speciellt relaterat till organisationer.

Målet följs för tillfället upp genom avfallsmängder och andel av befolkningen som har en återanvändande och resurssnål livsstil. Resultatet är aningen motsägelsefullt, då personer som anger att de har en återanvändande och resurssnål livsstil ökar samtidigt som avfallsmängden per capita ökar. En slutsats som kan dras av det är att konsumenten vill mer än den förmår, intresset är stort men vi är ännu inte i ett skede där det genomgående är lätt att göra rätt. Där behöver ytterligare insatser göras.

Landskapsförvaltningens organisation

Landskapsregeringens förvaltning består av allmänna förvaltningen och lagberedningen samt 17 underställda myndigheter.

Landskapets fastighetsverk är ett affärsverk underställt landskapsregeringen.

Personalen

I detta kapitel redovisas nyckeltal för personalresurserna inom landskapsregeringens allmänna förvaltning och lagberedningen samt underställda myndigheter exklusive ÅHS.

Årsverken

Årsverken beskriver personalresurserna på ett bra sätt trots att det finns variationer i andelen deltidsarbetande och i personalstyrkan under året. Ett årsverke motsvarar ett års heltidsarbete.

Antalet årsverken exklusive timavlönade, uppgick till sammanlagt 799,92 under 2022.

Årsverken och fördelning	Kvinnor	Män	Totalt
Årsverken 2022	416,25	383,67	799,92
Fördelning i %	52 %	48 %	100 %

Årsverke = avlönade anställningsdagar angivna i kalenderdagar/366*(deltidsprocenten/100)

Deltidsarbete räknas om till årsverken i förhållande till deltidsprocenten (t.ex. en person som arbetar 50 procent hela året = 0,5 årsverken). Avlönade anställningsdagar kan vara både arbetade dagar eller frånvarodagar med lön (semestrar, sjukledigheter och andra ledigheter med lön). Timavlönade ingår inte i statistiken på grund av att kopplingen mot arbetade timmar ännu inte fungerar i personalrapporten. Uppskattningsvis motsvarar arbetade timmar av timavlönade ca 43 årsverken.

Årsverken per verksamhet	2021	2022
Allmänna förvaltningen		
Finansavdelningen	37,17	34,81
Infrastrukturavdelningen	90,47	91,72
Näringsavdelningen	38,92	39,81
Regeringskansliet	44,42	49,68
Social- och miljöavdelningen	24,72	26,39
Utbildnings- och kulturavdelningen	54,40	48,06
Lagberedningen	11,63	11,28
Totalt allmänna förvaltningen	301,74	301,76
Myndigheter med över 5 årsverken/myndighet		
AMS	28,37	26,37
Fordonsmyndigheten	13,94	14,08
Ålands polismyndighet	96,82	93,18
ÅMHHM	37,75	35,81
ÅSUB	9,63	10,10
Högskolan på Åland	59,26	62,60
Ålands folkhögskola	13,47	12,17
Ålands gymnasium	211,75	209,02
Ålands musikinstitut	15,61	16,54
Ålands sjösäkerhetscentrum	10,19	12,92

Myndigheter med under 5 årsverken/myndighet		(2)
Datainspektionen		
Lotteriinspektionen		
Upphandlingsinspektionen		
Ålands energimyndighet		
Ålands ombudsmannamyndighet		
Totalt m under 5 årsverken	6,73	5,39
Totalt myndigheter	503,52	498,16

(2) Myndigheter med under fem årsverken redovisas inte separat för att undvika redogörelser på individnivå.

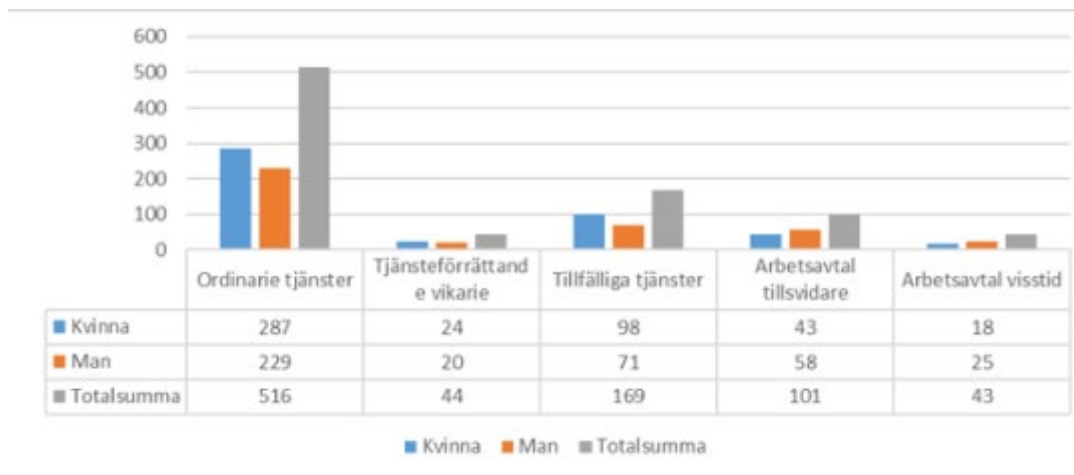
Anställda

Sista december 2022 hade sammanlagt 873 personer en anställning inom landskapsförvaltningen, vilket är 4 personer färre jämfört med samma tidpunkt föregående år.

Till antalet anställda räknas alla personer som har ett anställningsförhållande per den 31 december, även om de inte är i arbete på grund av exempelvis föräldraledighet eller sjukledighet. Även timavlönade ingår i statistiken om de har en anställning den sista december.

Antal anställda per den 31.12	2021	2022
Kvinnor	461	470
Män	416	403
Totalt	877	873

Anställda enligt anställningsform

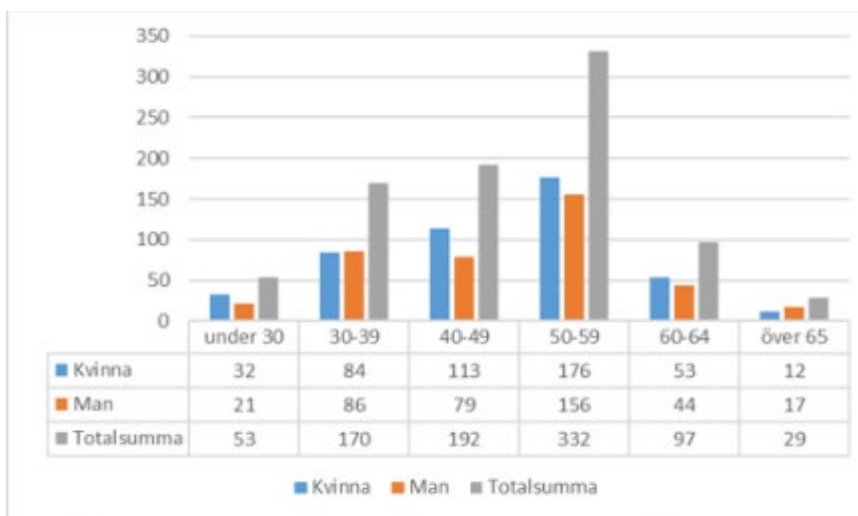
Majoriteten av personalen, 729 personer eller 84 procent, var anställda i ett offentligrättsligt anställningsförhållande s.k. tjänsteförhållande. Av dessa 729 personer var 71 procent ordinarie tjänstemän, 23 procent tillfälliga tjänstemän och 6 procent tjänsteförhållande vikarie.

Arbetstagarna som är anställda i ett privaträttsligt anställningsförhållande, s.k. arbetsavtalsförhållande, var 144 personer eller 16 procent av det totala antalet anställda.

Högskolepraktikanter

Landskapsförvaltningen hade 7 högskolepraktikanter via AMS under år 2022, 5 kvinnor och 2 män. 6 praktiserade inom allmänna förvaltningen (varav 1 praktiserade i Bryssel) och 1 på Ålands ombudsmannamyndighet.

Åldersstruktur

Medelåldern inom landskapsförvaltningen per den 31.12.2022 var 49 år.

Pensionsavgångar

Inom landskapsförvaltningen gick totalt 24 personer i ålderspension 2022, 12 kvinnor och 12 män. Den genomsnittliga åldern var 64 år och 4 månader.

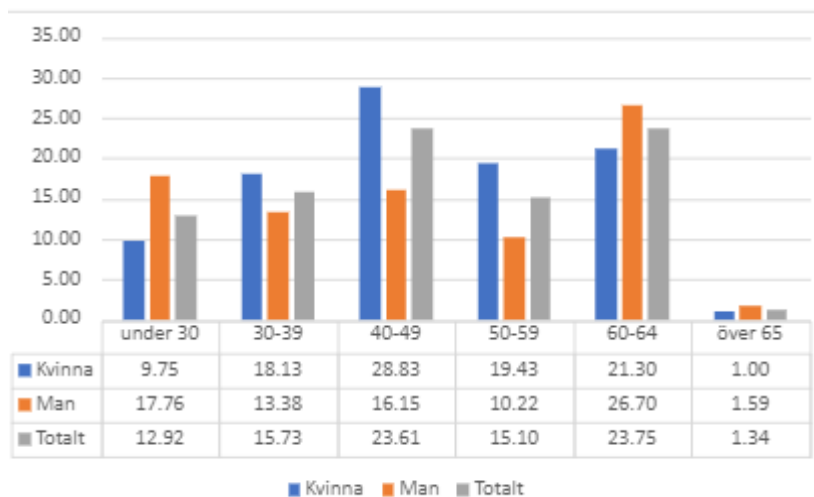
Ålderspension	2019	2020	2021	2022
Antal personer	25	19	28	24
Genomsnittlig ålder	64,7	64,2	64,3	64,4

Hälsorelaterad frånvaro

Den hälsorelaterade frånvaron uppgick till 15.249 kalenderdagar under 2022, vilket motsvarar i genomsnitt 19,1 dagar/årsverke eller 17,47 dagar/anställd. Det har varit fler långtidssjukskrivningar jämfört med föregående år och sjukfrånvaro 4 dagar eller fler har ökat från i genomsnitt 8,38 dagar/anställd till 13,55 dagar/anställd. Kort sjukfrånvaro, högst 3 dagar har även det ökat från i genomsnitt 2,54 dagar/anställd till 3,91 dagar/anställd. Speciellt i början av 2022 påverkade covid-19-pandemin sjukfrånvaron.

Hälsorelaterad frånvaro i kalenderdagar	Kvinnor	Män	Totalt år 2022
Sjukfrånvaro, högst 3 dagar	2 043	1 373	3 416
Sjukfrånvaro, 4 dagar eller fler	7 610	4 223	11 833
Sammanlagt	9 653	5 596	15 249
Sammanlagt i genomsnitt/årsverke	23,19	14,58	19,1
Sammanlagt i genomsnitt/anställd	20,53	13,89	17,47

Hälsorelaterad frånvaro i genomsnitt/anställd = antalet sjukfrånvarodagar i kalenderdagar/antalet anställda den 31.12.

Företagshälsovård

Förutom den lagstadgade företagshälsovården klass I, erbjöds anställda vid landskapsförvaltningen sjukvård på allmänläkarnivå klass II. Under 2022 uppgick den totala kostnaden för företagshälsovård till 358.525 euro, vilket är en ökning med 1,0 procent från föregående år. Ersättningen från FPA uppgick till 191.725 euro, vilket ger en nettokostnad på totalt 166.800 euro för 2022.

Företagshälsovårdskostnader	2019	2020	2021	2022
Klass I	-140 385	-165 779	-192 084	-178 158
Klass II	-185 154	-183 374	-161 196	-180 367
Sammanlagt brutto	-325 539	-349 153	-353 280	-358 525
FPA-ersättning	185 763	183 418	174 493	191 725
Sammanlagt netto	-139 776	-165 734	-178 787	-166 800

Under 2022 anmäldes totalt 39 arbetsolycksfall, vilket är en ökning från 2021 då 37 olycksfall anmäldes. Arbetsolycksfallen hanteras av arbetsgivaren och följs upp i samarbete med arbetarskyddet och företagshälsovården.

Personalkostnader

Personalkostnader	2019	2020	2021	2022
Löner och arvoden	-42 543 820,07	-44 492 618,11	-46 211 180 ,94	-46 661 103,67
Pensionspremier	-7 722 830,38	-7 683 069,46	-8 043 638 ,20	-8 248 035,24
Övriga lönebikostnader	-507 795,94	-736 423,47	-884 221 ,80	-949 455,77
Personalersättningar	492 529,91	397 164,86	439 024 ,33	772 305,80
Personalrättelser	506 582,60	1 022 020,28	455 605,66	380 619,97
Periodiserad semesterlöneskuld (inkl lönebikostnader)	-1 075 927,82	-940 911,53	55 704 ,69	-9 436,82
Övriga periodiserade lönekostnader (inkl lönebikostnader)	0,00	-181 183,99	-22 965 ,80	-420 744,21
Löneutjämningsreservering	0,00	0,00	0,00	0,00
Sammanlagt	-50 851 261,70	-52 615 021,42	-54 211 672,06	-55 135 849,94

Sammanställningen omfattar Ålands landskapsregering inklusive underställda myndigheter exklusive ÅHS

Personalkostnaderna uppgick till 55.136.400 euro under 2022, vilket är en ökning med ca 2 procent från 2021. Ålands landskapsregerings beräknade semesterlöneskuld inklusive lönebikostnader uppgick till 8.893.940 euro per 31 december 2022. Semesterlöneskulden ökade med 9.437 euro under 2022.

Allmänna förvaltningen

Översikt

Avsnittet om risker och osäkerhetsfaktorer samt intern styrning och kontroll presenteras gemensamt för allmänna förvaltningen.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Personal och arbetsbelastning

Flera delar av förvaltningen har även under 2022 haft svårt att rekrytera behörig och kompetent personal, vilket utgör ett allvarligt hot mot möjligheterna att bedriva en verksamhet med bibehållen hög kvalitet. Det är därför av största vikt att landskapsregeringen ytterligare fokuserar på åtgärder som bidrar till att göra landskapsregeringen till en attraktiv arbetsplats. Detta arbete bör resultera i arbetsvillkor som upplevs som attraktiva, men även löner som är konkurrenskraftiga utan att vara löneledande. Att rekrytera kompetent personal är speciellt utmanande vad gäller it och jurister.

Arbetsbelastningen är generellt hög, vilket också orsakat sjukskrivningar. Konsekvensen av bristande resurser är att alla arbetsuppgifter inte kan utföras och att vissa arbetsuppgifter inte kan utföras inom rimlig tid. Avsaknaden av personella resurser inom förvaltningen leder även till att reformer, särskilt lagreformer, riskerar bli fördröjda. Det gäller exempelvis fördröjningen av färdigställandet av den nya högskolelagen som kan få allvarliga konsekvenser för högskolans möjligheter att utvecklas. Föråldrad lagstiftning leder också till tolkningssvårigheter vid beslutsfattandet.

Arbetsmiljön

Hösten 2022 genomfördes en medarbetarenkät med fokus på ledarskap som gick ut till allmänna förvaltningen och hade en svarsprocent på 69,9. Resultatet visade ett behov av ökad trygghet, tydligare kommunikation, gemenskap, stabil grunduppgift och ledarskap. Enkätresultatet visade att arbetet med utvecklingen av verksamhetskulturen bör prioriteras högt med ledarskap som det mest centrala temat. Åtgärderna bör såväl samordnas på högsta nivå av ledningen, som även konkretiseras av avdelningarna själva utgående från egna behov.

Rumssituationen i Självstyrelsegården är fortfarande ansträngd. Renoveringen med tillhörande sanering i våning 1 behöver också omfatta landskapsarkivets lokaler i våningens södra del. För att åtgärda fuktproblem på våning 1 i norra delen av självstyrelsegården kommer en sanering och renovering att verkställas med inledning 2023. För att förbättra arbetsmiljön för de anställda och för att skapa flera arbetsplatser föreslås samtidigt att en ombyggnad görs. Även Ålands museums lokaler behöver renoveras och delar av lokalen fuktsaneras. Den fysiska arbetsmiljön i Ålands museum måste förbättras och bättre anpassas till verksamheten. Det är osäkert när Fastighetsverket kan påbörja renoveringen men samtal förs om projektering under 2023.

Informationssäkerhet

Det har tillsatts en säkerhetsarbetsgrupp som jobbar med informationssäkerhet och den fysiska säkerheten. Under 2022 har allmänna förvaltningen exempelvis implementerat nya besöksrutiner.

Situationen i vår omvärld har inneburit en ökad hotbild avseende intrång och störningar i IT-system, något som inneburit att ökad fokus har behövt läggas på IT-säkerhetsfrågor. Landskapsregeringen har under året anskaffat skyddsmekanismer mot överbelastningsattacker samt verktyg för säkerhetsövervakning och analys. I sammanhanget bör noteras att hanteringen av skyddsmekanismer mot IT-säkerhetshot är en kontinuerlig process.

Rättssäkerhet

Det råder en osäkerhet kring hur Åland ska förhålla sig till och koppla sig till rikets olika digitala administrativa system för dess medborgare. Detta gäller inte minst olika studieadministrativa system, vilket påverkar åländska elevers och studerandes möjligheter att registrera studiepoäng och examen i Finland och i förlängningen EU. Utveckling av åländska digitala administrativa system för utbildning i samarbete med riket krävs för att garantera åländska elevers, studerandes och vuxna medborgares rättsskydd. Ett digitalt utanförskap medför en rättsosäkerhet beträffande examen samtidigt som alla administrativa system på Åland måste fungera fullt ut på svenska.

Pågående rättsprocesser som startats till följd av det uppsagda avtalet för totalentreprenad med hybridfärja samt tillhörande infrastrukturentreprenader på västra Föglö utgör en osäkerhetsfaktor. Det är i dagsläget svårt att överblicka och bedöma, hur dessa processer kommer att påverka organisationen framöver.

Vägplaner hör till det som ofta överklagas och rättsprocesserna tar i regel lång tid, med fördröjningar av projekt som följd. Planering och budgetering försvåras då man varken kan förutse vilka planer som kommer att överklagas eller när ett utslag från domstolen kommer. I samband med att vägplaner fastslås, beaktas och bemöts intressenternas argument i syfte att minska antalet besvär. Överlag är det dock få av de beslut landskapsregeringen fattar som leder till besvär.

Livsmedelsproduktionen

Genomförandet av CAP-strategiplanen skall starta från årsskiftet 2023. Genomförandet startar med en ansökningsomgång gällande djurstöd redan under februari vilket är utmanande i färdigställandet av system, regelverk och information om stödsystemet.

Intern styrning och kontroll

Delegeringsbeslut och arbetsordning

Den interna styrningen och kontrollen inom allmänna förvaltningen är integrerad i verksamhetsprocesserna och bedöms vara välfungerande. Landskapsregeringens delegeringsbeslut samt regeringskansliets, lagberedningens och avdelningarnas arbetsordningar uppdateras kontinuerligt för att motsvara kraven på en effektiv förvaltning. Delegeringsbeslutet anger fördelade uppgifter medan arbetsordningen anger budgetansvar för respektive tjänsteman med utnämnda ersättare. Dokumenten ger därmed en tydlig ansvarsfördelning. Allmänna förvaltningen följer båda dessa dokument väl och några problem med efterlevnaden har inte noterats.

En förutsättning för ett effektivt beslutsfattande är modern och uppdaterad lagstiftning. Utgående från lagstiftningen kan sedan mer detaljerade anvisningar för handläggning av ärenden tas fram. Av denna orsak har arbetet att uppdatera föråldrad lagstiftning prioriterats. Parallellt med att lagstiftningen uppdateras, utarbetas även anvisningar/handläggningsrutiner. Detta är dock ett långsiktigt arbete som kommer att fortgå under flera års tid eftersom arbetet är omfattande och måste ske parallellt med handläggningen av löpande ärenden.

Ärendehantering

Alla beslut förs in i landskapsregeringens system för ärendehantering.

Landskapsregeringens registratur sänder tre gånger per år ut listor över öppna ärenden till respektive enhet, avdelning och ansvarig minister. Berörda tjänstemän kontrollerar sedan vad det beror på att ärendena inte är avslutade och en motivering förs in i ärendehanteringssystemet. På så sätt följs öppna ärenden upp kontinuerligt. Dessutom får revisorn och förvaltningschefen en gång per år en lista över öppna ärenden inom förvaltningen. Revisorn får även listor över öppna ärenden rörande enskilda enheter eller avdelningar på begäran.

Upphandling och avtalshantering

Upphandlingen är decentraliserad så att olika verksamheter är upphandlande enheter. Det finns däremot ett centraliserat upphandlingsstöd för hela landskapsförvaltningen vid finansavdelningen, som ger ett praktiskt och juridiskt upphandlingsstöd.

Varje verksamhet ansvarar för sina egna ingångna avtal och avtalen läggs in i ärendehanteringssystemet för en enkel uppföljningsmöjlighet under avtalsperioden.

Kvalitetsutveckling

Regelbundna regeringskanslimöten, lagberedningsmöten, avdelningsmöten, byråmöten, enhetsmöten och arbetsgruppsmöten hålls för att stämma av att arbetet bedrivs i enlighet med fastställda mål och rutiner. Det sker ett löpande utvecklingsarbete för att höja kvaliteten och säkerheten inom administrationen bl.a. för att öka automatiseringen av rapportering.

Fler chefer har upptäckt vikten av regelbunden enskild dialog med sina medarbetare, vilket är mycket positivt. Även de årliga medarbetarsamtalen med uppföljning är viktig för arbetsledningen. Avdelningarnas och enheternas ledningsgrupper träffas regelbundet och avdelningscheferna har avstämningsmöte med ansvarig minister en gång i veckan. Ledningsgruppen för hela allmänna förvaltningen träffas varannan vecka.

Verksamhetsplanerna ser olika ut till innehåll och utformning. Systematiska riskbedömningar och åtgärdsplaner för hur man säkerställer en relevant riskhantering hanterar avdelningarna och enheterna var för sig.

Enskilda enheter och avdelningar har särskilt tydliga externa krav på en omfattande kontroll, uppföljning genom årsrapporter, regelbunden revision av ärenden och system samt utvärdering vilket görs av antingen landskapsrevisionen eller externa aktörer.

Landskapsrevisionens granskning av utbildnings- och kulturavdelningen under 2021 var även en granskning av den interna kontrollen, inte minst genom granskningen av dokumentationen. Genom att förtydliga roller och rutiner skapas förutsättningar för den interna kontrollen. Avdelningscontrollern har en central betydelse för avdelningens ekonomiska interna kontroll, men tjänsten är också ett samordnande stöd för de underställda myndigheterna.

Andelen rättelseyrkanden eller besvär som har lett till ändrade beslut och beslut om återkrav är låg inom hela förvaltningen. Sammantaget tillgodoser de tillämpade systemen kraven för att säkerställa lagligheten, att verksamhetsmålen uppnås på ett resurseffektivt sätt och att den finansiella rapporteringen är korrekt.

Regeringskansliet stöttar verksamheten i förvaltningsrättsliga frågor och finansavdelningen i ekonomiska frågor. Man uppmärksammar kontinuerligt de brister som uppmärksammas i syfte att uppnå en god kvalitet vid handläggningen av ärenden inom förvaltningen. Årligen hålls t.ex. kurser för nyanställda och övrig personal där bland annat grundläggande förvaltningsrätt och offentlighetslagstiftning ingår i syfte att höja personalens kompetens. Tjänstemän deltar kontinuerligt i fortbildning inom sina verksamhetsområden för att ta del av ny lagstiftning, anvisningar, utlåtanden, EU:s krav på uppföljning av EU-programmen och Skatteförvaltningens anvisningar för att säkerställa att bestämmelser, föreskrifter och beslut beaktas i arbetet.

Under verksamhetsåret infördes även ett system med två obligatoriska möten per år för alla handläggande tjänstemän i den allmänna förvaltningen. Vid dessa möten lyfts aktuella frågor kopplade till allmänna förvaltningsprinciper och eventuella nya förvaltningsrutiner. Kurserna spelas i regel in och finns tillgängliga digitalt. Utbildning i beredning av EU-ärenden har ordnats enskilt för de nyanställda som har behövt det.

Enheten för rättsliga och internationella frågor har också fått uppdraget att företräda landskapsregeringen vid rättegångar och gör det i mån av tid.

I samband med de senaste medarbetarenkäterna har det inkommit synpunkter om att processerna och rollerna för att hantera självstyrelsejuridiska och självstyrelsepolitiska frågor bör förtydligas. Med anledning av detta och då det är väsentligt att Åland håller en konsekvent linje vad gäller självstyrelsejuridiska och självstyrelsepolitiska frågor förtydligades under år 2022 processen så att vid osäkerhet eller då det t.ex. efter dialog med berörd chef och avdelningschef anses påkallat ska frågan lyftas till förvaltningschef, rättschef och senior rättssakkunnig. Även lagberedningen och dess lagberedningschef kan konsulteras vid behov. Vid minsta osäkerhet ska en dialog och i enlighet med kvalitetssäkringsprocessen vid beslut som regel föredragande/protokollförande tjänstemän alltid diskutera samtliga föredragningar med sin närmaste chef.

Budget och uppföljning

Den interna styrningen och kontrollen handlar till stora delar om att säkra kvaliteten i beslutsfattandet och budgetuppföljning. Budget och kostnader följs kontinuerligt av de budgetansvariga utgående från rapportmöjligheterna i systemet för budget och uppföljning. Så långt som möjligt tillämpas principen att två personer ska läsa igenom mer komplicerade beslutsförslag innan beslutet fattas. Syftet är att säkerställa en jämn och hög kvalitet i beslutsfattandet.

Anvisningar för upprättande av budget, verkställande av budget och uppföljning i årsredovisning revideras årligen för att beakta förändrade behov. Systemet för budget- och verksamhetsstyrning har bidragit till förbättrade möjligheter av styrning och kontroll gällande budgetering och måluppföljning. Uppföljningen kan göras både på mål, åtgärder och olika objektstyper enligt behov (t.ex. budgetmoment, kostnadsställe, projekt, aktivitet och frikod). Därmed ges förvaltningen bättre möjligheter att göra en tillförlitlig bedömning av verksamheten och få en rättvisande bild av ekonomin. Tillräckliga resurser behöver avsättas för underhåll och utveckling av systemet. Utbildningar har hållits inom förvaltningen och ytterligare utbildningar planeras allt eftersom ny funktionalitet utvecklas och tas i bruk.

Styrning av budget, uppföljnings- och årsredovisningsprocesserna verkställs bland annat i systemet för budget- och verksamhetsstyrning Hypergene. Det sker genom att lägga upp processer och ansvariga, implementera start- och slutdatum och till användare tilldela uppgifter som utförs i systemet. För att uppnå en ändamålsenlig styrning har en behörighetsstyrningsmodell byggts upp.

En risk för verksamheten är att förvaltningen saknar kvartalsrapportering och en internkontrollplan, dock har t.ex. näringsavdelningen som hanterar en stor mängd finansiella överföringar till externa parter en etablerad rutin för intern styrning och kontroll.

Behörigheten tilldelas dels utgående från vilka processer och vilken funktionalitet användaren ska använda, vilken data användaren behöver se och vilka rapporter användaren har behov att se. Behörigheter tilldelas utifrån fastställda arbetsordningar, informationsbehov utgående från tilldelade arbetsuppgifter samt i förhållande till de system som integreras. Behörigheten styrs antingen direkt per anställd, position, enhet, byrå, avdelning eller annan struktur eller via definierade roller.

Ekonomiförvaltning

I ekonomisystemet finns funktionalitet för att lägga upp mallar med behörigheter beroende på behov och ansvarsområde/uppgift. Tjänstemännen kopplas sedan till respektive mall för att på det sättet ge behörighet exakt till det data och den funktionalitet uppdraget kräver. Därmed styrs behörigheten på nivåerna databas, affärsenhet, dataregister, applikationer och operationer. I det elektroniska fakturahanteringssystemet styrs behörigheterna utifrån de fastställda arbetsordningarna.

Landskapsregeringen följer principen om separering av funktioner genom att dela upp arbetsuppgifter så att s.k. farliga arbetskombinationer inte förekommer. Det görs t.ex. genom att en tjänsteman som deltar i verkställandet av utbetalningar i banksystemet inte har behörighet att uppdatera uppgifter i leverantörsregistret eller registrera in utbetalningar i reskontran. Därutöver kan inte en tjänsteman ensam verkställa utbetalningar.

Kundfakturer och påminnelser hanteras centraliserat. Förvaltningen ger finansavdelningen fakturerings- och betalningsunderlag. Indrivningsärenden sker, beroende av ärende, antingen av inkassobyrå eller av landskapsfogdeämbetet. Åtskillnad mellan funktioner tillämpas, t.ex. den som bokför inbetalningar sköter inte kundfakturer. Alla leverantörsfakturer skannas in och attesteras i fakturahanteringssystemet. Attesträtten i systemet följer budgetanvisningarna och arbetsordningarna. Varje förvaltningsenhet granskar att fakturorna motsvarar beslut och beställningar och att de belastar rätt budgetmoment. Finansavdelningen utför stickprovsbaserade kontroller på fakturorna i fakturaflödena enligt riskbaserade urval under året för att säkerställa en korrekt fakturahantering med avseende på betalningsmottagare, budget och moms. Alla utgifter kontrolleras och godkänns också av två olika personer.

Antikorrupcion

Enligt antikorrupcionspolicyn har anställda vid landskapsregeringens allmänna förvaltning skyldighet att rapportera vid misstanke om korrupcion och andra oegentligheter som kan förekomma på arbetsplatsen. Rapporteringen ska göras via tillbudsrapporten på intranätet, till avdelningschefen eller förvaltningschefen. All inrapporterad information om misstänkt korrupcion och andra oegentligheter ska hanteras av ledningsgruppen på ett enhetligt sätt, där genomförda åtgärder ska dokumenteras och sammanställas. Under 2022 inkom inga rapporter om misstänkt korrupcion eller andra oegentligheter.

Regeringskansliet

Översikt

Genom verkställd utredning under 2022 och inrättandet av en gemensam tillfällig juristtjänst vid regeringskansliet för hela allmänna förvaltning under 2023 och genom att anpassa behövliga bestämmelser som styr förvaltningen har ett budgetuppdrag fullföljts under året. Detta är ett steg på vägen för att se om åtgärden är tillräcklig eller om en omorganisering är behövlig för att skapa en mer samlad enhet för jurister och stöd till jurister i förvaltningen. Utöver detta har även budgetuppdraget att se över funktionen polisstyrelsen fullföljts genom en utredning och en lagstiftningspromemoria har inlämnats till lagberedningen. Det sista budgetuppdraget att utreda förutsättningarna för en framtida integrering av Ålarm med Nödcentralverkets operativsystem Eerika har också det fullföljts genom att tillsammans med Inrikesministeriet tillsätta en gemensam arbetsgrupp som hanterar alla relevanta frågeställningar och redan nu kan konstateras att största vikt läggs vid förutsättningen att systemet ska fungera fullt ut på svenska där lokal support för systemet ska finnas på Åland.

Lagstiftningsprojekt

Under året trädde de nya landskapslagarna om resebyråverksamhet och vidareutnyttjande av information från landskaps- och kommunalförvaltningen i kraft. Ytterligare trädde ändringarna av vallagen och postlagen i kraft den 1 januari 2023.

I april 2022 överlämnades en omfattande lagstiftningspromemoria till lagberedningen innehållande förslag till en ny lag om informationshantering inom den offentliga förvaltningen, förslag om ändring av förvaltningslagen samt förslag om ändring av landskapslagen om tillgängliga webbplatser. I september 2022 överlämnades en lagstiftningspromemoria till lagberedningen med förslag till ändringar av landskapslagen om Ålands ombudsmannamyndighet och förslag till upphävande av landskapslagarna om lotteriinspektionen och upphandlingsinspektionen. I november 2022 överlämnades en lagstiftningspromemoria till lagberedningen om implementering av EU:s dataförvaltningsakt.

I december 2021 överlämnades ett lagförslag till lagtinget om en ny landskapslag om näringsrätt och näringstillstånd. Lagen antogs av lagtinget men republikens president lämnade in sitt veto mot centrala bestämmelser i lagen. Med anledning av detta har lagberedningen i samråd med enheten för rättsliga och internationella ärenden under hösten 2022 återupptagit beredningen av lagförslaget. Detta har skett parallellt med beredningen av en revidering av jordförvärvslagstiftningen. En lagstiftningspromemoria om reviderad jordförvärvslagstiftning sändes till lagberedningen i november 2021.

Under 2022 har det även överlämnats två initiativ om överenskommelseförfordningar till justitieministeriet. Ett förslag om en ny överenskommelseförfordning om den tekniska tillsynen enligt EU:s webbtillgänglighetsdirektiv och ett förslag om ändring av republikens presidents förfordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter som gäller lagtings- och kommunalval samt rådgivande kommunala folkomröstningar.

Personal

Landskapsregeringen strävar till att erbjuda anställningstrygghet och bra personalförhållanden för att kunna rekrytera och behålla professionell och motiverad personal. Anställda inom landskapsregeringen erbjuds olika förmåner för att förebygga alla kategorier av ohälsa och främja både fysisk-, psykisk- och social hälsa.

Friskvård

I syfte att upprätthålla och förbättra personalens hälsa och välbefinnande erbjuds anställda inom landskapsregeringen möjlighet till subventionerad friskvård. Personal- och kommunikationsenheten ansvarar för friskvården för allmänna förvaltningens personal och målsättningen för år 2022 var att få en högre utnyttjandegrad av friskvårdsförmånerna.

Under året nyttjades friskvårdsförmånen för motion och kultur till ett värde av 51 629 euro eller i genomsnitt 156 euro per anställd, vilket var ungefär samma som år 2021. Personalen subventioneras även med 120 euro/år för förebyggande massage för att förebygga muskelrelaterade besvär. Kostnaderna för massagen uppgick till totalt 14 139 euro år 2022, vilket motsvarar i genomsnitt 43 euro/anställd.

Utbildning

Personal- och kommunikationsenheten ansvarar för att allmänna personalutbildningar arrangeras i enlighet med de områden som fastställs i allmänna förvaltningens utbildningsplan.

Under året erbjöds personalen att ta del av bland annat introduktionsutbildning för nyanställda, inspirationsföreläsning, allmän brandkurs och första hjälp, ledarskapsutbildningar, engelska utbildning och en utbildning gällande ekonomi för icke ekonomer.

Förutom personalutbildning som samordnas av personal- och kommunikationsenheten har anställda möjlighet till yrkesspecifik utbildning som bekostas av respektive avdelning och enhet. Allmänna förvaltningens kostnader för utbildning, både allmän samt yrkesspecifik uppgick till ca 40 670 euro eller i genomsnitt 135 euro per anställd. Det är mer än utbildningskostnaderna från föregående år då de uppgick till i genomsnitt 114 euro per anställd. Till utbildningskostnader räknas alla utgifter (kurskostnad, dagtraktamente, resekostnader, lokalhyra, traktering m.m.) förutom löner för den utnyttjade tiden.

Arbetsvälbefinnande

För att mäta arbetsvälbefinnandet inom allmänna förvaltningen och för att följa upp den psykosociala arbetsmiljön genomförs normalt årligen i månadsskiftet oktober—november en enkät via KivaQ. Resultatet för Allmänna Förvaltningens KivaQ-enkät hösten 2021 hade som helhet inte ändrat anmärkningsvärt. Men i några tilläggsfrågor gjorde närmare hälften av personalen antydningar om att ledarskapet inte fungerar på ett sätt som stöder personalens arbetsvälbefinnande optimalt. Dessutom ansåg över en tredjedel av personalen att en positiv och konstruktiv kultur för feedback fattas på alla nivåer samt att man önskar mer uppskattning av politikerna. eNPS medeltalet (medarbetarupplevelsen) i enkäten var -32, dvs mycket lågt. Detta tog landskapsregeringen fasta på och valde att starta en utvecklingsprocess av ledarskapet och feedbackkulturen vid allmänna förvaltningen. I stället för den årliga KivaQ enkäten gjordes som ett första steg i utvecklingsprocessen en enkätundersökning för att få större förståelse för hur medarbetarna upplevde situationen. Eftersom det 2021 var första gången eNPS mättes och det inte gjordes en KivaQ enkät 2022 finns det inte jämförelsetal till denna årsredovisning. Men både eNPS och KivaQ index kommer att följas upp i samband med nästa arbetsmiljöenkät 2023.

Kommunikation

Regeringskansliet ansvarar för att utveckla och främja en hållbar kommunikation och information internt och externt. Området är brett och mångfacetterat. Det strategiska arbetet ska till stor del bestå av att skapa struktur över vad som ska kommuniceras både internt och externt.

Under året har kommunikationssamordnaren arbetat 50 procent inom projektet Åland 100, kommunikationsstrategin har uppdaterats och det har hållits en utbildning inom mediehantering.

Digitalisering

Projektet Ålandstrafikens digitaliseringsresa har som avsikt att effektivisera backoffice-funktionalitet, stödja beslut genom bättre statistik och skapa mer användarvänliga lösningar för kunder avseende bokning, biljettering och kommunikation. Projektets slutmål är nöjda kunder som på ett smidigare sätt kan få information om och sköta sin resa inom hela skärgårds- och kollektivtrafiken på Åland genom digitala lösningar. Under året har de interna processerna inom Ålandstrafiken och transportbyrån kartlagts, reseplaneraren resa.ax har testats och sjuösatts i en första version och projektet har jobbat fram en ny grafisk profil för senare lansering. Det nya turlistverktyget Rebus har testats i skarp drift för ytterligare utvärdering, betallösningen i webbbookningen har bytts ut och fiber har lagts i nästan alla landskapets hamnar i syfte att möjliggöra framtida digitala lösningar. En ny webbbookning är under utveckling, liksom enklare kundkommunikation genom SMS och kommer liksom processförbättringar att sjuösättas 2023.

GIS-verksamheten inom digitaliseringsenheten jobbar fortlöpande med samordning och har under året erbjudit den senaste versionen av webbGIS till kommuner och andra samarbetspartners. Uppdateringar och utvecklingsinsatser har gjorts för stärka säkerheten, anpassa geodatatjänster till den senaste GIS-plattformen samt utforma innehåll i kartapplikationer för att upprätthålla en hög användarnytta både inom och utanför förvaltningen. Förberedande insatser har påbörjats för att skapa kartintegration till den kommande skogsportalen.

Landskapsregeringens meddelande "Den åländska förvaltningens fortsatta digitalisering" lämnades till lagtinget under våren 2022. Meddelandet bygger på det betänkande om lagstiftningsbehovet för förvaltningens fortsatta digitalisering som lämnats av en tjänstemannaarbetsgrupp och nämner tre fokusområden för förvaltningens digitalisering: digitalt ledarskap, informations- och cybersäkerhet samt utvecklad e-förvaltning.

Ett omfattande moderniseringsarbete avseende landskapsförvaltningens datanätverk, såväl det fasta samt trådlösa nätet har påbörjats tillsammans med Åda Ab. I projektet ingår förnyelse av nätverksutrustning, ökad sektionering av nätet samt förnyad teknik för externa enheter.

Bland övrigt utvecklingsarbete under året kan nämnas:

- Utveckling av landskapsregeringens e-formulär samt verktyget för att skapa dessa har fortsatt under året, där kan speciellt nämnas funktionalitet för e-betalning något som innebär att krav på betalning vid inlämnande av avgiftsbelagda anmälningar och ansökningar nu införts.
- Systemet för administration av ax-domäner har förnyats, såväl vad gäller teknisk plattform som funktionalitet exempelvis avseende betalningslösningar.
- Den tekniska plattformen för landskapsregeringen webbplats har förnyats, även webbplatsens layout har fräschats upp.

Ålands representation i Helsingfors

Ålands representation har arbetat med att stärka den positiva bilden av Åland i Finland genom att bidra till uppmärksammandet av Åland 100, deltagandet i SuomiAreena i Björneborg och genom koordinering av olika besök till Åland som exempelvis journalistbesök, KAVAKU-diplomatutbildningen vid UM och Ålandsakademin. Man följer aktivt med aktuella frågor som berör Åland, bevakar hur Åland framställs i medierna och kommunicerar detta vidare.

Val

Landskapsregeringen har inlett förberedelserna inför kommande lagtings- och kommunalval. En ändring av vallagen har genomförts vilket har tagit bort möjligheten till förtidsröstning via internet. I stället har möjligheten till förtidsröstning vid allmänna förtidsröstningsställen utanför Åland införts samt att förfarandet kring brevröstning har underlättats. En ny elektronisk blankett för beställning av brevröstningshandlingar har tagits fram. Under året färdigställdes arbetet med att tekniskt och

innehållsmässigt uppdatera hemsidan val.ax. Arbetet med att ta fram ett nytt valresultatsrapporteringsystem inleddes, systemet ska användas vid lagtings- och kommunalvalet 2023. Under våren hölls en valutbildning av enheten för rättsliga och internationella frågor tjänstemän av den tidigare valadministratören.

Landskapsregeringen har under året sett över den interna organisationen rörande val och bland annat tillsatt en intern valarbetsgrupp med representanter från olika enheter inom regeringskansliet som arbetar tillsammans med valfrågor. De externa kontakterna har även upprätthållits bland annat genom besök till svenska valmyndigheten i samband med Sveriges riksdagsval i september 2021 och besök på Åland av justitieministeriets valtjänstemän i oktober 2022.

Främjande av jämställdhet

Ålands agenda för jämställdhet 2019—2030 har konkretiserats som en integrerad del i landskapets budget med prioriteringar på bland annat barn och unga. Landskapsregeringen har arbetat särskilt med aktörer inom tredje sektorn och med dem som i arbetet möter våldsutsatta (Istanbulkommittén). Projektet "En jämställd vardag fri från sexualiserat våld" fortgick i samarbete med tredje sektorn och projektet "Jämställd skola och fritid". Inom projektet har det tagits fram metoder, mallar och checklistor för att stärka arbetet mot sexualiserat våld inom föreningslivet.

Implementering av handlingsplanen för hbtqia-personers lika villkor i det åländska samhället har fortsatt (2019—2025).

Könsuppdelad statistik, fakta och kunskap är en förutsättning för att förstå hur jämställdhet eller ojämställdheten ser ut på Åland. Landskapsregeringen översände ÅSUB:s översikt "Skillnader i inkomster mellan kvinnor och män". En uppföljning över det jämställdhetspolitiska målet ekonomisk jämställdhet lämnades över som ett meddelande till lagtinget.

Under 2022 genomfördes en utbildning för förvaltningen i jämställdhetsintegrering.

Landskapsregeringen tillsatte under 2022 en parlamentarisk kommitté för att starta upp ett demokratiprojekt med särskild inriktning på ökad jämställdhet i lagtinget.

Ungdomspolitik

Ungdomars delaktighet i det offentliga samtalet och i beslutsprocesser är viktigt. Åland har deltagit med både en tjänstemanna- och en ungdomsrepresentant i NordBuk, Nordiska barn- och ungdomskommitténs möten. NordBuk är ett rådgivande organ i nordiska och internationella barn- och ungdomspolitiska frågor. Under 2022 bildades ett ungdomsråd inom ramen för bärkraft-nätverket och med stöd av handledare från Rädda Barnen. Medlemmarna i ungdomsrådet har utsetts av studeranderåden vid Ålands lyceum och Ålands yrkesgymnasium. Ungdomsrådet gav hösten 2022 synpunkter och remissvar på lagförslag.

Främjande av integration

Integration berör flera olika politikområden och innebär exempelvis insatser inom kultur, fritid och utbildning, arbetsmarknad, social-, hälso-, sjukvård samt arbete mot diskriminering. Ett aktivt och framgångsrikt integrationsarbete är viktigt för att nå målet om ett hållbart Åland. Aktuella hållbarhetsmål är särskilt utvecklingsmålen 1 och 2 om välmående, tillit och delaktighet. Fokus läggs även på Mål 5 och 7 om inflyttning, attraktionskraft och hållbar produktion; tillvaratagande av kompetenser och information och rättigheter och skyldigheter för att förebygga och motverka utnyttjande av människor.

Landskapsregeringen lyfter i sitt regeringsprogram att inflyttning är en viktig nyckel för att klara av landskapets framtida utmaningar. Uppdrag och ansvarsfördelning gällande integrationsarbete för inflyttade beskrivs närmare i landskapslagen (2012:74) om främjande av integration. Landskapsregeringens åtgärder konkretiseras i "Landskapsregeringens program för integrationsfrämjande 2020—2023".

Landskapsregeringen har arbetat med information och stöd till kommunerna för integrationsarbetet. Åland har representation i AMIF:s övervakningskommitté. Under året har landskapsregeringen givit många yttranden till olika instanser i riket bl.a. gällande frågor som rör förhållandet mellan rikets myndigheter och självstyrelsen samt de åländska kommunerna. Tjänsten som sakkunnig inom integration har varit vakant från sommaren 2022 och frågorna handhåfts av annan tjänsteman enligt särskilt beslut.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	148 309,67	168 500,00	20 190,33	88,0%
Avgiftsintäkter	189 610,04	213 000,00	23 389,96	89,0%
Erhållna bidrag	363 386,04	180 000,00	-183 386,04	201,9%
Övr verksamh intäkt	76 535,69	139 000,00	62 464,31	55,1%
Summa Verksamhetens intäkter	777 841,44	700 500,00	-77 341,44	111,0%
Personalkostnader	-2 865 440,48	-2 885 891,00	-20 450,52	99,3%
Köp av tjänster	-4 162 512,52	-5 003 903,00	-841 390,48	83,2%
Material förnödenh	-411 282,50	-320 730,00	90 552,50	128,2%
Övr verksamh kostn	-1 214 571,37	-1 313 976,00	-99 404,63	92,4%
Summa Verksamhetens kostnader	-8 653 806,87	-9 524 500,00	-870 693,13	90,9%
Övr ink o kap överf	169 291,15	178 175,00	8 883,85	95,0%
Summa Intäkt ink o kap	169 291,15	178 175,00	8 883,85	95,0%
Summa Intäkt ink o kap öv	169 291,15	178 175,00	8 883,85	95,0%
Övriga ink kap överf	-2 764 191,64	-3 240 893,01	-476 701,37	85,3%
Summa Utgift ink o kap öv	-2 764 191,64	-3 240 893,01	-476 701,37	85,3%
Summa Kostn ink o kap öv	-2 764 191,64	-3 240 893,01	-476 701,37	85,3%
Summa Verksamhetsbidrag	-10 470 865,92	-11 886 718,01	-1 415 852,09	88,1%
Ränteintäkter	98,88		-98,88	
Räntekostnader	-31,46		31,46	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	67,42		-67,42	
Summa Årsbidrag	-10 470 798,50	-11 886 718,01	-1 415 919,51	88,1%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-10 470 798,50	-11 886 718,01	-1 415 919,51	88,1%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-10 470 798,50	-11 886 718,01	-1 415 919,51	88,1%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
21010 Regeringskansliet, verksamhet	-2 163 861,84	-3 149 294,94	-3 106 399,00	-3 277 905,30
21500 Kommunikationsverksamhet	-1 835,79	9 210,90	5 965,17	-11 080,92
23000 Valkostnader	-155 841,86	0,00		-5 510,00
23200 Stöd till politisk verksamhet	-1 359,36	-10 667,83	-17 411,04	-22 039,44
24000 Brand- och räddning	-24 124,47	-37 829,28	-26 988,54	-10 736,20
24010 Landsk stöd materialanskaffn		-414 766,62		-272 125,00

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
25000 Utbildn,företagshälsov,arbetar	-301 818,68	-262 813,27	-334 901,16	-329 859,54
25210 Serviceverksamhet	-297 227,81	-281 033,60	-257 153,09	-254 698,06
26000 Regeringen övriga kostnader	-351 274,67	-231 333,66	-300 860,46	-167 379,96
26004 Ålandsdelegationen	-8 930,12	-3 707,31	-4 772,80	-3 139,14
26099 Ofördelat resursanslag		-922 070,83	-50 000,00	
26500 Konsumentskydd	-22 038,16		-964,48	-1 047,10
27000 Radio- o TV-verksamhet	0,00	-398 326,59	-2 312 933,27	-2 665 166,81
Summa 2100_7 Reg.kansliet allm by	-3 328 312,76	-5 702 633,03	-6 406 418,67	-7 020 687,47
21510 Ål representation i Finland	-53 843,91	-45 861,25	-45 908,12	-48 918,21
22000 Främjande av jämställdhet	-81 393,10	-61 044,30	-69 247,57	-67 610,56
22500 Främjande av integration	-39 008,38	15 715,12	8 674,91	-40 167,51
26003 Utvecklo tillväxtp hållb Åland	-152 332,78	-127 047,12	-130 107,20	-149 479,63
Summa 2101 Stabsenheten	-326 578,17	-218 237,55	-236 587,98	-306 175,91
21200 Digitalisering o inform teknol			-1 334 952,51	-3 139 440,05
Summa 2104 Digitaliseringsenhet			-1 334 952,51	-3 139 440,05
26002 Central Baltic 2014-2020	3 154,95	3 065,58	37 300,12	214,00
26005 Central Baltic 2021-2027			33 877,40	-4 709,07
26006 Nordiska skärgårssamarbetet			0,00	0,00
Summa 2106 Enh rättsl o interna	3 154,95	3 065,58	71 177,52	-4 495,07
Summa 2100 Regeringskansliet	-3 651 735,98	-5 917 805,00	-7 906 781,64	-10 470 798,50

Utfallet för regeringskansliet är inte jämförbart med tidigare år före 2021 med anledning av att alla medel kopplade till informationsteknologi och personalkostnader inom området från och med den 1 januari 2021 finns under regeringskansliet i och med bildandet av digitaliseringsenheten samt då kostnaderna och avgiftsintäkterna under budgetmoment 27000 Radio- o TV-verksamhet väsentligt påverkats av införandet av mediaavgift för finansieringen av public service på Åland .

Nyckeltal

Registrerade ärenden	Registrerade	Pleni ensk.	Tjm Tjb	Oavsl. > 3 mån.	Oavsl. > 3 mån, totalt
Regeringskansliet					
Allmänna byrån	236	66	215	1	1
Enheten för rättsliga ärenden	898	210	484	67	77
Personal- och kommunikation	5	2	2	0	0
Stabsenheten	38	35	3	2	4
Servicefunktionen	0	0	0	0	0
Digitaliseringsenheten	24	19	5	5	6
Regeringskansliet totalt	1 201	332	709	75	88
Finansavdelningen					
Allmänna byrån	236	116	125	4	4
Budget- och finansieringsbyrån	58	14	2	7	8
Redovisningsbyrån	15	3	17	1	3
Avtals- o. Pensionsbyrån	820	1	539	12	15
Finansavdelningen totalt	1 129	134	683	24	30

Registrerade ärenden	Registrerade	Pleni ensk.	Tjm Tjb	Oavsl. > 3 mån.	Oavsl. > 3 mån, totalt
Social- och miljöavdelningen					
Allmänna byrån	149	26	139	1	1
Socialvårdsbyrån	92	83	19	7	7
Hälso- och sjukvårdsbyrån	205	68	34	5	7
Miljöbyrån	302	99	127	65	77
Social- och miljöavd. totalt	748	276	319	78	92
Utbildnings- o kulturavdelningen					
Allmänna byrån	308	6	273	0	0
Ålands landskapsarkiv	10	1	1	4	17
Utbildningsbyrån	210	97	140	56	59
Kulturbyrån	81	61	50	4	6
Kulturmiljöenheten	120	15	105	5	9
Ålands museum	26	5	22	4	8
Ålands kulturhistoriska museum	0	0	0	0	0
Ålands konstmuseum	3	1	0	0	0
Kulturarvsenheten	19	0	5	3	3
Utbildnings- o kulturavd. totalt	777	186	596	76	102
Näringsavdelningen					
Allmänna byrån	229	33	369	10	11
Jordbruksbyrån	739	32	2 229	42	51
Fiskeribyrån	121	18	150	9	22
Skogsbruksbyrån	1 321	7	1 339	2	6
Jakt- och viltvårdsenheten	56	4	59	15	17
Näringsavdelningen totalt	2 466	94	4 146	78	107
Infrastrukturavdelningen					
Allmänna byrån	1 255	88	1 155	13	18
Transportsbyrån	109	86	37	7	10
Vägnätsbyrån	280	101	172	31	75
Infrastrukturavdelningen totalt	1 644	275	1 364	51	103
Lagberedningen totalt	87	106	13	16	25
Allmänna förvaltningen totalt	8 052	1 403	7 830	398	547

Registrerade ärenden Allmänna förvaltningen totalt	Registrerade	Pleni ensk.	Tjm Tjb	Oavsl. > 3 mån.	Oavsl. > 3 mån, totalt
2017	7 363	1 236	7 476	301	616
2018	8 801	1 698	11 472	761	1 023
2019	7 058	1 160	9 138	249	450
2020	7 252	1 406	8 168	406	700
2021	7 707	1 513	8 615	471	700
2022	8 052	1 403	7 830	398	547

Registratur och reception	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Registrerade ärenden ÅLR						
Kvinnor			1 317	1 091	1 246	1 662
Män			2 143	2 103	2 578	2 748
Övrigt			3 598	4 058	3 883	3 642
Registrerade ärenden totalt			7 058	7 252	7 707	8 052
Postförsändelser	21 433	21 131	17 446	17 740	16 002	14 933
Besökare	17 436	17 741	14 175	9 769	9 389	9 554
Besvarade telefonsamtal	42 592	42 697	39 766	44 031	45 525	31 772

Väsentliga förändringar

Ålands representation i Helsingfors

Från och med den 1 september 2022 finns två anställda vid Ålands representation i Helsingfors, Ålands representant i Helsingfors och specialsakkunnig i Ålandsfrågor.

Personalförstärkningen har möjliggjort en intensifierad kontakt till politiker och tjänstemän och andra för landskapsregeringen viktiga aktörer särskilt i Helsingfors men även på Åland. Anslaget har också höjts för att möjliggöra ett mera aktivt arbete med frågor som rör självstyrelsen samt att synliggöra Åland såväl i Helsingfors som i övriga Finland.

Lagberedningen

Översikt

Ålands författningssamling

I Ålands författningssamling (ÅFS) publiceras landskapslagar, landskapsförordningar, överenskommelseförordningar och vissa andra beslut som lagtinget och landskapsregeringen fattar och som är av allmän betydelse. Författningssamlingen administreras av lagberedningen. I författningssamlingen publicerades under året 99 nummer. Antalet lagförslag som tillställdes lagtinget var 35 under året.

Något om lagstiftningskontrollen av vissa lagförslag

Vid den lagstiftningskontroll som presidenten utövar granskas om lagtinget vid antagandet av en landskapslag har överskridit sin lagstiftningsbehörighet eller om landskapslagen rör rikets inre eller yttre säkerhet.

Inför presidentens behandling av de landskapslagar som antogs under året inhämtades Högsta domstolens utlåtande i två fall. Sammanlagt 3 lagtingsbeslut om antagande av landskapslagar ingick i dessa. Att ett utlåtande av Högsta domstolen först inhämtas är enligt 19 § 2 mom. i självstyrelselagen ett absolut krav för att presidenten ska kunna förordna ett lagtingsbeslut att förfalla i sin helhet eller till viss del.

I ett av dessa två fall ansågs det inte finnas några hinder för att lagarna kunde träda i kraft, medan det i det andra fallet ansågs finnas flera bestämmelser som var av en sådan natur att det fanns grund för ett partiellt veto. Här kommenteras endast de fall där högsta domstolen fann att en behörighetsöverskridning förelåg.

Det ärendet där högsta domstolen fann att en lag skulle fällas partiellt gällde en ny landskapslag om näringsrätt och näringstillstånd. Genom lagen definierades närmare när näringsrätt med stöd av lag skulle anses föreligga och på vilka grunder näringstillstånd skulle kunna beviljas och tillståndsvillkor fastställas. Lagen innehöll också bestämmelser om tillsyn och de befogenheter landskapsregeringen skulle ha i förhållande till näringsidkare. En central del av lagförslaget var de språkbestämmelser som skulle skydda det svenska språkets ställning på ett bättre sätt än i dagsläget. Högsta domstolen konstaterade att ett flertal språkbestämmelser i landskapslagen borde förordnas att förfalla. Enligt högsta domstolens utlåtande ansågs dessutom vissa bestämmelser om näringsidkares skyldigheter gällande det svenska språket stå i uppenbar konflikt med unionsrätten. Några av de fällda bestämmelserna i den antagna lagen reglerade även situationer som gällde rättsområdena arbetsrätt och förundersökning, som är att hänföra till rikets behörighet. Presidenten förenade sig med högsta domstolens slutsats och fann samtidigt att övriga delar av landskapslagen höll sig inom ramen för landskapets behörighet. Landskapsregeringen ansåg dock att landskapslagens huvudsakliga syfte var att skydda det svenska språkets ställning i näringsverksamheten på Åland. Eftersom landskapsregeringen ansåg att detta syfte inte kunde uppnås och att landskapslagen inte heller bildade en ändamålsenlig helhet efter att centrala bestämmelser för skyddet av det svenska språket hade förordnats att förfalla beslöt landskapsregeringen att inte sätta i kraft landskapslagen. Landskapsregeringens intention är att ta fram ett nytt lagförslag. Vid den fortsatta beredningen bör särskilt förhållandet till unionsrätten och möjligheterna att inhämta ställningstaganden från unionens institutioner till bestämmelser om språkliga krav i näringsverksamheten tas i beaktande.

Andra lagförslag av betydelse

Orsaken till att ett lagförslag tillställs lagtinget under året varierar. Det finns bland annat sådant som har sin grund i regeringsprogrammet och sådant som har sin grund i krav som följer av medlemskapet i den Europeiska unionen och också sådant som har en annan grund.

I början på året överlämnade landskapsregeringen ett förslag till en ny lag om resebyråverksamhet till lagtinget. Den äldre lagen hade med tiden blivit föråldrad och delvis också svårtillämpad. Framför allt bestämmelserna om tillämpningsområdet, villkoren för idkandet av verksamheten, ställande av säkerheter, tillsynen och straffbestämmelserna moderniserades. Det övergripande syftet med lagstiftningen var att fortsatt säkerställa att landskapslagstiftningen uppfyllde samtliga krav i EU-rätten om paketresor och sammanlänkade researrangemang. Avsikten med den nya lagstiftningen var samtidigt att säkerställa en modern och transparent lagstiftning för berörda aktörer och tillsynsmyndigheter. Lagstiftningen om resebyråverksamhet trädde i kraft den 1 september 2022.

Ett annat ärende som kan nämnas och där en beredning pågått under en längre tid var en ny lagstiftning om finansiering av landsbygdsnäringar. Lagstiftningen hänger samman med EU:s gemensamma jordbrukspolitik för perioden 2023—2027. En ny lagstiftning antogs av lagtinget i början på år 2023 och är för tillfället föremål för presidentens lagstiftningskontroll. Avsikten är att den antagna lagstiftningen ska träda i kraft så snart som möjligt och samtidigt ge grund för nya landskapsförordningar i vilka lagstiftningen ytterligare specificeras.

Under verksamhetsåret överlämnades även ett flertal lagförslag som på ett eller annat sätt hade ett samband med rikets strukturreform för social- och hälsovården och som fordrade förändringar i den åländska lagstiftningen. I början på året antogs även lagstiftning som hade kopplingar till covid-19 pandemin.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	1 091,30	8 000,00	6 908,70	13,6%
Summa Verksamhetens intäkter	1 091,30	8 000,00	6 908,70	13,6%
Personalkostnader	-882 155,31	-955 349,00	-73 193,69	92,3%
Köp av tjänster	-29 133,38	-188 651,00	-159 517,62	15,4%
Material förnödenh	-1 952,55	-3 000,00	-1 047,45	65,1%
Övr verksamh kostn	-219,01		219,01	
Summa Verksamhetens kostnader	-913 460,25	-1 147 000,00	-233 539,75	79,6%
Summa Verksamhetsbidrag	-912 368,95	-1 139 000,00	-226 631,05	80,1%
Summa Årsbidrag	-912 368,95	-1 139 000,00	-226 631,05	80,1%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-912 368,95	-1 139 000,00	-226 631,05	80,1%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-912 368,95	-1 139 000,00	-226 631,05	80,1%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
28010 Lagberedning	-797 240,41	-803 502,30	-953 624,92	-912 368,95

Utfallet av köp av tjänster varierar ofta från år till år beroende på behovet av vissa tjänster. Inte sällan kolliderar dessutom olika faktorer med varandra, såsom behov och tid, vilket påverkar förutsättningarna för inköp av vissa specialisttjänster. En beredskap med tillgängliga resurser bör dock alltid finnas, såvida en kvalitetssäkring av lagberedningsarbetet eftersträvas.

Under året sköttes uppdateringen av Ålex av interna resurser, eftersom detta visat sig vara mera ändamålsenligt.

Målsättningar

Mål: Den elektroniska lagsamlingen (Ålex) kommer fortlöpande att kräva att resurser görs tillgängliga för att uppdatera lagsamlingen med de förändringar som kontinuerligt genomförs i lagstiftningen. Ålex kommer att vara tillgänglig utan kostnad på landskapsregeringens webbplats.

Förverkligat: Ålex har varit tillgänglig på landskapsregeringens webbplats regeringen.ax under hela året. Ålex har uppdaterats med nya författningar två gånger under året.

Mål: Avsikten är att återuppta arbetet med att möjliggöra publicering av lagar och andra författningar i Ålands författningssamling (ÅFS) enbart elektroniskt. Idag delges åländska författningar både i pappersform och elektroniskt. Projektet förutsätter förutom lagändringar även en testkörning av ett nytt förfarande under en längre tid, så att rättssäkerheten kan garanteras.

Förverkligat: Det viktiga vad gäller ÅFS och dess publicering är att löptiderna och processerna för författningspubliseringen ska kunna kvalitetssäkras så att en korrekt utgivning av en författning ska kunna ske i god tid innan en författning träder i kraft. Detta är viktigt ur rättssäkerhetssynpunkt och utgör en fortlöpande process som det arbetats med under året.

Mål: Avsikten är att en ny lagsamling i pappersformat ska utges under år 2022. Även den tryckta lagsamlingen kommer liksom tidigare år att göras tillgänglig utan kostnad på landskapsregeringens webbplats.

Förverkligat: Arbetet med att möjliggöra utgivningen av en ny lagsamling i pappersformat har fortsatt under året. En uppdaterad lagsamling har genom Ålex funnits elektroniskt tillgänglig på landskapsregeringens webbplats under året.

Nyckeltal

Publiceringar	2019	2020	2021	2022
Ålands författningssamling	116	132	172	99
Landskapslagar	82	79	116	53
Självstyrelselagen (ändring)	1	1	0	0
Landskapsförordningar	15	21	30	21
Beslut om budget	4	6	5	5
Beslut av lagtinget om int. fördrag	8	9	5	9
Beslut av landskapsregeringen	5	9	11	7
Överenskommelseförordning	1	4	5	4
Lagförslag	28	46	26	35
Kompletterande lagförslag	0	0	0	0
Totalt	260	307	370	233

Väsentliga förändringar

Efterfrågan på lagberedningens tjänster har under året varit fortsatt stor, vilket tvingat fram en hård prioritering mellan de ärenden som ska beredas. Lagberedningsarbetet är personalintensivt och påverkas märkbart av personella förändringar.

Finansavdelningen

Översikt

Finansavdelningen hanterar frågor som gäller landskapets finanser, skatter och avgifter, uppföljning av strategisk samhällsutveckling, samordning och stöd i upphandlingsfrågor, ägarstyrning, kommunernas ekonomi, intern styrning och kontroll samt stöd ur penningautomatmedel. Avdelningen hanterar också landskapets ekonomiförvaltning inklusive utbetalningen av löner samt kollektiva avtal och tolkningen av dessa, de landskapsanställdas rättsliga ställning, tjänsteregleringar och pensioner. Verksamheten är i hög grad lagstyrd.

Finansavdelningens vision är att i samråd med intressenter och kollegor förvalta och utveckla en klok användning och styrning av landskapets resurser. Avdelningen arbetar för att uppnå en effektiv och kvalitetssäkrad förvaltning som har förmåga att optimera tillgängliga resurser. Avdelningen deltar också i bygget av ett bärkraftigt Åland genom dels finansprocessen och uppföljningen av den strategiska samhällsutvecklingen som involverar hela förvaltningen, dels internt på avdelningen. Detta ligger i linje med finansavdelningens övergripande målsättningen att avdelning ska arbeta aktivt för att uppfylla visionen och de strategiska utvecklingsmålen för en hållbar utveckling. De strategiska målen för finansavdelningens interna verksamhetsutveckling nedan är också fastslagna i meddelandet till lagtinget angående [Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland](#).

- ökad arbetsrelaterad hälsa
- minskad sårbarhet
- kontinuitet i arbetet
- ökat målfokus

Målen är kopplade till landskapsregeringens fokusområde fem om modernisering och bidrar i hög grad till arbetet med att förädla landskapsregeringens allmänna förvaltning som arbetsplats. De strategiska målen förbättrar finansavdelningens förmåga att uppfylla sitt uppdrag och sina intentioner. För att uppnå de strategiska målen är det centralt att fokusera på en högre grad av digitalisering genom att förändra arbetssätten.

Finansavdelningen arbetar medvetet och strukturerat för de strategiska målen med stöd av en transformativ ledarskapsfilosofi som innebär: att agera förebild, inspirerande motivation, intellektuell stimulans och individuell omtanke. Förutom strategiska mål för avdelningens interna verksamhet har finansavdelningen etablerat förvaltningspolitiska mål som förtydligar vad man politiskt vill genomföra. Syftet är att dels förbättra verksamheten genom målstyrning, dels öka arbetshälsa och medarbetarnöjdhet.

Det första steget är att formulera de förvaltningspolitiska målen, följande steg är att hitta rätt indikatorer för att följa om verksamheten går i rätt riktning. Arbetet med mål och riktning fortsätter under kommande år.

Budgetering och finansiering

Det ekonomiska läget för Åland inklusive risker och osäkerhetsfaktorer är beskrivet i avsnittet Landskapets ekonomi. Avsnittet är kopplat till finansavdelningens övergripande målsättning om en offentlig budgetekonomi som med beaktande av de sociala och ekologiska dimensionerna av hållbar utveckling är i ekonomisk balans.

Budget och uppföljning

Inom verksamhetsområdet budget och uppföljning är målbilden:

- Att erbjuda en strömlinjeformad och gemensam arbetsprocess som är digitaliserad och har användarnas behov i centrum, där deltagarna i processen upplever en kompetent och tydlig processledning.

- Att styra verksamheten genom verksamhetsmål i en tydlig och tillgänglig budget med flerårig plan som är lätt att följa upp samt har sin grund i Utvecklings- och hållbarhetsagendan. Budgeten har ett särskilt syfte att bidra till ökad demokratisk tillit genom större förståelse för verksamheten, dess finansiering och politiska prioriteringar.
- Att genom årsredovisningen ge insyn i verksamhet och ekonomi, där uppföljningen är både transparent och tillgänglig med en tydlig koppling till budget för ökad styrning och kontroll. Årsredovisningen har ett särskilt syfte att bidra till ökad demokratisk tillit genom större förståelse för verksamhetens insatser och effekter samt möjlighet att utvärdera dessa.

En stor del av verksamhetsåret ägnades åt beredning av sammanlagt fyra förslag till tilläggsbudget för innevarande år samt förslaget till grundbudget för år 2023. Detta arbete inkluderade även utarbetande av anvisningar för verkställande av budgeten för 2022, samt anvisningar för uppgörande av budgetförslaget för år 2023.

På grund av det kärva ekonomiska läget för landskapet initierades under året en utredning avseende behovet av och möjligheterna att införa ett finanspolitiskt ramverk i syfte att balansera landskapets ekonomi. Avdelningen fick i uppdrag att administrera en parlamentariskt sammansatt kommitté som tillsattes den 9 mars 2022. Målet för kommitténs arbete var att nå gemensamma och långsiktiga planer för att reformera den åländska ekonomin. Uppdraget innebar även att föreslå ett lagbundet finanspolitiskt ramverk för Åland och omfattar ett antal mål och principer som ska styra finanspolitikens utformning med syftet att den ska vara långsiktigt hållbar och transparent. Detta är också en målsättning som eftersträvas i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Slutrapporten från kommittén avlämnades den 31 augusti. Slutsatsen i rapporten var att det finns en parlamentarisk samsyn kring nödvändigheten av att införa ett finanspolitiskt ramverk för att möjliggöra en bättre styrning och en långsiktig planering av verksamheten. Landskapsregeringen tog som en följd av detta upp införandet av ett sådant ramverk som en målsättning i budgetförslaget för 2023.

Personalsituationen på avdelningen har under året varit exceptionell, med flera nyckelpositioner obemannade stora delar av året. Till följd av detta nåddes en överenskommelse med lagtinget att få överlämna årsredovisningen vid en senare tidpunkt än den 30 april. Årsredovisningen överlämnades därmed till lagtinget den 17 maj.

Kommunernas ekonomi

Inom verksamhetsområdet kommunernas ekonomi är målbilden:

- En kontinuerlig hög analytisk och strategisk kompetens som kan ta hänsyn till samhällsutveckling samt bygger tillit internt och externt.

Landskapsregeringen deltar i finansieringen av kommunernas lagstadgade uppgifter främst genom landskapsandelssystemet. Övrig finansiering av kommunerna inkluderar samarbetsstöd, likviditetsstöd, kompensationer och övriga stöd.

Landskapsandelarna är en helhet och det är kommunerna som avgör hur medlen ska fördelas mellan olika politikområden. Däremot är hanteringen av de olika landskapsandelar som utgör helheten fördelad mellan flera avdelningar inom landskapsregeringen. Landskapsandelarna som helhet, kompensationer och samarbetsstöd grundbudgeterades år 2022 till ca 36,9 miljoner euro. Kommunerna erhöll även utöver detta extra stöd för Medborgarinstitutet om 100.000 euro. I tilläggsbudget tre år 2022 höjdes landskapsandelarna temporärt med ca 2,1 miljoner euro. Dessa fördelades till samtliga kommuner genom att öka den kostnadsbaserade landskapsandelen för äldreomsorg.

Under slutet av år 2022 beviljades Kökar ett tillfälligt likviditetsstöd om 180.000 euro. Under år 2022 utbetalades också ca 105 000 euro i samarbetsstöd. Under året fattades också beslut om att slutreglera det nu avslutade arbets-och pensionsinkomstsvdraget.

De totala överföringarna till kommuner och Kommunernas socialtjänst k.f. uppgick slutligen till ca 38,9 miljoner euro. Dessa ersättningar inkluderar landskapsandelar, skattekompensationer, samarbetsstöd, likviditetsstöd samt extra stöd för Medborgarinstitutet. Se tabell 3.1.2.3

Under år 2022 utfördes även följande projekt:

- översyn av volymen av landskapsandelarna
- ny lagstiftning om kommuner med synnerligen ansträngd ekonomi skickades på remiss och lagförslaget ämnas slutföras och överföras till lagtinget i början av 2023
- en ny finansieringsmodell för Medborgarinstitutet togs fram.

Förutsättningarna för arbetet inom verksamhetsområdet förbättrades genom att en tillfällig tjänst inrättades som ordinarie under 2022.

Allmän juridik

Förvaltningspolitiska mål för allmän juridiken är:

- att det ska vara lätt att handla över skattegränsen samtidigt som person- och godstransporter till och från Åland kan upprätthållas.
- att skatter och avgifter ska bidra till förverkligandet av agendans strategiska delmål.

Under år 2022 har landskapsregeringen arbetat med skattegränsfrågor genom att i arbetsgrupper med finansministeriet, Tullen och Skatteförvaltningen föreslå förenklingar i tull- och skatteförfarandet. Även om frågan om förenklingar hör till finska myndigheters behörighetsområde prioriterar landskapsregeringen frågan högt. För landskapsregeringen är det viktigt att de förenklingar som EU:s tullagstiftning medger också nyttjas när Finland stiftar nationell lagstiftning på området samt att nya tullförfaranden införs på ett rättssäkert och förutsägbart sätt.

För mer information om arbetet med skattegränsfrågor, se redogörelsen om landskapsregeringens externpolitik i [Meddelande nr 3/2022-2023](#), s 37.

Ägarstyrning

Målsättningarna för ägarstyrningen finns i landskapsregeringens ägarstyrningspolicy.

Förvaltningspolitiskt mål för ägarstyrningen är därutöver:

- att bolagen ska arbeta för att uppnå de strategiska delmålen i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

PAF, Åland Post och Landskapets fastighetsverk är med sitt hållbarhetsarbete goda förebilder och medverkar i Bärkrafts nätverksgrupp för hållbara storföretag på Åland. Hållbarhet har också lyfts i dialogen med landskapets bolag. Redogörelser för hur bolagen arbetar med hållbarhet finns beskriven i respektive bolags årsberättelse.

Upphandlingsstöd

Finansavdelningen erbjuder förvaltningens upphandlande enheter upphandlingsstöd som tjänst.

Förvaltningspolitiskt mål för upphandlingen är:

- att göra goda affärer som skapar hållbart värde och bygger tillit.

Förutsättningarna för arbetet inom verksamhetsområdet förbättrades genom att en tillfällig tjänst inrättades som ordinarie i början av 2022.

Miljöcertifiering enligt ISO 14001 används där det är tillämpligt som kvalifikationskrav för leverantörer. Det ställs i regel krav på att anbudsgivarens miljö- och kvalitetsarbete ska redovisas i

samband med upphandlingen. Det finns möjlighet att även i utvärderingen premiera anbudsgivare som aktivt arbetat med miljöförbättrande åtgärder då detta har en tydlig koppling till upphandlingsobjektet. Utvärdering genom livscykelkostnader är även ett effektivt sätt att premiera kvalitet vilket bidrar till en lägre miljöbelastning. Belöningssystemet för leverantörer sker genom ett indirekt förfarande då de leverantörer som arbetar för att minska negativa miljöeffekter ges en fördel i utvärderingar och genom att inköpen riktas till miljövänliga produkter.

Uppföljning av strategisk samhällsutveckling

För verksamhetsområdet uppföljning av strategisk samhällsutveckling, se kapitlet Landskapsförvaltningens övergripande områden, avsnittet Strategisk samhällsutveckling.

Förutsättningarna för arbetet inom verksamhetsområdet förbättrades genom att en tillfällig tjänst inrättades som ordinarie i början av 2022.

Intern styrning och kontroll

Avdelningens funktion för intern styrning och kontroll bidrar till verksamhetens förmåga att uppfylla sitt uppdrag och sina intentioner genom att kvalitetssäkra arbetsprocesser. Funktionen för intern styrning och kontroll har som målbild att:

- Proaktivt förutse behov av åtgärder som uppstår som en effekt av utveckling och förändring i både organisation och system.

Under 2023 avser landskapsregeringen att stärka finansavdelningen med en medarbetare för att utveckla arbetet med den interna kontrollen.

Stöd ur penningautomatmedel

Finansavdelningen handlägger stöd ur penningautomatmedel för verksamhet, evenemang och investeringar. Målet är att stöden ska bidra till ett livskraftigt föreningsliv som ger ökad tillit mellan människor och organisationer samt ger individer bättre möjligheter att utvecklas. Under år 2022 inkom 57 ansökningar om stöd och sammanlagt 5 miljoner euro utbetalades.

Tjänstekollektivavtal

Tjänstekollektivavtalet för landskapets tjänstemän gick ut den 28 februari 2022. Avtalsparterna inledde avtalsförhandlingar i mitten av augusti, eftersom parterna ville avvakta tills det fanns ett nytt avtal för rikets kommunala sektor. Statens tjänstekollektivavtal var klart i början av året. Landskapsregeringen och tjänstemannaorganisationerna brukar ingå, ändra eller förnya tjänstekollektivavtal utifrån närmast motsvarande tjänstekollektivavtal. Detta begränsar inte parternas förhandlingsfrihet, men utgör en grund att utgå ifrån.

Med närmast motsvarande tjänstekollektivavtal i riket avses statens tjänstekollektivavtal när motsvarande verksamhet i riket sker i statlig regi och rikets kommunala tjänstekollektivavtal när verksamheten huvudsakligen är kommunal. Här kan nämnas att största delen av ÅHS verksamhet sker inom kommunal eller numera välfärdsområdets regi i riket.

Sote r.f. (Tehy och Super) valde att stanna utanför rikets kommunala avtal som ingicks i juni. Hösten präglades av oroligheter på arbetsmarknaden tills början av oktober, då Sote r.f. godtog riksförlikningsmannens förlikningsbud. Rikets händelser hade en viss inverkan på förhandlingarna här, men förhandlingarna kunde avslutas i början av januari och ett nytt treårigt avtal stod klart.

Avtalsparterna förhandlade under hösten också ett tjänstekollektivavtal för landskapets undervisningspersonal för tiden 2022—2025.

Under 2021 inleddes förhandlingar om att ingå ett nytt tjänstekollektivavtal för Högskolan på Åland, ett årsarbetstidsavtal. Det nya tjänstekollektivavtalet blev klart i mars 2022.

Ett modernt och flexibelt kollektivavtal baserat på årsarbetstid möjliggör att högskolan att kunna uppnå sina resultatmål och kunna utvecklas till en mera konkurrenskraftig yrkeshögskola.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	198 301,31	158 200,00	-40 101,31	125,3%
Avgiftsintäkter	225,00		-225,00	
Övr verksamh intäkt	206,65	86 000,00	85 793,35	0,2%
Summa Verksamhetens intäkter	198 732,96	244 200,00	45 467,04	81,4%
Personalkostnader	-1 937 518,60	-2 227 695,00	-290 176,40	87,0%
Köp av tjänster	-958 719,26	-1 338 917,50	-380 198,24	71,6%
Material förnödenh	-5 144,98	-2 960,00	2 184,98	173,8%
Övr verksamh kostn	-2 784 113,16	-2 797 190,00	-13 076,84	99,5%
Summa Verksamhetens kostnader	-5 685 496,00	-6 366 762,50	-681 266,50	89,3%
Pensionsintäkter	21 400 000,00	21 400 000,00	0,00	100,0%
Pensionskostnader	-38 768 217,82	-38 900 000,00	-131 782,18	99,7%
Summa Pensioner	-17 368 217,82	-17 500 000,00	-131 782,18	99,2%
Summa Pensionsint o kostn	-17 368 217,82	-17 500 000,00	-131 782,18	99,2%
Övr ink o kap överf	192 427,05	200 000,00	7 572,95	96,2%
Summa Intäkt ink o kap	192 427,05	200 000,00	7 572,95	96,2%
Summa Intäkt ink o kap öv	192 427,05	200 000,00	7 572,95	96,2%
Övrigt näringsliv		-50 000,00	-50 000,00	
Allmänna stöd	-15 596 262,18	-17 534 105,86	-1 937 843,68	88,9%
Övriga ink kap överf	-5 156 466,68	-12 713 559,66	-7 557 092,98	40,6%
Summa Utgift ink o kap öv	-20 752 728,86	-30 297 665,52	-9 544 936,66	68,5%
Summa Kostn ink o kap öv	-20 752 728,86	-30 297 665,52	-9 544 936,66	68,5%
Summa Verksamhetsbidrag	-43 415 282,67	-53 720 228,02	-10 304 945,35	80,8%
Räntekostnader	-1 854,78		1 854,78	
Övr finansiella kost	-1 198,37		1 198,37	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-3 053,15		3 053,15	
Summa Årsbidrag	-43 418 335,82	-53 720 228,02	-10 301 892,20	80,8%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-43 418 335,82	-53 720 228,02	-10 301 892,20	80,8%
Ökning eller minskning av reserver	-791 458,46		791 458,46	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-44 209 794,28	-53 720 228,02	-9 510 433,74	82,3%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
30010 Finans, verksamhet	-2 257 912,17	-2 173 321,02	-2 298 745,60	-2 263 710,43
34000 Särskilda understöd		-62 387,37	-2 230,95	34 982,18
39000 It-drifts o utvecklingskostn	-2 980 513,48	-2 972 710,41	-1 671 903,67	-74 094,16
39099 Internhyra	-4 183 832,22	-2 775 942,24	-2 776 774,20	-2 776 774,20

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Summa 3100 Finans allm byrån	-9 422 257,87	-7 984 361,04	-6 749 654,42	-5 079 596,61
33000 LR andel o stöd kommunerna	-18 554 749,62	-21 755 987,35	-17 238 317,63	-15 596 262,18
35000 Penningautomatmedel	-4 158 128,13	-5 585 174,92	-7 235 849,13	-5 791 841,91
Summa 3101 Budget-finansierinsb	-22 712 877,75	-27 341 162,27	-24 474 166,76	-21 388 104,09
38000 Pensioner o pensionsrelat utg	-17 826 941,42	-17 865 414,60	-17 522 790,32	-17 833 821,07
Summa 3200 Avtals- o pensionsby	-17 826 941,42	-17 865 414,60	-17 522 790,32	-17 833 821,07
39050 Förändr semesterlöneskuld	-891 071,62	-324 206,08	179 743,78	91 727,49
Summa 3300 Redovisningsbyrån	-891 071,62	-324 206,08	179 743,78	91 727,49
Summa 3000 Finansavdelningen	-50 853 148,66	-53 515 143,99	-48 566 867,72	-44 209 794,28

Budgetuppföljningen för finansavdelningens förvaltningsområde visar att utfallet understiger tillgängliga anslag netto med sammanlagt drygt 9,5 miljoner euro (11,5 miljoner euro år 2021). Det beror främst på att understöden ur penningautomatmedel, landskapsandelarna, kostnaderna för it-drift och -utveckling samt pensionskostnaderna är lägre än tillgängliga anslag. Även avdelningens verksamhetskostnader understiger budgeterat belopp. Vid en jämförelse mot föregående år minskar nettokostnaderna inom förvaltningsområdet med närmare 4,3 miljoner euro. I det ingår bland annat en minskning av överföringarna till kommunerna med drygt 1,6 miljoner euro och en minskning av bidragen ur penningautomatmedel inklusive återföring till Paf-reserveringen med drygt 1,4 miljoner euro. Kostnaderna för it-drift och -utveckling minskade under finansavdelningen med 1,6 miljoner euro till följd av att verksamheten överförts till regeringskansliet, varför endast tidigare års anslag belastades under finansavdelningen. Internhyran var oförändrad. Pensionskostnaderna netto ökade med ca 0,3 miljoner euro i jämförelse med år 2021, vari ingår att pensionskostnaderna ökade med drygt 1,4 miljoner euro medan överföringen från fonden ökade med drygt 1,1 miljoner euro. Avdelningens verksamhetskostnader netto var något lägre år 2022 än år 2021.

Förändringen av semesterlöneskulden ökade personalkostnaderna en aning från år 2021 till år 2022. Förändringen av semesterlöneskulden bokas centralt under finansavdelningen för hela förvaltningen exklusive Ålands hälso- och sjukvård.

Målsättningar

Mål: Att fortsätta arbetet för att uppnå förenklingar för företag i handeln över den nationella skattegränsen

Förverkligande: Målet har under året omformulerats till att inkludera alla som handlar över skattegränsen och att upprätthålla transporter. Målsättningen och genomförandet under året beskrivs under rubriken allmän juridik.

Mål: att arbetet med revidering av tjänstemannalagen fortsätter

Förverkligande: Arbeta med revidering av tjänstemannalagen fortgick hela året, men landskapsregeringen gjorde ändringar i nuvarande tjänstemannalag med anledning av arbetsvillkorsdirektivet och direktivet om balans mellan arbete och privatliv. Detta eftersom bestämmelserna i båda direktiven måste genomföras senast den 1 augusti 2022. Arbetet med revideringen fortsätter under 2023.

Mål: Att åstadkomma en mer självständig förvaltning av pensionsfondens medel.

Förverkligande: Ett PM togs år 2021 fram som underlag för lagberedningen av den lagändring som krävs för en organisationsförändring. Nästa steg i förberedelserna är lagstiftning.

Mål: Att medverka till arbetet med en bolagisering av Högskolan på Åland.

Förverkligande: Finansavdelningen har förhandlat fram nytt tjänstekollektivavtal för högskolans anställda samt medverkat i utbildnings- och kulturavdelningens styrgrupp för högskolans bolagisering. Projektet att bolagisera högskolan är pausat. För mer information om tjänstekollektivavtalet för högskolan, se under rubriken Tjänstekollektivavtal.

Mål: att göra en uppföljning av landskapsandelssystemet för att säkerställa att effekten av reformen 2018 blivit den avsedda.

Förverkligande: En uppföljning av volymen av landskapsandelarna har gjorts i projektform under 2022. Resultatet av detta arbete används som underlag för beslut om landskapsandelarnas fortsatta volym.

Nyckeltal

Landskapsandelar och kompensationer till kommunerna	Utfall 2021	Budget 2022	Utfall 2022	Utfall i % *)
Landskapsandelar				
Skattekomplettering	15 265 468	15 400 000	15 389 863	99,9 %
Socialvårdsområdet	8 868 862	10 489 000	10 487 665	100,0 %
Bildningssektorn	11 614 761	12 164 000	12 163 487	100,0 %
Kultur	462 845	477 000	476 249	99,8 %
Medborgarinstitut 1)	104 980	108 000	108 013	100,0 %
Samarbetsstöd	196 330	300 000	104 943	35,0 %
Anläggningsstöd	0	0	0	0
Likviditetsstöd	160 000	300 000	180 000	60,0 %
Totalt landskapsandelar	36 673 247	39 238 000	38 910 220	99,2 %
Kompensationer				
Komp. för utebliven kapitalinkomstskatt	820 816	0	0	0
Kompensation för övriga ändringar i kom.beskattning	725 000	0	0	0
Kompensation för arbets- och pensionsinkomstavgifter 2)	70 703	0	-78 544	0
Totalt kompensationer	1 616 519	0	-78 544	0
Totalt landskapsandelar och kompensationer 3)	38 289 766	39 238 000	38 831 676	99,0 %

1) Exklusive extra stöd om 100 000 euro

2) Slutreglering av arbets- och pensionsinkomstavgifter skatteår 2020 (budgeterat 2021)

3) Inklusive extra höjningen om ca 2,1 miljoner år 2022 utfall

Beviljade pensioner	2020			2021			2022		
	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt
Ålderspension	98	75	173	116	56	172	113	74	187
Partiell förtida åp	14	16	30	17	5	22	49	29	78
Invalidp./rehab.stöd	21	17	38	20	7	27	20	6	26
Delinvalidpension	10	3	13	13	-	13	7	-	11
Yrkesinriktad rehab.	1	1	2	2	1	3	1	-	1
Familjepension	23	2	25	10	3	13	25	6	31
Totalt	167	114	281	178	72	250	215	119	334
Antal pensionstagare i december	1 952	1 082	3 034	2 012	1 100	3 112	2 089	1 135	3 224

Leverantörsfakturor	2019	%	2020	%	2021	%	2022	%
E-fakturor	10 094	23,8	12 236	30,4	14 742	36,7	18 695	45,47
PDF-fakturor	12 551	29,7	8 047	20,0	12 502	31,1	12 074	29,37
Pappersfakturor	19 679	46,5	19 950	49,6	12 943	32,2	10 346	25,16
Totalt	42 324		40 233		40 187		41 115	100,00

Väsentliga förändringar

Landskapsförordningen (2022:65) om landskapsregeringens allmänna förvaltning trädde i kraft den 1 oktober 2022, vilket innebär att delar av finansavdelningens allmänna byrå överfördes till avdelningens nya byrå budget- och finansieringsbyrå. Förändringsbehoven hänger samman med det nya ekonomiska systemet för finansiering av självstyrelsens uppgifter som genomfördes genom en ändring av självstyrelselagen 2021, samt det förslag till finanspolitiska ramverk som överlämnades till landskapsregeringen 2022. Den nya landskapsförordningen medför samtidigt att handläggningen av de ärenden som gäller landskapets finanser och övervakningen av dessa kommuners ekonomi flyttas från finansavdelningens allmänna byrå till den nya budget- och finansieringsbyrå vid samma avdelning.

I samband med den organisatoriska förändringen inrättades en ny tjänst som avdelningschef för finansavdelningen. Finanschefen är sedan omorganiseringen chef över den nya budget- och finansieringsbyrå.

Social- och miljöavdelningen

Översikt

Social- och miljöavdelningens huvudsakliga verksamhetsområde är att sörja för välbefinnandet hos människor, djur och miljö. Avdelningens övergripande uppgift är därför att allmänt planera, leda och utveckla, samordna och övervaka verksamhetsområdena socialvård, hälso- och sjukvård och miljövård. Underlydande myndigheter är Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) och ÅHS. Myndigheterna avger separata verksamhetsberättelser.

Allmänna byrån

Vid allmänna byrån har handlagts ärenden som gäller den övergripande ledningen, förvaltningen och utvecklingen inom avdelningens verksamhetsområden. Särskilda tyngdpunktsområden har varit att leda arbetet för att följa upp och hantera följderna av rikslagstiftning särskilt välfärdsområdesreformen, initialt hantera flyktingfrågor som en följd av Ukrainakrisen och höja nivån på beredskapsarbetet samt därtill hantera vakanta tjänster och rekrytering.

Socialvårdsbyrån

Vid socialvårdsbyrån handläggs ärenden som gäller främjande av social välfärd och förebyggande av sociala problem. Särskilt utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska utvecklingsmål 2 konkretiseras. Landskapsregeringen fullgör sin planerings-, lednings- och övervakningsfunktion angående den sociala verksamheten bland annat genom att kontinuerligt se över och vid behov revidera lagstiftningen inom området. En ökad kvalitetssäkring och kostnadseffektivitet beträffande socialvården kräver strategier för att förutse och bedöma risker och därigenom en utveckling av de tidiga förebyggande insatserna, liksom en fortsatt satsning på det sektors- och myndighetsövergripande samarbetet. Utvecklingen av lagstiftningen inom socialvården fortsätter med målsättningen att uppnå tillgänglighet och delaktighet för alla i samhället. Landskapsregeringens målsättning är också att inleda ett strategiskt, långsiktigt arbete för utveckling av äldreomsorgen.

Socialvård

Året har framför allt dominerats av hanteringen av konsekvenser av kriget i Ukraina och dess effekter i form av bl.a. hög inflation.

Rikets omorganisering av social- och hälso- och sjukvården från kommunerna till välfärdsområden har inneburit mycket stora arbetsinsatser för att skapa förståelse för att motsvarande reform inte genomförs på Åland och hur detta borde beaktas i lagstiftningen inom ramen för rikets lagstiftningsbehörighet.

Landskapsregeringen har också fortsatt att följa och bevaka utvecklingen av den pågående reformen av den sociala tryggheten och hur den påverkar bl.a. gränsdragningen mellan socialförsäkring och socialvård.

Hälso- och sjukvårdsbyrån

Hälso- och sjukvårdsbyrån har handlagt ärenden som gäller främjande av hälsa och förebyggande av sjukdomar. Särskilt det strategiska utvecklingsmålet 1: "Välmående människor vars inneboende resurser växer" har operationaliserats. Den övergripande målsättningen med hälso- och sjukvården har varit att främja den hållbara utvecklingen genom satsningar på hälsofrämjande och förebyggande åtgärder och säkerställa hälsosamma liv och främja välbefinnande för människor i alla åldrar samt att verka för att alla ska ha tillgång till en god hälso- och sjukvård.

Början av året präglades alltjämt av covid-19-pandemin och ärenden relaterade till pandemin dominerade fortsättningsvis verksamheten vid hälso- och sjukvårdsbyrån. Först under senvåren 2022 var man nästan tillbaka till den normal situation som innan pandemin. De pandemirelaterade bestämmelser och rekommendationer som landskapsregeringen kunde fatta beslut om avvecklades

helt i mars 2022. För att ta lärdom och bättre förbereda Åland för framtiden genomförde landskapsregeringen tillsammans med ÅHS och "Samarbetsgruppen för hantering av covid-19-pandemin" en utvärdering av den epidemiologiska utvecklingen och de smittskyddsåtgärder som vidtagits på Åland under pandemins två första år vilket sammanställdes i rapporten Covid-19-pandemins första två år på Åland, epidemiologisk utveckling och utvärdering av smittskyddsåtgärder. Rapporten presenterades vid ett seminarium i juni.

Levnadsvanor har en stor betydelse för hälsan och välbefinnandet. För att befrämja befolkningens hälsa och förebygga sjukdom påbörjades under hösten arbetet med att ta fram en folkhälsostrategi för Åland. Strategin ska övergripande beskriva de aktuella folkhälsoutmaningarna och olika verksamhetsområdens möjligheter att bidra till bättre hälsa och minskad sjukdom. Strategin ska vara vägledande med utgångspunkt i att långsiktigt ge skapa förutsättningar för ett hälsofrämjande samhälle med förutsättningar för människor att göra hälsosamma val och förverkliga hälsosamma beteenden. Folkhälsostrategin för Åland planeras färdigställas och presenteras 2023.

Arbetet med att undersöka vilka insatser och hälsofrämjande åtgärder som behövs för att stödja barn och ungdomars hälsa och välmående påbörjades under hösten genom att till det 3,5 åriga utvecklingsprojektet Barns och ungas hälsa och välmående rekrytera en projektledare och en projektmedarbetare. I den första fasen av projektet insamlas fakta inom barnomsorg, skola, utbildning, socialvård och hälso- och sjukvård för att därmed kunna analysera vilka behov som finns inom verksamheterna för olika riktade insatser.

Genom forskningssamarbete mellan landskapsregeringen och Institutet för hälsa och välfärd deltog Åland för första gången i befolkningsundersökningen Hälsosamma Finland i september 2022. Resultatet av undersökningen kommer att presenteras sommaren 2023 och ge aktuell information om ålänningars hälsa, välbefinnande och tjänster för vuxna och de faktorer som påverkar dem i enlighet med befolkningsgrupp. Informationen som kan fås från undersökningen är tänkt att vara som grund för det fortsatta strategiarbetet, planeringen och beslutsfattandet i anslutning till främjandet av hälsa och välfärd.

Enligt 18 § 12 punkten i självstyrelselagen (1991:71) hör hälso- och sjukvård med de undantag som gäller i 27 § pt. 24, 29 och 30 punkten i självstyrelselagen till landskapets lagstiftningsbehörighet. Den privata hälso- och sjukvården är inte särskilt nämnd i självstyrelselagen men det har enligt praxis sedan 1990-talet varit rikets lagstiftning gällande privat hälso- och sjukvård (FFS 152/1990) som varit gällande på Åland. År 2022 klargjorde Ålandsdelegationens i ett utlåtande den 21 juli 2022 att privat hälso- och sjukvård är åländsk behörighet. Därmed påbörjades arbetet med att stifta en åländsk lag med vilket arbetet bedöms fortsätta ännu under 2023.

Landskapsregeringens har särskilt under året granskat de ändringar som har antagits av riksdagen i lagstiftning rörande hälso- och sjukvård och det har därmed konstaterats ett antal oklarheter och brister som enligt landskapsregeringen behöver åtgärdas för att den lagstiftning som avsetts ska kunna tillämpas på Åland. Bristerna i lagstiftningen har framförts ett antal gånger men dessa har inte åtgärdats. Landskapsregeringen kommer att fortsätta bevaka och granska rikets lagstiftning inom hälso- och sjukvård för att försäkra att konsekvenser för Åland beaktas.

Miljöbyrån

Miljöbyrån har handlagt ärenden som gällt miljömedvetenhet, miljöskydd, biologisk mångfald, minimerad klimatpåverkan, avfall, hälsosam livsmiljö för människor, djurhälsa, djurvälfärd, livsmedelssäkerhet samt ärenden som gäller vattenvård. Den övergripande målsättningen med landskapsregeringens miljö- och hälsoskyddsarbete har varit att bidra till att nå ett hållbart samhälle.

Allmän miljövärd

Den övergripande målsättningen har varit en hållbar utveckling där miljön skyddas och vårdas på ett sätt som särskilt främjar vatten av god kvalitet, ekosystem i balans och biologisk mångfald. Hantering

av miljöaspekterna kopplat till havsbaserad vindkraft har under året tillkommit som nytt ansvarsområde för miljöbyrån.

Utlåtande gavs till miljöministeriet och till riksdagens grundlagsutskott om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om miljöskadefonden och till lagar som har samband med den.

Miljöministeriet meddelades om landskapsregeringens ställningstaganden gällande kommissionens förslag om ändring av industriutsläppsdirektivet och kommissionens förslag till förordning om rapportering av miljöuppgifter. Lagtinget informerades om detta genom I-ärenden.

Ett antal EU-direktiv om buller, farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning, mottagningsanordningar i hamn för avlämning av avfall från fartyg, leksakers säkerhet, producentansvar och minskning av vissa plastprodukters inverkan på miljön genomfördes under året.

Naturvård

Naturvårdsarbetet har bedrivits utifrån den övergripande målsättningen att bevara livskraftiga populationer av åländsk flora och fauna. Naturvärden har bidragit till att skydda både naturliga livsmiljöer och artrika livsmiljöer, däribland sådana skapade av traditionell hävd av jordbruksmark. Bevarandet av ursprungsarter och -raser av odlingsväxter och husdjur har främjats.

Skadlig påverkan av invasiva främmande arter har minskats och återskapande av livsmiljöer för hotade arter samt restaureringsåtgärder för skadade biotoper har utförts som en del av bevarande och utvecklande av landskapsbilden.

Naturvärdesinventeringar har utförts för en del av landskapsregerings markområden och inom flera naturreservat för att ge grund till framtida bevarandearbete. Inventering av invasiva arter längs med landsvägar har även utförts.

Framtagande av ett program för frivilligt skyddad natur har initierats och första mötet hölls i oktober 2022.

Inom projekten ÅlandSeaMap, Biodiversea och VilkarLife har arbetet fortlöpt i skyddandet av åländska vattenområden, dels genom inköp av områden, dels genom koordinering av kommande åtgärder.

Penningautomatmedel för miljöverksamhet

Penningautomatmedel om sammanlagt 600.000 euro beviljades som verksamhetsstöd och stöd för särskilda ändamål för miljöverksamhet och arbete för hållbar utveckling till ideella organisationer eller andra som uppfyller principerna för verksamhetsstöd.

Vattenvård

Målsättningen är att uppnå god vattenkvalitet i hav, sjöar och grundvatten. Detta i enlighet med det tredje strategiska utvecklingsmålet och lagstadgade krav för att skapa en ekosystembaserad och långsiktigt hållbar vattenförvaltning. Syftet är att säkerställa tillgång till vatten av god kvalitet och hållbar vattenhushållning för alla typer av vattenanvändning, och att säkerställa skydd, tillgång och kvalitet i vattentäkter och andra vattenförekomster. Tyngdpunkten har varit på lagstadgat vattenvårdsarbete som utgår från krav i olika EU-direktiv. I arbetet ingår att genomföra åtgärdsprogrammen för grundvatten, sjöar, kustvatten och hav och att utveckla samarbeten inom och utanför Åland.

Vidare har genomförts lagstadgad och vetenskaplig uppföljning och övervakning av grundvatten, sjöar, kust- och havsområden för att möjliggöra en sammanhållen helhetsbild, bedömning av vattenkvaliteten och dess förändringar samt väsentliga faktorer som styr detta. Information om vattenvården och vattenmiljöns tillstånd och förändringar har tillhandahållits för allmänhet och berörda parter.

Cirkulär ekonomi

Landskapsregeringens långsiktiga målsättning är att överge de linjära materialflödena och skapa en ekonomi baserad på cirkulära materialflöden som bidrar till hälsa för människor och natur.

Omställning till en cirkulär ekonomi ska minska på resursuttaget, öka värdet och spara pengar genom att förlänga produkters livslängd samt ge fler arbetstillfällen. Avfall minimeras eftersom material och resurser hålls kvar i ekonomin så länge som möjligt genom återanvändning, delning, reparationer eller genom att hyra varor. Biologiskt material ska komposteras eller rötas och därefter användas som gödsel. Ett hållbart och resurseffektivt samhälle leder till lägre utsläpp av växthusgaser och bidrar till att minska klimatförändringen.

Miljöhälsovård

Den övergripande målsättningen för miljöhälsovården är att garantera säkerhet och trygghet för människor och djur gällande livsmedel, smittskydd och djurskydd.

Landskapsregeringen samarbetar med rikets myndigheter, ÅMHM samt ÅHS med förberedelser och minimering av risker som kan äventyra livsmedelssäkerheten, gällande sjukdomar hos människor och djur. Genom förebyggande arbete och övervakning av djursjukdomar tillförsäkras människors och djurs hälsa samt en hållbar miljö. Arbetet består främst av lagstadgade uppgifter och styrs framför allt av ett flertal nationella lagar och förordningar såsom lag om djursjukdomar (FFS 76/2021), ett flertal EU-förordningar, landskapslagen (2007:26) om tillämpning av livsmedelslagen i landskapet Åland, och djurskyddslag (1998:95) för landskapet Åland. Totalt är det mer än 300 författningar som styr veterinär- och miljöhälsovården.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	33 993,00	33 000,00	-993,00	103,0%
Avgiftsintäkter	16 385,00	13 000,00	-3 385,00	126,0%
Erhållna bidrag	695 497,35	317 500,00	-377 997,35	219,1%
Övr verksamh intäkt	53 979,14		-53 979,14	
Summa Verksamhetens intäkter	799 854,49	363 500,00	-436 354,49	220,0%
Personalkostnader	-1 897 548,12	-1 753 174,00	144 374,12	108,2%
Köp av tjänster	-728 557,74	-1 395 528,89	-666 971,15	52,2%
Material förnödenh	-6 002,61		6 002,61	
Övr verksamh kostn	-315 995,73	-365 500,00	-49 504,27	86,5%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 948 104,20	-3 514 202,89	-566 098,69	83,9%
Soc hälsovård utsksk	-27 819 908,63	-28 991 050,82	-1 171 142,19	96,0%
Övrigt näringsliv	-844,25		844,25	
Övriga ink kap överf	4 454,73	-152 392,89	-156 847,62	-2,9%
Summa Utgift ink o kap öv	-27 816 298,15	-29 143 443,71	-1 327 145,56	95,4%
Summa Kostn ink o kap öv	-27 816 298,15	-29 143 443,71	-1 327 145,56	95,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-29 964 547,86	-32 294 146,60	-2 329 598,74	92,8%
Summa Årsbidrag	-29 964 547,86	-32 294 146,60	-2 329 598,74	92,8%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-29 964 547,86	-32 294 146,60	-2 329 598,74	92,8%
Ökning eller minskning av reserver	-86 340,31		86 340,31	

Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-30 050 888,17	-32 294 146,60	-2 243 258,43	93,1%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
40010 Soc- och miljö, verksamhet	-1 242 448,15	-1 299 669,44	-1 416 562,12	-1 772 404,79
Summa 4100 Soc o miljö allm byr	-1 242 448,15	-1 299 669,44	-1 416 562,12	-1 772 404,79
41000 Övriga sociala uppgifter	-110 005,05	-65 717,83	-67 948,93	-48 596,30
41010 Övr sociala uppg, överföring	-12 134 180,34	-13 001 189,70	-12 548 275,19	-12 575 930,82
41500 LR andel o stöd socialv omr	-10 604 870,29	-12 474 975,54	-8 868 861,81	-10 487 665,39
44510 Paf-medel sociala sektorn	-3 320 514,54	-3 444 390,00	-3 458 076,00	-3 608 719,62
Summa 4200 Socialvårdsbyrån	-26 169 570,22	-28 986 273,07	-24 943 161,93	-26 720 912,13
42000 Övrig hälso- och sjukvård	-52 380,99	-48 140,86	-68 980,76	-66 987,00
Summa 4300 Hälso o sjukvårdsbyr	-52 380,99	-48 140,86	-68 980,76	-66 987,00
43000 Allmän miljövard	-98 233,90	-52 227,20	-66 635,00	-52 728,30
44000 Naturvard	-380 126,44	-370 658,52	-333 017,70	-393 020,07
44520 Paf-medel miljö sektorn	-704 391,98	-633 644,67	-615 495,50	-578 130,31
45000 Vattenförsörjning- och vård	-336 614,26	-315 282,17	-226 460,89	-301 950,69
46000 Cirkulär ekonomi	-40 011,29	-289 983,64	-37 477,34	-29 107,38
47000 Miljöhälsovård	-37 733,14	-44 661,43	-90 126,82	-135 647,50
Summa 4400 Miljöbyrån	-1 597 111,01	-1 706 457,63	-1 369 213,25	-1 490 584,25
Summa 4000 Social o miljöavdeln	-29 061 510,37	-32 040 541,00	-27 797 918,06	-30 050 888,17

Det ekonomiska utfallet motsvarar som helhet budgetering och planering. Intäkterna påverkas förutom av den ordinarie verksamheten av miljöprojekt och värdskapet för Nordiska hav- och kustgruppen. Därav överskrider erhållna bidrag den budgeterade nivån. Bidragen följer dock inte den ettåriga budgettrytmen. Av verksamhetsanslagen användes 91,8 procent vilket är en ökning från år 2021 då användningsgraden var 80,6 procent. Ökningen i förverkligandegrad återspeglar dels att covid-19-pandemins effekter avtog under året, dels en bättre bemanningssituation. Till den del anslagen inte använts beror det på exempelvis inväntan på överenskommelseförordning, uteblivna anbud och personalfrånvaro. Inom miljöhälsovården överskreds anslaget något på grund av svårberäknade kostnader för bekämpningen av fisksjukdomen IHN.

Målsättningar

Social trygghet för alla

Mål: Målsättningen är att främja utvecklingen av en hållbar socialvård genom att främja social välfärd och förebygga sociala problem och ekonomisk utsatthet.

Förverkligande: Målsättningen är övergripande och långsiktig och genomsyrar hela socialvårdsbyråns verksamhet. Likvärdig och trygg socialvård för kvinnor och män, flickor och pojkar uppnås huvudsakligen genom de lagstadgade serviceformerna och stödsystemen. Den gemensamma socialvårdsmyndigheten Kommunernas socialtjänst k.f. och förnyad lagstiftning bidrar till att uppnå målsättningen. Trygg socialvård förverkligas främst genom överföringar till kommunerna så att kommunerna kan tillhandahålla vård och omsorg efter behov och genom utvecklingsarbete.

Mål: FN:s målsättning om ingen fattigdom och målsättningen i det strategiska utvecklingsmålet 2 om att inga hushåll lever i fattigdom.

Förverkligande: Målsättningen är övergripande och långsiktig och förverkligas bl.a. genom understöd i form av familjepolitiska förmåner och trygghandlet av skälig utkomst.

Mål: Informations- och fortbildningsinsatser; kurs i ansvarsfull alkoholservering och konflikthantering

Förverkligande: Kurs i ansvarsfull alkoholservering och konflikthantering ordnades våren 2022. En digital utbildningsfilm om landskapslag om klientavgifter inom socialvården har publicerats. Därtill har två digitala utbildningar om stöd för närståendevård samt lagstiftning vilken berör äldre personer med funktionsnedsättning hållits.

Mål: Klientavgiftslagen förnyas eller revideras för att utjämna och lindra ekonomiska orättvisor i hur avgifter uppbärs på olika omsorgsnivåer.

Förverkligande: Under året antogs landskapslag om klientavgifter inom socialvården, vilken trädde i kraft den 1 januari 2023. Parallellt inleddes, och pågick, arbetet med att ta fram underlag för större innehållsmässiga ändringar av klientavgiftslagstiftningen.

Barn, familjer och vuxna

Mål: Till följd av den snabba inflationen och prisökningarna föreslår landskapsregeringen att barnbidragslagen ändras så att ensamförsörjartillägget höjs från 60 euro till 80 euro per barn och månad (TB3).

Förverkligande: Barnbidragets ensamförsörjartillägg höjdes från 60 euro till 80 euro per barn och månad fr.o.m. den 1 december 2022.

Äldre och äldreomsorg

Mål: Inleda arbetet med att ta fram ett sektorsövergripande äldrepolitiskt program.

Förverkligande: Arbetet har inletts. En parlamentarisk referensgrupp tillsattes under hösten.

Mål: Undersökning av äldres roll i ekonomin nu och i framtiden

Förverkligande: Landskapsregeringen beställde under året en utredning om äldres roll i ekonomin på Åland av Åbo Akademi.

Mål: Inleda ett strategiskt, långsiktigt arbete för utveckling av äldreomsorgen.

Förverkligande: Arbetet sammanhänger med framtagande av ett äldrepolitiskt program och inleddes under året.

Tillgänglighet och funktionshindersservice

Mål: Ny funktionshinderslag tas fram.

Förverkligande: Ej förverkligat. Inväntar funktionshindersreformen i riket.

Mål: En särskild utredning om ekonomiska levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning på Åland

Förverkligande: Ej förverkligat.

Arbete mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel

Mål: För uppföljning och förverkligande av landskapsregeringens ANDTS-politiska program verkar en parlamentarisk kommitté

Förverkligande: Kommittén har sammanträtt våren och hösten 2022 och tagit del av uppföljningssammanställningar och kvalitativa lägesbilder.

Övriga sociala uppgifter

Mål: 75.000 euro för att stöda arbetet kring samverkansavtal.

Förverkligande: Inga ansökningar inkom varför inga medel utbetalades.

Mål: För bostadsbidrag, som beviljas enligt LL (2015:4) om tillämpning av lagen om allmänt bostadsbidrag, föreslås ett anslag om 3.000.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av bostadsbidragsärenden kan påföras momentet.

Förverkligande: Landskapsregeringen bekostade under året bostadsbidrag för 2.436.677 euro.

Mål: I enlighet med LL (1994:10) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om moderskapsunderstöd föreslås ett anslag om 100.000 euro.

Förverkligande: Landskapsregeringen bekostade under året 167 (193) moderskapsförpackningar och utbetalade 64 (188*) ersättningar till kommunerna för moderskapsunderstöd utbetalade i pengar. Två adoptionsbidrag (0) har bekostats. (*På grund en bokföringsmässig förändring ersattes under år 2021 moderskapsunderstöd i pengar för både år 2020 och 2021.)

Mål: Med hänvisning till LL (1994:48, inklusive ändring 2019:55) om tillämpning i landskapet Åland av barnbidragslagen föreslås ett anslag om 9.300.000 euro. Även administrativa kostnader för handläggande av barnbidragsärenden kan påföras momentet.

Förverkligande: Landskapsregeringen bekostade under året barnbidrag för 9 324 720 euro.

Mål: För att trygga en skälig individuell utkomst för personer med diagnosen fibromyalgi som inte kunde erbjudas yrkesinriktad rehabilitering och således inte kunde komma i åtnjutande av rehabiliteringspenning föreslås ett anslag om 13.000 euro. Beviljandet av stödet sker genom prövning. Från och med år 2005 kan de som idag är utkomstskyddstagare vid uppnådd pensionsålder erhålla mellanskillnaden mellan utkomstskyddsbeloppet och det totala ålderspensionsbeloppet.

Förverkligande: Beviljats enligt prövning, om totalt 12.093 euro.

Mål: Med hänvisning till LL (2009:7) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om underhållsstöd föreslås ett anslag om 500.000 euro. Antalet mottagare av underhållsstöd vid utgången av år 2022 var totalt 158, varav 139 kvinnor och 19 män. Antal mottagande barn var 221. Även administrativa kostnader för handläggande av underhållsstödsärenden kan påföras.

Förverkligande: Landskapsregeringen bekostade under året underhållsstöd för 417 623 euro

Mål: Med hänvisning till LL (2010:99) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om tolkningstjänst för handikappade personer föreslås ett anslag om 32.000 euro som ersättning för kostnader för tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning. Även administrativa kostnader för handläggande av tolkningsärenden kan påföras momentet.

Förverkligande: Kostnader för tolkningstjänster om 80.246 euro har ersatts. Kostnaderna rymdes inom ramen för det totala budgetanslaget.

Mål: Med hänvisning till landskapslag (2015:117) om skyddshem föreslås ett anslag om 300.000 euro för utbetalning av ersättning för produktion av skyddshemstjänster.

Förverkligande: Kostnader för produktionen av skyddshemstjänster om 269.749 euro har ersatts.

Mål: Kommunerna ersätts för stöd direkt eller genom uppdragsavtal för vård av barn i hemmet som bor i EU-eller EES-länder eller i Schweiz då rätt till förmån från landskapet Åland uppkommer enligt rådets förordning (EEG) nr 1408/71 eller nr 883/2004 om tillämpningen av systemen för social trygghet.

Förverkligande: Inga utbetalningar har verkställts under 2022

Understöd för kommunernas sociala tjänster

Mål: I enlighet med LL (1993:71) om planering av socialvården antar landskapsregeringen årligen en socialvårdsplan som innehåller riktgivande mål och anvisningar till kommunerna för ordnandet av socialvården i landskapet under de fem följande åren.

Förverkligande: Planen för ordnande av socialvården i landskapet Åland under åren 2022—2026 antogs den 4 januari 2022 och en reviderad plan 8 november 2022 på grund av temporära ändringar av landskapsandelarna.

Mål: Till kommunerna betalas årligen landskapsandel för driftskostnaderna för socialvården i enlighet med LL (2017:120) om landskapsandelar till kommunerna och socialvårdsplanen ska innehålla dessa.

Förverkligande: Landskapsandelar har utbetalats i enlighet med Socialvårdsplan 2022—2026.

Mål: Stöd för anläggningsprojekt som är nödvändiga för ordnandet av socialvård kan på ansökan beviljas kommuner i ytterskärgården.

Förverkligande: Inga förslag över anläggningsprojekt med angiven tid för byggstart under år 2022—2026 inkom till landskapsregeringen.

Penningautomatmedel för social verksamhet

Mål: Fördelning av Paf-understöd för social ideell verksamhet för år 2022.

Förverkligande: Fördelning av 2021 års beräknade nettoavkastning av penningautomatmedel som understöd för social ideell verksamhet utfördes den 9 februari 2022. Beloppet 3 613 223 euro fördelades för år 2022 till 40 föreningar och projekt. Till landskapsregeringens disposition reserverades 89 277 euro. Bland de föreningar som beviljades understöd fick landskapsföreningen Folkhälsan totalt 1 141 000 euro för sin verksamhet inklusive ANDTS-verksamhet. Pelarens och Fixtjänsts verksamheter tilldelades 135 000 euro respektive 194 000 euro för år 2022. Hälso- och sjukvårdsbyrån inkom med en reviderad kostnadsberäkning för projektet Barn och ungdomars hälsa och välmående för förverkligande av fas 1, projektet tilldelades 53 000 euro i enlighet med den nya kostnadsplanen. Ålands Feministparaply r.f. fick medel för det fjärde året av det femåriga projektet Bygg respekt, motarbeta sexuellt våld i ord och handling. Inom anslaget beviljades Finlands Röda Kors/Ålands distrikt, medel för en studieplats vid Red Cross Nordic United World college.

Landskapsregeringens ettåriga projekt Syssetsättning för alla tilldelades 75 000 euro för år 2022.

Hälso- och sjukvårdsbyrån

Mål: Att ta fram en folkhälsostrategi för Åland.

Förverkligande: Arbetet med att ta fram en folkhälsostrategi påbörjades under hösten 2022 genom att en styrgrupp och en parlamentarisk referensgrupp tillsattes för framtagande av en folkhälsostrategi för Åland.

Mål: Medicinsk rehabilitering, förnya reglerna för att tydliggöra patienternas rättigheter och ansvarsfördelningen mellan de berörda myndigheterna.

Förverkligande: Påbörjades genom att en arbetsgrupp tillsattes med uppdraget att utreda vilka regler som gäller för medicinsk rehabilitering i vilket ingår att tydliggöra och klargöra ansvarsfördelningen mellan bland annat berörda myndigheter.

Mål: Patientavgifterna inom ÅHS ses över generellt.

Förverkligande: En arbetsgrupp som tillsattes som under året gjorde en översyn av ÅHS patientavgifter med inriktning i huvudsak på högkostnadsskydden och revidering av landskapslagen (2007:23) om grunderna för avgifter till ÅHS.

Mål: I syfte att reglera vilka screeningar den offentliga hälso- och sjukvården ska ordna antas en förordning.

Förverkligande: Har inletts genom att påbörja en utredning om förutsättningarna för vad som kan anges i en förordning gällande screening enligt landskapslagen (2011:114) om hälso- och sjukvård. Landskapsregeringen har avsatt ett anslag för att utvidga bröstcancerscreening till åldersgrupperna 40—49 respektive 70—74 år. Screening grundar sig på medicinsk och hälsoekonomisk evidens och

genomförs i syfte att upptäcka och diagnostisera cancersjukdomar i ett tidigt skede och utgör ett led i den förebyggande hälso- och sjukvården och avses att föras in i folkhälsostrategin.

Mål: Barns och ungas välmående följs upp och tillsammans med utbildnings- och kulturavdelningen koordineras insatser för förbättrat välmående.

Förverkligande: Det 3,5 årige utvecklingsprojektet Barns och ungas hälsa och välmående inleddes genom att under hösten rekrytera projektledare och projektmedarbetare till projektet.

Mål: Anordna en kompetenshöjande utbildning för skolhälsovårdare för att ge dem verktyg för att kunna bemöta elever med psykisk hälsa (påbörjades under hösten 2020).

Förverkligande: Anordnades två olika utbildningstillfällen för skolhälsovårdare under året.

Mål: Avses att påbörja en utredning om möjligheterna att samordna och koordinera hjälpmedel och hjälpmedelstjänsterna i landskapet och samtidigt se över möjligheten hur välfärdsteknik skulle kunna integreras och ingå inom samma regi.

Förverkligande: Påbörjats en utredning för att undersöka förutsättningarna för att koordinera och samordna hjälpmedeltjänster och välfärdsteknik i landskapet.

Mål: Att i samarbete med socialvårdsbyrån utveckla de digitala tjänsterna och distanstjänsterna vilket ökar intresset för välfärdsteknik samt att anordna ett seminarium gällande Digitalisering och välfärdsteknik i coronas fotspår.

Förverkligande: Ej förverkligat på grund av bristande resurser.

Mål: Planeras fortbildningstillfällen i samarbete med ÅHS tandklinik gällande förebyggande av god mun- och tandhälsa för äldre.

Förverkligande: Påbörjats.

Mål: Programmet för suicidprevention förverkligas stegvis under mandatperioden.

Förverkligande: Arbetet med att förverkliga och uppdatera programmet för suicidprevention påbörjades under året. I september 2022 anordnades ett seminarium för att uppmärksamma den internationella suicidpreventiva dagen.

Mål: Palliativa vården i hemmet i hemmiljö understöds i högre grad.

Förverkligande: Påbörjats en kartläggning av den palliativa vården på Åland.

Mål: En studerande – och ungdomsmottagning med målet att införa en lågtröskelverksamhet för alla ungdomar.

Förverkligande: Den arbetsgrupp som tillsattes 2021 för att utreda förutsättningarna att etablera en digital ungdomsmottagning avgav sin rapport i början av året. Landskapsregeringen har avsatt anslag för att inrätta en lågtröskelmottagning: Mental hälsa för barn och unga under 18 år.

Miljöbyrån

Allmän miljövård

Mål: Minska miljö- och klimatpåverkan

Förverkligande: Lag-PM för klimatlag överlämnades till lagberedningen

Mål: Öka samarbetet med riksmyndigheterna inom kemikalieområdet

Förverkligande: Fortsatt intern och extern utredning om möjligheterna till samarbete inom kemikalieområdet.

Mål: Åstadkomma en överenskommelseförordning om bränslekontroller

Förverkligande: En anhållan om utfärdande av överenskommelseförordning har lämnats till justitieministeriet.

Mål: Öka kännedomen om miljö- och hälsoskyddslagstiftningen

Förverkligande: Information finns på hemsidan men mera omfattande informationsarbete har inte genomförts på grund av resursbrist.

Mål: Höja kännedomen om LBU-programmets påverkan på vattenmiljön och biologisk mångfald.

Förverkligande: Arbetet har fortsatt planenligt gällande uppföljningen av vattenkvaliteten, dock inte gällande den biologiska mångfalden på grund av personalfrånvaro.

Naturvård

Mål: Lagskydd för flera Natura 2000-områden ges under året, i enlighet med EU-krav (habitatdirektivet 92/43/EEG och fågeldirektivet 2009/147/EG) samt de tvingande kraven i EU:s strategi 2030 om biologisk mångfald om andelen av strikt skyddade land- och vattenområden.

Förverkligande: Under året har två områden (Jyddö och Kyrkogårdsö) inköpts för genomförande och utvidgning av Ålands Natura 2000-program. Ett avtal om skydd har ingåtts för ett område vid Hästö-Nygård i Sottunga kommun.

Mål: Landskapsregeringen avser att som naturreservat inkludera landskapsägda fastigheter med höga naturvärden.

Förverkligande: Under året har ett område inom landskapsägda fastigheter (Eköra—Prästöra) skyddats genom fredningsbeslut och därmed inrättats som naturreservat.

Mål: Arters och biotopers bevarandestatus och uppfyllande av fredningens syfte följs upp genom systematiska naturinventeringar inom minst ett naturreservat

Förverkligande: Inventeringar har genomförts inom naturreservaten Sandön, Brottö, Stornäset och det blivande naturreservatet på Jyddö.

Mål: Fortsatt kartering genomförs av de åländska förekomsterna, såväl i de terrestra som inom de marina områden, av de arter och biotoper som enligt habitatdirektivet måste bevaras och som ingår i rapporteringen av nämnda direktiv. Karteringen är också ett måste för utseende av nya skyddsområden samtidigt som materialet som genereras bidrar med nödvändig information till planeringen av bland annat infrastrukturprojekt både på land och till havs. Inventeringarna utgör även en viktig del av den lagstadgade uppföljningen av arterna och biotoperna

Förverkligande: Ett märkningsprojekt gällande havsörn som initierades 2021 har fortlöpt. Kartering av undervattensförekomster och kartläggning förekomsten av tumlare inom Åland har fortsatt enligt tidigare planer. Som ett resultat av projektet ÅlandSeaMap har ett stort karteringsunderlag (MARXAN-analys) färdigställts i samarbete med Åbo Akademi och Husö biologiska station. Denna information har legat till grund för inköp av marina områden för naturskydd och spelar en central roll i det fortsatta arbetet inom Life IP-projektet Biodiversea som har kommit igång under året.

Mål: Reglering av skador orsakade av fridlysta arter både genom ersättningar och andra åtgärder som är möjliga utifrån den lagstiftning som reglerar området naturvård.

Förverkligande: En ersättning beviljades för skada på höstveten som orsakats av tranor.

Mål: Invasiva främmande arter hanteras enligt EU-förordningen 1143/2014 samt de på den baserade nya kraven i naturvårdslagen inklusive ökad information om arterna.

Förverkligande: Utrotning av invasiva växtarter har fortgått under året, specifikt förekomster av vresros i ytterskärgråden samt två provrutor med parkslide på fasta Åland.

Vattenvård

Mål: Fortsätta med pågående vattenåtgärder och genomföra det lagstadgade åtgärdsprogrammet för åren 2022—2027 för grundvatten, sjöar, kustvatten och hav.

Förverkligande: Arbete pågår kontinuerligt, bland annat genom olika projekt och samverkan med lokala aktörer och genom samarbete med myndigheter i riket.

Mål: Fortsätta arbetet med revidering av vattenlagstiftningen samt vid behov komplettera den med de förordningar som behöver justeras.

Förverkligande: Arbete har genomförts av lagberedningen i samarbete med miljöbyrån och i visst samråd med övriga berörda byråer. Remissversion har skickats ut och inkomna remissvar behandlas för närvarande vid lagberedningen.

Mål: Delta i internationella och nationella samarbetsprojekt. Projektet Åland Seamap pågår och genomförs i samverkan med Åbo akademi i syfte att inventera undervattensnatur för mer kunskap och förbättrad vattenförvaltning. Samarbete sker löpande med både Finland och Sverige avseende de vattenrelaterade direktivens genomförande och rapportering.

Förverkligat: Kunskapen har utökats och EU-rapportering genomfördes 2022. Samarbetet fortsätter.

Det fleråriga EU-projektet eMSP NBSR, med syfte att bidra till hållbar användning av havsområden, har fortlöpt under året. Den åländska delen av projektet fokuserar på klimatanpassning, utveckling av hållbar blå ekonomi (inklusive vindkraft och vattenbruk) samt ekosystembaserad förvaltning.

Mål: Förbättra modell-/belastningsverktyget vattenwebb för bedömning av olika belastningskällors påverkan och betingberäkningar.

Förverkligande: Uppdateringar har genomförts och ska ske löpande. Verktyget används främst för bedömning av olika utsläppskällors storlek inom olika delavrinningsområden/vattenförekomster.

Mål: I samverkan med övrig förvaltning, kommuner samt verksamhetsutövare utveckla ett långsiktigt hållbart vattenvårdsarbete inom de viktigaste sektorerna jordbruk, skogsbruk, fiskodling, sjöfart och båttrafik.

Förverkligande: Landskapsregeringen har deltagit vid utvecklingen av den nya CAP-strategin och det operativa programmet för fiskerinäringen. Landskapsregeringen genomför årligen undersökningar i s.k. typområden för jordbruksmark i syfte att följa upp och utvärdera LBU-programmet. Samarbete med näringsavdelningen och andra avdelningar sker i övrigt genom olika ärenden och projekt.

Mål: Slå fast, genomföra och utveckla det lagstadgade programmet för vattenövervakning samt fortsätta det mer än 60-åriga forskningsrelaterade samarbetet med Husö biologiska station.

Förverkligande: Den lagstadgade övervakningen och samarbetet med Husö har genomförts enligt fastslagna program och avtal. Resultaten används i syfte att få ökad kunskap för att kunna förbättra vattenkvaliteten samt för uppföljning och redovisning av förvaltningsplanen för de åländska vattnen till EU och HELCOM.

Mål: Sammanställa och presentera information om olika samarbetsprojekten samt om övervakning och forskning.

Förverkligande: Information om olika samarbetsprojekt och övrig vattenkunskap sker via respektive webbplatser, via Facebook och via massmedia samt genom seminarier. Information om övervakning och övrig vattenkunskap presenteras på landskapsregeringens webbplats. Ytterligare information om de vattenrelaterade direktivens genomförande finns tillgängligt på webbplatser som riket ansvarar för.

Mål: Slutföra arbetet med undersökning av grundvattenområden.

Förverkligande: Undersökningarna slutfördes och övervakningsrör installerades i december 2022.

Cirkulär ekonomi

Mål: Skrotning av uttjänta fordon.

Förverkligande: Stöd har utbetalats.

Mål: Uppföljning av implementeringen av reviderad lagstiftning på området.

Förverkligande: Arbetet med uppdatering av avfallslagen fortsatte, skickades på remiss under året. Arbetet med avfallsplanen fortsatte men väntar på avfallslagens slutgiltiga utformning. En ny avfallsförordning antogs under året. SUP-direktivet delnotifierades i början av året och planeras slutnotifieras under 2023.

Miljöhälsovård

Målsättningar och uppfyllnad under år 2022.

Mål: Arbetet med att revidera djurskyddslagen, till en lag för djurens välbefinnande, inleds under året. Förverkligat: Beslut har tidsplan som sträcker sig över flera år genom att för varje förordning och antagande av lag anpassas till åländska förhållanden. En förordning om hållande av hund och katt är lämnat till lagberedningen samt arbetet med en förordning om hållande av häst är pågående.

Mål: Formulera en vision för landskapsregeringens förvaltningsbehörighet för smittsamma sjukdomar hos husdjur.

Förverkligat: Ett underlag till regeringen har tagits fram med förslag att justera förvaltningsbehörigheten mot riksmyndigheter i samband med självstyrelselagsrevision

Mål: Garanterad säkerhet och kvalitet för livsmedel har utförts kontinuerligt.

Förverkligat: Målet är uppfyllt och årlig undersökning av främmande ämnen i animaliska livsmedel har utförts.

Mål: Övervaka samt organisera provtagning och inspektioner av bisjukdomen Varroa (Varroa destructor) för att återfå landskapets varroafria status.

Förverkligat: Brändö som fråntogs sin Varroa-fria status under 2021. En plan för utrotning av Varroa på Brändö har sänts till EU-kommissionen, som erkänt Ålands intentioner att försöka utrota sjukdomen.

Mål: Uppföljning enligt övervakningsprogrammet för utrotning av fisksjukdomen IHN.

Förverkligat: Ja.

Mål: Åland är en VHS-fri zon.

Förverkligat: Ja, en slutrapportering och deklaration har godkänts och EU:s akter har uppdaterats till att Åland och därmed hela Finland är VHS-fritt.

Mål: Övervaka märkning och registrering av produktionsdjur.

Förverkligat: Ja, kontrollen är utförd i samarbetsavtal med Statens Ämbetsverk. En överenskommelseförordning är också antagen för att också fortsättningsvis låta ämbetsverket ha tillsyns- och registreringsansvar med landskapsregeringen som fortsatt ansvarig för resultaträkning och fastställande av resultat.

Mål: Upprätthålla övervakningsprogrammet för främmande ämnen i animaliska livsmedel.

Förverkligat: Påbörjat, men statistiska underlaget inkommer sent på året från Livsmedelsverket och det är inte något landskapsregeringen kan påverka.

Mål: Upprätta ett fungerande beredskapslager och uppdatera dess innehåll med tanke på bekämpningsåtgärder mot djursjukdomar som lätt sprids.

Förverkligat: En plan för genomförandet finns, men själva genomförandet återstår till 2023.

Mål: Etablera ett systematiskt samarbete mellan landskapsregeringen och underlydande myndighet (ÅMHM), privata veterinärer samt andra aktörer angående kontroll av illegal införsel av djur och övervakning av rävens dvärgbandmask.

Förverkligat: Landskapsregeringen har välfungerande samarbete med ÅMHM och rapporter från ÅMHM kommer till landskapsregeringen vid upptäckter av misstänkt smitta eller ofullständig avmaskning.

Mål: Anordna lämpliga utbildningar för djurhälsopersonal och veterinärer som är verksamma vid ÅMHM och landskapsregeringen.

Förverkligat: Ofullständigt.

Mål: Informera allmänheten om risker med zoonoser och smittsamma djursjukdomar.

Förverkligat: Ja, genom informationskampanj i Ålandstidningen, Nya Åland samt Ålands radio har riskerna med införsel av djur från både europeiska och utomeuropeiska länder belysts. I samband med kriget i Ukraina togs ett särskilt pressmeddelande fram och lyfte de specifika risker som dessa sällskapsdjur kunde medföra.

Nyckeltal

Ärenden	Pleni		Enskilda		TjB - TjF		Brev	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Allmänna byrån	4	4	29	22	95	139	139	179
Socialvårdsbyrån	0	2	88	81	24	19	124	125
Hälso- och sjukvårdsbyrån	103	44	34	24	170	34	222	149
Miljöbyrån	4	3	84	96	93	127	223	259
Totalt	111	53	235	223	382	319	708	712

Väsentliga förändringar

Arbetsbelastningen på avdelningen är generellt hög vilket resultatet av den återkommande arbetshälsoundersökningen visar på. Särskilt märks detta i fråga om chefsrollerna som är engagerade i hanteringen av ärende på bekostnad av utvecklingsarbete och handledning av personalen.

I årets första tilläggsbudget förstärktes personalresursen med 60.000 euro och upptogs ett anslag för kostnadsfria mun- och nässkydd i kollektivtrafiken om 35.000 euro. Det senare anslaget behövde dock användas endast till en liten del med hänvisning till hur pandemin utvecklades.

I den tredje tilläggsbudgeten för året upptogs ett anslag om 51.000 euro för höjning av ensamförsörjartillägget (ändring av barnbidragslagen), en resursförstärkning av äldreomsorgen i kommunerna genom en höjning av landskapsandelarna med 2.089.000 euro. Vidare minskades anslaget för allmän miljövard med 10.000 euro med anslaget för miljöhälsovård ökades med 40.000 euro med anledning av kostnader för bekämpning av fisksjukdomen IHN.

I den fjärde tilläggsbudgeten minskades anslaget för allmän miljövard med 25.000 euro som användes för att ytterligare täcka kostnader för bekämpningen av fisksjukdomen IHN.

För miljöbyråns del har de väsentligaste förändringarna under 2022 varit hantering av ny IHN-pandemi, hantering av miljöaspekterna kopplat till havsbaserad vindkraft, omorganisering av byråns struktur och verksamhet samt förändringar i personalstyrkan med mycket nyrekryteringar och tillsättande av projektanställningar.

Utbildnings- och kulturavdelningen

Översikt

En av självstyrelsens grundläggande behörigheter ligger på utbildnings- och kulturområdet. Området omfattar barnomsorg och förundervisning, grundskoleverksamhet, utbildning på gymnasialstadiet och högskolenivå. Till ansvarsområdet hör även att medverka till att skapa förutsättningar för ett rikt kulturutbud. Kulturarv, arkiv och kunskapsförmedling är områden som berör historia, identitet, förvaltning och respekt inför kommande generationers möjligheter att utveckla förvaltandet av vår gemensamma historia och självstyrelse.

Covid-19-pandemin påverkade inledningen av året men därefter karaktäriserades året av Rysslands invasion av Ukraina. Ett betydande antal ukrainska flyktingar, främst kvinnor och barn, kom till Åland under särskilt våren. Frivilliga och olika organisationer bistod i mottagandet och de ukrainska barnen som önskade kunde snabbt slussas in i den kommunala barnomsorgen och skolverksamheten. Vuxna ukrainare erbjöds svenskundervisning inom SFI.

Året präglades även av olika evenemang med anledning av självstyrelsens 100-årsjubileum och med firandet kring den 9 juni som höjdpunkt. Jubileumsfirandet samordnas genom projektet Åland 100 och dess projektgrupp som administrativt hörde till avdelningen. Förutom ett stort antal kulturevenemang, firanden i skolor och på andra sätt i det åländska samhället uppmärksammades det också på många sätt i Finland. Besökscentret i Bomarsund stod färdigt lagom till firandet i juni.

Inom utbildningsområdet började den nya läroplanen rörande barnomsorgen gälla i augusti. Arbetet med implementeringen av den nya läroplanen för grundskolan fortsatte liksom utvecklandet av olika yrkesutbildningar, erkännanden och studieadministrativa system. Frågor kring hemundervisningen och dess tillsyn har lyfts. Arbetet med att bolagisera högskolan har pausats.

Inom kulturområdet fördelades medel för kulturell verksamhet genom kulturdelegationen. Arbetet med att stärka Åland som filmproduktionsplats har fortsatt likaså landskapsintresseprojektet. Ålands museum är en central institution för att åskådliggöra Ålands historia och kultur genom tiderna. Museets konst- och kulturhistoriska utställningar utgör landskapets flaggskepp och förevisas gärna för ålänningar och besökare utifrån. Sommarens turistsäsong visade på höga besöksiffror, inte minst vid det nyöppnade besökscentret i Bomarsund. Ålands landskapsarkiv är det självstyrda landskapet Ålands arkivinstitution.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	544 419,16	416 500,00	-127 919,16	130,7%
Avgiftsintäkter	11 326,00	18 000,00	6 674,00	62,9%
Erhållna bidrag	10 055,00	25 500,00	15 445,00	39,4%
Övr verksamh intäkt	39 187,13	4 000,00	-35 187,13	979,7%
Summa Verksamhetens intäkter	604 987,29	464 000,00	-140 987,29	130,4%
Personalkostnader	-3 381 961,81	-3 238 847,00	143 114,81	104,4%
Köp av tjänster	-10 105 832,17	-11 115 537,27	-1 009 705,10	90,9%
Material förnödenh	-237 274,71	-176 085,00	61 189,71	134,8%
Övr verksamh kostn	-1 855 408,10	-1 864 907,69	-9 499,59	99,5%
Summa Verksamhetens kostnader	-15 580 476,79	-16 395 376,96	-814 900,17	95,0%
Återbet av överf	77 176,81	80 000,00	2 823,19	96,5%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Summa Intäkt ink o kap	77 176,81	80 000,00	2 823,19	96,5%
Summa Intäkt ink o kap öv	77 176,81	80 000,00	2 823,19	96,5%
Undervisn kultur idr	-17 253 987,55	-18 300 407,58	-1 046 420,03	94,3%
Soc hälsovård utsksk	-8 525 313,26	-8 672 000,00	-146 686,74	98,3%
Summa Utgift ink o kap öv	-25 779 300,81	-26 972 407,58	-1 193 106,77	95,6%
Summa Kostn ink o kap öv	-25 779 300,81	-26 972 407,58	-1 193 106,77	95,6%
Summa Verksamhetsbidrag	-40 677 613,50	-42 823 784,54	-2 146 171,04	95,0%
Räntekostnader	-34,32		34,32	
Övr finansiella kost	-3 099,48		3 099,48	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-3 133,80		3 133,80	
Summa Årsbidrag	-40 680 747,30	-42 823 784,54	-2 143 037,24	95,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-40 680 747,30	-42 823 784,54	-2 143 037,24	95,0%
Ökning eller minskning av reserver	-233 562,40		233 562,40	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-40 914 309,70	-42 823 784,54	-1 909 474,84	95,5%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
50010 Utb och kultur, verksamhet	-3 454 513,54	-2 761 429,89	-3 935 523,05	-4 119 663,43
50200 Studiestöd	-7 719 638,82	-7 959 097,94	-8 000 423,71	-8 451 235,93
Summa 5100 Utb.avd allm byrån	-11 174 152,36	-10 720 527,83	-11 935 946,76	-12 570 899,36
52000 Grundskola stöd för undervisn	-7 191 609,21	-7 184 740,51	-12 400 063,72	-12 163 486,56
53500 Vuxen utbildning	-878 165,02	-784 718,50	-1 231 058,76	-1 096 251,01
53510 Utvecklingsarb inom utbildn		-594 887,94	-677 259,03	-499 547,89
53520 Högskoleutbildning		-6 968 000,00	-7 270 000,00	-7 292 000,00
Summa 5200 Utbildningsbyrån	-8 069 774,23	-15 532 346,95	-21 578 381,51	-21 051 285,46
50500 Bibliotek	-127 264,76	-146 126,34	-146 786,99	-133 735,27
50510 Underst författare o översätta	-33 500,00			
51000 LR andel medb.insti o kulturv	-645 487,54	-682 757,19	-696 825,43	-711 293,23
51010 Ål Kulturdeleg o nord.kultursa	-93 465,74	-106 745,93	-28 903,12	-35 700,75
51100 Kultur o kulturmiljöförvaltn			-789 443,88	-689 187,18
51500 Paf-medel ungdom och idrott	-2 277 583,26	-2 529 522,13	-2 429 578,80	-2 365 000,79
51600 Paf-medel kultur	-1 942 485,99	-2 386 428,33	-2 485 192,57	-3 414 865,95
Summa 5300 Kulturbyrån	-5 119 787,29	-5 851 579,92	-6 576 730,79	-7 349 783,17
54000 Ålands museum	-1 527 072,42	-1 731 242,14	-58 543,70	57 658,29
Summa 5400 Ål museum	-1 527 072,42	-1 731 242,14	-58 543,70	57 658,29
Summa 5000 Utbildn o kulturavd	-25 890 786,30	-33 835 696,84	-40 149 602,76	-40 914 309,70

Utfallet för 51600 Paf-medel kultur inkluderar projektet Åland 100. Under år 2022 var utfallet för projektet ca 1,09 miljoner euro. Det positiva utfallet för 54000 Ålands museum beror främst på ökade intäkter från entréavgifter och annan försäljning.

Målsättningar

Avdelningens organisation

Mål: Vidareutveckla arbetsrutiner inom avdelningen och gentemot underliggande myndigheter.

Förverkligande: Arbetet med att skapa enhetliga rutiner inom avdelningens olika byråer har fortsatt. Det gäller i synnerhet kring ärendehanteringsprocesserna men även kring mötesstrukturer m.m. Arbetet med att skapa rutiner för avstämningar med de underliggande myndigheterna fortsätter.

Utveckling av utbildningssystem

Mål: Fortsätta implementering av den nya landskapslagen om barnomsorg och grundskola.

Förverkligande: Workshop riktad till kommunala tjänstemän hölls för att stöda kommunerna att upprätta utbildningsstadga enligt gällande lagstiftning. Grundskolans ledare informerades distriktsvis om disciplinära åtgärder.

En arbetsgrupp utredde hemundervisningen under våren och gav en rapport med förslag på åtgärder som kan förverkligas utan lagändring samt åtgärder som kräver lagändring. Några åtgärder i rapporten förverkligades under hösten, såsom informationsträff för tillsynslärare samt upprättande av mallar för vårdnadshavare och kommun gällande dokumentationen av hemundervisades utveckling och kunskaper.

Landskapslagen om barnomsorg och grundskola reviderades under året på grund av rikets reform av familjeledighetslagstiftningen. I samband med detta gjordes revideringar gällande del III i lagstiftningen kopplat till barnomsorgen.

Mål: Fortsätta implementering av förundervisningens och grundskolans läroplan genom bl.a. kompetensutveckling av personal inom barnomsorg och skola, ledarskapsskolning, riktade fortbildningsinsatser.

Förverkligande: Förslaget till läroplan för barnomsorgen på Åland sändes på remiss under våren i form av två separata remissförfrågningar, en till barnomsorgens personal för att höra barnens åsikter och en till övriga remissinstanser. Utgående från remissvaren reviderades läroplanen och kunde därefter fastställas och träda i kraft i augusti. Läroplanen trycktes upp och publicerades i digital form på www.laroplan.ax. Kopplat till läroplanen utarbetades mallar för arbetsplanen samt lärlogg för barnets utveckling och lärandeprocesser. Fortbildning för personalen ordnades i enlighet med implementeringsplanen.

För den fortsatta implementeringen av grundskolans läroplan pågick tutorverksamheten under våren där de sista två modulerna i fortbildningen Samarbete över gränser förverkligades. Kostnaderna för tutorverksamheten finansierades till hälften av landskapsregeringen och insatser har gjorts för att stöda kommunerna att fortsätta verksamheten efter projektets avslut.

I juni lanserades Avtryck, ett digitalt läromedel i samhällskunskap för årskurs 4–9.

Fortbildningshelheten för lärare som undervisar religions- och livsåskådningskunskap avslutades under hösten. Fortbildning i hälsokunskap arrangerades under hela året riktad till lärare som undervisar ämnet i åk 5–6. För att stöda ledarskapet i grundskolan ordnades en fortbildningshelhet i form av ledarskapscoachning och seminarier. Fortbildningen erbjöds alla rektorer och föreståndare i grundskolan, 21 av totalt 23 har deltagit. Fortbildningen beräknas pågå till maj 2023.

Mål: Vidareutveckla grundskoleutbildning för andra än läropliktiga.

Förverkligande: Under året begärdes kompletterande uppgifter från kommunernas integrationsansvariga gällande målgrupp och behov av förverkligande utgående från slutrapporten Förverkligande av läs- och skrivkunnighetsskedet och inledningsskedet inom grundskoleutbildning för vuxna. Konstaterades att behovet i nuläget är litet varför det beslutats att förverkligandet av inledningsskedet inom grundvux inleds när behov uppstår.

Läs- och skrivkunnighetsskedet förverkligades genom en revidering av läroplanen för integrationsutbildningen. Revideringen innebär införande av undervisning i grundläggande matematiska färdigheter. Läroplanen kan i och med revideringen användas i läs- och skrivkunnighetsskedet inom grundskoleutbildning för andra än läropliktiga och ingår som en utbildning i svenska för inflyttade.

Mål: Svenska för inflyttade ordnas enligt avtal för inflyttad, kvotflyktingar och för personer med ingen eller kort skolgång. Ett nytt avtal ska ingås under året.

Förverkligande: Ett nytt treårigt ramavtal ingicks under året med Medborgarinstitutet om köp av sysselsättningsfrämjande utbildning i svenska och integrationsutbildning för vuxna inflyttade till Åland. Målgruppen är personer införsäkrade vid FPA och inskrivna som arbetssökande vid Ams.

Mål: Köp av enskilda studieplatser inom yrkesinriktad utbildning enligt avtal, planerade yrkesinriktade utbildningar och utbildningsinsatser för att möta akuta behov föranledda av konjunkturläget.

Förverkligande: Totalt åtta yrkesinriktade utbildningar arrangerades under året som sysselsättningsfrämjande utbildning. Målgruppen var arbetslösa arbetssökande inskrivna på Ams. En utbildning till lokalvårdare genom läroavtal startade under våren. Projektet Nya utbildningar inom hållbar energi och teknik förverkligades under året med medel från Europeiska socialfonden. Projektet lyfter fram möjligheten att inom Ålands yrkesgymnasium genomföra kortare kurser, examensdelar inom lämpliga gymnasieexamen samt en yrkesexamen inom maskinmontering och underhåll med inriktning vindkraftstekniker.

Mål: Särskilda utbildningsinsatser för personer utan arbetsmarknadsstöd, bland annat svenska i arbete som ordnas enligt avtal.

Förverkligande: Ett nytt tvåårigt avtal ingicks med Medborgarinstitutet om köp av utbildning i svenska för personer som är i arbete. Utbildningen sker i samarbetet med arbetsgivare på Åland.

Två kurser i svenska ordnades under våren för personer som flytt från Ukraina och omfattas av EU:s massflyktsdirektiv. Ett nytt ramavtal ingicks med Medborgarinstitutet om köp av utbildning i svenska för personer utan arbetsmarknadsstöd. Utbildningen inleddes under hösten. Målgruppen är personer som omfattas av EU:s massflyktsdirektiv, asylsökande samt personer som är införsäkrade vid FPA men inte erhåller arbetsmarknadsstöd.

Mål: Särskilda utbildningsrelaterade kostnader i Högskolan på Åland för att stöda kompetensutveckling, erbjuds arbetslösa och permitterade som en sysselsättande åtgärd.

Förverkligande: Öppna högskolan erbjöd öppen högskoleutbildning inom bland annat karriärvägledning.

Mål: Revidera det utbildningspolitiska programmet Kompetens 2025.

Förverkligande: Som ett led i revideringen av det utbildningspolitiska programmet arrangerades ett seminarium om framtidens utbildningsbehov på Åland. Syftet var en diskussion om hur framtidens utbildning ska utformas för att möta efterfrågan och behov. Seminariet vände sig till bland annat skolor, myndigheter och näringsliv. Arbetet fortsätter under 2023.

Mål: Fortsätta stöda kompetensutveckling och fortbildning för att främja digital utveckling i skolan.

Förverkligande: Dialogseminariet genomfördes med ca 120 deltagare. Ifous-programmet Digitala lärmiljöer avslutades under våren och utbildningsbyrån påbörjade ett nytt Ifous-program kallat Vuxenutbildning på distans. Arbetet med en ny IKT-plan för undervisningssektorn pågick under hela året. Under våren hölls fortbildning inom programmering i grundskolan.

En sammanslagning av skolornas administrativa system Multiprimus genomfördes under våren och därefter inleddes arbetet med att implementera motsvarande system för barnomsorgen på Åland.

Under hösten påbörjades arbetet med integration mellan Multiprimus och lärplattformen Itslearning. Planering av stödmaterial för digital kompetens på utbildningsbyråns webbplats påbörjades under hösten. Det förberedande arbetet med att ingå i informationsresursen Koski har pågått under hela året.

Mål: Stöda karriärvägledning i skola och utbildning.

Förverkligande: En projektplan har utarbetats för projektet Gymnasieutbildning för alla unga. Projektet syftar till att granska lagstiftningsbehov, tydliggöra kommuners, myndigheters och skolors uppdrag samt utveckla strukturer, arbetssätt och rutiner genom samverkan mellan berörda myndigheter.

Mål: Ta ytterligare steg mot en bolagisering av Högskolan på Åland.

Förverkligande: Landskapsregeringen har beslutat att pausa arbetet med bolagisering av Högskolan på Åland.

Mål: Fortsätta utveckla strukturen gällande den åländska sjöfartsutbildningen.

Förverkligande: Arbetet med att stärka samarbetet mellan sjöfartsutbildningarna vid Högskolan på Åland och Ålands gymnasium samt kursverksamheten vid Alandica Shipping Academy har fortsatt.

Utvärdering och uppföljning av utbildningssystem

Mål: Utvärdera inlärningsresultat och trivsel i enlighet med plan.

Förverkligande: ÅSUB gavs i uppdrag att utföra utvärderingen Barn, elever och studerande med neuropsykiatriska funktionsvariationer, vilken undersökte hur utbildningen från barnomsorg till gymnasiestadiet på Åland ser ut för målgruppen. Rapporten presenterades i mars. Arbetet med att utvärdera Stöd för lärande och skolgång i grundskolan inleddes med en kartläggning av stödsystemet i form av skolbesök till alla grundskolor under hösten.

Mål: Främja barns, elevers och studerandes trivsel och välmående.

Förverkligande: Fortbildningen Välbefinnande som ledord arrangerades för personal inom barnomsorg och grundskola för att stöda arbetet med välbefinnande. Fortbildningen finansierades delvis av Paf-lott. Målsättningen med fortbildningen var att alla kommuner skulle skapa en plan för välmående.

En kickoff ordnades på hösten för alla personal inom barnomsorg, grundskola, gymnasialstadiet, högskolan och fria bildningen. Temat var dynamiska arbetssätt - att utveckla resiliens och motivation hos barn och unga.

Mål: Utveckla uppföljningsinstrument och kvalitetsledning.

Förverkligande: Målet har inte förverkligats.

Kulturförvaltning

Mål: Formalisera arbetet med Ålands associerade medlemskap i Unesco.

Förverkligande: Ålands har under året tillsatt en egen nationalkommission under namnet Ålands Unesco-kommitté. Det blev den 200:e nationalkommissionen under Unesco. Kommittén har som uppdrag att ta fram Ålands första Unesco-strategi samt bistå landskapsregeringen i arbetet med Unesco. Åland har genom bildandet av egen kommission kommit med i det nordiska nätverket för arbetet med Haag-konventionen.

Under hösten hölls det nordiska Unesco-mötet på Åland. Seminariet arrangerades tillsammans med Ålands och Finlands Unesco-kommissioner samt Undervisnings- och kulturministeriet. Mötet lockade ca 80 deltagare från de nordiska nationalkommissionerna samt dess permanenta delegationer i Paris. Vid tillfället ordnades ett särskilt möte med Färöarnas Unesco-kommission, som också är en associerande medlem, för ett utbyta erfarenheter.

Åland representerades även i nordiskt nätverksmöte om kulturarvsbrott och illegal handel med kulturföremål, som arrangerades i Stockholm av Riksantikvarieämbetet, Polisen och Tullverket. Det beslöts att nästa nätverksmöte kommer att arrangeras på Åland.

Mål: Delta i arbetet med det kulturpolitiska programmet.

Förverkligande: Kulturdelegationen tog beslut om ett underlag gällande allmänskulturen, Kulturangendan, vilken har presenterats för landskapsregeringen. Arbetet beräknas fortgå under 2023, då de personella resurserna under året har koncentrerats till projektet Åland 100.

Kulturmiljö

Mål: Främja att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen och är en gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.

Förverkligande: Ett systematiskt arbete görs för att i ett tidigt skede beakta kulturmiljöer i samband med planering av markanvändning. Under året handläggs löpande ärenden i samband med kommunal planläggning, behandling av bygglov och större infrastrukturprojekt. Övriga ärenden berör registerföring och tillsyn av fasta fornlämningar hos enskilda fastighetsägare, prövning av tillstånd som berör fasta fornlämningar samt tillståndspliktig dykverksamhet. Den åländska skogsnäringen har biståtts med anvisningar och stöd för skyddandet av arkeologiskt kulturarv och ett forum för skogsbruksärenden har etablerats mot Museiverket.

Åtgärder för att förtydliga och effektivisera interna och externa arbetsrutiner och förbättra kommunikation mot kunder utarbetades i form av e-formulär, broschyrer samt fortsatt arbete med kulturarvsdatabaser. Arbete med att tydliggöra handläggningen och utveckla rutiner för beställning och uppföljning och kvalitetssäkring av extern arkeologisk uppdragsverksamhet mot Ålands Museum och övriga externa aktörer påbörjades.

En utredning över Ålands byggnadsminnen och LL (1988:56) om skydd av kulturhistoriskt värdefull bebyggelse har tagits fram. Ett restaureringsstöd för kulturhistoriskt värdefulla byggnader har beretts och ett småskaligt test av linoljefärg initierades. Kulturbyrån har under året bidragit med rådgivning inom byggnadsvård till privatpersoner, föreningar, kommuner och församlingar. Under året ordnades två seminarier med fokus på information och kunskapsförmedling inom bebyggt kulturarv, ett om det kyrkliga byggnadsarvet och ett internationellt seminarium om trätjära.

En utredning över målsättningar för kulturbyråns skötselanslag till Fastighetsverket påbörjades och ett tjänstefordon i form av en elbil har upphandlats.

Mål: Fortsätta projektet Landskapsintressen för kulturmiljövård enligt framtagna förstudie och skapa moderna arbetssätt och flexibla verktyg för kulturmiljövården.

Förverkligande: Under året har landskapsregeringen i samarbete med konsult och referensgrupp tagit fram ett urval geografiska områden med höga kulturmiljövärden i den åländska skärgården. Efter inventering i fält har kunskapsunderlag och förslag till rekommendationer för landskapsvård utvecklats för fyra nya områden som potentiella landskapsintressen.

Mål: Framtagande av förstudie för fortsatta bedömning av risker inom arkeologiska, bebyggda och maritima kulturmiljöer.

Förverkligande: En förstudie med en initial kartläggning av risker och potentiella hotbilder mot det fysiska kulturarvet inom områdena miljö, krig, konflikt och kulturarvsbrott samt risker i samband med samhällsutbyggnad har genomförts. Förslag till åtgärder och arbetsplan har tagits fram.

Mål: Utöka kunskapsunderlaget inom fasta fornlämningar, maritimt kulturarv och bebyggda kulturmiljöer, som är av betydelse vid handläggning av planer på samhällsutbyggnad och markanvändning.

Förverkligande: Under verksamhetsåret har flera arkeologiska utredningar genomförts för att förbättra kunskapsunderlaget vid ärendehandläggning samt inför vidare planeringsarbeten och rubblande.

Utvärdering av projektet att avgränsa stenåldersboplatser i Långbergsöda och dess konsekvenser för handläggning av förvaltningsärenden och behov av ytterligare utredningar påbörjades. Detta skedde i form av en presentation på "Arkeologiskt fältseminarium" som ordnades av Museiverket. Arbetet med att ta fram ett kunskapsunderlag för att identifiera maritima fornlämningar samt bearbeta information och digitala data från strandinventeringar har fortskridit.

Bibliotek och litteratur

Mål: Revidering av Biblioteksförordning (LF 1997:93) för landskapet Åland, utgående från det bibliotekspolitiska programmets åtgärdsplaner.

Förverkligande: En sakkunnigkommitté har utarbetat förslag till bibliotekspolitiskt program. Landskapsregeringen har därefter beslutat att införliva förslaget i kommande kulturpolitiska strategi. Biblioteksförordningen har inte reviderats under året.

Kulturell verksamhet

Mål: Fortsatt planering och genomförande av Åland 100.

Förverkligande: Åland 100 genomfördes med planerade programpunkter, varav många dock fick senareläggas under året på grund av pandemin. Ett stort antal kulturprogram har ingått i jubileumsfirandet och en separat jubileumsrapport kommer att skrivas.

Självstyrelsedagen den 9 juni firades under hela veckoslutet med en mängd musikframträdanden och matserveringar på flera platser i Mariehamn. Prominenta gäster bjöds in till firandet, där även en ny version av Ålänningens sång samt en nyskriven trumpetfanfar framfördes. Åland uppmärksammades också i Helsingfors denna dag. Firandet avslutades i Sunds kyrka med en jubileumsgudstjänst som direktsändes på YLE fem och YLE Arenan. Jubileet inkluderade även program i andra kommuner, särskilt uppmärksammades jubileet på äldreboenden. Som en del i jubileumsfirandet röstades Ålandspannkakan fram som århundradets maträtt.

En festival med åländsk musik och dans ordnades på Alandica och den nyskrivna musikalen Ålandskungen fick ett varmt mottagande på hemmaplan, varefter den även kom att framföras i Helsingfors. En dramatisering av landstingsledamoten Fanny Sundströms liv turnerade i alla åländska kommuner under året. Operan Lisbetha framfördes på Alexandersteatern i Helsingfors, varvid statsrådets kansli även ordnade en tillställning med mingel och föredrag.

Prisutdelningen för novelltävlingen Åland skriver hölls i april i Mariehamns stadsbibliotek under högtidligt program. Kulturdelegationen lät trycka upp en antologi med nio bidrag från tävlingen. I november ordnade kulturdelegationen därtill en kulturgala med program, mat och prisutdelning av Århundradets kulturpris. Allmänheten nominerade en stor mängd namn till kulturpriset, av vilka fyra personer valdes att motta priset om 10.000 euro.

I samband med firandet av Åland 100 öppnade det nya besökscentret i Bomarsund för allmänheten och fick ett fint mottagande av besökarna.

En jubileumsmedalj togs fram och trycktes upp i 100 exemplar. Den delades ut till femtio personer som uppmärksammades för sina särskilda insatser för självstyrelsen under årens lopp. Även en byst av Ålands första lantråd Carl Björkman beställdes inför uppmärksammandet av 150-års dag. Landskapsregeringen har även beviljat stöd till en film om självstyrelsens uppkomst, vilken har visats i TV både i Finland och Sverige.

Finlands gåva till Åland donerades av statsrådet i form av en tidsbunden professur om självstyrelsen och autonomi. Jubileet uppmärksammades också på olika många andra sätt utanför Åland.

Mål: Firande av förvaltningens 100 års jubileum.

Förverkligande: Till de många programpunkter som arrangerats hörde förvaltningens 100-årsfest.

Mål: I samarbete med digitaliseringsenheten utreda ändamålsenligt ärendehanteringssystem för hantering av stöd och stipendier.

Förverkligande: Inledande diskussioner har hållits med landskapets digitaliseringsenhet samt påtänkt systemadministratör. Systemadministratören meddelade under året att man inte har möjlighet att tillhandahålla systemet på grund av stor arbetsbelastning. Behovet kvarstår.

Mål: Utveckla gästbostadsverksamheten.

Förverkligande: Kulturdelegationen anlidade under året en värd för gästbostaden i Eckerö Post- och tullhus. Värden har ansvarat för kontakt till stipendiater, hämtning och introduktion till platsen samt kontakt till organisationer och kulturarbetare på Åland i överenskommelse med stipendiater. Arbetet beräknas fortgå under år 2023.

Mål: Planera för stöd för kultur på beställning, som en fortsättning på "Kreativa barn".

Förverkligande: Ålands landskapsregering har avtalat med Nordens institut på Åland om "Kulturkraft-kultur för åländska skolor". Målsättningen är att erbjuda kultur i samtliga åländska grundskolor inklusive träningsundervisningen. Besök ska ske minst två gånger per läsår med godkända kulturprojekt av och med lokala konstnärer och kulturarbetare.

Mål: Ingå ett nytt avtal med Gävle symfoniorkester angående konsertbesök på Åland.

Förverkligande: Nytt treårigt avtal har ingåtts med Gävle symfoniorkester.

Mål: Medverka i de nordiska kulturministrarnas satsning Nordic Bridges i Kanada.

Förverkligande: Nordic Bridges initierades av Nordiska ministerrådet som särskild satsning för kulturellt samarbete mellan Kanada och de nordiska länderna. Det är den tredje stora satsningen på senare tid, efter Nordic Cool i Washington 2013 och Nordic Matters i London 2017. I Toronto presenterades samtida nordisk konst och kultur, såsom dans, teater, musik, visuell och digital konst, hantverk och design, litteratur, film och matkultur samt ett tilläggsprogram i miljöjournalistik. Åland representerades av nio deltagare.

Under den internationella sammankomsten deltog Åland även i ministermötet mellan Canadian Heritage och Nordiska ministerrådet för kultur. På dagordningen stod techbolagens inflytande på yttrandefriheten, kultursektorns återhämtning efter pandemin och förstärkning av det nordisk-kanadensiska kultursamarbetet.

Mål: Utarbeta riktlinjer för fortsatt finansiering av renoveringar på museifartyget Pommern.

Förverkligande: Diskussioner har förts med Mariehamns stad och Ålands sjöfartsmuseum.

Mål: Skötsel (stämning och teknisk genomgång) av landskapets två flyglar i Alandica.

Förverkligande: Genomfört. Ålands musikinstitut har ett övergripande sakkunnigt ansvar för att flyglarna hålls i gott skick.

Ålands kulturdelegation

Mål: Ålands kulturdelegation fördelar penningautomatmedel för kulturell verksamhet och kulturprojekt.

Förverkligande: Ålands kulturdelegation har under året fördelat ca 1,325 miljoner euro i form av verksamhets-, investerings- och projektbidrag till föreningar och organisationer samt stipendier till enskilda kulturutövare. I fördelningen ingår även kulturpriserna samt fördelning av stöd med anledning av Ålands självstyrelses 100-årsjubileum. Delegationen har fördelat vistelsestipendier till gästbostaden i Eckerö Post- och tullhus (6 beviljade, 23 ansökningar) samt till Källskärs gästbostad

(12 beviljade, 49 ansökningar). Landskapsregeringen har avtalat om uppdraget "Kulturkraft" med Nordens Institut på Åland. Totalt har 328 ärenden registrerats på Ålands kulturdelegation och under året har delegationen haft 16 möten.

Delegationen hade möte med sakkunnignämnderna i april för att diskutera arbetet med ansökningar om kultur- och arbetsstipendier samt kulturpolitiska prioriteringar med anledning av arbetet med den kulturpolitiska strategin. Arbeta har även ägnats åt jämställdhetsfrågor med anledning av uppdagade händelser i en teaterförening.

Kulturdelegationen har genom litteraturnämnden, nominerat författare till Nordiska rådets litteraturpris.

Delegationen utnämnde landskapets dataskyddsombud att fungera som kulturdelegationens dataskyddsombud samt omfattade landskapsregeringens policy för utlämnande av personuppgifter.

Film och media

Mål: Fortsätta satsningen på Åland som en intressant plats för filmproduktion.

Förverkligande: Landskapsregeringen beviljade produktionsbolaget Solar Films produktionsstöd för inspelningen av filmen om Stormskärs Maja på Åland. Inspelningarna inleddes i oktober.

Ett produktionsbolag har med filmkommissionens hjälp rekognoserat inspelningsplatser för en polsk-finländsk samproduktion. Avsikten är att spela in filmen, en thriller, i sin helhet på Åland under sensommaren 2024. Ytterligare ett produktionsbolaget har inlett planeringen av en fiktiv TV-serie om Sally Salminens liv. Avsikten är att spela in två av avsnitten på Åland, med start tidigast 2024.

Åland har ingått i den gemensamma marknadsföring som ordnats av de nordiska filmkommissionernas organisation NFC vid bland annat filmfestivaler i Cannes och London. Även arbetet för ökad hållbarhet inom filmbranschen har fortsatt under året. Nätverket NEST, som omfattar hela Östersjöregionen med undantag av Ryssland, avslutade sin kartläggning av fonders krav på hållbarhet med ett seminarium för producenter i Cannes.

Ungdomsarbete och idrott

Mål: Penningautomatmedel fördelas till ungdoms- och idrottsorganisationer.

Förverkligande: 1,625 miljoner euro överfördes till Ålands idrott för vidare fördelning till dess medlemsorganisationer. Dessutom beviljades cirka 70.000 euro som stöd till idrottsinvesteringar. Ett särskilt anslag beviljades även till idrotten för medverkan i Åland 100. Ett tiotal ungdomsorganisationer beviljades verksamhetsstöd. De största mottagarna var Ung resurs, Åland ungdomsförbund och föreningen SKUNK.

Mål: Planering gällande revidering av landskapsförordningen för idrott.

Förverkligande: Ej förverkligat.

Arkivväsendet

Mål: Utveckla dokumentförvaltningen och arkivfunktionen vid Ålands landskapsarkiv.

Förverkligande: Landskapsarkivet har bistått arkivbildare med instruktioner och stöd. Informations- och kunskapsutbyte har skett inom verksamhetsområdet genom besök hos myndigheter, handledning, möten, inspektioner, styrning samt handräckningsuppdrag. Landskapsarkivarien är medlem i ett flertal sakkunnigorgan, flera av dem nationella och internationella, vilka har skapats för att upprätthålla en välutbredd sakkunskap på områden som berör dokumentförvaltningen och arkivfunktionen. Arkivplaner överförs till Riksarkivet för utlåtanden enligt arkivlag för Åland (ÅFS 2004:13, 2004:26 och 2019:11), vilket leder till att arbetet även är kopplat till Riksarkivets arbetsprocesser.

Landskapsarkivets personal har medverkat som sakkunniga i lagberedningsarbeten, vilka berört dokumentförvaltningen och arkivfunktionen. Landskapsarkivets personal har deltagit i utbildning och föreläst på bland annat Nordiska arkivdagar, en arkivkonferens som ordnades under hösten i Stockholm. I november höll landskapsarkivet ett större utbildningstillfälle för personal som sköter frågor med anknytning till dokumenthanteringen och arkivfunktionen vid kommuner och kommunalförbund på Åland.

Mål: Öka tillgängligheten till digitalt arkivmaterial och påbörja digitalisering av Rederiaktiebolaget Gustaf Eriksons arkiv.

Förverkligande: Nationalbibliotekets digitala samlingar tillgängliggörs i landskapsarkivets utrymmen i enlighet med tidigare tecknat avtal. Utbudet utökas succesivt, i synnerhet vad gäller äldre svenskspråkiga tidningar. Ålands Radio och TV har i enlighet med tidigare ingångna avtal digitaliserat och levererat filmmaterial och den sista leveransen inom ramen för detta mångåriga projekt utfördes i januari (14 skivfodral).

Strax innan årsskiftet nominerades Rederiaktiebolaget Gustaf Eriksons arkiv till Unescos internationella världsmminnesregister. Under hösten inleddes ett utredningsarbete gällande möjligheterna för landskapsarkivet att med lämpliga resurser och metoder digitalisera arkivhandlingar. Fokus förläggs i detta projekt i första hand på Rederiaktiebolaget Gustaf Eriksons arkiv. Under året 2023 förväntas Unesco tillkännage huruvida arkivet i fråga blir upptaget till det internationella världsmminnesregistret.

Ålands museum

Mål: Påbörja publik verksamhet vid Bomarsunds besökscentrum sommaren 2022.

Förverkligande: Som en del av firandet av Åland 100 besökte Bomarsunds besökscenter den 9 juni av det finska presidentparet och det svenska kungaparet. Formellt invigdes besökscentret den 16 juni för inbjudna gäster, och öppnade för allmänheten den 17 juni 2022. Besökscentrets utställning ger grundförståelsen för Ålands demilitarisering, och gestaltar skeenden som ledde fram till slaget vid Bomarsund, allmogens levnadsförhållanden under perioden och grundandet av staden Mariehamn. Centret visar kapacitet som framtida säsongsförlängare. Efter att centret stängde i september har över 800 besökare erhållit specialguidningar. Många grupper inte har kunnat tas emot då centret enbart bemannats av säsongsanställda.

Mål: Avsluta projektet med förnyelsen av Kastelholms slotts utställning och skyltprogram.

Förverkligande: Översta våningen i Kuretornet har öppnats upp för besökare, genom ombyggnad med anslutande trappa till södra längans skyttegång. Projektet har med anledning av sjukdom och vakanser inte kunnat färdigställas till sin helhet, utan beräknas fortsätta under 2023 och avslutas 2024.

Mål: Ta fram en plan för verksamheten vid de obemannade sevärdheterna, Jan Karlsgårdsområdet och skärgårdshemmanet Hermas.

Förverkligat: Ett förtydligande har gjorts kring de obemannade sevärdheternas byråttillhörighet. Obemannade museimiljöer, vid sidan av museer och bemannade sevärdheter, handhas av Ålands museum, övriga av kulturbyrån. Arbetet med att ta fram en plan för Jan Karlsgården har inletts med utgångspunkt i de strategiska utvecklingsmålen. För Hermas del har en plan påbörjats, men satts på paus med anledning av vakant tjänst. Kvar att göra är att tydliggöra samlingens status, inventera vårdinsatser, se över förvaringsutrymmen och behovet av utställningsförnyelse.

Mål: Uppmärksamma självstyrelsejubileet Åland 100 genom utställningar och evenemang inom ramen för ordinarie verksamhet.

Förverkligande: Jubileet har uppmärksamrats genom specialutställningarna Minnen och nostalgi, Slaget om Bomarsund i litografier, Anders Wiklöfs konstsamling, och skolutställningen Mitt avtryck.

Det museipedagogiska konceptet Museiambulansen turnerade mellan skolorna under vårterminen och inom det nationella skolprojektet Ålandsveckan erbjöds digitala livesända lektioner från den permanenta kulturhistoriska utställningen. Projektet utfördes i samarbete med Finlands nationalmuseum. Evenemangen Kulturernas natt och Katrinakonserten uppmärksammade jubileet. Publikationen 101 glimtar ur Ålands forntid utsågs av Finlands museiförbund till Årets museipublikation i Finland 2022.

Mål: Stå värd för Museidagarna 18–20 maj, Finlands museiförbunds årliga evenemang och medlemsmöte.

Förverkligande: Museidagarna samlade nära 300 deltagare och innehöll föreläsningar, årsmöte, festmiddag med prisutdelningar samt gruppexkursioner runt om på Åland. För första gången inom förbundets 99-åriga verksamhet hölls museidagarna på Åland och erbjöds på två språk, vilket skedde genom simultantolkning.

Mål: Ta fram ett gemensamt kassasystem för de sevärdheter som uppbär entré samt se över museibutikernas koncept.

Förverkligande: Ett gemensamt kassasystem har upphandlats för fem försäljningsställen: Ålands kulturhistoriska museum/Ålands konstmuseum, Kastelholms slott/Porthuset, Jan Karlsgården/Grindstugan, Eckerö post- och tullhus samt Bomarsunds besökscenter. Systemet planeras att vara i drift våren 2023.

Mål: Fortsätta åtgärda brister i magasinsmiljöerna enligt arbetarskyddets direktiv och säkerhetskrav.

Förverkligande: Under året har lådsystemet i tapetmagasinet i Ribacka förstärkts. Till arkeologimagasinet och textilmagasinet har ny inredning upphandlats, men ännu inte installerats. Säkerhetsklassad arbetsställning för arbete på hög höjd, samt höj- och sänkbara arbetsbord har införskaffats. I Ålands museums huvudbyggnad har ett förpackningsrum inrättats. Åtgärderna fortsätter under år 2023.

Mål: Öka tillgängligheten till samlingarna för allmänhet och forskare genom ökad sökbarhet.

Förverkligande: Samarbeten och användning av samlingarna i forskningssyfte pågår kontinuerligt, liksom registrering av föremål, fotografier och andra objekt i databasen Primus. Ny personal har utbildats i databasen och samtliga licenser är nu aktiverade. Den förnyade hemsidan används som kanal för tillgängliggörande av samlingarna genom axplock ur magasin och utställningar. På sikt är ambitionen att tillgängliggöra museets samlingsdatabas via hemsidan.

Mål: Utvärdera potentialen och identifiera möjliga profilområden för forskningssamordning inom Ålands museum.

Förverkligande: Utvärderingen slutfördes inte med anledning av vakant tjänst.

Mål från 2021: Påbörja uppbyggnaden av permanenta utställningar i Eckerö post-och tullhus övre våning och ta i bruk nya utrymmen för specialutställningar i nedre våningen efter att fastighetsverket återställt rumsindelningen enligt ursprungsritningarna.

Förverkligande: Målet har tidigare inte kunnat förverkligas, då renoveringen av nedre våningen försenats. Renoveringen inleddes i maj 2022 och beräknas slutföras i februari 2023. Arbetet med de två permanenta utställningarna i Eckerö post- och tullhus har därmed återupptagits. Ett samarbete med Eckerö hembygdsförening och Postrottemuseet har inletts, då föreningen har svårt att upprätthålla sin verksamheten på området i egen regi. Den tematiska planeringen för utställningen är färdig, planeringen på detaljnivå fortgår.

Övrigt förverkligat inom Ålands museum

Utöver de utställningar som anslutit till jubileet Åland 100 har följande utställningar visats/producerats: Våra kyrkor i nytt ljus, Joel Pettersson & Ture Bengtz, jubileumsutställning om

hantverksskollektivet SALT, Åländska metallhantverkare och -designers, In Your Face, Karl-Erik Edlund, Afghanistan — människor och platser, barnutställningen Ålandsäventyret, Nils Byman och skulpturer ur konstsamlingen, Ru Runeberg & Elisa Matikainen samt sex mindre utställningar: fem i nischerna och en i QUBEN. På Institut Francais i Helsingfors har utställningen Bomarsund i retrospektiv: från konflikt till samtidskonst visats.

Årsskriften Åländsk odling årgång 73 gavs ut, och två filmer om åländska konsthantverkare producerades i dokumentationssyfte. Barnevenemanget Natt på museum genomfördes i år i samarbete med unga åländska skådespelare som i sina roller förmedlade personligheter och skeden ur Ålands historia.

Konstsamlingen har utökats med 9 donationer och inköp av 13 konstverk av 7 konstnärer (3 kvinnor, 4 män). Konsthantverks- och designsamlingen har utökats med föremål av 26 hantverkare (16 kvinnor, 8 män, 2 företag).

Nyckeltal

Studerande efter grundskola hösten 2022	Gymnasienivå	Högskolan på Åland	Övrig utbildning	Totalt
Hemort				
Åland	1 091	337	24	1 452
Finland	31	95	0	126
Sverige	13	38	0	51
Övriga	18	3	0	21
Ålder				
15-19	939	14	14	967
20-24	66	173	1	240
25-29	38	89	2	129
30-39	62	129	0	191
40-49	38	56	2	96
50-59	9	12	4	25
60+	1	0	1	2
Kön				
Kvinnor	549	212	13	774
Män	604	261	11	876
Totalt	1 153	473	24	1 650

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Erkännande av yrkeskvalifikationer, jämställande av högskolestudier och dispens från föreskrivna behörighetsvillkor	2018	2019	2020	2021	2022
Barnskötare	1	-	-	4	5
Barntädgårdslärare	4	4	2	10	6
Klasslärare	17	20	19	13	18
Elev- och studiehandledare	-	1	-	-	-
Ämneslärare	11	8	10	16	11
Yrkeslärare	3	3	1	4	2
Bibliotekarie	-	-	-	1	-
Socialarbetare 1)	3	6	16	-	-
Speciallärare	-	1	-	-	2

Erkännande av yrkeskvalifikationer, jämfällande av högskolestudier och dispens från föreskrivna behörighetsvillkor	2018	2019	2020	2021	2022
Beslut gällande erkännande av yrkeskvalifikationer	39	43	48	48	44
Beslut gällande jämfällande av högskolestudier	2	2	-	-	-
Beslut gällande dispens från behörighetsvillkor	2	2	2	2	1
Totalt antal beslut	43	47	50	50	45

Beslut fattats i enlighet med Landskapslag (2017:22) om erkännande av yrkeskvalifikationer, Landskapslag (2017:23) om jämfällande av högskolestudier samt Landskapsförförordning (2011:75) om gymnasieutbildning. 1) Behörighet överförd från år 2021 till Valvira.

Förberedande undervisning och ämnesspecifikt språkstöd, stadium och kön hösten 2022	Flickor	Pojkar	Lågstadiet	Högstadiet	Totalt
Förberedande undervisning	51	43	55	39	94
Ämnesspecifikt språkstöd	23	19	28	14	42

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

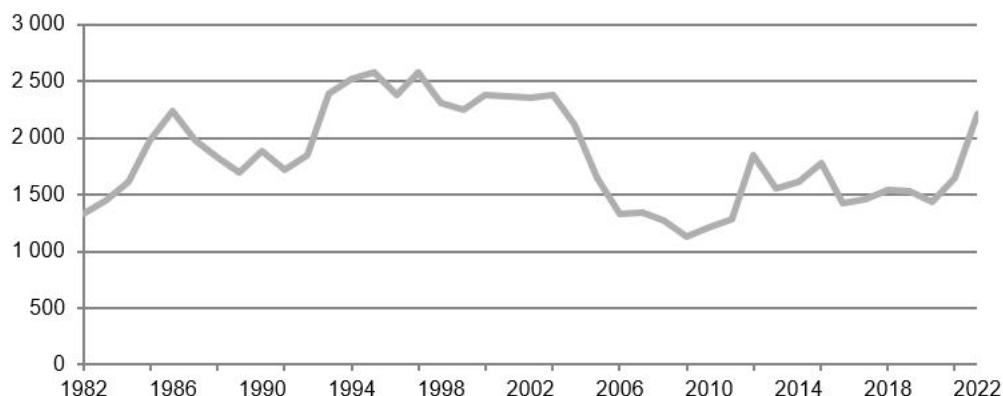
Stöd för grundskoleelever hösten 2022 Andel av alla elever, procent"	Flickor, totalt	Pojkar, totalt	Lågstadiet	Högstadiet
Allmänpedagogiskt stöd	4,0	4,3	4,0	4,6
Specialpedagogiskt stöd	12,3	15,7	13,8	14,5
Mångprofessionellt stöd	3,1	6,3	4,4	5,4
Träningsundervisning	0,8	1,3	1,1	1,0

Källa: ÅSUB Utbildningsstatistik

Antal besök Ålands landskapsarkivs forskerservice	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kvinnor	682	745	726	715	899	1106
Män	783	794	806	718	747	1110
Totalt	1 465	1 539	1 532	1 433	1 646	2216

Antal utlånade arkivalier från Ålands landskapsarkiv	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Forskare						
Kvinnor	311	481	300	511	365	369
Män	603	611	650	359	337	502
Forskare totalt	914	1 092	950	870	702	871
Tjänstebruk						
Kvinnor	497	432	633	461	534	737
Män	300	278	362	395	409	608
Tjänstebruk totalt	797	710	995	856	943	1345
Totalt	1 711	1 802	1 945	1 726	1 645	2216

Ålands landskapsarkivs forskarservice - antal besök år 1982-2022

Forskerservicen vid landskapsarkivet noterade 120 (år 2021:116) skriftligen besvarade förfrågningar. Antalet inkomna arkivleveranser 76 (88) motsvarande 80,6 (186,3) hyllmeter. Uppgjorda och reviderade arkiv var till antalet 67 (74).

Ålands museums besöksstatistik	2018	2019	2020	2021	2022
Ålands kulturhistoriska museum & Ålands konstmuseum	18 264	20 885	13 248	23 683	25 310
Kastelholms slott	33 144	36 577	22 303	37 224	40 114
Fängelsemuseet Vita Björn	16 587	30 960	19 660	25 827	36 453
Lotsstugan i Bomarsund	1 964	2 072	1 151	-	-
Bomarsunds besökscenter	-	-	-	-	20 521
Skärgårdshemmanet Hermas	561	559	261	517	354
Ålands skolmuseum	322	673	221	428	171
Eckerö post- och tullhus	14 785	15 706	11 332	14 266	17 747
Totalt	85 627	107 432	68 176	101 945	140 670
Sålda årskort till Ålands museum	168	674	762	782	816

Samtliga museer har periodvis varit stängda under år 2020 och 2021 pga Covid-19 pandemin. Lotsstugan i Bomarsund stängde efter säsongen 2020, det nya besökarcentret öppnade i juni 2022.

Ålands kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum	2018	2019	2020	2021	2022
Besökare i grupp					
Daghem	278	463	219	84	144
Grundskola	1 296	1 050	697	453	730
Ålands gymnasium	384	497	223	272	330
Medis SFI	156	144	71	44	106
Digitala gruppguidingar			354	225	2 004
Uppsökande skolverksamhet, Museiambulansen				675	850
Exkursioner, gruppguidningar				91	1 072
Övriga grupper	1 062	867	301	21	1 024
Totalt	3 176	3 021	1 865	1 865	6 260
Evenemang					
Barnaktiviteter	413	823	501	59	237
Guidningar	227	692	597	415	463

Ålands kulturhistoriska museum och Ålands konstmuseum	2018	2019	2020	2021	2022
Föreläsningar		352	313	112	209
Kulturnatten	3 072	3 244	0	1 334	2 355
Filmvisningar		105	49	91	198
Vernissager		1 364	546	522	371
Övrigt	3 415	757	934	606	1 024
Totalt	7 127	7 337	2 940	3 139	4 857

Beviljade stipendier 2022 för kulturverksamhet till enskilda	Kvinnor	Belopp	Män	Belopp	Totalt
Konststipendier	7	18 600	3	4 260	22 860
Arbetsstipendier	4	51 000	-	-	51 000
Konst totalt	11	69 600	3	4 260	73 860
Litteraturstipendier	3	6 000	-	-	6 000
Arbetsstipendier	3	30 600	-	-	30 600
Stipendier för utgiven litteratur	5	4 500	4	3 000	7 500
Litteratur totalt	11	41 100	4	3 000	44 100
Musikstipendier	7	10 250	2	15 000	25 250
Arbetsstipendier	-	-	2	20 400	20 400
Musik totalt	7	10 250	4	35 400	45 650
Teater-, film- och övr. stipendier	1	3 000	3	12 000	15 000
Arbetsstipendier	-	-	-	-	-
Teater,dans, film och övrigt totalt	1	3 000	3	12 000	15 000
Totalt	30	123 950	14	54 660	178 610

I sammanställningen ingår ej de kulturstipendier som beviljats arbetsgrupper.

Kulturmiljöärenden år 2019-2022	2019	2020	2021	2022
Avgivna yttranden och beslut	154	136	194	264
Skydd av arkeologiskt kulturarv vid skogsbruk	77	114	136	127
Utrednings- och undersökningsuppdrag	99	55	38	34
Dokumentation över tidigare okända fasta fornlämningar	20	31	7	8
Korrigerig av uppgifter om fasta fornlämningar	24	22	7	12
Skydd av bebyggd kulturmiljö (byggnadsminne)	-	2	1	-

Väsentliga förändringar

Den förändring av avdelningens organisation som påbörjades 2016 av den förra avdelningschefen och som därefter vidareutvecklats kan i stort sett anses avslutad i och med att kulturbyrån flyttat över till Självstyrelsegården, de administrativa tjänsternas med dess funktioner omorganiserats inom allmänna byrån samt att vakanta tjänster tillsatts inom Ålands museum.

Näringsavdelningen

Översikt

Näringsavdelningens verksamhetsområde är att främja näringarna, sysselsättningen och en regional balans. Till avdelningens uppgifter hör därmed att allmänt planera, leda, utveckla, samordna, följa upp och utöva tillsyn inom områdena utveckling av näringarna och innovationssystem, regional utveckling, arbetsmarknadsfrågor, jordbruk med binärningar, fiske, fiskodling, fiskevård, skogsbruk, jakt- och viltvård.

Under året har de tre EU-programmen som helt eller delvis förvaltas av avdelningen godkänts av Europeiska kommissionen för perioden fram till år 2027. Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden står för merparten av finansieringen av näringslivsinsatserna, lokala utvecklingsinitiativ och sysselsättnings, integrations- och kompetensprojekt de kommande åren. Dessutom har Interreg Central Baltic Programme 2021—2027 godkänts av EU till vilket landskapsregeringen beviljar medfinansiering för åländska projektpartners.

Avdelningens arbete har i olika utsträckning bidragit till utvecklings- och hållbarhetsagendans samtliga sju strategiska hållbarhetsmål. Det har gällt bland annat att främja sysselsättning och delaktighet i samhället, finansiering av vattenvårdsprojekt, fiskevårdande insatser, miljöförbättrande åtgärder inom lantbruket, höja Ålands attraktionskraft för besökare, boende och företag, bidra till mindre klimatpåverkan och att främja hållbar produktion.

De sektorer av den åländska ekonomin som drabbats hårt av pandemin har mött en fortsatt osäkerhet, dessutom har Rysslands krig mot Ukraina drabbat övriga delar av näringslivet genom ökade kostnader.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	115 102,08	91 000,00	-24 102,08	126,5%
Avgiftsintäkter	163 950,38	159 000,00	-4 950,38	103,1%
Erhållna bidrag	247 890,44	840 000,00	592 109,56	29,5%
Övr verksamh intäkt	61 118,13	16 930,00	-44 188,13	361,0%
Summa Verksamhetens intäkter	588 061,03	1 106 930,00	518 868,97	53,1%
Personalkostnader	-2 545 043,31	-2 360 162,00	184 881,31	107,8%
Köp av tjänster	-394 634,61	-1 070 031,57	-675 396,96	36,9%
Material förnödenh	-147 830,60	-189 346,00	-41 515,40	78,1%
Övr verksamh kostn	-313 439,92	-371 251,03	-57 811,11	84,4%
Summa Verksamhetens kostnader	-3 400 948,44	-3 990 790,60	-589 842,16	85,2%
Överföring fr EU	4 041 147,33	11 671 145,89	7 629 998,56	34,6%
Övr ink o kap överf		1 000 000,00	1 000 000,00	
Summa Intäkt ink o kap	4 041 147,33	12 671 145,89	8 629 998,56	31,9%
Summa Intäkt ink o kap öv	4 041 147,33	12 671 145,89	8 629 998,56	31,9%
Undervisn kultur idr	-292 186,20	-1 991 000,00	-1 698 813,80	14,7%
Soc hälsovård utsk	-6 294,00		6 294,00	
Primärnärningar	-12 259 758,45	-27 897 795,56	-15 638 037,11	43,9%
Övrigt näringsliv	-1 584 541,58	-10 040 115,82	-8 455 574,24	15,8%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Övriga ink kap överf	-71 370,37	-656 564,67	-585 194,30	10,9%
Summa Utgift ink o kap öv	-14 214 150,60	-40 585 476,05	-26 371 325,45	35,0%
Summa Kostn ink o kap öv	-14 214 150,60	-40 585 476,05	-26 371 325,45	35,0%
Summa Verksamhetsbidrag	-12 985 890,68	-30 798 190,76	-17 812 300,08	42,2%
Ränteintäkter	309,76		-309,76	
Övr finansiella kost	-9 628,19		9 628,19	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-9 318,43		9 318,43	
Summa Årsbidrag	-12 995 209,11	-30 798 190,76	-17 802 981,65	42,2%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-12 995 209,11	-30 798 190,76	-17 802 981,65	42,2%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-12 995 209,11	-30 798 190,76	-17 802 981,65	42,2%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
60010 Näringsavdelningen, verksamhet	-1 803 751,58	-1 775 381,84	-1 818 857,20	-2 127 335,73
61000 Näringslivets främjande	-2 144 057,72	-6 049 992,98	-3 388 491,43	-1 293 611,79
61100 Ålands landsbygdscentrum	-99 221,06	-133 172,36	-135 970,51	-126 058,51
62100 EU, ERUF och ESF 2014-2020	152 881,67	-139 275,32	-789 019,70	-36 971,43
62102 EU, ERUF och ESF 2021-2027				-7,22
62110 Förvaltningskostnader ERUF-ESF	39 000,00	-45 816,61	46 000,00	
Summa 6100 Näringsavd allm byrå	-3 855 148,69	-8 143 639,11	-6 086 338,84	-3 583 984,68
61500 Främj av livsmedelsproduktion	-1 122 946,85	-673 414,79	-24 651,26	-1 429 767,06
61550 Avbytar-service	-237 488,99	-309 215,93	-303 286,83	-291 926,55
62300 EU, EJFLU 2014-2020	-5 155 613,15	-5 032 087,05	-5 242 066,66	-5 639 646,96
62390 Leaderfinansiering m paf-medel	-106 401,82	-103 686,25	-149 626,24	-152 899,09
63100 EU, ERUF 2007-2013	-19,20	-21,20	-40,60	163,31
63310 EU - EJFLU 2007-2013	264,73	226,49		
Summa 6200 Jordbruksbyrån	-6 622 205,28	-6 118 198,73	-5 719 671,59	-7 514 076,35
62500 EU, EHFF 2014-2020	199 627,48	-163 817,86	-185 128,01	-627 536,08
63500 EU, EFF 2007-2013			0,00	
67000 Främj av fiskerinäringen	-67 691,78	-115 359,08	-93 839,13	-105 214,45
86500 Ålands fiskevårdscentrum	-638 428,21	-624 787,81	-618 508,10	-595 944,85
Summa 6300 Fiskeribyrån	-506 492,51	-903 964,75	-897 475,24	-1 328 695,38
64000 Främjande av skogsbruket	-292 282,17	-419 139,15	-562 221,61	-611 223,16
65000 Jakt- och viltvård	-43 320,01	24 663,69	38 052,79	42 770,46
Summa 6400 Skogsbruksbyrån	-335 602,18	-394 475,46	-524 168,82	-568 452,70
Summa 6000 Näringsavdelningen	-11 319 448,66	-15 560 278,05	-13 227 654,49	-12 995 209,11

Avdelningens största budgetposter består av de fleråriga näringslivs- och utvecklingsprogrammen som delvis finansieras av EU och som budgeterats linjärt genom EU-anslag. Beslutsprocessen om

programperioden 2021—2027 inom EU försenades och istället tillkom återhämtningspengar som tillskott till de befintliga programmen. Det förklarar den låga genomförandegraden av avdelningens budget samtidigt som avslutningen av programmet för perioden 2014 —2020 pågår.

Genom förseningen av de nya programmen och en ändring av utbetalning av tekniskt stöd har mindre inkomster inkommit vilket inneburit att utfallet för personalkostnader är högre än budgeterat. Dessutom har retroaktiva löneförhöjningar utbetalts under året.

Målsättningar

Näringsliv

Mål: Landskapsregeringens övergripande målsättning för näringspolitiken är att bidra till att skapa förutsättningar för en hållbar ekonomisk tillväxt.

Förverkligat: Kärnan i de näringslivsutvecklande åtgärderna under 2022 har bestått av projekt- och företagsfinansiering. Stöd har beviljats utgående från befintlig lagstiftning, EU:s regelverk för statligt stöd, av kommissionen godkända program med medfinansiering från de europeiska strukturfonderna, landskapets årliga budget samt av landskapsregeringen fastställda principer, där landskapsregeringen prioriterat åtgärder som ökar företagets export av tjänster och varor, internationalisering samt åtgärder som stöder en året runt detaljhandelsverksamhet i skärgården.

I enlighet med den motivering som infördes genom TB 2 2022 har landskapsregeringen reviderat stödordningen för beviljande av bidrag till detaljhandeln i skärgården till att omfatta livsmedelsbutiker i randkommuner med en befolkning om högst 1.000 personer.

I enlighet med den motivering som infördes genom TB 2 2021 har landskapsregeringen 2022 beviljat ytterligare ett projekt, finansiering för satsningar på ökad attraktionskraft som utformats i samarbete mellan det offentliga och det privata och där det finns en andel egen finansiering.

Landskapsregeringen har tillsammans med den ”aktionsgrupp” som regelbundet träffats sedan covid-19-pandemin utbröt analyserat och diskuterat de åländska företagens behov i ljuset av pandemins efterverkningar. Sådana exceptionella omständigheter har emellertid inte bedömts föreligga som skulle motivera att likviditets- eller andra omställningsåtgärder infördes 2022.

Under hösten 2022 godkände Europeiska kommissionen landskapsregeringens förslag till nytt Strukturfondsprogram perioden 2021—2027 med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Eruf och Europeiska Socialfonden, ESF+. Programimplementeringen påbörjas under början av år 2023. Strukturfondsprogrammet 2014—2020 med finansiering från Eruf och ESF har parallellt förlängts till och med 2023 och under år 2021 och 2022 tillförts medel från den s.k. återhämtningsfonden.

Jordbruk

Primärnäringarna tillsammans med den nära sammankopplade livsmedelsindustrin har som helhet stor betydelse för den åländska ekonomin, det åländska samhället, miljön och landskapet. Övergripande målsättning för lantbruket och livsmedelsproduktionen är en hållbar, ekonomisk och smart utveckling som bidrar till en tillväxt på landsbygden och inom de gröna näringarna.

Miljöhänsyn och en hållbar lantbruksproduktion är som ovan nämnts den centrala förenade målsättningen som sedan kan brytas ned i bevarande av det öppna landskapet, livsmedelssäkerhet och -kvalitet, konkurrenskraften inom näringen och förbättrande av lönsamheten.

Genomförande av landsbygdsprogrammet är det största ekonomiska åtagande inom jordbruksbyråns förvaltningsområde och programmet har haft ett framgångsrikt genomförande med i princip 100 procent måluppfyllelse under ordinarie period. I och med att reformen av CAP och genomförande CAP-strategin framflyttats till år 2023 har landsbygdsprogrammet förlängts att gälla också under åren 2021 och 2022. I samband med förlängningen av programmet har landskapsregeringen också gjort programändringar där tre nya åtgärder som stöder samarbete och konkurrenskraft inom

livsmedelssektorn, vattenkvalitet och biodiversitet inom lantbruket samt biodiversiteten inom skogsbrukets stimuleras. Implementeringen av övergångsperioden och de nya åtgärderna nådde full effekt under 2022. Övergångsperiodens åtgärder och finansiering inkluderat återhämtningsfinansieringen kommer att användas fram till juni 2025.

De åländska åtgärderna som ska ingå i den för Finland gemensamma CAP-strategin färdigställdes och förhandlades med kommissionen under våren och sommaren. Kommissionen godkände CAP-strategin den 31 augusti 2022 vilket följdes av ett intensivt arbete med att ta fram nationella regelverk för genomförandet av åtgärderna i programmet. Förvaltningen har tagit fram en ny lag om finansiering av landsbygden samt förslag till förordningar rörande de olika inriktningarna inom CAP-strategin.

Inom områdena för avbytar-service, växtinspektion och ekologisk produktion har verksamheten genomförts enligt plan. För ekologisk produktion har en uppdaterad lag utarbetats och för regleringen av gödselmedel planeras förnyad lagstiftning i syfte att anpassa lagstiftningen till förändringar i regleringar på EU-nivå.

Fiskerinäringen

Den övergripande målsättningen är att den åländska fiskerinäringen ska vara konkurrenskraftig, ekonomiskt lönsam samt ekologiskt och socialt hållbar. De fiskbestånd och ekosystem som nyttjas av näringen ska skyddas och vårdas för att även i framtiden kunna tillhandahålla livsmedel av hög kvalitet. Landskapsregeringen arbetar för denna målsättning genom förverkligandet av Europeiska havs- och fiskerifondsprogrammet för perioden 2014—2020. I praktiken sträcker sig denna programperiod till utgången av 2023 och landskapsregeringen har under året fortsatt förverkligandet av detta program. Vid utgången av året hade landskapsregeringen genom programmet totalt beviljat 7.979.001,08 euro i offentligt stöd, vilket utgör 93 procent av programmets totala budget. Av detta beviljades 1.141.814,01 euro under år 2022.

Under året har EU-kommissionen godkänt det nya programmet inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden 2021—2027. Landskapsregeringen kommer att öppna programmet för ansökningar under år 2023.

I enlighet med EU-kommissionens bestämmelser har riktat torskfiske fortsättningsvis varit förbjudet under året. På Åland har ett begränsat vetenskapligt fiske av torsk bedrivits inom ramen för ett samarbetsprojekt mellan landskapsregeringen, Naturresursinstitutet i Finland samt tre åländska yrkesfiskare. Under året har även Sveriges lantbruksuniversitet involverats i studien för att med specialanalyser närmare undersöka hur torsken fångad i Ålands hav skiljer sig från den i södra Östersjön.

Fiskevårdsarbete i Ålands fiskevårdscentrums regi, med ökat fokus på att främja fiskbeståndens naturliga reproduktion har fortgått. I syfte att stödja en långsiktig hållbar förvaltning av fiskresurserna har landskapsregeringen planerligt utfört provfisken på Kumlinge och i Lumparn. I samarbete med Kustlaboratoriet/SLU har man genomfört årligt provfiske i Norra Marsund. På beställning från Sportfiskarna utförde Ålands fiskevårdcentrum ett provfiske efter strömming vid Finbo enligt metodik från 1970/80-talet. Resultaten analyserades och publicerades av SLU.

Inom ramen för det årliga samarbetsprojektet med Husö Biologiska station genomfördes en uppföljningsstudie av gösens och de allmänna fiskbeståndens förekomst i Ålands inre skärgård. Resultaten presenteras i en forskningsrapport från Husö biologiska station.

Landskapsregeringen deltar i projektet EmpowerUs som finansieras genom programmet 'HORIZON Research and Innovation Actions'. Projektet har inletts under året och kommer att fokusera på konflikten mellan säl och fiskerinäringen. Lokalsamhället och olika intressegrupper ska involveras och en pilotstudie i fält kommer att genomföras under år 2024.

Stödandet av branschorganisationerna har fortsatt planenligt i enlighet med gällande avtal mellan landskapsregeringen och Ålands Hushållningssällskap. En utbetalning om 50.000 euro har gjorts, vilket har fördelats mellan Ålands fiskare r.f. och Ålands fiskodlarförening.

Skogsbruk

År 2022 var det sista året för landskapsregeringens särskilda stöd för beskningsåtgärder efter stormen Alfrida och arbetet har varit intensivt. Även avverkningsaktiviteten har fortsatt varit hög i de åländska skogarna, delvis till följd av omfattande angrepp av granbarkborre och industrin har tagit emot cirka 300.000 m³ virke. Under året har mycket resurser lagts på att inhämta ny digital skogsdata och på att utreda alternativa publiceringsmöjligheter för denna. Vidare har ett flertal kommissionsförslag som påverkar skogsbruket varit aktuella.

Mål: Prioritera arbetet med återställande av skogsresurserna efter stormen Alfrida.

Förverkligande: Antalet handlagda förnyelseplaner har fortsättningsvis varit högt.

Landskapsregeringens treåriga stödprogram för beskningsåtgärder efter Alfrida avslutades under året. Totalt har drygt 620.000 euro beviljats för plantor och planteringskostnader under dessa år. Ytterligare har cirka 230.000 euro beviljats i stöd för markberedning av förnyelseytorna. Sammanlagt har det planterats drygt 1,9 miljoner plantor.

Landskapsregeringen har fortsättningsvis övervakat svärmningstidpunkt, populationstäthet och förekomst av skador av granbarkborre med hjälp av feromonfällor, fältkontroller och drönare. Angreppen av granbarkborre på levande skog har ännu varit vanligt förekommande över hela landskapet under sommaren och hösten 2022.

Mål: Söka EU-finansiering för insamling, bearbetning och publicering av ny digital skogsdata över Åland.

Förverkligande: Landskapsregeringen har beviljats finansiering inom ramen för landsbygdsutvecklingsprogrammet för ett projekt som sträcker sig till juni 2025. Under året har lantmäteriverket utfört laserskanning och flygfotografering och landskapsregeringen har upphandlat provyttemätningar och tolkning av denna skanningsdata. Resultatet av skanningen väntas till sommaren 2023. Parallellt har landskapsregeringen inom ramen för projektet påbörjat arbetet med en egen skogsportal där ny data ska kunna presenteras.

Mål: Fortsätta digitaliseringen av GIS-baserad ärendehantering.

Förverkligande: Landskapsregeringen har under året vidareutvecklat det digitala och GIS-baserade systemet för förnyelseplaner i syfte att underlätta och effektivisera ärendehantering.

Mål: Utarbeta ett program för frivilligt skydd av skogarnas miljövärden.

Förverkligande: Arbetet har påbörjats tillsammans med miljöbyrån.

Mål: Se över stödnivåerna i LF (1998:86) om skogsvård.

Förverkligande: Har inte förverkligats.

Jakt och viltvård

Den bäver som påträffades först på Järsö, Lemland hösten 2021 och senare under våren 2022 uppehöll sig på Föglö konstaterades genom DNA-analyser vara en europeisk bäver och inte den främmande arten amerikansk bäver. De båda arterna är till utseendet mycket lika varför säker artbestämning i fält inte är möjlig men tack vare DNA-analys av gnagspån som samlades in på Föglö fastställdes arttillhörigheten. Proverna ger också viss indikation på att bävern har vandrat in från den finska sidan och inte den svenska, men det kan ändå inte helt säkerställas.

Mål: Verka för en god jaktkultur med aktiv viltvård, bra möjligheter till övningskytte och sunda viltstammar i landskapet.

Förverkligat: Ur influtna jaktvårdsavgifter beviljade landskapsregeringen 15 jaktvårdsföreningar sammanlagt 43.435 euro i bidrag för den ordinarie verksamheten och fem föreningar 9.840 euro för skjutbaneverksamheten.

Mål: Stimulera jaktvårdsföreningarnas arbete mot invasiva arter, verkställa åtgärdsplanen för ejderstammen och förbättra kunskapsläget gällande sjöfågelstammarna.

Förverkligat: Landskapsregeringen införde ett nytt budgetanslag för att understöda frivilligt arbete mot de invasiva arterna mårddhund och mink vilket möjliggjorde utökade satsningar.

Jaktvårdsföreningarna beviljades sammanlagt 26.976 euro i understöd för systematiskt arbete mot invasiva arter och 19.920 euro i premie för fällda mårddhundar och minkar. Ålands fågelskyddsförening beviljades 5.390 i bidrag för inventeringar av ejderstammen. Den internationella förvaltningsplanen för ejder som utarbetats i AEWA:s regi färdigställdes. Landskapsregeringen organiserade ett seminarium där relevanta intressegrupper och experter diskuterade statusen för sjöfågelstammarna på Åland och föreslog viltvårdsåtgärder.

Nyckeltal

Beviljad finansiering för näringslivets främjande		2020		2021		2022
Stödtyp	Antal	Beviljat	Antal	Beviljat	Antal	Beviljat
Turismens främjande						
Visit Åland	1	1 440 000	1	1 690 000	1	1 660 000
Skärgårdsutveckling						
Företagsam skärgård	1	31 000	1	40 000	1	40 000
Nationellt företagsstöd						
Internationalisering	8	73 536	4	95 023	7	129 590
Investeringsbidrag	11	492 991	15	633 142	10	596 172
Attraktionskraftsprojekt TB 1 2021			1	300 000	1	21 000
Detaljhandel skärgård och landsbygd i form av:						
driftsbidrag	9	193 143	9	192 930	10	232 011
investeringsbidrag	4	7 170	6	150 313	7	33 778
Evenemangsbidrag					1	6 360
Stöd för färskvarutransporter	2	32 125	0	-	0	-
Skärgårdsstöd	6	36 000	11	66 000	11	66 000
Internationella utvecklingsprojekt,	4	587 995	1	51 680	2	160 416
avser slutliga medfinansieringsåtaganden						
Finnvera						
Förordade lån	3	120 000	7	203 000	1	20 000
Förordade garantier	9	559 500	13	579 622	13	831 249
Stöd från EU-medfinansierade program						
Eruf 2014-2020		0	31	1 900 061	0	-
ESF 2014-2020	1	300 000	4	647 756	2	292 368
LBU, livsmedelsinvesteringar 2014-2020	3	172 782	4	651 423	5	417 154
Leader projekt 2014-2020	16	244 164	10	267 544	9	367 449
Leader verksamhetsbidrag 1)	0	0	1	70 000	0	-
Eruf finansieringsinstrument 2)	1	20 817	1	46 159	0	-
Finansiering med anledning av Covid-19						
Tillfälligt/tillfälligt utökat likviditetsstöd	122	4 576 874	37	1 011 228	0	-
Förordade likviditetsgrantier till Finnvera	80	8 773 240	2	80 000	0	-
Förordade LR likviditetsgarantier	3	580 000	0	-	0	-

Beviljad finansiering för näringslivets främjande		2020		2021		2022
Resultatavtal Ålands näringsliv 3)	1	100 000	0	-	0	-
Innovationsstöd Företagarna på Åland 4)	5	38 498	3	14 077	0	-
Extra marknadsföringsmedel enligt TB 2	2	600 000	0	-	0	-
Extra medel för destinationsmarknadsföring TB 1 2021			1	300 000	0	-
Totalt	292	18 979 835	163	8 989 958	81	4 873 547

1) Finansieringen avser driftskostnader för programperioden 2014-2020, vilket beviljades år 2016. Programperioden har förlängts t.o.m. 2022 och ytterligare finansiering för drift har beviljats föreningen Leader Åland r.f på basen av programändring 6.

2) Finansieringen avser förvaltningsarvode inom ramen för det offentliga riskkapital som beviljats ÅUAB år 2015 i form av ett lån om 3 019 300 euro.

3) Finansieringen avser extra rådgivningstjänster riktat till företag som drabbats av effekterna av Covid-19

4) Finansieringen avser utbetalning till projekt samt till föreningen inom ramen för det resultatavtal om 100 000 euro som ingåtts med föreningen.

Jordbrukets nyckeltal	2019	2020	2021
Lantbrukets totalproduktion (ton)	54 435	59 010	56 120
Lantbrukets bruttointäkter (1000 euro)	25 800	27 400	26 800
Medelareal (ha), gårdar	36,6	39	39
BNP-andel; jord- och skogsbruk, fiske	2,3 % (2017)	2,7 % (2018)	2,9 % (2019)
Jordbrukets fosforbelastning av total belastning	ej uppdaterade	2, 8 ton (8,3 %)	8,4 ton (9,2 %)
Jordbrukets kvävebelastning av total belastning	ej uppdaterade	221 ton (33, %)	264 ton (8,1 %)

Antal förnyelseplaner och anmälningar om beståndsvårdande avverkning 2018-2022	2018	2019	2020	2021	2022
Förnyelseplaner	189	318	422	390	331
Anmälan om beståndsvård	395	25	187	297	324
Totalt	584	343	609	687	655

Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Stöd för skogsbruksåtgärder 2019-2022, euro 1)	2019	2020	2021	2022
Markberedning	50 586,00	65 736,50	74 699,00	102 422,60
Kompletteringsplantering	19 728,25	4 694,00	14 333,25	14 598,98
Röjning	47 042,41	75 264,29	102 241,03	66 881,64
Skydds- och istandsättningsdikning	5 411,00	10 979,40	9 492,50	7 330,00
Grundförbättring av vägar	0,00	11 126,00	0,00	0,00
Skogsbruksplanering	1 029,60	0,00	0,00	1 127,25
Bekämpning av rotröta	0,00	4 090,00	12 199,00	10 324,00
Alfrida, plantor och plantering	0,00	141 591,27	212 937,66	266 843,87
Rådgivning	115 000,00	100 000,00	120 000,00	120 000,00
Totalt	238 797,26	413 481,46	545 902,44	589 528,34

1) Beviljade stöd Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Utförd plant- och ungskogsrojning	2018	2019	2020	2021	2022
Hektar, ha	617,6	332,8	572,7	660,7	440,0

Inklusive landskapets egna skogar. Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Utförda skogsvårdsarbeten	Ha	2020 Kostnad/ha	Ha	2021 Kostnad/ha	Ha	2022 Kostnad /ha
Markberedning högläggare	220,6	380,00	197,1	380,00	276,2	398,42
Markberedning grävmaskin	125,3	577,25	197,3	523,87	257,3	589,41
Sf-plantering	13,7	i.u.	25,9	i.u.	23,1	i.u.
Plant- och ungskogsrojning	572,7	322,68	660,7	329,94	440,0	372,83
Preparat mot rotröta	195,0	20,97	568,9	21,44	427,2	24,25
	Meter	Kostnad/m	Meter	Kostnad/m	Meter	Kostnad/m
Skydds- och iståndsättningsdikning	9 760	2,00	8 950	2,15	9 910	2,74
Grundförbättring av skogsbilväg	1 500	8,69	-	-	-	-

Inklusive landskapets egna skogar. Kostnaden är en medelkostnad per hektar och meter. Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Vilt	Sökande	Sökande			Fällda vilt		
		2020	2021	2022	2020	2021	2022
Älg	Jakträttsområden	24	25	24	94	103	81
Rådjur	Jaktlag	201	205	206	6 005	5 930	5 717
Vitsvanshjort		1)	1)	1)	195	129	145
Säl	Jägare	1)	1)	1)	215	207	132
Skarv	Jägare	1)	1)	1)	2 420	1 645	1 635

1) Inga personliga tillstånd Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Antal jaktkort	2019	2020	2021	2022
Åländska jägare	3 389	3 300	3344	3 401
Män	3 098	3 001	3031	3 051
Kvinnor	291	299	313	350
Utländska jägare	971	958	827	964
Män	959	948	814	951
Kvinnor	12	10	13	13
Totalt	4 360	4 258	4171	4 365
Avlagda jägarexamina	105	84	71	89
Män	61	56	46	60
Kvinnor	44	28	25	29
Influtna jaktvårdsmedel (euro)	152 600	149 030	145 985	152 775

Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Bidrag till jaktvårdsföreningarna ur jaktvårdsmedel (euro)	2019	2020	2021	2022
Verksamhet	52 183	52 034	57 536	43 435
Skjutbanor	29 100	16 903	10 675	9 840
Viltvårdsprojekt	10 237	3 018	2 677,8	5 390
1) Premie för mårddhund och mink				19 920
2) Understöd för arbete mot invasiva arter				26 976
Totalt	91 520	71 955	70 889	105 561

1) Har tidigare redovisats under verksamhet. 2) Har tidigare redovisats under viltvård. Källa: Ålands landskapsregering, Skogsbruksbyrån

Beviljade stöd till fiskerinäringen		2020		2021		2022
	Antal	Bev. belopp	Antal	Bev. belopp	Antal	Bev. belopp
Hållbart fiske	25	96 150,71	22	88 690,44	25	98 807,85
Hållbart vattenbruk			7	444 397,60	3	173 463,36
Fiskerikontroll och övervakning	1	266 750,00				
Leader	10	231 138,52	5	75 616,40	5	125 542,80
Förädling och saluföring					1	634 000,00
Integrerade havspolitikerna					1	110 000,00
	36	594 039,23	34	608 704,44	35,00	1 141 814,01
Nationella stöd		50 000,00		50 000,00		50 000,00

Utveckling av fiskerinäringen	2017	2018	2019	2020	2021
Yrkes- och binäringsfiske					
Förstahandsvärde (€)	3 980 221,00	3 915 964,00	3 866 495,00	2 873 518,00	2 831 552,00
På Åland landad fisk (€)	764 585,00	763 922,00	863 662,00	709 038,00	797 365,00
Antal registrerade fiskare, män	218,00	206,00	216,00	218,00	218,00
Antal registrerade fiskare, kvinnor	22,00	19,00	18,00	18,00	18,00
Registrerade fiskebåtar	256,00	262,00	267,00	269,00	273,00
Fiskodling					
Förstahandsvärde (milj. €)	37,13	37,12	35,44	26,28	29,42
Försäljning av matfisk (kg)	5 997 997,00	5 826 799,00	6 181 736,00	5 570 584,00	4 908 238,00
Värde (milj €)	33,50	32,43	31,25	24,00	26,37
Försäljning av rom (kg)	243 010,00	273 892,00	246 366,00	196 919,00	168 167,00
Värde (milj €)	3,58	4,69	4,19	2,28	3,05
Antal verksamma företag	6,00	6,00	6,00	6,00	6,00
Antal produktionsenheter	27,00	27,00	25,00	26,00	25,00
Sysselsättning (heltid)	94,50	96,40	102,40	94,25	94,91
Direkt fiskodling, män	44,00	47,20	58,30	56,70	54,75
Direkt fiskodling, kvinnor	3,50	3,60	3,30	2,50	1,50
Fiskodlingens förädling, män	33,00	29,00	24,30	24,30	22,80
Fiskodlingens förädling, kvinnor	14,00	16,60	16,50	10,75	16,86
Fiskhandel och förädling 1)					
Omsättning	65 956 056,00	55 150 000,00	48 176 033,00	46 994 571,00	30 121 579,00
Sysselsättning, män	48,00	44,00	44,50	37,65	17,91
Sysselsättning, kvinnor	19,50	21,50	22,75	18,75	13,75

1) OBS! 2021 års siffror ofullständiga p.g.a. bristfällig rapportering

Landskapets andelar av Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax	Andel i % av Finlands kvoter	2019/kg	2020/kg	2021/kg	2022/kg
Årskvot, strömming Bottniska viken	5,87	4 266 499,00	3 127 303,00	3 127 303,00	5 355 534,00
Överföringar och köpta kvoter		1 024 773,00	827 944,00	9 572 982,00	9 858 992,00
Slutlig kvot		5 291 272,00	3 955 247,00	12 700 285,00	15 214 526,00
Årsfångst		4 177 726,00	3 342 270,00	3 176 230,00	4 633 614,00
Nyttjandegrad		79 %	85 %	25 %	30 %

Landskapets andelar av Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax	Andel i % av Finlands kvoter	2019/kg	2020/kg	2021/kg	2022/kg
Årskvot, strömming centrala Östersjön och Finska viken	15,15	5 660 264,00	5 096 207,00	3 241 168,00	1 782 620,00
Överföringar och köpta kvoter		4 320 351,00	2 886 255,00	1 530 573,00	253 492,00
Slutlig kvot		9 980 615,00	7 982 462,00	4 771 741,00	2 036 112,00
Årsfångst		8 782 789,00	6 585 545,00	4 683 826,00	1 954 229,00
Nyttjandegrad		88 %	83 %	98 %	96 %
Årskvot, vassbukskvot	8,60	1 202 452,00	933 186,00	990 118,00	1 118 860,00
Överföringar och köpta kvoter		66 521,00	320 000,00	400 555,00	1 133 000,00
Slutlig kvot		1 268 973,00	1 253 186,00	1 390 673,00	2 251 860,00
Årsfångst		1 234 272,00	835 385,00	1 366 732,00	2 251 860,00
Nyttjandegrad		97 %	67 %	98 %	100 %
Årskvot, lax	8,36	1 970,00	1 302,00	2 042,00	2 045,00
Överföringar och köpta kvoter		160,00	-	130,00	93,00
Slutlig kvot		2 130,00	1 302,00	2 172,00	2 138,00
Årsfångst		2 699,00	1 072,00	2 079,00	2 103,00
Nyttjandegrad		127 %	82 %	96 %	98 %

Väsentliga förändringar

Under året har arbetet med de löpande analyserna av det ekonomiska läget och konsekvenserna för näringslivet fortsatt i nära samarbete med representanter för näringslivet. Osäkerheten ökade i takt med kostnadsökningar för insatsvaror och energi och beredskap har upprätthållits för att vidta insatser för att främja näringslivet.

För jordbruksadministrationen har året präglats av det intensiva arbetet med att utarbeta landskapets åtgärder som ska ingå i CAP-strategiplanen fram till år 2027. Parallellt med arbetet med de nya åtgärderna fördes diskussioner med kommissionen gällande innehåll och riktlinjer i syfte att underlätta och effektivisera godkännandeprocessen. Arbetet gick sedan snabbt vidare till en process för att utveckla ett nationellt regelverk för det praktiska genomförandet av paketet.

Rysslands invasion av Ukraina har också fått stora konsekvenser för lantbruksbranschen med skenande priser för bränsle och gödsel. Med anledning av det genomfördes ett antal krisstödsinsatser för att kompensera lantbrukarnas produktionskostnader då marknaden inte ännu anpassats sig till den nya kostnadssituationen. Landskapsregeringen anmälde till EU ett särskilt stöd till mjölk- och köttproduktionen samt genomförde ett specifikt foderstöd samt ett kompletterande nationellt kompensationsbidrag med anledning av kostnadssituationen på gårdarna. Landskapsregeringen antog också en tillfällig lagstiftning som möjliggjorde beviljande av likviditetslån till lantbruksföretag som drabbats särskilt av kostnadskrisen.

I samband med bolagsstämman år 2020 i Ålands Utvecklings Ab (ÅUAB) informerade landskapsregeringen att man avser att avveckla bolaget. Genom den fjärde tilläggsbudgeten för år 2020 har upptagits sammanlagt totalt 1.000.0000 euro för att täcka en förväntad kreditförlust på landskapets lånefordran på ÅUAB för genomförandet av finansieringsinstrumentet offentligt riskkapital inom Ålands strukturfondsprogram Entreprenörskap och kompetens 2014—2020 med delfinansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden. Avvecklingen görs kontrollerat och med beaktande av att olika åtaganden ska avslutas.

Infrastrukturavdelningen

Översikt

Avdelningens ansvarsområde omfattar förvaltning och utveckling av landskapets infrastruktur och offentligt tillhandahållna trafik på ett så miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart sätt som möjligt, så att trafikanternas krav och förväntningar på tillförlitliga och säkra trafiklösningar tillgodoses. Ansvaret omfattar även plan- och byggfrågor, bostadsärenden, el- och energifrågor samt hållbar samhällsteknikutveckling. Avdelningen är organiserad som en beställar-utförarorganisation och består av tre byråer, enheten Ålandstrafiken som sköter bokning och biljettering inom skärgårds- och kollektivtrafik och två resultatenheter: vägunderhållsenheten och verkstads- och lagerenheten. Till avdelningen hör även två underställda myndigheter: Ålands energimyndighet och Fordonsmyndigheten. Till följd av Rysslands invasion av Ukraina intensifierades beredskapsarbetet inom försörjningsberedskapen, trafik och energi, för vilka avdelningen har ett samordningsansvar.

Avdelningen har fortsatt utvecklingen av verksamheten utgående från visionen om en professionell, trygg och effektiv samhällsutvecklare för Åland nu och i framtiden. Visionen har brutits ned med olika verktyg till konkreta åtgärder, nu senast genom en SWOT-analys med korskoppling för att identifiera prioriterade utvecklingsområden. Under år 2021 fokuserade avdelningen därför på kvalitetsledning i produktionen och under år 2022 på kommunikation. Ett flertal insatser har utförts under året för att höja kompetensen inom och öka förståelsen för vikten av extern och intern kommunikation. En god och aktiv kommunikation ökar kunskapen om avdelningens arbete och förbättrar även arbetsmiljön. Lärdomarna tas nu vidare in i följande års planerade aktiviteter. Det mångåriga projektet med att minska avdelningens sårbarhet och öka dess resiliens genom tjänsteförändringar för att möjliggöra stabila team och back-up-funktioner utan att utöka resurserna är på slutrakan och beräknas formellt gå i mål under 2023.

Rysslands invasionskrig mot Ukraina har satt prägel på verksamhetsåret. Insatser gjordes för att stödja de flyktingar som sökte sig till Åland. Beredskapsarbetet inom försörjningsberedskapen, trafik och energi, intensifierades. Viljan att bli mindre beroende av olja ledde till ett mycket stort intresse för solcellsstöd, vilket i sin tur både ledde till omfördelning av medel och att utvecklingsprojekt inom byggsidan fick vika åt sidan. Kostnadsbilden förändrades även inom den tillhandahållna trafiken och för infrastrukturinvesteringarna, vilket ledde till tilläggsanslag och omprioritering. Även inköpet av M/S Ådan under 2021 ledde till omprioriteringar inom bro- och hamninvesteringarna för att möjliggöra de planerade fartygsomflyttningarna under 2023 och rekryteringsläget i kombination med trafikstörningar både inom skärgårdstrafiken och flyget ledde till att projekt inom transportbyrån försenades. I övrigt har arbetet gått enligt plan.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	7 272 219,72	7 115 000,00	-157 219,72	102,2%
Avgiftsintäkter	44 678,30	40 000,00	-4 678,30	111,7%
Erhållna bidrag	155 765,87	500 000,00	344 234,13	31,2%
Övr verksamh intäkt	54 732,72		-54 732,72	
Summa Verksamhetens intäkter	7 527 396,61	7 655 000,00	127 603,39	98,3%
Personalkostnader	-5 292 504,41	-5 832 062,00	-539 557,59	90,7%
Köp av tjänster	-22 640 924,01	-24 515 935,00	-1 875 010,99	92,4%
Material förnödenh	-8 731 807,62	-8 740 033,00	-8 225,38	99,9%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Övr verksamh kostn	-923 935,38	-962 970,00	-39 034,62	95,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-37 589 171,42	-40 051 000,00	-2 461 828,58	93,9%
Bostadsproduktion	-798 591,69	-1 619 618,47	-821 026,78	49,3%
Övrigt näringsliv	-2 786 556,21	-4 567 586,27	-1 781 030,06	61,0%
Övriga ink kap överf		-1 000 000,00	-1 000 000,00	
Summa Utgift ink o kap öv	-3 585 147,90	-7 187 204,74	-3 602 056,84	49,9%
Summa Kostn ink o kap öv	-3 585 147,90	-7 187 204,74	-3 602 056,84	49,9%
Summa Verksamhetsbidrag	-33 646 922,71	-39 583 204,74	-5 936 282,03	85,0%
Övr finansiella int	-3,93		3,93	
Räntekostnader	-56,00		56,00	
Övr finansiella kost	-49,92		49,92	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-109,85		109,85	
Summa Årsbidrag	-33 647 032,56	-39 583 204,74	-5 936 172,18	85,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-33 647 032,56	-39 583 204,74	-5 936 172,18	85,0%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-33 647 032,56	-39 583 204,74	-5 936 172,18	85,0%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
70010 Infrastruktur, verksamhet	-1 956 884,67	-1 914 292,71	-1 946 300,18	-2 210 613,50
71000 Planläggning- och byggnad	-24 808,89	-20 712,30	-35 790,87	-16 830,20
71500 Stöd byggn relaterade åtg	-272 440,96	-268 047,65	-526 494,92	-783 494,27
71510 Räntest o landsb.borgen, bost	-173 433,25	-5 470,55	-5 600,91	-15 097,42
72000 Elsäkerhet och energi	-120 895,21	-41 304,79	-8 972,55	19 523,24
72010 Främj hållbar energiomställn	-68 051,24	-207 666,21	-300 315,43	-130 768,90
72030 Samhällsteknikutveckling	23 834,82	-10 773,02	-9 478,39	-47 689,52
Summa 7100 Infra avd allm byrån	-2 592 679,40	-2 468 267,23	-2 832 953,25	-3 184 970,57
74000 Ålandstrafiken	-444 295,66	-391 924,28	-389 143,39	-392 266,76
74500 Oljeskydd	-128 500,38	-114 864,10	-121 966,71	-186 008,84
74700 Understöd för övrig trafik	-3 058 018,34	-3 253 874,26	-2 900 911,15	-5 736 349,83
75010 Upphandling av sjötrafik	-15 383 219,36	-12 449 225,22	-12 685 452,43	-17 834 967,89
75030 Upphandling av linfärjetrafik	-2 370 463,39	-2 243 914,59	-2 238 725,88	-2 279 081,39
75100 Varutransporter i skärgården	-78 086,69	-214 611,71	-280 448,48	-320 557,65
87100 Rederienheten	-20 620,66	-23 968,00	-253 055,16	
87300 Verkstad och lager	55 489,14	19 769,50	17 945,24	23 828,40
Summa 7400 Transportbyrån	-21 427 715,34	-18 672 612,66	-18 851 757,96	-26 725 403,96
76010 Utg drift o underhåll vägar	-2 444 038,46	-2 124 876,95	-2 363 260,20	-2 643 137,32
76030 Utg underh farleder o fiskefyr	-216 345,47	-252 126,31	-260 301,31	-264 985,46
76050 Utg drift o underh färjfast mm	-922 549,80	-806 271,65	-712 213,79	-850 565,36
87200 Vägunderhållet	410,00	44 435,77	0,00	22 030,11

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
Summa 7600 Vägtrafikmyndigheten	-3 582 523,73	-3 138 839,14	-3 335 775,30	-3 736 658,03
Summa 7000 Infrastrukturavdeln	-27 602 918,47	-24 279 719,03	-25 020 486,51	-33 647 032,56

Budgetutfallet på de flesta anslag ligger i linje med budget och de tidigare årens utfall, och de flesta anslag följde plan. Den hastigt stigande inflationen påverkade allra mest de budgetmoment som ligger under transportbyrån och totalt utfall stiger där kraftigt mot tidigare år. Kollektivtrafikens kostnad ökar delvis på grund av stigande indexerade kostnader för avtalen men även för att landskapet tagit över ansvaret, inklusive det ekonomiska ansvaret för kollektivtrafiken i Mariehamns stad. Inom sjötrafiken stiger kostnaden kraftigt jämfört med tidigare år, främst beroende på väsentligt högre bunkerkostnader.

Ekonomi påverkades under året av den ekonomiska oro och materialbrist som följde med Rysslands invasionskrig mot Ukraina. Kriget ledde till kraftiga indexjusteringar i ingångna avtal för upphandlad trafik samt ökade kostnader och utmaningar att få tag i material, såsom exempelvis armering. Detta ledde till att projekt inom infrastrukturinvesteringarna något försköts i tid och att tilläggsbudget behövdes för att täcka förhöjda bränsle- och materialkostnader bl.a. inom skärgårdstrafiken, kollektivtrafiken och vägunderhållet.

Till följd av den energikris som följde i krigets spår överrumplades landskapsregeringen av det stora intresset att söka stöd för att anlägga solcellsanläggning på bostadshus. 320 stödansökningar för solceller beviljades under året vilket är långt över vad som brukar behandlas under ett år, sedan starten på solcellsstödet år 2013 har det sammanlagt beviljats ca 700 ansökningar. Ansökningarna handlades med begränsad personresurs och ledde till att andra planerade insatser inom plan- och byggområdet fick läggas åt sidan. Regeringen såg stödet som en viktig insats för att hjälpa privatekonomin i de oroliga ekonomiska tiderna och föreslog därför i två tilläggsbudgetar omfördelning av medel inom avdelningens budgetmoment till förmån för att stödet till solcellsanläggningar skulle kunna fortsätta. Stödmöjligheten drogs tillbaka under hösten då medlen tog slut.

Målsättningar

Planläggnings- och byggnadsväsendet

Mål: Ett modernt regelverk inom plan- och byggnadsväsendet med beaktande av samhällsutvecklingen och motsvarande regler i omvärlden.

Förverkligat: Under året har ändringar gjorts i landskapsförordningen om Ålands byggbestämmelsesamling gällande mätning av tappvatten samt även antagande av ny landskapsförordning (2022:34) om tillämpning av statsrådets förordning om förbruknings- och faktureringsuppgifter och fördelning av kostnaderna i fråga om värme, kyla och vatten. Ändringarna är kopplade till implementering av EU:s direktiv 2018/2002 om ändring av direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet. Under året har även ett större flerårigt projekt att modernisera den åländska plan- och bygglagstiftningen inklusive den åländska byggbestämmelsesamlingen påbörjats.

Mål: Arbeta för Utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiskt utvecklingsmål 5 om ökad attraktionskraft för boende, företag och besökare genom arbetet med fysisk strukturutveckling och en strategi för hållbart byggande på Åland.

Förverkligat: Arbetet med fysisk strukturutveckling har fortsatt enligt plan under året, bland annat genom ett upprättande av kommunforum gällande gällande planerings- och markanvändningsfrågor och stora infrastrukturprojekt. Under året hölls två forum för kommuner och landskapsförvaltningen. Forumet ska stärka dialogen mellan landskapet och kommunerna. Det finns också en förvaltningsintern arbetsgrupp för fysisk strukturutveckling som arbetar med förvaltningsintern koordinering av utvecklingen av fysisk strukturutveckling på Åland. Under året har gruppen haft fyra möten. Framtagande av en strategi för hållbart byggande är påbörjat och har fortsatt under året,

men strategin har dock inte färdigställts. Under året bildades däremot en extern referens- och arbetsgrupp för framtagande av strategin. Gruppen höll ett möte under året.

Mål: Implementering av landskapslag om ändring av landskapslagen om bostadsproduktion.

Förverkligat: Landskapslag (22/2022) om ändring av landskapslagen om bostadsproduktion innebär att de låntagare som lyft landskapets bostadslån för byggande av hyresbostäder kan betala bort lånen i förtid och då också bli befriade från de restriktioner gällande uthyrning och användning av bostäderna som är kopplade till lånevillkoren. Under året har fyra beslut om godkännande av återbetalning av landskapslån tagits.

Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder

Mål: Genom olika stöd främja klimatvänliga åtgärder, energieffektivisering och genom tillgänglighetsanpassningar (hiss- och tillgänglighetsunderstöd för flerbostadshus) bidra till att förverkliga hållbarhetsagendans utvecklingsmål 2, 5 och 6.

Förverkligat: Under året har 497.559,50 euro betalas ut för sammanlagt 189 solcellssatsningar. För satsningen på understöd för konvertering av uppvärmningskälla beviljades 75 ansökningar och totalt 225.000 euro har utbetalats under 2022. En ansökan om tillgänglighetsunderstöd inkom under året (ansökan inkom under slutet av året och beslut togs därför i ärendet 2023). Ett förhandsbesked på 81.000 euro för understöd för installation av hiss har givits under året.

Mål: Främja elfordon, laddningsinfrastruktur och transportsystem.

Förverkligat: Stöd för installation av elbilsaddare har utbetalats med sammanlagt 102.385,50 euro för 102 installationer. Stöden har utbetalats både till privatpersoner och företag.

Mål: Möjliggöra för pensionärer och låginkomsttagare att bo kvar längre i bostaden genom beviljande av byggnadsrelaterade stöd för reparation av bostad och reparation för avlägsnande av sanitär olägenhet.

Förverkligat: Under året har 11.728,60 euro betalts ut för att understöda tre reparationer av pensionärsbostäder, och inga stöd har betalts ut för att åtgärda sanitära olägenheter.

Mål: Elbilsaddarstöd för publika laddningspunkter samt snabbaddare på strategiska platser.

Förverkligat: Stödordning för stöd för snabbaddare på landsbygd och skärgård utarbetades under året och har lanserats den 1 mars 2023. Under året har ett beslut tagits för stöd av installation av publika snabbaddare (dock under stödordningen för hållbar resursanvändning).

Mål: Stöden för styr- och reglerutrustning i byggnader fasas ut och avslutas under året.

Förverkligat: Stödordningen för styr- och reglerutrustning fasades ut avslutades den 31 december 2022. Under året beviljades 8 ansökningar om totalt 15.262 euro.

Mål: Stöd för byte av uppvärmningssystem införlivas i de inkomstbaserade reparationsstöden och en utredning utförs om utökning av tillämpningen för stödordningen för reparation av pensionärsbostäder.

Förverkligat: Som ett resultat av den interna översynen har det tagits fram en ny inkomstbaserad stödordning riktad till hushåll om stöd för hälsovådliga och miljömässiga olägenheter (som lanserades den 1 februari 2023). Stödordningen kan stödja låginkomsttagare som exempelvis behöver åtgärda olägenheter skadliga för hälsan (t.ex. gamla elinstallationer eller mögel) eller behöver byta uppvärmningskälla för sitt hus.

Mål: Stöd för byte av uppvärmningskälla för bostäder avslutas.

Förverkligat: Stödet avslutades under året och har omformats i enlighet med budget 2023 och nya stödordningar har tagits i bruk för privata hushåll (fr.o.m. den 1 februari 2023) respektive företag

(fr.o.m. 1 mars 2023) som vill byta uppvärmningssystem från oljebaserad uppvärmning till alternativt uppvärmningssätt.

Mål: Samtliga stöd inom området ses under året över och revideras vid behov så att de bibehålls moderna, relevanta och ändamålsenliga.

Förverkligat: Stödordningen för elbilladdarstödet reviderades under året. Dessutom avslutades flertalet stödordningar under året i en omläggning av stödåtgärder så att stödordningarna gällande elbilladdarstödet, solcellsstödet (både för företag och privatpersoner), styr- och reglerutrustning och byte av uppvärmningskälla, men som till flera delar fått nya till viss del motsvarande stödordningar i enlighet med budget 2023.

Bostäder och byggande

Mål: För anskaffning eller nyproduktion av ägarbostäder (bostadshus) erbjuds landskapsborgen och räntestöd.

Förverkligat: Under året har 201 landskapsborgen för ägarbostäder samt sju räntestöd (inklusive landskapsborgen) för kunder som ingått bostadssparavtal med bank beviljats.

Mål: Stödja produktionen av hyresbostäder genom räntestöd och landskapsborgen.

Förverkligat: Under året har två förhandsbesked om räntestöd och landskapsborgen för produktion av hyresbostäder lämnats, och ett slutgiltigt beslut har beviljats.

Mål: Erbjudas landskapsborgen för energieffektiviseringslån.

Förverkligat: Inga ansökningar om landskapsborgen för energieffektiviseringar har inkommit.

Mål: Utredning huruvida villkoren för landskapsborgen bör ändras.

Förverkligat: En internutredning har genomförts och förslag på ändringar av landskapsborgenssystemet har tagits fram och presenterats för landskapsregeringen.

Elsäkerhet och energi

Mål: Arbeta med att främja utveckling av storskalig havsbaserad vindkraft.

Förverkligat: Projekt Sunnavind, som ska möjliggöra etablering av storskalig havsbaserad vindkraft i åländska vatten, framskred med flertalet upphandlade och genomförda utredningar, framtagande av underlag, framtagna och godkända projektplaner, ökade samarbeten med kommuner och ökade kommunikationsinsatser. Huvudfokus under stora delar av året var på att skapa underlag för och genomföra upphandlingen av planläggningen och miljöbedömningen av de norra havsområdena.

Mål: Övervakning och utveckling av elsäkerheten.

Förverkligat: Elsäkerhetsarbetet har fokuserat på att upprätthålla god elsäkerhet både för elentreprenörer, och elanläggningsinnehavare samt god produktsäkerhet för elprodukter på Åland. Under året har en informationskampanj genomförts i åländska medier i syfte öka kunskapen om bl.a. kravet på periodiska besiktningar av elanläggningar.

Främjande av hållbar energiomställning

Mål: Utbetalning av stöd för produktion av el från vindkraftverk i enlighet med (2014:31) om produktionsstöd för el från vindkraftverk samt i enlighet med landskapslag (2019:84) om stöd för produktion av el från vindkraft

Förverkligat: Under året har två överlappande stödsystem för vindkraft varit i bruk samtidigt. Inget produktionsstöd har utbetalats till befintliga äldre vindkraftverk då marknadspriset nått rekordnivåer. Det nya stödsystemet sattes i kraft från och med år 2021 och den nya vindparken vid Långnabba, Eckerö, driftsattes under våren 2022. De nya vindkraftverken kan erhålla stöd enligt

landskapslag (2019:84) om stöd för produktion av el från vindkraft. På grund av de höga elmarknadspriserna har dock inga produktionsstöd betalats ut under det nya stödsystemet heller.

Mål: Konkurrensutsättning av investeringsstöd för större solcellsanläggningar som levererar el till nätet.

Förverkligat: Ett projekt, finansierat genom medel från EU:s facilitet för återhämtning och resiliens, påbörjades under verksamhetsåret för att lansera investeringsstöd för storskaliga solparksanläggningar (1—5 MW). Investeringsstödet konkurrensutsattes i slutet av verksamhetsåret och inkommande ansökningar behandlas efter att ansökningstiden har gått ut den 31 mars 2023.

Mål: Erbjuda investeringsstöd och utvecklingsstöd för främjande av hållbar energiomställning inom företag.

Förverkligat: Företag har sökt stöd för olika energi- och resursinbesparande lösningar som märkbart minskar resursanvändning inom produktionsprocesser, fastighetsskötsel och logistik. Under året har 109.230 euro betalas ut till olika klimatfrämjande och energieffektiviserande åtgärder.

Mål: Främja elfordon, laddningsinfrastruktur och transportsystem.

Förverkligat: Stöd för installation av elbilsladdare för företag har beviljats uppgående till 28.387 euro för en installation av anläggning för snabbladdare. Stödet för laddningsinfrastruktur har reviderats och ny stödordning för snabbladdare har ikraftsatts i mars 2023.

Samhällsteknikutveckling

Mål: Arbeta med Utvecklings och hållbarhetsagendans Mål 6 om minskad klimatpåverkan.

Förverkligat: Mål 6 genomgick under året en grundlig uppdatering när delmålen, huvudindikatorerna och färdplanens åtgärder reviderades, för att bättre stöda utvecklingen mot ett hållbart åländskt samhälle. Landskapsregeringen har kontinuerligt följt upp och utvecklat de ekonomiska stöden som bidrar till utvecklingen av samhället i en hållbarare riktning. Under året har samarbetet med såväl lokala som internationella aktörer varit livligt, eftersom det är viktigt för att hållbarhetsmålen ska kunna uppnås. I synnerhet det nordiska samarbetet har varit betydande.

Mål: Samarbete med Flexens Oy Ab genom testplattformen för energisystemlösningar Smart Energy Åland.

Förverkligat: Landskapsregeringen har i samarbete med Flexens utvecklat en energiportal för att åskådliggöra Ålands elproduktion och elanvändning i realtid (15 min) och också månadsvisa och årsvisa nyckeltal gällande användningen av olika typer av energislag på Åland. Energiportalen finns ännu endast för internt bruk.

Mål: En analys beställs över vilka åtgärder landskapsregeringen kan vidta för att optimera insatserna för minskning av Ålands klimatavtryck.

Förverkligat: Landskapsregeringen beställde en rapport om åländska växthusgasutsläpp och analys av åtgärder av Flexens Oy Ab. Rapporten beskriver nuläget och gör en bedömning av framtida utveckling av utsläppen inom olika områden. Rapporten identifierar de viktigaste områdena som har den största inverkan på växthusgasutsläppen och där det finns de största möjligheterna att påverka, samt ger förslag på åtgärder för att stävja dem. Rapporten kommer att fungera som ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet med att stöda åtgärder som bidrar till minskning av växthusgasutsläppen.

Beredskapsfrågor

Mål: Se över överenskommelseförordning gällande Gränsbevakningens verksamhetsområde rörande inkludering av hantering av miljöskador i havsområden.

Förverkligat: Ett utkast till ändring av överenskommelseförordningen har tillställts gränsbevakningen.

Mål: Se över avgifterna för nyttjandet av M/S Prackan.

Förverkligat: Kostnader och intäkter för fartyget har kartlagts, beslut om förändrade avgifter har inte fattats.

Flygtrafik och kollektivtrafik

Kollektivtrafiken genomgick flera större förändringar under året. Tåtortstrafiken övertogs av landskapet från Mariehamns stad i början av året. Efter övertagandet utökades trafiken så att även områden i Jomala inkluderades. En ny linje till Kalmarnäs- och Solbergssområdet startades under 2022 och en linje till Möckelö och Sviby planerades, vilken fick trafikstart i januari 2023. Biljettpriserna reviderades under året och indelningen i olika zoner avskaffades till förmån för en enda zon som täcker hela Åland. I anslaget ingår fortsättningsvis 100.000 euro som understöd för glesbygds- och matartrafik, vilken sköts av kommunerna. Samma fördelningsprinciper har gällt sedan 2011 och det årliga stödet kan uppgå till max 80 procent av kommunens direkta kostnader. Under året utbetalades stöd enligt sedvanliga ansökningar och redovisning till sju kommuner: Brändö, Föglö, Kumlinge, Kökar, Lemland, Saltvik och Vårdö.

Inom flygtrafiken försattes entreprenören på linjen Mariehamn—Stockholm i företagsrekonstruktion under inledningen av året, vilket gjorde att flygningarna ställdes in. En direktupphandling för att lösa de patienttransporter till Åbo som skötts av samma entreprenör inleddes omgående efter att trafiken ställdes in, avtalet var i kraft under tiden ordinarie trafik på linjen var inställd. Ett tillfälligt avtal om trafik till Stockholm med löptid på sju månader upphandlades så skyndsamt som möjligt, samtidigt som en upphandling av ett längre avtal genomfördes. Trafiken på linjen upprätthölls med ett relativt kort avbrott trots de problem som uppstått.

Mål: Upprätthålla flygtrafik på linjen Mariehamn—Stockholm.

Förverkligat: Efter att entreprenören ställt in sina flygningar den 24 januari 2023 upphandlades ett tillfälligt trafikavtal vilket löpte under perioden 28 mars—28 oktober 2022. Under tiden det tillfälliga avtalet löpte förbereddes en ordinarie trafikupphandling. Avtal tecknades om trafik på linjen under perioden 29 oktober 2022—30 september 2024.

Mål: Utarbeta ett nytt trafikförsörjningsprogram och förbereda upphandling i enlighet med kollektivtrafiklagen.

Förverkligat: Under året har ett trafikförsörjningsprogram för åren 2023—2026 utarbetats och fastställts. Programmet fokuserar på att skapa en effektiv kollektivtrafik som utgör ett attraktivt alternativ för resenärerna och vars marknadsandel ökar. Även mål om tillgänglighet och låg miljöpåverkan fastställdes.

En upphandling av kollektivtrafik i tätorten Mariehamn—Jomala och Järsö påbörjades under våren men avbröts då brister i upphandlingsunderlagen konstaterats. En ny upphandling inleddes under slutet av året, vilken kommer slutföras under 2023.

Mål: Göra Åland mer tillgängligt under högsäsong genom att kollektivtrafiken under sommaren bättre anpassas till besöksnäringens behov.

Förverkligat: En extra tur i sommartidtabellen för trafik Mariehamn—Prästö har lagts till för att möjliggöra för turister att åka kollektivt till turistattraktioner som Kastelholm och Bomarsund. De sänkta biljettpriserna bidrar också till att stärka kollektivtrafikens attraktivitet för besökarna.

Ålandstrafikens digitaliseringsresa

Mål: I det treåriga projektet Ålandstrafikens digitaliseringsresa kartläggs interna processer hos Ålandstrafiken och transportbyrån, en ny grafisk profil och webbplats tas fram, teknikstöd gällande statistik utvecklas, stöd för hantering av kapacitetsutnyttjandet undersöks, export/import mellan system automatiseras och användarvänligare betalningslösningar, bokning, planering och biljettering

av resan tas fram. Målet är smidigare och mer användarvänliga system såväl för kunden som för landskapsregeringen.

Förverkligat: På grund av en utmanande personalsituation och byte av projektledare under året, har delar av projektets lanseringar skjutits fram till år 2023. Under året har ändå de interna processerna inom Ålandstrafiken och transportbyrån kartlagts, reseplaneraren resa.ax har testats och sjuösatts i en första version och projektet har jobbat fram en ny grafisk profil för senare lansering. Det nya turlistverket Rebus har testats i skarp drift för ytterligare utvärdering, betallösningen i webbokningen har bytts ut och fiber har lagts i nästan alla landskapets hamnar i syfte att möjliggöra framtida digitala lösningar. En ny webbokning är under utveckling, liksom enklare kundkommunikation genom SMS och kommer liksom processförbättringar att sjuösättas 2023.

Skärgårdstrafik

Mål: Målet med projektet Enklare regler är att strukturera och formulera om de bokningsregler som gäller för skärgårdstrafiken så att reglerna blir tydligare och lättare att förstå. De strukturerade reglerna med förklaringar börjar användas år 2022.

Förverkligat: Målet uppfylldes. En tydlig skillnad mot tidigare år har noterats i kundens möjlighet att tillgodogöra sig regelverket.

Mål: Säkerställa att turlistor och ruttor inom färjetrafiken ger bästa möjliga förutsättningar för boende och företag i skärgården beaktande tillgängliga resurser. Bereda förslag för inbesparing och effektivisering inom skärgårdstrafiken.

Förverkligat: Turlistor som uppfyller de fastboendes och näringslivets behov av pendling och transport fastslogs. Ett förslag på reviderade turer med ändrad servicenivå inom delar av skärgårdstrafiken framarbetades under året. Efter samråd med skärgårdskommunerna förkastades förändringarna och turlistor i linje med tidigare års servicenivå fastslogs.

Mål: Upphandla sjötrafik på de linjer där avtalen löper ut.

Förverkligat: Året innebar ovanligt många upphandlingar, vilka prioriterades framom annat arbete. Den sjötrafik som handlades upp under året var:

- Åva—Osnäslinjen upphandlades med trafikstart i maj 2023 med den nygamla färjan M/S Ådan.
- Ersättande fartyg för M/S Doppingen under dess översyn i augusti 2022 avropades från ramavtal med Subsea Åland Ab.
- På Brändö—Kumlingelinjen antogs en option om att fortsätta trafiken till den 31 augusti 2024.
- På Enklingelinjen antogs en option om att fortsätta trafiken till den 30 september 2024.
- Tvärgående linjen upphandlades som totalentreprenad med trafikstart i september 2023. Upphandlingen pågår.
- M/S Ådan användes på Föglölinjen under M/S Skarvens dockning.
- Passbåtstrafiken upphandlades för perioden 2023—2026 med option för 2027. Trafiken reducerades till måndag, onsdag, fredag och söndag. Under juni—augusti går trafiken på turlista och resten av året mot beställning. Reduceringen av trafiken gjordes i samråd med Sottunga kommun.
- Bränsletransporter till Sottunga och Kökar under högsäsong avropades från ramavtal med Subsea Åland Ab.
- Beställningstrafiken på Äppelö i Geta kommun organiserades inför 2023.
- Linjärjedriften på Simskälalinjen upphandlades, eftersom det gamla avtalet löpte ut den 31 mars 2022.

Mål: Bedriva skärgårdstrafik enligt fastställd turlista.

Förverkligat: I januari och februari var det flera avbrott i trafiken p.g.a. hård vind. I juni och december hade M/S Alfågeln haveri på huvudmotorn, men ersättande trafik organiserades. I juni förlängdes M/S Gudingens dockning och ersättande trafik organiserades.

Mål: Under året tas en plan fram för omläggning av trafik vid driftsstörningar på de frigående färjorna.

Förverkligat: En plan där alla färjor har en ordinarie ersättare har tagits fram under året. Genom att M/S Ådan tillkommit är kapaciteten vid driftsavbrott på linjen Svinö-Degerby betydligt bättre.

Mål: Följa upp de upphandlade trafikavtalen.

Förverkligat: Genom kontinuerlig dialog och avtalsmöten uppföljdes att entreprenörerna följer avtalen. Driftsstörningar i färjetrafiken har hanterats enligt inarbetade rutiner med checklistor. Uppföljningen sker även i fält så att en dialog med entreprenörernas besättning upprätthålls.

Mål: Upprätthålla livsmedelstransporter i skärgården.

Förverkligat: Under året har livsmedelstransporter i både norra och södra skärgården tillhandahållits. Transportbehovet under sommarmånaderna är stort, vilket föranledde några extra turer.

Indexjustering av ingångna avtal blev under året högre än normalt främst på grund av att de index som används påverkas starkt av oljepriset.

Mål: Under året inleds förberedelserna med utgångspunkt att Töftölinfärjelinjen går först på entreprenad. För att driftsavtal ska ingås på en linje ska en inbesparing jämfört med nuvarande drift nås. För att kunna arbeta med frågan behöver beställarsidan förstärkas.

Förverkligat: Resursbrist till följd av utmaningar i rekryteringen av personal ledde till att endast inledande informationsmöten med personalen hölls under året.

Mål: Kontinuerligt följa med bränslekostnaderna.

Förverkligat: Oljepriset steg under året till följd av Rysslands anfallskrig i Ukraina, vilket påverkade energipriserna på världsmarknaden. Tilläggsbudget begärdes inom frigående och linfärjetrafiken för att hantera de ökade kostnaderna.

Mål: Följa och driva rättsprocessen för den uppsagda totalentreprenaden för färjelinjen Svinö—Mellanhalm som skulle ha inletts under 2022.

Förverkligat: Ålands tingsrätt har den 16 juni 2022 givit dom i ärendet, varvid landskapsregeringen ålades att ersätta konsortiet för utebliven vinst om 10.028.000 euro jämte dröjsmålsränta från och med den 9 november 2020 samt rättegångskostnader om 237.000 euro jämte ränta från den 16 juli 2020. Ansökan om tillstånd till fortsatt handläggning och besvär har inlämnats till Åbo Hovrätt.

Tonnage

Mål: Förnya den ålderstigna skärgårdsflottan. En omställningsplan tas fram.

Förverkligat: Landskapsregeringen har aktivt letat efter bra begagnade färjor, men har under året inte hittat någon lämplig färja. Ett översiktligt underlag till en omställningsplan handlades upp bl.a. omfattande en elutredning och en enkätundersökning. Rapporten tillställs landskapsregeringen under 2023.

Mål: Dockningar, reparationer och klassningar på samtliga färjor enligt uppgjort docknings- och översynsschema för att hålla fartygen i ett funktionsdugligt och ändamålsenligt skick

Förverkligat: Under året har färjorna varit på översyn och dockats enligt plan. M/S Alfågelns huvudmaskin hade två större haverier under vilka trafik med ersättande färjor organiserades. På M/S Skiftet installerades Blueflow energioptimeringssystem. M/S Ådan anpassades för trafik på Åva—

Osnäslinjen. M/S Viggen, Gudingen, Alfågeln och Skarven dockades under året. I samband med dockningar genomfördes vissa reparationer.

Mål: Konvertering av linfärjan på Embarsundslinjen till lindragen med eldrift från det fasta elnätet.

Förverkligat: Målet är inte förverkligat på grund av resursbrist.

Mål: Renovering, modernisering och uppgradering av utrustning ombord på de frigående färjorna.

Förverkligat: Besättningsutrymmena på M/S Skiftet har renoverats och en upphandling av effektuppgradering av bogpropellern på M/S Viggen påbörjades under året.

Mål: Skärgårdstrafikens flotta är ålderstigen, har omfattande kapacitetsutmaningar och behöver förnyas. För att bättre kunna möta dagens behov, stödja utvecklingen mot ett hållbart samhälle, för att Åland ska uppnå EU:s klimatmål och för att minska driftskostnaderna arbetar landskapsregeringen med förnyande av färjorna.

Förverkligat: I väntan på att omställningsplanen utarbetas har arbetet legat stilla. Möjligheten att söka EU-stöd har skjutits på framtiden på grund av brist på personalresurser.

Trafiksäkerhet

Mål: Det långsiktiga målet i arbetet med att skapa en säker trafikmiljö är nollvisionen, dvs. inga svåra olyckor eller dödsfall i trafiken.

Förverkligat: Under 2022 omkom ingen person i trafiken.

Mål: Vid behov genomföra alkohol- och attitydkurser, vilka är obligatoriska att genomgå för att återfå en förlorad kör rätt.

Förverkligat: Alkohol- och trafikkurser har genomförts vid tre tillfällen med sammanlagt 18 deltagare. Attityd- och trafikkurser har genomförts vid fem tillfällen med sammanlagt åtta deltagare.

Mål: Fortsätta arbetet med att utarbeta en ny vägtrafiklag.

Förverkligat: Under året har beredningen av ny vägtrafiklag, ny trafikbrottslag och övrig relaterad lagstiftning i enlighet med fastställt projektdirektiv och projektplan fortsatt. Förslaget skickades på remiss under juni månad 2022, med en svarstid om fyra månader. Remissvaren har därefter bearbetats och ett färdigt lagförslag planeras att lämnas till regeringen under första kvartalet 2023.

Hamnar

Mål: Genomföra årliga inspektioner av hamnanläggningarna.

Förverkligat: Den årliga kontrollen är genomförd och planeringen gjord för åtgärder i hamnarna. Beroende på åtgärd belastas antingen driftsmomentet eller investeringsmomentet.

Mål: Drifts- och underhållsåtgärder för att öka säkerhet och anläggningarnas funktion.

Förverkligat: Servicemanualer och scheman har genomgått och uppdaterats för att anpassas till våra moderna och standardiserade färjfasten. Renovering av pontonfasten, ponton och klaff, för linfärjor har genomförts enligt framtaget program.

Mål: Hamnen i Åva anpassas för de färjebyten som köpet av nytt tonnage till linjen Åva—Osnäs innebär.

Förverkligat: Entreprenaden har pågått under 2022 och beräknas vara klar under maj 2023.

Mål: Ombyggnad av hamnen i Jurmo för att göra färjfastet säkert vid lastning och lossning av M/S Doppingen som trafikerar linjen.

Förverkligat: Entreprenaden har pågått under 2022 och beräknas vara klart under maj 2023.

Mål: Slutföra projekteringen av nytt färjfäste på Sottunga och upphandla entreprenaden med start 2023.

Förverkligat: Projekteringen slutfördes och bjöds ut på entreprenad i november 2022.

Entreprenadstart planerad till månadsskiftet februari/mars 2023.

Mål: Servicenivån i hamnarna ses även över beträffande ordnande av väntstugor, toaletter och befintliga toaletters tillgänglighet för funktionshindrade.

Förverkligat: Ny toalett för funktionshindrade har installerats vid Harparnäs färjfäste, Kökar. En liknande toalett kommer att installeras vid Åva färjfäste, Brändö, samt ny väntstuga i samband med entreprenaden för nytt färjfäste.

Mål: Inleda projekteringen av nytt färjfäste på Kumlinge.

Förverkligat: Detaljprojektering inleddes och förväntas vara klar för upphandling våren 2023.

Mål: Inleda förstudie för hamnarna på Lappo, och Enklinge.

Förverkligat: Förstudien inledd med förslag på olika alternativ och naturinventeringar är utförda.

Mål: Planeringsarbetet för projekt Östra Föglö, ny skärgårdshamn i Hastersboda, Föglö kommun, inklusive vägförbindelse från Sommarö by till havet, för skärgårdstrafiken till Sottunga och Kökar återupptas under 2022 genom att vägplanen fastställs.

Förverkligat: Vägplanen har inte fastställts.

Broar

Mål: Genomföra årliga inspektioner av broarna.

Förverkligat: Den årliga kontrollen är genomförd och planering gjord för åtgärder. Beroende på åtgärd belastas antingen driftsmomentet eller investering, samt reinvestering.

Mål: Entreprenaden för att byta ut Bomarsundsbron i Sunds kommun förväntas avslutas under 2022.

Förverkligat: Trafiken överflyttades till nya bron i mitten av december 2022. Entreprenaden pågick under hela 2022 och resterande markarbeten förväntas slutföras enligt kontrakt våren 2023.

Mål: Entreprenaden för att byta ut Brändöströmsbron, Föglö, ska vara färdigställd i början av 2022.

Förverkligat: Broentreprenaden är slutförd med broinvigning i mitten av juni 2022.

Mål: Entreprenaden för att byta ut bron över Karlbyström, Kökar, ska vara färdigställd i början av 2022.

Förverkligat: Broentreprenaden är slutförd med broinvigning i slutet av juni 2022.

Mål: Entreprenaden för att byta ut Djurholmssundsbron, Brändö, inleds.

Förverkligat: Entreprenadavtal tecknades och entreprenaden startade i mars 2022. Arbetet planeras vara klart under hösten 2023.

Mål: Entreprenaden för att byta ut Långholmsströmsbron, Brändö, inleds.

Förverkligat: Entreprenadavtal tecknades och entreprenaden startade i mars 2022. Arbetet planeras vara klart under hösten 2023.

Mål: Påbörja projekt med utbyte av Dånösundsbron i samarbete med Geta kommun.

Förverkligat: Arbetet är inlett med projektplanering (projektdirekt, projektplan, tidplan, budget), framtagande av avtal, påbörjad uppdatering systemhandlingar och utförd fältgeoteknik, samt vägplanering.

Mål: Slutföra förfrågningsunderlag för utbyte av Askörsbron, Brändö.

Förverkligat: Förfrågningsunderlaget färdigställdes och entreprenaden kommer att bjudas ut under början av 2023. Entreprenaden planeras att starta sommaren 2023.

Mål: Slutföra förfrågningsunderlag för utbyte av Kastörsbron, Kumlinge.

Förverkligat: Förfrågningsunderlaget färdigställdes och entreprenaden kommer att bjudas ut under sommaren 2023. Entreprenaden planeras att starta hösten 2023.

Mål: Framtagande av underlag för en reparationsentreprenad av Lemströms kanalbro planeras inledas under 2022.

Förverkligat: Projekteringen inleddes med provtagningar och utredningar för fortsatt projektering och framtagande av förfrågningsunderlag till kommande upphandling av renoveringsarbetet.

Mål: Utbyte av mindre broar och rörbroar

Förverkligat: Framtagande av förfrågningsunderlag har pågått under året. Två rörbroar planeras att bjudas ut under 2023.

Vägar och gång- och cykelbanor

Mål: För att hålla vägnätet i framkomligt skick, förebygga långsiktigt slitage och upprätthålla trafiksäkerheten beställs vägunderhåll enligt funktions- och standardbeskrivning för vägunderhållet.

Förverkligat: Funktions- och standardbeskrivningen har nyttjats vid beställning av vägunderhållet. Sex uppföljningsmöten har hållits mellan utförar- och beställarsidan. Skriftlig rapportering sker kontinuerligt i enlighet med beskrivningen.

Mål: Genomföra trafiksäkrare miljö i Godby centrum med cirkulationsplats och avfartsfil från Sundsvägen.

Förverkligat: Förfrågningsunderlaget färdigställdes och entreprenaden bjöds under hösten 2022. Avtal tecknades med entreprenadstart januari 2023. Entreprenaden beräknas vara klar sommaren 2024.

Mål: Utbyggnad av gång- och cykelväg längs med landsväg nr 1, etapp Kattby—Frebbenby.

Förverkligat: Förfrågningsunderlaget färdigställdes och entreprenaden bjöds under våren 2022. Avtal tecknades och entreprenaden startade i september 2022. Entreprenaden beräknas vara klar i april 2023.

Mål: Utbyggnad av gång- och cykelväg längs med landsväg nr 1, etapp Frebbenby—Öra.

Förverkligat: Förfrågningsunderlaget färdigställdes och entreprenaden bjöds ut hösten 2022. Avtal tecknades i december 2022 och entreprenaden startade i januari 2023. Entreprenaden beräknas vara klar i juni 2023.

Mål: Utbyggnad av gång- och cykelväg längs med landsväg nr 1, etapp Näfsby—Kattby, inklusive utbyte av Korsbro.

Förverkligat: Handlingar är framtagna för gång- och cykelvägen och utredning är utförd gällande status för Korsbro med val av brotyp. Upphandling gällande entreprenad av gång- och cykelväg, samt ombyggnad av Korsbro planeras till sommaren 2023. Projektet genomförs planeras göras som två separata upphandlingar.

Mål: Påbörja förstudie för ny gång- och cykelbana och grundförbättring av Järsövägen BV30, samt utbyte av de fyra broarna längs vägen.

Förverkligat: Projektplan är framtagen och godkänd. Projektet slogs ihop med broutbytesprojektet i förstudie- och programskedet. Sammanställning av ledningskartläggningen är färdigställd. Startmöte för trafikutredning hölls i juni 2022. Startmöte gällande konstruktion, geoteknik och miljö hölls i

september 2022. Startmöte gällande kultur- och fornlämningar planeras till februari 2023. Förstudien planeras vara klar hösten 2023.

Mål: Inleda förstudie för landsväg nr 2, Dalkarby—Godby, i syfte att förbättra trafiksäkerhet och framkomlighet.

Förverkligat: Projektdirektiv framtaget och fastställt i maj 2022. Startmöte för projektet hölls augusti 2022. Trafikutredning avseende trafiksäkerhet, flödesanalys, buller, dagvatten, geoteknik och vilt är framtagna. Utredning avseende natur och miljö, samt kulturmiljö och fornminnen är framtagna. Förstudien är planerad att skickas på samråd under våren 2023.

Mål: Landskapsregeringen fortsätter utreda förutsättningarna för en fast förbindelse mellan fasta Åland och Föglö kommun. Tunnelkommittén kommer med sitt slutbetänkande rörande en fast förbindelse till Föglö, varefter en politisk diskussion inleds.

Förverkligat: Ett slutbetänkande lämnades under första kvartalet 2022.

Farleder

Mål: Att tillhandahålla sjösäkra grunda farleder i den åländska skärgården för brukarna.

Förverkligat: Drift och underhåll av grunda farleder har fortlöpt i enlighet med pågående avtal. Under vårgranskningen ersattes ett antal prickar med nya och prickar återplacerades till sina korrekta positioner.

Mål: Översyn av Lemströms kanal beträffande leddjupgående.

Förverkligat: Under våren genomfördes en översyn med dykare av Lemströms kanal med anledning av att det fanns 30—40 st lösa stenar i kanalen som inkräktade på leddjupgåendet i kanalen. Stenarna har sannolikt lossnat från kanalens sidor och rullat ner mot botten.

Mål: Att förbättringar av grunda farleder samt att fortsätta uppdateringen av sjösäkerhetsanordningarna.

Förverkligat: Ett tjugotal fasta sjösäkerhetsanordningar, linjetavlor, i konditionsklass TK2 och TK3 har under hösten åtgärdats. Fem nya har byggts och resten har försetts med nya skivor.

Mål: Muddringen av farled nr 2756 Sottunga södra och ändring av farledsklass från VL6 (båtrutt) till VL3.

Förverkligat: Under 2021 togs förfrågningsunderlag och underlag för miljötillståndsansökan för muddringen av farled nr 2756 Sottunga södra fram. Under januari 2022 begärdes utlåtan på muddringsåtgärderna in från miljö-, fiskeri- och kulturbyrån för att erhålla ett komplett underlag miljötillståndsansökan. Därefter skickades miljötillståndsansökan in till ÅMHM. Parallellt med detta arbete sammanställdes anbudsfrågan med målsättning att kunna inleda upphandlingen. Förseningar i att erhålla miljötillstånd gjort det inte möjligt att påbörja projektet under 2022. Upphandlingen planerades om till februari 2023, för att ha ett avtal klart under maj 2023. Muddringsentreprenaden planeras att inledas under oktober 2023 och färdigställas under februari 2024. Därefter ska farleden djupsäkras med multibeamsscanning och ramning innan den slutliga farledsplanen kan fastställas och sjösäkerhetsanordningarna kan placeras ut.

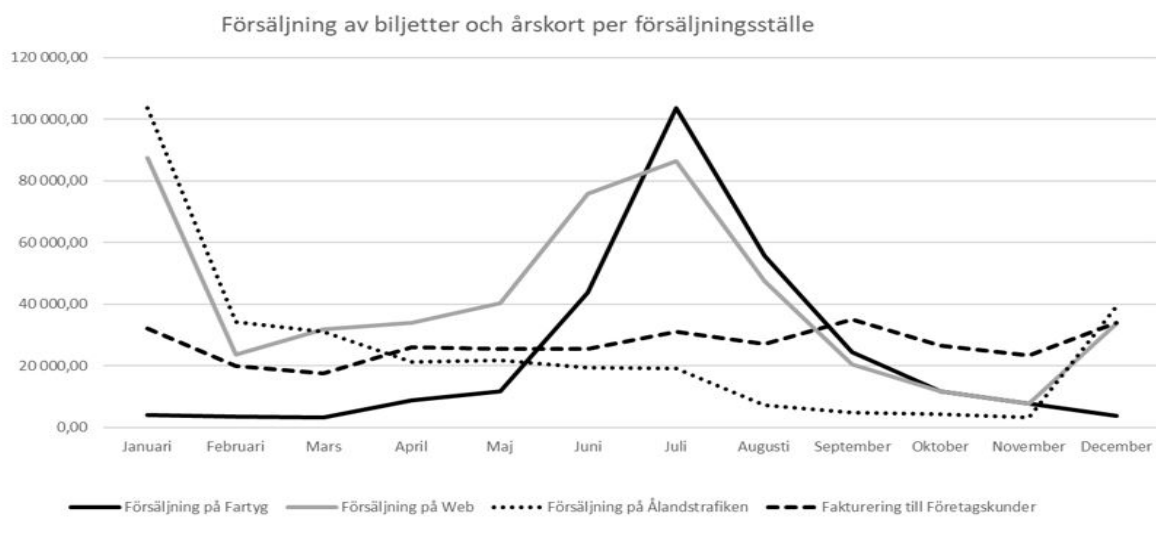
Nyckeltal

Passagerare och fordon	2021		2022		Förändring i procent	
Passagerare/linje	Passagerare	Fordon	Passagerare	Fordon	Passagerare	Fordon
Björkölinjen	7 158	5 016	6 373	4 429	-11 %	-12 %
Brändö - Kumlingelinjen	11 185	6 299	6 553	4 050	-41 %	-36 %
Brändö - Osnäs-linjen	66 055	34 114	65 530	34 435	-1 %	1 %
Embarsundlinjen	49 059	34 826	51 151	35 340	4 %	1 %

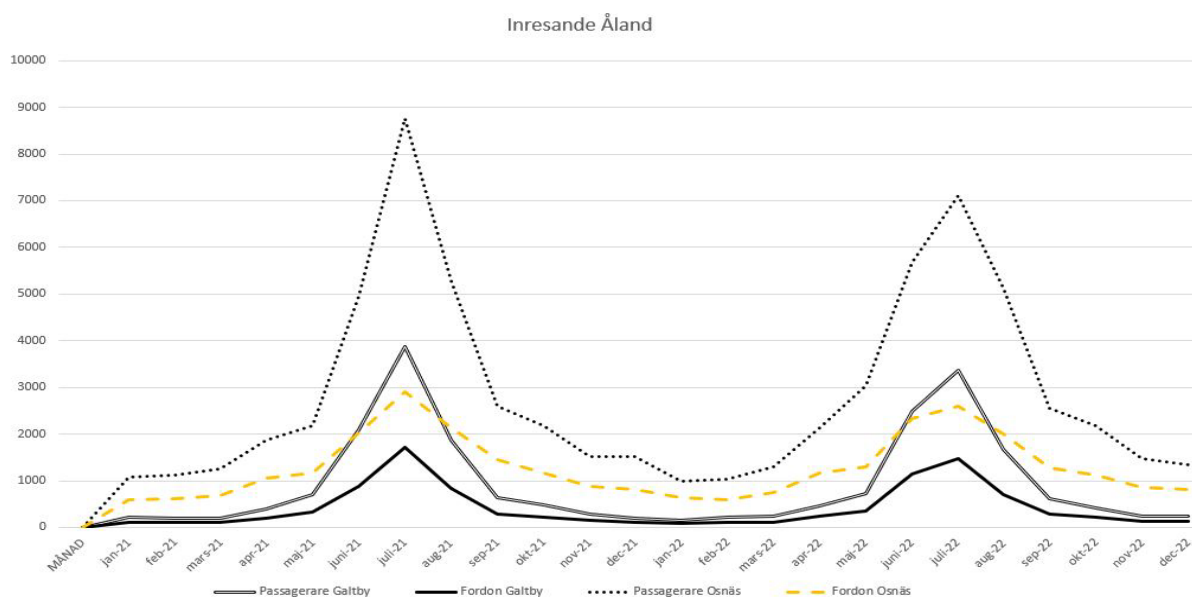
Passagerare och fordon	2021		2022		Förändring i procent	
Enklinge - Kumlinge-linjen	9 824	6 023	8 858	5 439	-10 %	-10 %
Föglölinjen	180 859	117 156	175 302	109 106	-3 %	-7 %
Norra linjen	80 292	48 890	79 852	47 149	-1 %	-4 %
Seglingelinjen	23 805	15 296	20 429	13 833	-14 %	-10 %
Simskälalinjen	27 421	17 999	27 203	18 640	-1 %	4 %
Södra linjen	89 041	34 574	92 312	34 897	4 %	1 %
Tvärgående linjen	21 525	13 434	20 900	13 130	-3 %	-2 %
Töftölinjen 1)		206 898		219 632		6 %
Åva-Jurmolinjen	15 848	8 886	14 565	8 429	-8 %	-5 %
Ängösundlinjen	15 042	10 070	16 537	9 703	10 %	-4 %
Totalt	597 114	559 481	585 565	558 212	-1,9 %	-0,2 %

1) Töftölinjen saknar manuell räkning av antalet passagerare per fordon, statistiken visar registrerade passager i trafikräknarna. Totalt antal passagerare och fordon är ganska oförändrat mot föregående år. I en längre jämförelse är de totala volymerna av passagerare och fordon något högre än de var innan pandemin.

Inkomster Skärgårdstrafiken 2022	Försäljning på fartyg+ web	Försäljning på fartyg	Försäljning på web	Försäljning på Ålandstrafiken	Fakturering till Företags-kunder	Totalt
Januari	104 735,40	2 759,41	101 975,99	90 121,20	37 000,00	231 856,60
Februari	36 651,54	3 052,96	33 598,58	40 340,78	18 764,00	95 756,32
Mars	44 228,46	3 214,94	41 013,52	31 681,48	36 400,00	112 309,94
April	42 864,68	9 729,58	33 135,10	27 621,54	0	70 486,22
Maj	58 912,08	13 942,80	44 969,28	20 380,76	24 600,00	103 892,84
Juni	102 486,54	32 657,62	69 828,92	19 552,49	17 000,00	139 039,03
Juli	153 568,70	79 304,75	74 263,95	11 425,89	35 500,00	200 494,59
Augusti	91 985,58	45 888,45	46 097,13	6 973,32	29 500,00	128 458,90
September	33 491,08	17 559,21	15 931,87	4 716,60	26 500,00	64 707,68
Oktober	16 433,57	5 673,49	10 760,08	2 620,90	26 600,00	45 654,47
November	11 073,97	3 632,18	7 441,79	2 528,99	11 000,00	24 602,96
December	53 084,61	3 124,94	49 959,67	49 251,47	18 000,00	120 336,08
Totalt		220 540,33	528 975,88	307 215,42	280 864,00	1 337 595,63
%		16	40	23	21	100

Den totala försäljningen ligger kvar på ungefär samma volym som förra året. Direktförsäljningen på Ålandstrafiken ökar 1 procentenhet jämfört med föregående år. Försäljning via webben är ojämförligt största kategori även under 2022 och ökar även sin andel av total försäljning. Försäljningen ombord på fartyg minskar även under 2022 och sker mestadels under sommarmånaderna.

Antalet inresande är starkt koncentrerat till sommarmånaderna. För år 2022 minskar andelen inresande i juli gentemot 2021 ganska kraftigt, då övriga månader inte visar på samma minskning blir skillnaden på helåret en minskning med ca 1%.

Underhåll av vägar	2018	2019	2020	2021	2022
Grundförstärkta vägar	15,7 km	10,7 km	16 km	15,2 km	0 km
Ny- och ombeläggning	47,1 km	25,5 km	27 km	26,7 km	0 km
Ny och ombyggnad av väg	2,7 km	2,4 km	1,6 km	7,9 km	0 km

Inga beläggningsarbeten eller grundförstärkningar kunde genomföras under året eftersom upphandlingen av beläggningsarbeten fick avbrytas då oklarheter i anbudshandlingarna konstaterats.

Kostnader för drift och underhåll/invånare	2019	2020	2021	2022
Vägunderhåll/invånare	81,78	70,55	77,88	86,88
Skärgårdstrafik/invånare	514,76	413,36	418,06	586,25

Kostnaden för skärgårdstrafiken stiger på grund av kraftigt stigande bunkerpriser. Även vägunderhållet påverkas av både stigande drivmedels- och råvarupriser men inte lika kraftigt som skärgårdstrafiken där bunkerkostnaden under år 2022 utgjorde ca 34% av de totala utgifterna, jämfört med ca 25% år 2021.

Cykelbanor och bilvägar	2020	2021	2022	Förändring	Förändring
Totalt Cykelbanor km	71,2 km	79,1 km	79,1 km	+0 km	0,00 %
Totalt bilvägar km	640 km	640 km	640 km		
Andel cykelvägar/bilvägar	11,13 %	12,36 %	12,36 %		

Nybyggnation av två etapper av gång- och cykelbana påbörjades under året, de förväntas färdigställas under 2023.

Väsentliga förändringar

Avdelningens verksamhetsområden eller organisation har inte formellt förändrats under året. Det mångåriga projektet med att ombilda och justera tjänster i syfte att nå en mer resilient avdelning med stabila team och backupfunktioner är på slutrakan och avses nå i mål under 2023. Bland annat till följd av detta projekt har arbetet under året påverkats av rekryteringsprocesser och tillfälliga vakanser speciellt inom transportbyrån, men även inom administrationen och Ålandstrafiken, samtidigt som transportbyrån och Ålandstrafiken haft ett ovanligt hårdbelastat år med flera omfattande utvecklingsprojekt i rullning.

Fristående enheter

Ålands fiskevårdscentrum

Målet för verksamheten är att upprätthålla förutsättningar för småskaligt yrkesmässigt fiske, sportfiske och fisketurism. Produktionen vid Guttorp bidrar till att upprätthålla goda fiskbestånd. Produktionen är efterfrågad och en stor del säljs till fiskelag och samfälligheter.

Anläggningen hyr från och med den 8 juni 2021 ut utrymmen till Carelian Caviar Marketing för produktion av kaviar från sibirisk stör.

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	103 629,36	80 000,00	-23 629,36	129,5%
Övr verksamh intäkt	42 169,25	16 930,00	-25 239,25	249,1%
Summa Verksamhetens intäkter	145 798,61	96 930,00	-48 868,61	150,4%
Personalkostnader	-331 381,45	-268 024,00	63 357,45	123,6%
Köp av tjänster	-25 777,84	-23 000,00	2 777,84	112,1%
Material förnödenh	-99 549,01	-126 871,00	-27 321,99	78,5%
Övr verksamh kostn	-285 035,16	-285 035,00	0,16	100,0%
Summa Verksamhetens kostnader	-741 743,46	-702 930,00	38 813,46	105,5%
Summa Verksamhetsbidrag	-595 944,85	-606 000,00	-10 055,15	98,3%
Summa Årsbidrag	-595 944,85	-606 000,00	-10 055,15	98,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-595 944,85	-606 000,00	-10 055,15	98,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-595 944,85	-606 000,00	-10 055,15	98,3%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
86500 Ålands fiskevårdscentrum	-638 428,21	-624 787,81	-618 508,10	-595 944,85

Målsättningar

För att uppnå det övergripande målet har landskapsregeringen satt upp följande delmål för verksamheten år 2022:

- Verksamheten inriktas huvudsakligen på produktion av fiskyngel för utplanteringsändamål.
- Under året produceras ca 120.000 smolt av havsöring och ca 150.000 ensomriga sikyngel samt att leverera 1,2 miljoner nykläckta gäddyngel varav hälften inköpes från privata aktörer och hälften produceras vid Ålands fiskevårdscentrum Guttorp.
- Bistå med hjälp för att upprätthålla och restaurera lekområden för fisk.

Nyckeltal

Utplanteringsresultat i antal	2022
Havsöring, 2-årig	103 300
Sik, ensomrig	144 200
Gädda, nykläckta	1 470 000
Inkomster, euro	
Utplanterad fisk	103 629,36
Övrig verksamhet, hyra	42 169,25
Summa	145 798,61

Verkstad och lager

Verkstaden underhåller landskapets tonnage och vägunderhållets maskinpark. Lagret sköter lagring av vissa förbrukningsmaterial och reservdelar för hela förvaltningen. Enheten har även ansvaret för att leda och administrera linfärjeförarnas arbete. Genom att ha en bra personalstyrka anpassad till behovet erbjuds en kostnadseffektiv verksamhet. Genom bra planering och hög kompetensnivå hos personalen uppnås en hög nivå av flexibilitet vilket gör att akuta problem som haverier snabbt kan åtgärdas.

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	1 993 414,46	2 500 000,00	506 585,54	79,7%
Övr verksamh intäkt	5 552,41		-5 552,41	
Summa Verksamhetens intäkter	1 998 966,87	2 500 000,00	501 033,13	80,0%
Personalkostnader	-1 496 060,63	-1 793 981,00	-297 920,37	83,4%
Köp av tjänster	-293 207,16	-437 452,00	-144 244,84	67,0%
Material förnödenh	-181 595,25	-211 567,00	-29 971,75	85,8%
Övr verksamh kostn	-4 215,50	-7 000,00	-2 784,50	60,2%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 975 078,54	-2 450 000,00	-474 921,46	80,6%
Summa Verksamhetsbidrag	23 888,33	50 000,00	26 111,67	47,8%
Övr finansiella int	-3,93		3,93	
Räntekostnader	-51,00		51,00	
Övr finansiella kost	-5,00		5,00	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-59,93		59,93	
Summa Årsbidrag	23 828,40	50 000,00	26 171,60	47,7%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	23 828,40	50 000,00	26 171,60	47,7%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	23 828,40	50 000,00	26 171,60	47,7%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
87300 Verkstad och lager	55 489,14	19 769,50	17 945,24	23 828,40

Verksamheten finansieras av serviceavgifter och hanteringspåslag för lagerhållna varor. Verksamheten ska vara självfinansierad och därutöver lämna ett nettoöverskott. Enheten hade lägre omsättning och lämnade även ett något lägre överskott än budgeterat, vilket främst berodde på vakanser i personalstyrkan. Under året lämnade landskapsrevisionen sin rapport från granskningen av verkstad och lagerenheten. En arbetsgrupp tillsattes för att följa upp och åtgärda de synpunkter som framkommit i rapporten, arbetet inleddes under 2022 och kommer pågå även under 2023.

Vägunderhållsverksamhet

Vägunderhållet sköter underhåll och mindre arbeten inom landskapets trafikinfrastruktur. Arbetet utförs enligt funktions- och standardbeskrivningen för vägnätet och enligt beställning av trafikingenjören, vägingenjören och bro- och hamningenjör. Arbetet har i stort utförts enligt plan men lite mer fokus på dikning av vägdiken. Det har även påbörjats en uppgradering av vägmärken

och prefabricerade thermoplast vägmarkeringar i stället för att måla, med tanke på kommande autonom trafik.

Genom att ha en personalstyrka och en maskinpark anpassad till behovet kan en kostnadseffektiv service erbjudas. Med god planering och hög kompetensnivå hos personalen uppnås en hög nivå av flexibilitet

Uppföljning

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	2 943 093,50	2 727 000,00	-216 093,50	107,9%
Summa Verksamhetens intäkter	2 943 093,50	2 727 000,00	-216 093,50	107,9%
Personalkostnader	-1 501 478,88	-1 575 630,00	-74 151,12	95,3%
Köp av tjänster	-367 664,40	-389 440,00	-21 775,60	94,4%
Material förnödenh	-856 351,30	-580 300,00	276 051,30	147,6%
Övr verksamh kostn	-195 568,81	-181 630,00	13 938,81	107,7%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 921 063,39	-2 727 000,00	194 063,39	107,1%
Summa Verksamhetsbidrag	22 030,11	0,00	-22 030,11	
Summa Årsbidrag	22 030,11	0,00	-22 030,11	
Summa Räkenskapsperiodens resultat	22 030,11	0,00	-22 030,11	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	22 030,11	0,00	-22 030,11	

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
87200 Vägunderhållet	410,00	44 435,77	0,00	22 030,11

Verksamheten finansieras i huvudsak av beställarna ovan och av externa kunder så som kommuner och privatpersoner. Prissättningen till externa kunder hålls på en sådan nivå att enheten inte konkurrerar med privata aktörer.

Budgetmässigt har året präglats av kraftigt ökade priser på bränsle och material vilket tillsammans med ett kostnadstungt vinterunderhåll 2022 innebar att en tilläggsbudget begärdes för 2022.

Myndigheter

Ålands Statistik- och utredningsbyrå

Översikt

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse med mer specifik uppföljning av verksamheten.

I Landskapslag (1993:116) om Ålands statistik- och utredningsbyrå (ÅSUB) stadgas att ÅSUB är en oberoende myndighet vars uppgift är att verka som Ålands officiella statistikmyndighet och bedriva forsknings- och utredningsverksamhet. ÅSUB leds av en direktion som representerar sakkunniga, de som efterfrågar byråns tjänster samt uppgiftslämnare. Under verksamhetsåret har direktionen hållit fyra möten.

Statistikproduktionen regleras i Statistiklag (1994:42) för landskapet Åland. ÅSUB utvecklar, framställer och sprider statistik samt samordnar statistikproduktionen och bidrar med statistik till internationella organisationer såsom det nordiska samarbetet och FN. Statistikframställningen tillämpar FN:s grundläggande principer för statistik och riktlinjer för europeisk statistik. Statistiken har en central roll inom en demokrati, som underlag för beslut, och stärker förtroendet för beslutsprocesserna. Utrednings- och forskningsverksamhetens övergripande mål är att utveckla en kunskapsbas och erbjuda analyskompetens för samhällets beslutsfattare.

Verksamhetsåret har präglats av fortsatt hög aktivitet. Efterdyningarna av restriktionerna i samband med pandemin och de ekonomiska effekterna av Rysslands anfall mot Ukraina, de stigande energipriserna, hög inflation och flaskhalsar i leverantörskedjor har medfört behov av framtagning av extra beslutsunderlag och analyser. ÅSUB har även ordnat särskilda aktiviteter och publiceringar för att uppmärksamma självstyrelsens 100-årsjubileum.

Verksamheten inom ÅSUB kräver gedigen metod- och databearbetningskunskap, varför kompetensinsatserna har fortsatt i enlighet med myndighetens kompetensutvecklingsprogram. Kompetensinsatserna har till betydande delar fokuserat på statistisk metod och programvaror, modellanalys, hållbarhetsarbete, kommunikation och informationssäkerhet. ÅSUB erbjuder personalen friskvård i form av motions- och kulturaktiviteter samt förebyggande massage inom ramen för konceptet friskvård.ax och har uppmuntrat till förebyggande insatser.

Myndigheten har liksom tidigare klarat att hålla nettoanslaget, såväl övergripande kostnader som intäkter följer budget.

Hållbarhetsstyrning

Landskapsregeringen fastställer de övergripande målen för ÅSUB. Bland dessa mål har tre särskild betydelse för landskapsregeringens prioriterade hållbarhetsfrågor. (1) ÅSUB:s status som oberoende myndighet innebär att resultaten av verksamheten inte får styras av utomstående intressen. (2) Produktionen inom ÅSUB är relevant, aktuell och resultaten öppna för användarna. (3) ÅSUB är en attraktiv arbetsgivare som förmår dra till sig och behålla personal med hög kompetens.

Målen förverkligas genom byråns verksamhetsprogram och årliga verksamhetsplaner som antas av direktionen. Verksamhetsprogrammet för åren 2020—2023 lyfter fram fem verksamhetsmål: (1) Målgrupperna är aktiva användare av ÅSUB:s fakta, (2) Ändamålsenlig och säker uppgiftsinsamling, (3) Effektiv och säker produktion, (4) Organisation och samverkan med partners stöder ÅSUB:s utveckling, samt slutligen (5) Medarbetarnas kompetens utvecklar verksamheten för framtiden. För varje verksamhetsmål presenteras i verksamhetsprogrammet mätbara delmål som ska uppnås under perioden. I programmet fastslås även tre horisontella fokusområden varav två, genusperspektivet och hållbar utveckling, har särskild relevans för det långsiktiga hållbarhetsarbetet.

Hållbar utveckling och minimering av miljöpåverkan beaktas i ÅSUB:s dagliga verksamhet, hållbarhetsperspektivet synliggörs i alla projekt där perspektivet har relevans. ÅSUB:s främsta roll i hållbarhetsarbetet är att utveckla och presentera oberoende statistik, indikatorer och studier som underlag för beslut, debatt och forskning. Verksamheten bidrar därmed till utvecklingsmål 2 i Utvecklings- och hållbarhetsagendan. Den löpande statistikproduktionen inbegriper fakta inom många hållbarhetsområden, bland annat arbetsmarknad, utbildning, inkomster, konsumtion, miljö, primärproduktion, befolkningsrörelse och jämställdhet. Under året har ÅSUB utvecklat modellen för systematisk uppdatering av huvudindikatorer för landskapets Utvecklings- och hållbarhetsagenda. Temaområdet "Hållbar utveckling" på webbplatsen med bland annat sammanställning över FN:s fastställda indikatorer för de 17 globala målen för hållbar utveckling uppdaterades under året och utvecklingen av nyckelindikatorer belystes i översikten Hållbar utveckling år 2022.

En rad studier och utredningar som stöder hållbarhetsarbetet har färdigställts under året. I början av året färdigställdes en rapport om barn med neuropsykiatriska funktionsvariationer inom det åländska utbildningssystemet. En undersökning om ålänningarna och miljön genomfördes under våren 2022. Undersökningen kartlade ålänningarnas attityder och förhållningssätt till miljöfrågor samt benägenheten att ändra vanorna. Vidare gjordes en undersökning om ålänningarnas attityder till havsbaserad vindkraft. I början av hösten, genomfördes en undersökning om ANDTS-vanor (alkohol, narkotika, doping, tobaksprodukter och spelande) bland elever i årskurserna 7–9 i grundskolorna och studerande på årskurs I och II i gymnasiet på uppdrag av Folkhälsan på Åland. På hösten genomfördes också en studie om tillit, förtroende, delaktighet, upplevd korruption och upplevelsen av att blomstra samt en studie som ska utgöra grund för att utveckla kollektivtrafiken på Åland (studierna stöder hållbarhetsagendan, Mål 1, 2, 3, 4, 6 och 7).

Som en del av landskapets budgetprocess gjordes en översikt av utvecklingen av jämställdheten med fokus på ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män. En annan översikt belyste utvecklingen av inkomstfördelningen och välfärden på Åland (stöder hållbarhetsagendan, Mål 1 och 2).

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	295 841,31	287 000,00	-8 841,31	103,1%
Övr verksamh intäkt		1 000,00	1 000,00	
Summa Verksamhetens intäkter	295 841,31	288 000,00	-7 841,31	102,7%
Personalkostnader	-720 568,26	-762 903,00	-42 334,74	94,5%
Köp av tjänster	-154 709,48	-116 797,00	37 912,48	132,5%
Material förnödenh	-12 073,62	-14 300,00	-2 226,38	84,4%
Övr verksamh kostn	-70 306,48	-69 000,00	1 306,48	101,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-957 657,84	-963 000,00	-5 342,16	99,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-661 816,53	-675 000,00	-13 183,47	98,0%
Summa Årsbidrag	-661 816,53	-675 000,00	-13 183,47	98,0%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-661 816,53	-675 000,00	-13 183,47	98,0%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-661 816,53	-675 000,00	-13 183,47	98,0%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
82000 ÅSUB	-617 320,08	-567 659,80	-626 915,65	-661 816,53

Med hänvisning till 6 § LL (2012:69) om landskapets finansförvaltning, tillämpar ÅSUB nettoanslag vid budgeteringen. Resultaträkningen för år 2022 visar att ÅSUB:s samlade budgetomslutning uppgick till -957.658 euro (-908.521 euro 2021) och verksamhetsbidraget till -661.817 euro (-626.916 euro 2021). De externa projekt- och försäljningsintäkterna uppgick sammantaget till 295.841 euro (281.605 euro 2021), vilket var något över budget. Verksamhetsbidraget stannade på 13.183 euro lägre än budgeterat.

Under året gjordes utöver plan en större satsning på inköp av en programmeringstjänst för att anpassa data i kommunernas förnyade ekonomirapportering till ÅSUB:s statistikdatabaser och webbplatsen förnyades. En befattning var delvis obesatt under året på grund av en fördröjning i de rekryteringar som blev ett resultat av den tidigare forskningschefens bortgång under 2021.

Målsättningar

Genomförandegraden av den planerade verksamheten är fortsatt god trots merarbete på grund av den ekonomiska situationen. Större projekt och aktiviteter har kunnat genomföras enligt plan. ÅSUB har publicerat statistik och utredningsrapporter inom samtliga tematiska områden i planen. Antalet publiceringar är i linje med planen för året.

Webbplatsen www.asub.ax är ÅSUB:s främsta plattform för förmedling av den officiella statistiken, utrednings- och forskningsverksamhetens resultat samt indikatorer. Ett mål är att webbplatsen ska vara ett aktivt arbetsverktyg med fakta som är lätta att förstå och använda för externa användare inom alla målgrupper. Webbplatsen liksom de databaser som är kopplade till webbplatsen uppdaterades under året för att öka tillgängligheten. Interaktiva grafer introducerades för att förmedla den senaste statistiken på ett sätt som är lätt att följa och förstå. Under året byttes även Google Analytics ut till Matomo Analytics för ökat användarskydd.

Statistik- och utredningsrapporterna publiceras i två serier, ÅSUB Statistik respektive ÅSUB Rapport. Därtill finns serien Statistiska meddelanden, serien Översikter och indikatorer samt webbpubliceringar utan specifik pdf-publikation. Publiceringarna i den sistnämnda gruppen har ökat och uppgick år 2022 till 53 offentliggöranden. Förutom dessa gav ÅSUB ut 63 olika publikationer under året, vilket ger en samlad volym på 116 publiceringar. Därtill upprätthåller ÅSUB användarvänliga databastabeller på webbplatsen. Databastabellerna har utökats och uppgick till 472 vid årets slut. ÅSUB har generellt utvecklat publiceringarna mot flera webbpubliceringar med tillhörande databastabeller medan antalet pdf-publikationer har minskat i antal. Punktligheten i publiceringarna var på samma nivå som året innan, 85 procent höll planenlig publiceringstid. De främsta orsakerna till förseningarna är fördröjningar i dataleveranser och uppgifter från uppgiftslämnarna. De åländska uppgifterna i den nordiska databasen utökades under året.

ÅSUB:s personal har sammantaget medverkat i eller arrangerat 55 externa seminarietillfällen och presentationer av resultat och statistik.

Nyckeltal

Översikt över ÅSUB:s produktion	ÅSUB generellt	Statistik	Utredningar	Totalt
Rapporter		4	7	11
Statistikmeddelanden		39		39
Översikter och indikatorer	9			9
Webbpubliceringar		52	1	53
Övrigt	2	2		4
Publiceringar, totalt	11	97	8	116
Databastabeller		291	181	472

Väsentliga förändringar

Efterfrågan på ÅSUB:s tjänster har generellt varit hög under de senaste fem åren och behovet av kvalificerade utredare och analytiker därmed stigande. EU:s dataskyddsförordning har inneburit att ÅSUB ytterligare har sett över tekniska lösningar och processer. ÅSUB har fortsatt att uppgradera dataskyddet, informationen om dataskyddet utvecklades och ett nytt antivirusprogram togs i användning.

Under året togs Inkomstregistret i bruk som en av källorna vid produktionen av den privata sektorns lönestatistik. Det nya kommuninformationsprogrammet tillämpades första gången vid framställningen av kommunernas ekonomistatistik för statistikåret 2021. Den nya rapporteringsmodellen har initialt medfört betydande merarbete, men är ett led i att öka automatiseringen i produktionen av statistiken på sikt.

Risker och osäkerhetsfaktorer

En uppföljande riskkartläggning av ÅSUB:s it-system och processer genomfördes i samverkan med Åda Ab för att säkerställa att planerade åtgärder förs framåt. E-tjänstverktyget för formulär och säker uppgiftsinlämning används inom alla personuppgiftsinsamlingar där utdrag inte görs direkt från register eller system. ÅSUB har också tagit i användning en mall för systematisk konsekvensbedömning i de fall då myndigheten behandlar känsliga data.

Produktionen av varuhandelsstatistiken försvåras av att uppgifter om skattegränshandeln mellan Åland och Finland inte går att få fram till följd av en större omstrukturering, där skatteuppbörden flyttats från Tullen till Skatteförvaltningen. Omläggningen förväntas medföra en betydande databrist för ekonomistatistiken under flera år.

ÅSUB bedömer att rekryteringen av kvalificerade statistiker och analytiker kommer att vara en riskfaktor framöver eftersom efterfrågan av kompetensen stigit påtagligt inom det privata näringslivet på Åland.

Redogörelse för den interna kontrollen

De europeiska riktlinjerna för officiell statistik som refereras i EU-förordning, liksom FN:s principer för officiell statistik har varit utgångspunkter för det fortgående kvalitetsarbetet som syftar till hög effektivitet samt relevant, opartisk och aktuell statistik. Därutöver regleras verksamheten främst av lagen om ÅSUB, statistiklag för Åland samt EU:s allmänna dataskyddsförordning. Arbetsordningen som direktionen fastställt anger ansvarsfördelningen och beslutsnivåerna mellan befattningarna och funktionerna inom myndigheten.

Upprätthållandet av manualer för varje produktionsprocess har varit fortsatt prioriterat. Varje statistik- och verksamhetsområde har en ansvarig samt en ersättare för att säkerställa produktionen och kvaliteten. Vid prioritering mellan uppdrag tillämpas verksamhetsplanen och uppdragspolicyn som direktionen beslutat om.

Direktören följer upp ekonomin månatligen för att säkerställa att budgeten inte överskrids och att inkomsterna flyter in enligt fakturering. Direktionen behandlar budgetuppföljning med avvikelser samt information om publiceringar, projektaktivitet och andra aktuella händelser vid varje möte. ÅSUB har säkerställt att myndigheten alltid använder fyra ögon-principen vid tillämpningen av landskapsförvaltningens ekonomimodell, vid fakturahantering, kreditkortsfakturer och tjänsteresor. För varje roll finns en ersättare. Upphandling av it-utrustning och -tjänster sker i samverkan med Åda ab alltid då det är möjligt och följer det it-program som myndigheten årligen uppdaterar. Fakturering av ÅSUB:s uppdragsgivare sker i enlighet med leverans och avtal.

Datainspektionen

Översikt

Dataskyddet är en grundläggande rättighet och frihet. Datainspektionen övervakar att denna grundrättighet förverkligas i den åländska förvaltningen. Dataskyddet är befäst i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna. Datainspektionens uppdrag är förankrad i samma stadga. Uppdraget är närmare definierat i EU:s allmänna dataskyddsförordning (GDPR), kompletterad med landskapslagarna 2019:9 och 2019:74. Datainspektionen har en stark oavhängig ställning, som också gäller budgetmakt.

Dataskyddet är en central del av integritetsskyddet. Datainspektionen värnar om människors personliga integritet när upplysningar om dem behandlas på sjukhus, i barnomsorgen, skolorna och fram till äldreomsorgen som ordnas av den åländska offentliga sektorn. Uppdraget omfattar i stort sett alla områden som berör ålänningarnas vardag från vaggan till graven.

Datainspektionen har verkat från den 1 mars 2008. Under 2008—2018 har uppgifterna ökat, men inte personalresurserna. Under 2018 ändrades Datainspektionens roll och funktion, så att myndigheten före den 25 maj 2018 var av annan art än den är från detta datum. Myndigheten blev då en fullvärdig tillsynsmyndighet med tunga villkor i myndighetens uppdrag. Personalresurserna har dock inte ökat, med den påföljd att uppdraget är ohanterligt. Datainspektionen har inte verksamhetsförutsättningar.

Mera information finns i Datainspektionens separata översikt av året.

Hållbarhetsstyrning

Verksamheten syftar till att behålla och höja allmänhetens förtroende för myndigheterna, vilket är särskilt viktigt i anknytning till digitalisering. Det finns ett starkt behov att ha förebyggande tillsyn över att integritetsskyddet sömlöst följer med i samhällsbyggen så som användningen av artificiell intelligens. Datainspektionens syfte är att säkerställa ett rättssäkert och tryggt samhällsbygge. Alla ska kunna känna sig trygga i visshet om att myndigheterna tillvaratar deras personliga integritet och digitala integritet.

Antikorrupcion

Datainspektionen har under året avstyrat handlingar som försökt förmå Datainspektionen att underställa sig ett tillsynsobjekt.

Utbildning och kompetensutveckling

Myndighetschefen deltar kontinuerligt i fortbildning och i de nordiska dataskyddsmyndigheternas samarbete.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Personalkostnader	-97 679,20	-82 477,00	15 202,20	118,4%
Köp av tjänster	-35 593,38	-77 910,00	-42 316,62	45,7%
Material förnödenh	-6 465,41	-7 613,00	-1 147,59	84,9%
Övr verksamh kostn	-10 894,44	-12 000,00	-1 105,56	90,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-150 632,43	-180 000,00	-29 367,57	83,7%
Summa Verksamhetsbidrag	-150 632,43	-180 000,00	-29 367,57	83,7%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Summa Årsbidrag	-150 632,43	-180 000,00	-29 367,57	83,7%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-150 632,43	-180 000,00	-29 367,57	83,7%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-150 632,43	-180 000,00	-29 367,57	83,7%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
82200 Datainspektionen	-84 739,93	-124 126,29	-131 343,50	-150 632,43

Överskottet beror på att en för hela befolkningen väsentlig granskning har ställts in på grund av brist på personalresurser.

Målsättningar

Datainspektionen har tre tyngdpunktsområden i budgeten: informationssäkerhet, dataskyddstjänster och digital integritet. Uppföljningen av dessa finns i en separat översikt av året.

Nyckeltal

Inkomna ärenden			
Ärendetyp		Antal	Art: komplex
Tillsyn			
	Klagomål	2	1
	Granskningar	13	6
	Personuppgiftsincidenter	11	
Utlåtanden, utredningar		8	8
Rådgivning, höranden			
	Myndigheter	23	
	Enskilda, ej statistikfört		

Risker och osäkerhetsfaktorer

Datainspektionens uppgifter är förknippade med specialkunnande vars existens alltid måste tryggas. Myndighetens personalresurser har emellertid inte tryggats och myndigheten arbetar med ett eftersläp som bara ökar så länge resurserna inte motsvarar de lagliga behoven. Förhållandena har lett till kraftiga förseningar i behandlingen av klagomål och andra ärenden.

Offentlighetslagen, i kraft från den 1 januari 2022 efter en starkt bristfällig omställningsperiod, har tillsammans med bristen på kanslipersonal medfört ytterligare pålagor i verksamheten.

Riskerna och osäkerhetsfaktorerna i övrigt är huvudsakligen:

- Myndighetschefen har för många roller och funktioner

Myndighetschefen som står för ledning och utveckling ska därtill underförstått vara handläggare och expertjurist samt ytterligare kontorschef, registrator, kanslihandläggare och webbmaster samt fylla alla andra funktioner som en myndighet ska ha. Myndigheten är i starkt behov av ett årsverk för en kanslihandläggare.

- Det juridiska arbetsfältet är för stort och komplext för en person, såsom landskapsregeringen redan konstaterat i lagförslag 9/2018—2019

- Myndigheten kan inte producera rättssäkerhet. Flertalet beslut som Datainspektionen ska fatta ligger på den nivå att de ska ske på föredragning. Myndigheten är i starkt behov av ett årsverk för beredning och sammanställning av ärenden.

Redogörelse för den interna kontrollen

Landskapslagen (2019:9) om dataskydd inom landskaps- och kommunalförvaltningen reglerar verksamheten. Förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland reglerar handläggningen av ärenden och beslutsfattande. Offentlighetslagen (2021:79) för Åland har trätt i kraft utan en tillräcklig övergångsperiod varmed myndigheten under året ägnat resurser till att försäkra grundförutsättningarnas för att uppfylla lagens krav.

Ålands energimyndighet

Översikt

Ålands energimyndighet har ansvaret för samordningen av energifrågor, tillsyn och övervakning av elmarknaden samt utsläppshandeln av växthusgaser. Intäkter kommer i huvudsak från de utsläppsauktioner där marknadsaktörer i Finland inhandlar utsläppsrätter. Vissa uppgifter är årligen återkommande t.ex. att godkänna utsläppskontrollörens rapporter och åländska verksamheter som ingår i EU:s utsläppssystem. Myndigheten har till uppgift att fastställa el-systemnätsbolagets och distributionsbolagens årliga nättariffer. Under året har några medlemmar i styrelsen bytts, varför nuvarande ordförande blir kvar under en övergångsperiod.

Elmarknaden har varit mycket ansträngt under året, till största delen orsakat av Rysslands invasionskrig mot Ukraina. Priset på elenergin har nått toppnoteringar, vilket inneburit utmaningar både för privathushåll och företag. I myndighetens uppdrag ingår att fastställa el-systemnätsbolagets och distributionsbolagens årliga nättariffer, dock inte priset på elenergin vilket är marknadsbaserat. Myndigheten fastställde under hösten elbolagens nättariffer gällande första halvåret 2023. Viktigt i det sammanhanget är bl.a. att prisutvecklingen är rimlig och stabil.

En rätt omfattande förändring inom utsläppshandelssystemet pågår. Avsikten är att handelssjöfarten ska införlivas i utsläppshandelssystemet från år 2024. Utöver sjöfarten föreslås även att energi för värme och kyla för byggnader, samt trafiksektorn omfattas av utsläppshandelssystemet från år 2027. Dock är avsikten att ett separat system upprättas för dessa sektorer. Om utökningen av utsläppshandelssystemet ska administreras av Ålands energimyndighet innebär det även omfattande ökning i hanteringen av utsläppsrätter som medför behov av resursförstärkning.

Under året pågick en revidering av elmarknadslagen, vilken innebär förändring bl.a. gällande småskalig elproduktion, att elleverantörerna ska erbjuda jämförelseverktyg för sina produkter samt förändringar i förordningar.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Avgiftsintäkter		7 000,00	7 000,00	
Övr verksamh intäkt	286 162,04	49 000,00	-237 162,04	584,0%
Summa Verksamhetens intäkter	286 162,04	56 000,00	-230 162,04	511,0%
Personalkostnader	-29 021,25	-29 442,00	-420,75	98,6%
Köp av tjänster	-3 271,00	-26 558,00	-23 287,00	12,3%
Övr verksamh kostn	-21,05		21,05	
Summa Verksamhetens kostnader	-32 313,30	-56 000,00	-23 686,70	57,7%
Summa Verksamhetsbidrag	253 848,74	0,00	-253 848,74	
Summa Årsbidrag	253 848,74	0,00	-253 848,74	
Summa Räkenskapsperiodens resultat	253 848,74	0,00	-253 848,74	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	253 848,74	0,00	-253 848,74	

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
82300 Ålands energimyndighet	100 075,24	97 717,08	202 976,01	253 848,74

Myndigheten gjorde ett överskott på ca 254.000 euro, jämfört med ett budgeterat nollresultat. Intäkterna kom främst från utsläppsrechtsauktioner, vilka är svåra att prognosticera utfallet för. Kostnaderna blev under året lägre än vad som budgeterats.

Målsättningar

Mål: Utöva tillsyn och övervakning av elmarknaden på Åland.

Förverkligat: Myndigheten har under året utövat tillsyn över elmarknaden i enlighet med sitt uppdrag. I samråd med övriga nordiska energimyndigheter har regler fastställts för hur transmissionsnätansvariga ska samordna regelverket inom det nordiska elområdet vilket bidrar till att förbättra förutsättningarna för en sammankoppling av unionens energimarknader. Myndigheten utfärdar tillstånd och är en av de nordiska energimyndigheter (NRA) som lämnar utlåtande i frågor gällande elnätens anpassning och uppbyggnad mellan olika länder.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Geopolitiska osäkerheter har under året fått stort genomslag på energipriset till slutkunden. Leveranser av framförallt naturgas till europamarknaden påverkades mycket kraftigt av sanktionerna som införts till följd av Rysslands invasionskrig mot Ukraina. Energipriserna inom Europa är sammankopplade vilket ger genomslag inom flera områden. Detta i form av dyrare el, fossilbränsle och gaspriser.

Redogörelse för den interna kontrollen

Myndigheten utövar tillsyn och övervakning inom energiområdet, samt tillsyn gällande Europaparlamentets och rådets direktiv 98/70/EG om kvaliteten på bensin och dieselbränslen. Myndigheten medverkar i strävan att uppnå strategiskt utvecklingsmål 6 och har under året medverkat i arbetet i linje med landskapsregeringens hållbarhetsagenda.

Ålands polismyndighet

Översikt

Polisverksamheten bedrivs i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen och landskapsförordningen om Ålands polismyndighet (ÅFS 2000:26 och 2000:34) samt enligt ett av styrelsen för Ålands polismyndighet fastställt reglemente. I 3§ Landskapslag (2021:12) om tillämpning på Åland av polislagen stadgas om polisens uppgifter. Polismyndigheten sköter enligt Rikets presidents förordning (2020:34) om polisförvaltningen i landskapet Åland rikets uppgifter. Polismyndigheten ansvarar inom sitt område för tryggheten av rätts- och samhällsordningen, upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet, förebyggandet, utredningen och sörjandet för att brott blir föremål för åtalsprövning samt ansvarar för att som allmän säkerhetsmyndighet inom sitt uppgiftsområde ge hjälp till allmänheten.

Verksamhetsåret har varit utmanande för myndigheten med stora samtidiga förändringar. Flytten till nya polishuset inleddes i februari 2022 och gjordes etappvis så att sista enheten flyttade in i medlet av april 2022. I samband med inflyttningen integrerades Landskapsalarmcentralen med polisens jour och bytte namn till Alarm- och lägescentralen.

Samtidigt som flytten till de nya verksamhetsutrymmena upptog myndighetens tid förändrades säkerhetsläget i Europa i och med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. På grund av det ändrade säkerhetsläget har myndigheten fokuserat på beredskapsärenden och de nya hotbilder som uppstått. Förändringarna i omvärldsmiljön har inneburit att myndigheten höjt kapaciteten och kompetensen inom specialverksamheterna. Samarbetet med riket har intensifierats.

Åland 100-firandets höjdpunkt i juni föranledde att så gott som hela myndighetens polispersonal temporärt användes för att trygga säkerheten under festligheterna. Verksamheten påverkades under året fortsättningsvis av covid-19-pandemin som periodvis ledde till intensivare personalbortfall.

Antalet brott och strafflagsbrott som kommit till myndighetens kännedom har ökat i jämförelse med de tidigare pandemiåren. Ökningen gäller främst egendomsbrott. Utredningstiderna har stigit samtidigt som upplärningsprocenten sjunkit. Utvecklingen beror delvis på de större förändringar som verksamhetsåret innehållit.

Myndigheten har i det nya polishuset fortsatt att investera i personalens välmående som en motvikt till det ansträngda personalläget. Träningssutrymmet har förnyats för att motsvara moderna behov. Personalens möjlighet till friskvård har fördelats 80 procent motion och 20 procent motion/kultur. Då gemensamma rekreationsdagar varit svåra att anordna har de anordnats gruppvis. Myndigheten tog även under året beslut om att vara en rök- och tobaksfri arbetsplats. En nationell enkät om välmående på arbetet (personalbarometern) genomfördes under andra delen av 2022. Resultatet av enkäten tyder på att personalens välmående fortsättningsvis sjunker.

Hållbarhetsstyrning

Myndigheten har en styrelse, vars uppgifter är stadgade i landskapslagen (2000:26) om Ålands polismyndighet. Utöver styrelsens lagstadgade sammansättning är personalen representerad på mötena. Styrelsen för Ålands polismyndighet har sammanträtt fyra gånger under året.

Myndighetens ledning har haft månatliga möten med landskapsregeringen för behandling av aktuella och principiellt viktiga frågor. Internt möts myndighetens lokala samarbetsgrupp månatligen och behandlar aktuella ärenden som sedan behandlas i ledningsgruppen. Budgetfrågor samt andra större och viktiga ärenden behandlas av samarbetsgruppen, ledningsgruppen och styrelsen för Ålands polismyndighet.

Myndigheten har aktivt deltagit i arbetet för Mål 2 om tillit och delaktighet i utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	59 170,53	50 000,00	-9 170,53	118,3%
Avgiftsintäkter	512 517,90	517 000,00	4 482,10	99,1%
Övr verksamh intäkt	45 376,61		-45 376,61	
Summa Verksamhetens intäkter	617 065,04	567 000,00	-50 065,04	108,8%
Personalkostnader	-6 641 775,97	-6 704 623,00	-62 847,03	99,1%
Köp av tjänster	-1 207 384,17	-1 102 400,00	104 984,17	109,5%
Material förnödenh	-335 765,99	-312 794,00	22 971,99	107,3%
Övr verksamh kostn	-1 223 347,29	-1 251 183,00	-27 835,71	97,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-9 408 273,42	-9 371 000,00	37 273,42	100,4%
Summa Verksamhetsbidrag	-8 791 208,38	-8 804 000,00	-12 791,62	99,9%
Övr finansiella int	52,47		-52,47	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	52,47		-52,47	
Summa Årsbidrag	-8 791 155,91	-8 804 000,00	-12 844,09	99,9%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-8 791 155,91	-8 804 000,00	-12 844,09	99,9%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-8 791 155,91	-8 804 000,00	-12 844,09	99,9%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
82500 Ålands polismyndighet	-6 767 968,92	-7 333 195,20	-7 967 038,84	-8 791 155,91
Summa 8250 Ål polismyndighet	-6 767 968,92	-7 333 195,20	-7 967 038,84	-8 791 155,91

Utfallet av 2022 års nettoanslag är 99,9 procent. Verksamhetens kostnader uppgår till 100,4 procent och intäkterna till 108,8 procent.

Intäkterna har under året överstigit den ursprungliga budgeten som en direkt följd av att pandemirestriktionerna lättat. Elektroniska ansökningar på nätet av pass och id-handlingar har ökat och utgör under 2022 mer än hälften av det totala antalet ansökningar. I fjärde tilläggsbudgeten för Åland justerades intäkterna till en ny, verklig nivå. I intäkterna ingår även ersättning för praktikanter från Polisyrkeshögskolan. Självfinansieringsgraden är låg, knappt sex procent. Myndigheten har inte möjlighet att påverka utfallet.

Det nya säkerhetsläget i Europa innebar ökade kostnader för att anpassa myndighetens verksamhet till den rådande situationen. Under året avtalades om en lönejustering som medförde ökade lönekostnader såväl som retroaktiva löner. Den nya åländska vägtrafiklagen har ännu inte trätt i kraft med konsekvensen att de öronmärkta medlen för utvecklingen av nödvändiga datasystem drogs tillbaka från verksamhetskostnaderna.

För inflyttningen till det nya polishuset beviljades ett investeringsanslag som skulle täcka möbler och annan inredning, datainstallationer m.m. Även utrustning för övervakning av polishuset införskaffades men betalades av landskapets fastighetsverk. I budgetförslaget för år 2023 äskades om medel för att återbetala utrustningen till fastighetsverket. Dock hörde kostnaden till år 2022 som därför uppvisar ett underskott motsvarande anslaget för år 2023.

Målsättningar

Inriktningsmålen för år 2022 togs fram i samarbete med styrelsen för Ålands polismyndighet.

Inriktningsmålen var:

- Polisens närhet och tillgänglighet för ökad trygghet i samhället utvecklas samtidigt som myndigheten fördjupar inriktningen på den preventiva verksamheten över lag.
- Arbetet mot våld i nära relationer.
- Hög prioritet av bekämpning av yrkesmässig kriminalitet och narkotika.
- Polisen har i sin synliga verksamhet fortsatt den planerade övervakningen fördelat över hela Åland. Tillståndsenheten har tagit i bruk ett tidsbokningssystem samt besökt skärgårdskommunerna för service direkt till invånarna.

Myndighetens fokus på våld i nära relationer har effektiviserats genom implementeringen av rikets fälthandbok för våld i nära relationer, utvecklingen av samarbetet med Kommunernas socialtjänst k.f. och andra centrala aktörer samt genom aktivt deltagande i utvecklingen av Barnahuskonceptet. Myndighetens personal har haft möjlighet att delta i ett flertal olika utbildningar inom temat. Myndigheten har även deltagit i den av landskapsregeringen tillsatta kommittén för implementering och uppföljning av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet, den så kallade Istanbulkonventionen.

Bekämpningen av yrkesmässig kriminalitet och narkotika har effektiviserats genom samarbetet med de andra förundersökningsmyndigheterna.

Utvecklingen av systemlösningen för hantering av nödsamtal och nödmeddelanden, Ålarm, fortgår i form av en av Inrikesministeriet utsedd arbetsgrupp som ser över en möjlig integration av Ålarm med rikets Erica-larmsystem.

Nyckeltal

Polisens nyckeltal	2019	2020	2021	2022
Gatusäkerhetsindex hela Åland	113,01	100,82	119,11	106,28
Gatusäkerhetsindex Mariehamn	66,13	65,94	68,97	62,32
Antal brott				
Antal anmälda brott, totalt	2 580	2 739	2 767	3 129
Strafflagsbrott	1 926	1 872	1 734	1 981
Strafflagsbrott (exklusive trafik)	1 335	1 268	1 054	1 361
Utredningstider (i genomsnitt antal dygn)				
Alla brott	70	78	51	58
Strafflagsbrott	99	122	87	102
Strafflagsbrott (exklusive trafik)	149	198	163	160
Uppklarningsprocent				
Alla brott	74,40 %	78,90 %	79,70 %	77,90 %
Strafflagsbrott	67,30 %	71,20 %	69,90 %	66,70 %
Strafflagsbrott (exklusive trafik)	54,60 %	59,80 %	54,90 %	54,10 %
Tillståndsenhetens behandlade ärenden	13 085	8 433	10 155	12 389

Väsentliga förändringar

Covid-19-pandemin förorsakade under inledningen av året extra åtgärder i form att skärpta restriktioner och rutiner för situationsmedvetenheten.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina förändrade myndighetens omvärldsmiljö och skapade nya hotbilder som inte existerat sedan 1990-talet. På grund av den förändrade säkerhetssituationen har myndigheten införskaffat ny kapacitet och kompetens och intensifierat samarbetet med andra myndigheter. Behovet av beredskapsutvecklingen kommer att vara långvarigt. Även den stora mängd medborgare från Ukraina som sökte tillfälligt skydd på Åland innebär en snabb omställning av polisverksamheten för att kunna göra nödvändiga insatser.

I samband med flytten till nya polishuset integrerades Landskapsalarmcentralen med polisens jour och en Alarm- och lägescentral skapades. Genom sammanslagningen förbättras myndighetens förutsättningar för att upprätthålla en högre grad av operativ situationsmedvetenhet. Utvecklingen stöder den operativa fältverksamheten och är i linje med den polisiära utvecklingen i omvärlden.

Under året skapades förutsättningar för att bättre utveckla och utnyttja digitaliseringens möjligheter i och med att en tjänst som it-ansvarig inrättades. Tjänsten är väsentlig för att ta tillvara de möjligheter som teknologiutvecklingen erbjuder myndigheten, trots att teknologiutvecklingens investeringar och utveckling huvudsakligen sker inom rikets behörighetsområde.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Förändringarna i omvärlden påverkar myndigheten mer än tidigare. Myndigheten strävar till att använda samma utrustning som polisen i riket, på så sätt kan myndigheten nyttja den utbildning och de verksamhetsmodeller som arbetats fram nationellt. Arbetet konstateras innebära ett kostnadstryck för myndigheten. Genom att arbeta enligt den valda modellen strävar myndigheten efter att minimera de ekonomiska konsekvenserna och osäkerheten i leveranskedjorna.

Den negativa utvecklingen av Sveriges inre säkerhet med kontinuerliga skjutningar i de svenska storstäderna är oroväckande.

Arbetet med den nya åländska vägtrafiklagen har fortgått, vilket påverkat tidtabellen för när anpassningen av rikets därtill hörande datasystem kan genomföras. Myndighetens resurs- och kunskapsutveckling gällande övervakningen av tung och yrkesmässig trafik har förblivit olöst.

Myndighetens småskalighet innebär en extra sårbarhet för förflyttningar och pensioneringar av personal med specialkunskaper. Myndighetens sårbarhet realiserades i förhållande till den operativa personalen under perioden februari till inledningen av september i form av personalbrist som kompenseras genom temporära omplaceringar och tillfälliga anställningar.

De krav som överenskommelseförordningen ställer på myndigheten blir hela tiden svårare att uppnå. Organisationen och utvecklingen av polisverksamheten i riket rör sig kontinuerligt i riktning mot en utökning av diversifierade spetskompetenser med höjda kostnader som en konsekvens för myndigheten.

Redogörelse för den interna kontrollen

Myndigheten har följt de bestämmelser, föreskrifter och beslut som berör polisverksamheten samt de bestämmelser som reglerar den allmänna förvaltningen inom myndigheten. Intern övervakning har genomförts inom myndigheten på förmans nivå och stickprovskontroller har utförts inom de områden som nämnts i myndighetens plan för laglighetsövervakningen 2022. Enhetscheferna rapporterar kvartalsvis till polismästaren. Det avges årligen en rapport över den laglighetsövervakning som företagits inom myndigheten.

Polisstyrelsen (POHA) övervakar enligt en årligen fastslagen granskningsplan de områden av myndighetens verksamhet som ligger inom ramen för rikets lagstiftningsbehörighet. En första granskning genomfördes hösten 2022.

Myndighetens arbete styrs genom ett fastställt reglemente, arbetsordningar och befattningsbeskrivningar. Verksamhetsplan uppgörs årligen och kompletteras med enskilda

styrdokument. Utfallet av ekonomin följs upp månatligen för att säkerställa att budgeterade medel inte överskrids.

Myndigheten påbörjade år 2020 en utveckling av interna processer för att optimera budgeten genom kontokontroll, standardiserade anskaffningsprocesser och anställningsförfaranden. Effekten av ekonomikontrollen syns i utfallet av årsbidraget.

Myndighetens fakturering sker huvudsakligen centralt från landskapets finansavdelning för att underlätta bevakningen av fordringar. Polisens avgiftsbelagda prestationer bestäms årligen genom Ålands landskapsregerings beslut.

Avtalsverksamheten hanteras centralt i staben och avtal med större konsekvenser föredras i ledningsgruppen.

Under året har myndigheten avgivit en intern uppföljningsrapport kvartalsvis till förvaltningschefen.

Ålands ombudsmannamyndighet

Översikt

Ålands ombudsmannamyndighet har till uppgift att främja och trygga jämställdhet, jämlikhet, likabehandling och förhindra diskriminering. Myndigheten ska främja och trygga barns ställning och rättigheter enligt FN:s konvention om barnets rättigheter samt genom rådgivning verka för att främja och trygga jämlikhet i frågor som gäller rättigheter för klienter i socialvården och patienter i hälso- och sjukvården. Myndighetens uppdrag omfattar även rådgivning vad gäller konsumenters rättigheter. All verksamhet är lagstadgad.

Myndighetens uppdrag har under 2022 skötts av en personalstyrka på motsvarande 2,6 heltidsanställda. En högskolepraktikant har arbetat vid myndigheten under året.

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse med mer omfattande och specifika uppgifter om verksamheten, se www.ombudsman.ax. Generellt kan konstateras att myndigheten givit utlåtanden och rekommendationer till andra myndigheter och kommuner samt bedrivit viss allmän informationsverksamhet för att uppnå myndighetens övergripande syfte och målsättningar. Myndigheten har under året arrangerat sex seminarier och rundabordssamtal, bedrivit nätverksarbete och på inbjudan föreläst, modererat eller på annat sätt medverkat i ett flertal arrangemang och möten ordnat av andra aktörer samt medverkat i intervjuer både i lokalradio och tidningar. Samarbetet med Bris (telefonlinje och chatt där barn och unga får stöd av kurator) har fortsatt under 2022. Marknadsföring av stödfunktionen genom radioreklam. Utöver sin årliga verksamhetsberättelse har myndigheten publicerat en studie om psykiatripatienters upplevelser av bemötande inom hälso- och sjukvård på Åland.

Hållbarhetsstyrning

Myndighetens verksamhet och uppdrag i sin helhet omfattar frågor med bäring på social hållbarhet och kan kopplas till utvecklings- och hållbarhetsagendans två första strategiska utvecklingsmål. Myndigheten är liten och samtlig personal är engagerade i det strategiska hållbarhetsarbetet och deltar i nätverket bärkraft.ax. Myndighetschefen ingår i bärkraft.ax arbetsteam för Mål 2 tillit och delaktighet.

Genom rådgivning och information, stöttas de kvinnor, män, flickor, pojkar och ickebinära som inte omfattas av målskrivningarna. Det är personer som ofta faller utanför samhällets system och skyddsnät. De står ofta långt bort från att vara välmående, lever ibland i ekonomiskt utsatt position och känner sannolikt låg eller ingen tillit till och delaktighet i det åländska samhället.

Genom utredningar och rapporter bidrar myndigheten till att stärka sitt eget och det åländska samhällets kunskapsunderlag vad gäller social hållbarhet på Åland. Utöver sin årliga verksamhetsberättelse har myndigheten publicerat och presenterat en rapport under 2022.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	46 000,00	46 000,00	0,00	100,0%
Summa Verksamhetens intäkter	46 000,00	46 000,00	0,00	100,0%
Personalkostnader	-182 541,90	-183 568,00	-1 026,10	99,4%
Köp av tjänster	-34 799,18	-36 432,00	-1 632,82	95,5%
Material förnödenh	-5 664,61	-2 900,00	2 764,61	195,3%
Övr verksamh kostn	-23 548,02	-23 100,00	448,02	101,9%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Summa Verksamhetens kostnader	-246 553,71	-246 000,00	553,71	100,2%
Summa Verksamhetsbidrag	-200 553,71	-200 000,00	553,71	100,3%
Summa Årsbidrag	-200 553,71	-200 000,00	553,71	100,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-200 553,71	-200 000,00	553,71	100,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-200 553,71	-200 000,00	553,71	100,3%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
82600 Ålands Ombudsmannamyndighet	-187 199,43	-209 442,84	-181 946,67	-200 553,71
Summa 8260 Ål ombudsmannamyndig	-187 199,43	-209 442,84	-181 946,67	-200 553,71

Överskridningen av budgeten om 553,71 euro beror i sin helhet på resultatet av avtalsförhandlingarna och obudgeterade löneökningar som inte kunde förutses av myndigheten.

Målsättningar

Övergripande målsättningar för verksamheten är

1) att främja och trygga individens rättigheter inom verksamhetsområdet genom rådgivning till individer, myndigheter och organisationer

Förverkligande: Tjänstemännen vid myndigheten har bedrivit personlig rådgivning. Totalt 609 rådgivningsärenden.

2) öka kunskap och bidra till utveckling genom att belysa rättighetsfrågor bland beslutsfattare och allmänhet genom informationsarbete, framtagande av underlag och rapporter/undersökningar och rekommendationer.

Förverkligande: Myndigheten givit utlåtanden och rekommendationer till myndigheter och kommuner, samt bedrivit viss allmän informationsverksamhet för att uppnå målsättningen. Myndigheten har under året arrangerat sex seminarier och rundabordssamtal, bedrivit nätverksarbete och på inbjudan föreläst, modererat eller på annat sätt medverkat i ett flertal arrangemang och möten ordnat av andra aktörer, samt medverkat i intervjuer både i lokalradio och tidningar. Samarbetet med Bris (telefonlinje och chatt där barn och unga får stöd av kurator) har fortsatt under 2022. Marknadsföring av stödfunktionen genom radioreklam. Utöver sin årliga verksamhetsberättelse har myndigheten publicerat en studie om psykiatripatienters upplevelser av bemötande inom hälso- och sjukvård på Åland.

Nyckeltal

Ombudsmannamyndighetens rådgivningsärenden	2021				2022			
	Kvinnor	Män	Annan	Totalt	Kvinnor	Män	Annan	Totalt
Klientombudsmannen	87	79	2	168	66	55	4	125
Patientombudsmannen	143	80	2	225	133	79	5	217
Konsumentrådgivningen	130	118	4	252	100	113	1	214
Diskriminerings- och barnombudsmannen	45	15	12	72	25	19	11	53
Totalt	405	292	20	717	324	266	21	609

Annan = myndighet/organisation eller kön ospecificerat NB totalt rådgivningsfrågor, inte alltid samma som antal kontakttagare.

Ombudsmannamyndigheten andra ärenden	2021	2022
Utlåtanden och remissvar	7	8
Ärenden kopplat tillsyn	4	2
Rapporter och studier	2	2

Väsentliga förändringar

Ålands ombudsmannamyndighet har inte haft väsentliga förändringar 2022.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Ålands ombudsmannamyndighet är liten. Varje ombudsmanna- och rådgivningsuppdrag har en hög grad av specialisering. Enskilda personer som inkommer med sina ärenden ges prioritet över proaktiva, förebyggande insatser och långsiktigt utvecklingsarbete. Planeringen och utförandet av de senare omges därför av en viss osäkerhet eftersom det inte på förhand går att veta hur många inkommande ärenden som myndigheten anförtros. Ett ärende kan ta allt från under en arbetstimme till flera arbetsdagar i anspråk. Delegering av roller vid frånvaro är svår att genomföra i praktiken med hänvisning till de olika sakkunskapsområdena. Frånvaro utgör därför en riskfaktor och en osäkerhetsfaktor vad gäller myndighetens servicenivå, planering, genomförande och uppföljning inom verksamheten.

Redogörelse för den interna kontrollen

Landskapslag (2014:33) om Ålands ombudsmannamyndighet utgör grunden för myndighetens verksamhet. Vid handläggning av ärenden och beslutsfattande följer myndigheten förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland och andra för ärendehanteringens relevanta lagar samt sin egen arbetsordning.

Under året har myndigheten avgivit en intern uppföljningsrapport kvartalsvis till förvaltningschefen.

Lotteriinspektionen

Översikt

Lotteriinspektionens huvuduppgift är att ansvara för tillsynen av spelverksamheten på Åland. Till grund för myndighetens verksamhet, uppdrag och organisation ligger landskapslag (2016:10) om lotteriinspektion. Vid sidan av tillsynsuppgifterna ska Lotteriinspektionen även följa den allmänna utvecklingen inom verksamhetsområden som regleras av lotterilagen, informera och ge anvisningar och råd gällande verksamhet som regleras av lotterilagen och relaterade författningar samt arbeta preventivt genom att ta initiativ till nödvändiga förbättringar inom dessa områden. Myndighetens tillsyn sker främst av tillståndsinnehavare av penningsspel genom att påvisa och kontrollera att regelefterlevnad föreligger mot landskapslag (1966:10) om lotterier samt ändring av lotterilagen (2016:11). Årligen görs en granskningsplan upp. Redovisningen för penningsspel sker bl.a. i form av inlämnande av kvalitetsledningsdokument, rapport över åtgärder som gjorts för att minska spelmissbruk, relevant statistik samt riskbedömning. Lotteriinspektionen följer upp redovisningar och åtgärder av tillståndsinnehavarna för att tillse att de vidtar tillräckliga åtgärder för att uppnå regelefterlevnad enligt gällande lag och tillstånd och uppgör en årlig granskningsrapport.

Enligt 1 § 1 mom. republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 500/2018) (penningtvättslagen, AML) har Lotteriinspektion tillsynsbehörighet på Åland enligt 7 kap. lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 444/2017) när det gäller penningsspelssammanslutningar som avses i Ålands landskapslagstiftning samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaravgifter och deltagaranmälningar för penningsspel som tillhandahålls av dessa penningsspelssammanslutningar. I den årliga kontrollen ingår inlämnande av AML uppgifter enligt de riktlinjer som Lotteriinspektionen lämnat.

Lotteriinspektionen har en heltidsanställd person som sköter myndighetens uppdrag.

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse.

Ingen förändrad historik att visa.

Hållbarhetsstyrning

Genom att övervaka spel och penningtvätt bidrar myndigheten till Mål 1 om välmående i Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland.

Lotteriinspektionen använder sig av de ramavtal landskapsregeringen har upphandlat.

Lotteriinspektionen har en resepolicy som stadgar att nödvändiga resor ska ske på ett så hållbart sätt som möjligt.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	34 500,00		-34 500,00	
Avgiftsintäkter	78 500,00	113 000,00	34 500,00	69,5%
Summa Verksamhetens intäkter	113 000,00	113 000,00	0,00	100,0%
Personalkostnader	-78 942,05	-70 900,00	8 042,05	111,3%
Köp av tjänster	-6 484,23	-27 600,00	-21 115,77	23,5%
Material förnödenh	-195,73	-1 550,00	-1 354,27	12,6%
Övr verksamh kostn	-11 788,39	-12 950,00	-1 161,61	91,0%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Summa Verksamhetens kostnader	-97 410,40	-113 000,00	-15 589,60	86,2%
Summa Verksamhetsbidrag	15 589,60	0,00	-15 589,60	
Summa Årsbidrag	15 589,60	0,00	-15 589,60	
Summa Räkenskapsperiodens resultat	15 589,60	0,00	-15 589,60	
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	15 589,60	0,00	-15 589,60	

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
82700 Lotteriinspektionen	36 820,61	36 516,63	58 636,15	15 589,60

Myndigheten visar ett budgetöverskott på ca 16.600 euro. Intäkterna motsvarar de budgeterade. Verksamhetskostnaderna, främst gällande materialinköp samt köp av tjänster understiger de budgeterade.

Målsättningar

Mål: Inget separat budgetmål fanns för år 2022.

Väsentliga förändringar

Inga väsentliga förändringar av verksamheten har skett under året.

En arbetsgrupp har sett över de små myndigheternas organisation och det har under året lämnats ett förslag på att Lotteriinspektionens uppdrag och verksamhet avslutas vid årsskiftet 2023—2024 och att tillsynen flyttas till regeringskansliet.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Det är svårt för myndigheten att följa med utvecklingen i spelbranschen då lotterier inte är ett harmoniserat område inom Europiska unionen. Språket gör att det kan vara svårt att ta del av den information som myndigheter i Finland delger, speciellt vad gäller deltagande i olika arbetsgrupper. Under hösten undertecknades en samförståndsprotokoll mellan Inrikesministeriet, Finansministeriet, Ålands landskapsregering och Lotteriinspektionen gällande strukturen för samarbetet kring förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism. Genom medlemskap i Gaming Regulators European Forum fås aktuell information om spelbranschen i Europa.

Det är både en risk och osäkerhetsfaktor att Lotteriinspektionen har endast en anställd; myndighetschefen. Vid sjukdom, olycka eller annan frånvaro finns det ingen som vikarierar myndighetschefen.

Fakturor konteras av regeringskansliet och godkänns sedan av myndighetschefen. Semestrar, sjukledighet och tjänsteresor godkänns av förvaltningschefen. Dessa rutiner minskar riskerna inom verksamheten.

Redogörelse för den interna kontrollen

Landskapslag (2016:10) om Lotteriinspektionen reglerar verksamheten. Vid handläggning av ärenden och beslutsfattande följer myndigheten förvaltningslagen (2008:9) för landskapet Åland och andra för ärendehantering relevanta lagar.

Under året har myndigheten kvartalsvis avgivit en intern uppföljningsrapport till förvaltningschefen.

Upphandlingsinspektionen

Översikt

Upphandlingsinspektionens syfte är att effektivt säkerställa korrekt och ändamålsenligt genomförande av upphandlingsreglerna. Förebyggande arbete, information och rådgivning är därför en mycket viktig del av Upphandlingsinspektionens verksamhet. Myndigheten ska kommunicera tydligt och sprida kunskap om upphandling. Det primära syftet med tillsynen är att ingripa i direktupphandling som gjorts helt utan hänsyn till lagbestämmelserna, och i andra betydande med direktupphandling jämförbara upphandlingar där förfarandet är gravt felaktigt eller diskriminerande.

Hållbarhetsstyrning

Upphandlingsinspektionen har varit medaktör i nätverket Bärkraft och även ingått i Bärkrafts grupp hållbar konsumtion. Gruppen har under året haft representanter från civilsamhället, privata sektorn och offentliga sektorn. Syftet med gruppen är att förverkliga det strategiska utvecklingsmålet ”Hållbara och medvetna produktions- och konsumtionsmönster”, med fokus på konsumtion och produktion. Upphandlingsinspektionens och nätverket Bärkrafts arbete avseende hållbara upphandlingar har uppmärksammats både lokalt och internationellt i media.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	1 532,26	2 500,00	967,74	61,3%
Summa Verksamhetens intäkter	1 532,26	2 500,00	967,74	61,3%
Personalkostnader	-29 310,37	-82 477,13	-53 166,76	35,5%
Köp av tjänster	-3 801,26	-19 570,00	-15 768,74	19,4%
Material förnödenh	-54,54	-1 455,00	-1 400,46	3,7%
Övr verksamh kostn	-3 668,49	-4 997,87	-1 329,38	73,4%
Summa Verksamhetens kostnader	-36 834,66	-108 500,00	-71 665,34	33,9%
Summa Verksamhetsbidrag	-35 302,40	-106 000,00	-70 697,60	33,3%
Summa Årsbidrag	-35 302,40	-106 000,00	-70 697,60	33,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-35 302,40	-106 000,00	-70 697,60	33,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-35 302,40	-106 000,00	-70 697,60	33,3%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
83100 Upphandlingsinspektionen	-21 435,93	-71 083,61	-89 627,42	-35 302,40
Summa 8310 Upph inspektionen	-21 435,93	-71 083,61	-89 627,42	-35 302,40

Målsättningar

Målsättningar för år 2022:

1. Högkvalitativ service och rådgivning inom ansvarsområdet.

2. Fortsätta öka synligheten och kunskapen om Upphandlingsinspektionen och dess verksamhetsområde genom informations- och kommunikationsverksamhet och täta kontakter med dem som omfattas av myndighetens verksamhetsområde.
3. Arrangera minst en årlig utbildningsdag i upphandling för upphandlande enheter på Åland.
4. Uppdatera webbplatsen.
5. Tillgänglighetsgranska webbplatsen.
6. Besök till kommuner för att träffa politiker och tjänstemän och informera om hållbar offentlig upphandling.
7. Fortsätta samarbetet som åländsk representant i nätverket KEINO i Finland och sprida information om nätverket och om hållbar och innovativ upphandling.
8. Utarbeta en tillsynsplan och utöva tillsyn enligt plan.

Uppfyllelse av målen:

1. Arbetet med rådgivning och service har fortgått enligt plan. Under året har ett ärende avseende laglighetsprövning inkommit. Ärendet har inte föranlett någon åtgärd.
2. Upphandlingsinspektionen har ökat sin synlighet genom fortsatta möten med upphandlande enheter inom den offentliga sektorn på Åland.
3. Utbildningsdagen har inte arrangerats på grund av covid-19-pandemin.
4. Hemsidan har uppdaterats under första kvartalet 2022 med information om tröskelvärden, tillsyn och lagar på upphandlingsområdet
5. Tillgänglighetsgranskningen har senarelagts i avvaktan på en större uppdatering under 2023
6. Upphandlingsinspektionen har under våren första kvartalet år 2022 presenterat guiden för hållbar offentlig upphandling för kommunala tjänstemän.
7. Samarbetet med nätverket KEINO för perioden juni 2021—februari 2022 har slutförts och Upphandlingsinspektionen har erhållit 5 000 euro i ersättning för utfört arbete med att vara Egentliga Finlands åländska representant och sprida kunskap om hållbara och innovativa upphandlingar. En slutrapport har inlämnats till Valonia i februari.
8. En tillsynsplan har inte utarbetats på grund av att Upphandlingsinspektionen har varit obemannad större delen av året.

Väsentliga förändringar

Upphandlingsinspektionen har varit obesatt under en stor del av året på grund att myndighetschefen avslutade sin anställning i april 2022.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Det är både en risk och osäkerhetsfaktor att Upphandlingsinspektionen har endast en anställd; myndighetschefen. Vid sjukdom, olycka eller annan frånvaro finns det ingen som vikarierar myndighetschefen, inte heller om en jävssituation skulle uppstå och myndighetschefen därmed skulle vara förhindrad att handha ett tillsynsärende.

Redogörelse för den interna kontrollen

Fakturahantering sker genom att landskapsregeringens finansavdelning konterar fakturorna och myndighetschefen godkänner dem. Gällande semester och sjukledighet anmäls dessa till finansavdelningen. Resor och utbildning ska på förhand godkännas av avdelningschefen.

Kvartalsrapport inlämnas till avdelningschefen och möten hålls för att få uppföljning av utfört arbete. Inkommen post diarieförs av landskapsregeringen och ärenden hanteras i ärendehanteringssystemet W3D3. Årsberättelse och verksamhetsplan uppgörs av Upphandlingsinspektionen och överlämnas till landskapsregeringen.

Ålands hälso- och sjukvård

Översikt

Myndigheten avger en separat verksamhetsberättelse på en mera omfattande och detaljerad nivå till styrelsen för ÅHS.

Verksamheten har under 2022 utgått från ÅHS strategiska inriktning 2021—2025 och de tre utvecklingsområdena: Det ÅHS gör, Vad ÅHS är och Hur ÅHS samarbetar med andra. Ledningsgruppen har prioriterat några av de strategiska utmaningar som ÅHS står inför och utifrån det arbetat med bland annat kompetensförsörjning, rekrytering, upphandling av nytt vårdinformationssystem, beredskap, utveckling i enlighet med samverkansavtalen samt hållbarhetsarbete.

Under året har mycket arbete gjorts för att effektivera verksamheten i syfte att möta inbesparingskravet på 1 miljon för 2022. Arbetet har resulterat i ett flertal projekt, till exempel förtydligande av processerna inom medicinsk rehabilitering, införande av ett nytt telefonsystem och upphandling av personalhandledningen.

Fokus har även legat på planering av kommande åtgärder för att möta det uttalade inbesparingskravet på 3 miljoner för 2023. I samband med budgetprocessen beslutade landskapsregeringen att skjuta fram kravet på inbesparing, men det planerade effektiviseringsarbetet fortgår trots det.

Aktuella projekt är bland annat utveckling av den dagkirurgiska verksamheten, ibruktagning av en ny isoleringsmodul, förberedelser för öppnandet av seniormottagning och lågtröskelmottagning för barn- och unga. Ett ökat fokus på det alltmer nödvändiga arbetet med digitalisering föreligger. De täta bytena av chefsöverläkare under året har dock medfört bristande kontinuitet i arbetet och en försening i flera projekt.

Coronapandemin har haft fortsatt stor inverkan på verksamheten. I början av 2022, när belastningen inom hälso- och sjukvården på många håll närmade sig mera normala nivåer, drabbade pandemin Åland som starkast. Under långa perioder av året har belastningen i verksamheterna varit hög, samtidigt som sjukfrånvaron bland personalen har varit hög på grund av covid-19.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina lyfte frågor om beredskap och resiliens till en helt ny nivå. En genomgång har gjorts av allt från sjukhusets fastigheter till verksamheterna. Särskilt fokus har legat på att höja säkerhetsnivån och beredskapen i it-miljön.

Arbetet med att upphandla ett nytt vårdinformationssystem (VIS) har fortgått. Förberedelser gjordes för att inleda dialogen under hösten, så snart beslutet från Marknadsdomstolen gjorde det möjligt. När beslutet kom var dialogparten dock upptagen med andra projekt, och dialogen inleds därmed i början av 2023.

Under året har isoleringsutrymmen för luftburen smitta planerats, projekterats och förverkligats och är klara att tas i bruk 2023. Alldeles i slutet av året inrättades en styrgrupp som kommer att leda utvecklingen av sjukhusområdet.

ÅHS har arbetat aktivt med att förbättra förutsättningarna för att förverkliga innehållet i samverkansavtalen, och har tillsammans med övriga avtalsparter bildat en styrgrupp för att leda den fortsatta utvecklingen av samverkan i landskapet.

Hållbarhetsstyrning

ÅHS har en nyckelroll i förverkligandet av Utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Den nya visionen – Värmående genom delaktighet – belyser ÅHS starka koppling till de två första av de sju strategiska utvecklingsmålen i agendan. Visionen har nu på allvar börjat ta plats i

verksamhetsutvecklingen, något som stärker verksamheternas fokus både på det förebyggande arbetet och på personcentrerad vård.

En av ledningsgruppens medlemmar har ingått i det nybildade teamet kring utvecklings- och hållbarhetsagendans första strategiska utvecklingsmål "Välmående människor vars inneboende resurser växer".

Under året har planering för att kartlägga ÅHS hållbarhetsutmaningar i förhållande till hållbarhetsprinciperna har gjorts. Målet med den kommande kartläggningen är att alla i organisationen ska få en klar bild av hållbarhetsgapet. På så sätt får kliniker och enheter en grund för att vidareutveckla hållbarhetsarbetet i sina verksamheter.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	10 969 643,15	8 857 000,00	-2 112 643,15	123,9%
Avgiftsintäkter	2 940 517,61	3 011 000,00	70 482,39	97,7%
Erhållna bidrag	146 465,54	120 000,00	-26 465,54	122,1%
Övr verksamh intäkt	355 224,53	311 000,00	-44 224,53	114,2%
Summa Verksamhetens intäkter	14 411 850,83	12 299 000,00	-2 112 850,83	117,2%
Personalkostnader	-58 041 943,55	-58 525 500,00	-483 556,45	99,2%
Köp av tjänster	-26 037 166,17	-26 078 805,00	-41 638,83	99,8%
Material förnödenh	-10 310 273,30	-10 045 653,00	264 620,30	102,6%
Övr verksamh kostn	-8 770 676,65	-8 592 042,00	178 634,65	102,1%
Summa Verksamhetens kostnader	-103 160 059,67	-103 242 000,00	-81 940,33	99,9%
Summa Verksamhetsbidrag	-88 748 208,84	-90 943 000,00	-2 194 791,16	97,6%
Ränteintäkter	0,00	10 000,00	10 000,00	0,0%
Övr finansiella int	37 796,75	50 000,00	12 203,25	75,6%
Räntekostnader	-2 954,48	-12 000,00	-9 045,52	24,6%
Övr finansiella kost		-25 000,00	-25 000,00	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	34 842,27	23 000,00	-11 842,27	151,5%
Summa Årsbidrag	-88 713 366,57	-90 920 000,00	-2 206 633,43	97,6%
Avskrivn enl plan	-1 416 690,00	-1 810 000,00	-393 310,00	78,3%
Summa Av- och nedskrivningar	-1 416 690,00	-1 810 000,00	-393 310,00	78,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-90 130 056,57	-92 730 000,00	-2 599 943,43	97,2%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-90 130 056,57	-92 730 000,00	-2 599 943,43	97,2%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
8410 Förvaltn.överläk.enh	-15 313 047,36	-14 427 346,28	-14 118 287,35	-13 834 761,41
8413 Chefsöverläk.enhet				-67 108,93
8414 Primärvårdskliniken	-8 212 798,69	-8 620 300,50	-10 516 017,08	-10 114 319,13
8418 Tandvårdskliniken	-1 268 344,19	-1 172 360,50	-1 498 952,92	-1 384 665,37

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
8420 Akutkliniken	-3 236 918,10	-3 623 297,51	-4 201 546,53	-3 808 206,56
8421 Medicinkliniken	-13 619 331,62	-13 020 455,16	-15 423 659,75	-15 948 245,42
8422 Kirurgkliniken	-4 130 539,78	-3 810 611,81	-4 484 313,38	-4 204 039,60
8423 BB-/gynekologkliniken	-1 921 110,07	-1 943 386,60	-2 319 250,50	-2 523 461,06
8424 Barn- o ungdomskliniken	-2 964 805,95	-2 965 984,09	-3 772 637,08	-4 269 098,38
8425 Ögonkliniken	-553 856,25	-522 861,44	-744 734,03	-748 547,64
8426 ÖNH-kliniken	-581 339,12	-582 194,31	-758 275,38	-703 840,53
8427 Psykiatriska kliniken	-4 223 547,18	-4 054 099,31	-5 259 376,26	-4 505 382,13
8431 AN-OP-IVA kliniken	-3 879 105,54	-4 233 988,71	-4 906 090,29	-5 000 572,36
8432 Laboratorieenheter	-3 021 043,11	-4 532 195,74	-5 169 007,65	-5 897 507,91
8433 Radiologiska kliniken	-1 364 318,55	-1 484 043,50	-1 559 028,74	-1 711 354,62
8434 Sjukhusapoteket	-703 024,27	-714 186,94	-927 838,52	-899 791,98
Summa 841 ÅHS - linjeorg	-64 993 129,78	-65 707 312,41	-75 659 015,47	-75 620 903,03
8412 Vårdchefens enhet	-785 509,98	-531 095,10	-460 553,25	-642 331,58
8438 Sekreterarenheten	-2 100 962,24	-2 146 556,61	-2 345 857,89	0,00
8450 Styrelsen	-36 985,49	-44 054,47	-47 494,68	-43 392,23
8451 HSD-enheter	-2 278 617,68	1 047 407,16	2 566 918,47	1 656 057,12
8454 Personalenheter	-829 667,55	-915 981,87	-1 077 876,44	-1 030 171,70
8455 Ekonomienheten	-1 071 387,42	-1 298 422,49	-1 375 906,34	-1 428 523,33
8456 Upphandlingsenheter	-183 395,91	-158 685,66	-164 783,19	-160 018,82
8457 Tekniska enheter	-7 788 642,53	-8 985 595,79	-1 371 285,41	-1 370 136,14
8459 IT enheter	-1 592 931,51	-2 191 140,67	-2 119 842,05	-1 874 884,60
8460 Intern service	-5 209 501,22	-5 472 356,08	-6 969 715,20	-9 615 752,27
Summa 845 ÅHS - stabsorg	-21 877 601,53	-20 696 481,58	-13 366 395,98	-14 509 153,54
Summa 840 ÅHS	-86 870 731,31	-86 403 793,99	-89 025 411,45	-90 130 056,57

De totala nettokostnaderna för 2022 uppgår till 90,1 miljoner euro, budget 2022 (inklusive tilläggsbudget) ligger på 92,7 miljoner euro och det totala överskottet uppgår därmed till 2,6 miljoner euro. Överskottet är till största delen relaterat till erhållna ersättningar under intäkter samt lägre kostnader för extern vård utanför Åland.

ÅHS TOTAL inkl Covid	Bokslut 2020 inkl covid	Bokslut 2021 inkl covid	Budget 2022 inkl covid	Bokslut 2022 inkl covid	Budgetavvikelse 2022 inkl covid
INTÄKTER	-13 817 419	-14 771 744	-12 359 000	-14 449 648	2 090 648
Personalkostnader	55 307 369	57 782 256	58 525 500	58 041 941	483 559
Köpta tjänster	14 846 394	16 723 536	17 278 847	18 367 876	-1 089 029
Intern hyra	7 730 893	7 769 967	7 785 000	7 744 760	40 240
Material	10 197 971	10 853 787	9 267 853	9 596 878	-329 025
Inventarier och anskaffningar	1 074 819	878 089	745 800	646 458	99 342
Övriga kostnader	454 854	235 289	176 000	267 883	-91 883
Extern vård utanför Åland	8 929 796	8 274 470	9 500 000	8 497 216	1 002 784
Avskrivningar	1 679 115	1 279 759	1 810 000	1 416 690	393 310
Driftreservering	0	0	0	0	0
DRIFTSKOSTNADER	100 221 212	103 797 155	105 089 000	104 579 702	509 298
NETTOKOSTNADER	86 403 794	89 025 411	92 730 000	90 130 057	2 599 946

Under året har de merkostnader som uppstått p.g.a. covid-19 epidemin bokförts skilt. I praktiken är det svårt att helt skilja på kostnader som endast är relaterade till covidpandemin. Nedan redovisas utfall exklusive covid samt covidkostnader och intäkter särskilt.

Redovisning exklusive covid

De totala nettokostnaderna exklusive covid uppgår till 90,3 miljoner euro, budget 2022 ligger på 92,7 miljoner euro och det totala överskottet uppgår därmed till 2,4 miljoner euro.

ÅHS TOTAL exkl Covid	Bokslut 2020 exkl covid	Bokslut 2021 exkl covid	Budget 2022 exkl covid	Bokslut 2022 exkl covid	Budgetavvikelse exkl covid 2022
INTÄKTER	-9 432 199	-8 817 254	-8 159 000	-10 198 458	2 039 458
Personalkostnader	54 055 495	55 946 472	57 375 400	56 938 556	436 844
Köpta tjänster	13 840 082	15 108 756	14 915 097	15 821 522	-906 425
Intern hyra	7 730 893	7 729 967	7 785 000	7 729 206	55 794
Material	8 453 460	8 881 795	8 677 453	9 228 056	-550 603
Inventarier och anskaffningar	713 627	868 071	745 800	630 893	114 907
Övriga kostnader	454 854	235 208	176 000	267 882	-91 882
Extern vård utanför Åland	8 929 359	8 263 251	9 400 000	8 494 602	905 398
Avskrivningar	1 679 115	1 279 759	1 810 000	1 416 690	393 310
Driftreservering	0	0	0	0	0
DRIFTSKOSTNADER	95 856 886	98 313 279	100 884 750	100 527 407	357 343
NETTOKOSTNADER	86 424 687	89 496 027	92 725 750	90 328 951	2 396 801

Intäktsbudgeten för 2022 uppgick till totalt 8,2 miljoner euro. Utfallet blev 10,2 miljoner euro. Intäkterna lämnade ett överskott på totalt 2,0 miljoner euro. Överskottet härrör sig från högre erhållna ersättningar än budgeterat. Anslagen för ersättningar är utmanade att budgetera och överskottet består främst av ersättningar för klinikfärdiga patienter men även ersättningar för olycksfall, sjuktransporter och kvotflyktingar.

Driftskostnadsbudgeten inklusive avskrivningar uppgick till totalt 100,9 miljoner euro. Utfallet blev 100,5 miljoner euro. Driftskostnadsbudgeten lämnade därmed ett överskott på totalt 0,4 miljoner euro.

De största avvikelserna mot budget

- Personalkostnader — överskott på 0,4 miljoner euro (vakanta tjänster under året)
- Köpta tjänster — underskott på -0,9 miljoner euro (p.g.a. av vakanta tjänster ökade köpta tjänster för främst läkare)
- Materialkostnader — underskott på -0,5 miljoner euro (prisökningar på vårdmaterial, läkemedel och livsmedel)
- Extern vård utanför Åland — överskott på 0,9 miljoner euro
- Avskrivningar — överskott 0,4 miljon euro

Redovisning av covidkostnader och intäkter

ÅHS erhöll en tilläggsbudget (TB 4) för täckande av kostnader och intäkter. Budgeten för intäkter uppgår till 4,2 miljoner och beräknades utgående från ansökta och kalkylerade statsstöd. Intäkterna i bokslutet för covid uppgår till 4,2 miljoner euro. beslut och utbetalning av statsstöden skedde i slutet av december 2022.

Den totala driftskostnadsbudgeten för covidkostnaderna uppgick även till 4,2 miljoner euro.

Driftskostnaderna i bokslutet för covid-19-pandemin uppgår till 4,1 miljoner euro och består främst av

- Personalkostnader 1,1 miljoner euro (främst provtagning och vaccinering, men även smittspårning i början av året)
- Köpta tjänster 2,5 miljoner euro (laboratorietjänster för provtagning)
- Material 0,4 miljoner euro (laboratoriematerial för provtagning).

Målsättningar

ÅHS gör varje år upp en detaljerad verksamhetsplan där samtliga kliniker och enheter tar fram målsättningar för sin verksamhet. Verksamheten har under 2022 utgått från ÅHS strategiska inriktning 2021—2025 och de tre utvecklingsområdena; Det ÅHS gör, Vad ÅHS är och Hur ÅHS samarbetar med andra. Ledningsgruppen har arbetat med övergripande målsättningar i relation till valda strategiska utmaningar som organisationen står inför för.

Övergripande målsättningar

Utvecklingsområde 1. Det ÅHS gör (Hälso- och sjukvårdstjänsterna)

Mål 1: Fastställa avdelningarnas grundbemanning i förhållande till platsantal, ta fram anvisningar för användning av vikarier.

Förverkligat: Grundbemanningen är kartlagd och arbetet går vidare genom verksamhetsutveckling och verksamhetsförändring.

Mål 2: Förtydligande av processen gällande planering och uppföljning av terapi.

Förverkligat: Projektet förverkligas enligt projektplanen, projekttiden har förlängts till den 30 juni 2023.

Utvecklingsområde 2. Vad ÅHS är (Vår organisation)

Mål 1: Framtagande av viktiga övergripande nyckeltal.

Förverkligat: En plan för övergripande nyckeltal har tagits fram, och kommer att utvärderas under 2023.

Mål 2: Kartlägga resurserna gällande rekrytering. Ta fram en plan för rekrytering av läkare.

Förverkligat: Målet har utvidgats till att omfatta all rekrytering. Resurserna har kartlagts, och resultatet har lett till en process med att utveckla HR-arbetet.

Utvecklingsområde 3. Hur ÅHS samarbetar med andra (Samverkan)

Mål 1: Utveckling utifrån samverkansavtalen.

Förverkligat: Utvecklingsarbete pågår inom olika delområden. En styrgrupp har bildats med representanter från avtalsparterna, vilket skapar förutsättningar för att förverkliga den i avtalen planerade utvärderingen.

Mål 2: Bibehålla en låg nivå på resor för utbildning och arbetsåtagande genom att ta tillvara erfarenhet och kunskap om arbetsprocesser och möten från pandemin.

Förverkligat: Digitala möten och digitalt deltagande i utbildningar är fortsättningsvis ett naturligt alternativ i många situationer.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Kompetensförsörjningen inom ÅHS blir alltmera utmanande och nya tankesätt gällande rekrytering behöver tas fram. Klassisk rekrytering med rekryteringsföretag och annonsering täcker inte behovet.

Inköpta konsulter blir kostnadsdrivande men kan inte undvikas. En stabil rekrytering kunde skötas genom att vi på ÅHS har möjlighet att parallellt med vår fasta bemanning ta in unga läkare som får växa in i verksamheten.

ÅHS har fortsatt en it-skuld och framför allt en digitaliseringsskuld. Digitaliseringen handlar i många fall om att vi går från en så kallade pappersversion till ett digitalt system. För att skapa förutsättningar för fortsatt utveckling av processer och verktyg som effektiviserar och digitaliserar såväl patientvård som administration krävs utökade resurser.

Redogörelse för den interna kontrollen

Uppnående av målen, kompetent och tillförlitlig bedömning av verksamheten

ÅHS uppgör en detaljerad verksamhetsplan där varje enhet/klinik beskriver sitt verksamhetsområde och målsättningar för året. I ÅHS verksamhetsberättelse följs verksamhetsplanen upp och beskriver ekonomiskt utfall och uppnående av målsättningar.

Den ekonomiska verksamheten följer finansavdelningens direktiv och arbetssätt. Ekonomisk uppföljning mot budget redovisas löpande med stöd av systemet Hypergene. En genomgång av utfallet mot budget och en uppdaterad prognos uppgörs i samband med att målen i verksamhetsplanen följs upp varje kvartal. Uppföljningen sker i ledningsgruppen och styrelsen. Samtliga processer sköts i systemet Hypergene. Detta arbetssätt förbättrar den interna kontrollen, tillgängligheten av information och engagemanget från organisationen.

Tillsyn över anskaffning, överlåtelse och skötsel av tillgångar

ÅHS följer de lagar och anvisningar som finns för offentliga upphandlingar. I upphandlingar ställs krav på hållbarhet.

Fastighetsverket har ansvar gällande fastigheter och underhåll. Det finns en ansvarsfördelning och ärendehantering mellan ÅHS och Fastighetsverket.

Avtalsverksamhet

Avtal som har stora konsekvenser för verksamheten och/eller en större ekonomisk påverkan föredras i ledningsgrupp och ÅHS styrelse.

Fakturahantering

Hantering av ÅHS fakturering sker inom ÅHS. Faktureringens processer och system kartläggs som en del av projektet för det nya vårdinformationssystemet för att kunna utvecklas och möta framtida krav.

Leverantörsfakturor hanteras elektroniskt i systemet Visma DCE. Den ansvarige tjänstemannen har rätt att attestera fakturor enligt attestplan. Varje faktura sakgranskas och attesteras av två personer.

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Översikt

Myndighetens uppdrag har fastställts i Landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet. ÅMHM:s uppdrag omfattar uppgifter som i riket sköts av alltifrån kommunen till statliga regionala myndigheter såsom Regionförvaltningsverken och centrala ämbetsverk som Livsmedelsverket, Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira), Säkerhets- och kemikalieverket (Tukes) m.fl. Behandlingen av inkomna ärenden görs i enlighet med EU-lagstiftning, rikslagstiftning samt landskapslagstiftning och består av tillståndsprövning, tillsyn, klagomålshantering samt informationsspridning.

ÅMHM:s uppgift är att tillse att vår mat, de produkter och tillverkningsprocesser vi använder eller de aktiviteter vi utför varken skadar oss, djuren eller vår miljö. Detta uppnås genom förebyggande provning, tillsyn och provtagning enligt lagstiftningen samt med kunskap, aktiv informationsspridning och god service.

ÅMHM erbjuder veterinärvårdstjänster avseende nyttodjur till jordbrukare, fiskodlare och andra som håller djur yrkesmässigt. ÅMHM sköter en liten veterinärklinik för hund, katt och andra sällskapsdjur/mindre sällskapsdjur. Vidare upprätthåller vi genom våra veterinärer landskapets 24 h veterinärjour, som möjliggör akutsjukvård för samtliga djurslag under kvällar, nätter och helger, och därmed erbjuder en god grundtrygghet på Åland för alla djurägare.

En händelse som under 2022 haft stor inverkan på verksamheten har varit utbrottet av den smittsamma virussjukdomen IHN hos laxfisk i juni. Ett glädjeämne var att en annan mycket smittsam fisksjukdom, VHS, som funnits i landskapet sedan år 2000 efter ett mångårigt utrotningsprogram under året konstaterades utrotad.

ÅMHM laboratoriet utför mikrobiologiska, fysikalisk-kemiska och biologiska analyser på vatten, livsmedel, jord, omgivningsprov samt salmonellaprov från djurbesättningar. Detta gäller bl.a. analys av mikrober i livsmedel, dricks- och badvatten i syfte att undvika hälsofara eller utreda förgiftningsfall, analyser förknippade med djursjukdomar, näringsanalyser på jord för optimering av jordbruket, fysikalisk-kemiska analyser på vatten och avloppsvatten samt omfattande provtagning av ytvattnen runt om i landskapet. Analystjänsterna erbjuds till myndigheter, kommuner, företag och allmänhet.

Under 2022 förnyades delar av laboratoriets infrastruktur då det nya datasystemet LabVantage Express togs i bruk efter ett par års implementeringsarbete och den uttjänta telefonväxeln byttes ut mot ett mobilbaserat system. Datasystemet fungerade genast mycket bra förutom faktureringen via landskapsregeringens ekonomisystem där det blev en längre fördröjning och en komplicerad inkörningsperiod.

Hållbarhetsstyrning

ÅMHM är ett av landskapets viktigaste verktyg för att kunna uppnå flera av de mål som finns i utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Särskilt i arbetet med de långsiktiga målen 1, 2, 3, 4 och 5 är ÅMHM:s insats av största vikt. Genom att bedriva tillsyn, utfärda tillstånd, utföra provningar, bedriva provtagning, utföra analyser, delta i beredskapsarbete, tillhandahålla information och kunskap, verkar ÅMHM för att de mål som sätts upp genom lagstiftning och regelverk kan uppfyllas. Därigenom och genom att ständigt utveckla sin verksamhet verkar myndigheten för att uppfylla sin vision om "En modern och effektiv myndighet för ett levande örike med en ren och trygg livsmiljö" vilket är en del av den gemensamma visionen för Åland "Alla kan blomstra i ett bärkraftigt samhälle på fredens öar".

När det gäller myndighetens egen hållbarhet kan här särskilt nämnas att Fastighetsverket under slutet av 2022 investerade i solceller som under inledningen av 2023 ska monteras på

laboratoriebyggnadens tak. Anläggningen beräknas periodvis kunna producera ett överskott av el. Detta innebär tillsammans med bergvärmen som installerades 2021 att verksamhetens miljöavtryck minskats avsevärt.

Laboratoriet bytte under året ut sin telefonväxel då fortsatt underhåll inte längre stod att få. Detta innebar vissa fördelar men, genom övergången till att använda endast mobiltelefoner, samtidigt ett steg bakåt i hållbarhetsarbetet.

Uppföljning

Ekonomi

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
84810 ÅMHM, verksamhet	-1 523 497,31	-1 722 107,49	-1 692 951,24	-1 651 585,14
84820 ÅMHM, laboratoriet	-429 975,53	-445 641,10	-519 437,97	-512 914,93
Summa 8480 ÅMHM	-1 953 472,84	-2 167 748,59	-2 212 389,21	-2 164 500,07

Miljö- och hälsoskyddsenheten överskred intäktsbudgeten med 24,6 procent motsvarande 130 000 euro år 2022. Den största anledningen till överskridningen är att myndigheten fakturerade landskapsregeringen motsvarande 98 000 euro för samtliga kostnader kopplade till bekämpningen av VHS och IHN-viruset (inkluderat personalkostnader).

Om man räknar bort intäkterna kopplade till IHN och VHS för att ge en mer rättvisande bild av intäkterna för den ordinarie verksamheten överskred myndigheten intäktsbudgeten med 6,2 procent eller 30 000 euro. Detta förklaras delvis av försäljning av omhändertagna hästar samt att myndigheten under hösten 2022 började fakturera vindkraftsföretagen på timbasis för arbete kopplat till dessa ärenden.

Trots oförutsedda personalkostnader i samband med IHN-saneringen och den retroaktiva löneförhöjningen för samtliga anställda från juni 2022 blev det totala utfallet för personalkostnader en överskridning med endast med 1,5 procent eller 28 000 euro. Detta förklaras av en tilläggsbudget under hösten om 15 000 euro samt omvandling av semesterpenning som innebar en inbesparing om ca 30 000 euro. Myndigheten hade även tre längre sjukskrivningar under 2022 vilket innebar 28 000 euro i oförutsedda FPA-ersättningar.

Även detta år visar på hur oförutsedda händelser påverkar ÅMHM:s verksamhet i betydande utsträckning och gör det svårt att prognostisera kostnader och intäkter.

Miljö- och hälsoskyddsenhetens totala kostnader överskred budget med endast 570 euro och räkenskapsperiodens resultat (-1 651 585 euro) är ca 130 000 euro högre än budgeterat resultat (-1 782 000 euro).

Laboratoriet understeg verksamhetens budgeterade kostnader med ca 6 procent, 34 000 euro, vilket kan jämföras med att intäktsbudgeten underskreds med ca 6 procent motsvarande 25 000 euro. Minskningen jämfört med 2021 bedöms vara en effekt av den pågående lågkonjunkturen i kombination med en normal mellanårsvariation gällande jordanalyserna.

Räkenskapsperiodens resultat -513 000 euro är ca 9 000 euro högre än budgeterat resultat (-522 000 euro).

Den totala budgeten för hela myndigheten underskreds med 139 000 euro (6,1 procent).

Miljö- och hälsoskyddsenheten

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	347 782,83	244 000,00	-103 782,83	142,5%
Avgiftsintäkter	292 510,25	285 000,00	-7 510,25	102,6%
Övr verksamh intäkt	19 010,69		-19 010,69	
Summa Verksamhetens intäkter	659 303,77	529 000,00	-130 303,77	124,6%
Personalkostnader	-1 923 000,59	-1 894 859,00	28 141,59	101,5%
Köp av tjänster	-156 539,62	-187 641,00	-31 101,38	83,4%
Material förnödenh	-101 867,93	-101 900,00	-32,07	100,0%
Övr verksamh kostn	-130 160,68	-126 600,00	3 560,68	102,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-2 311 568,82	-2 311 000,00	568,82	100,0%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 652 265,05	-1 782 000,00	-129 734,95	92,7%
Övr finansiella int	802,62		-802,62	
Övr finansiella kost	-122,71		122,71	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	679,91		-679,91	
Summa Årsbidrag	-1 651 585,14	-1 782 000,00	-130 414,86	92,7%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 651 585,14	-1 782 000,00	-130 414,86	92,7%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 651 585,14	-1 782 000,00	-130 414,86	92,7%

Laboratoriet

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	374 395,46	400 000,00	25 604,54	93,6%
Övr verksamh intäkt	280,00		-280,00	
Summa Verksamhetens intäkter	374 675,46	400 000,00	25 324,54	93,7%
Personalkostnader	-525 909,37	-552 256,00	-26 346,63	95,2%
Köp av tjänster	-122 218,15	-129 144,00	-6 925,85	94,6%
Material förnödenh	-120 864,99	-121 800,00	-935,01	99,2%
Övr verksamh kostn	-118 597,88	-118 800,00	-202,12	99,8%
Summa Verksamhetens kostnader	-887 590,39	-922 000,00	-34 409,61	96,3%
Summa Verksamhetsbidrag	-512 914,93	-522 000,00	-9 085,07	98,3%
Summa Årsbidrag	-512 914,93	-522 000,00	-9 085,07	98,3%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-512 914,93	-522 000,00	-9 085,07	98,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-512 914,93	-522 000,00	-9 085,07	98,3%

Målsättningar

Miljö- och hälsoskyddsenheten

Mål: Allt eftersom verksamhetssystemet byggs ut implementeras rutiner och ärendeprocesser tas fram löpande.

Förverkligat: Arbetet med att ta fram rutiner och processer, utveckla e-tjänster, stärka datasäkerheten och upprätthålla en god IT-miljö är ett arbete som inte tar slut. Det har fortsatt varit

prioriterat under 2022 och resurser har avsatts för ändamålet. Arbetet fick ta en paus under hösten då mycket tid avsattes till att utarbeta ett nytt avgiftssystem inför återinförande av årsavgifter.

Mål: Ärendehantering och arbetsprocesser följs upp regelbundet på individnivå.

Delvis förverkligat: Detta har under 2022 gjorts i större utsträckning än något år tidigare. Uppföljning och avstämning görs på individnivå i samtliga sektioner men med lite olika frekvens.

Mål: Myndigheten arbetar vidare med resultaten, och eventuella rekommendationer, från de externa utredningarna som beräknas bli klara under april 2022 inom den veterinära verksamheten samt miljöområdet.

Förverkligat: Båda utredningarna drog ut på tiden och var klara först i juni respektive augusti men trots det hann myndigheten arbeta intensivt med att analysera deras innehåll under hösten. Det kan konstateras att det krävdes mycket arbetstid av många personer inom organisationen för att ta fram och lämna ut statistik och uppgifter från många år tillbaka i tiden, personliga intervjuer med mera.

På miljösidan ledde den externa utredningen till att styrelsen kunde fastställa några prioriterade områden för myndigheten att jobba vidare med:

1. Arbeta för att få fler anställda vid myndigheten.
2. Intensifiera arbetet med objektspecifik tillsyn.
3. Påbörja arbetet att återgå till årsavgift samt föreslå höjning av avgift.
4. Miljögruppen och ledningsgruppen kommer se över hur vi ska gå vidare med hemställan till LR som rekommenderats i rapporten.
5. Påbörja uppbyggnaden av nätverk till riket.

På veterinärsidan ledde den externa utredningen till att följande prioriterade områden identifierades:

1. Sektionschefstjänsten, vilken idag innehåller både ledaruppgifter, hygienikeruppgifter samt jourtjänstgöring borde avlastas.
2. Elektroniskt tidsbokningssystem bör införas.
3. Landskapsregeringen ska utreda om möjlighet att utarbeta en veterinärvårdslag för Åland.
4. Styrelsen ska fatta beslut om vilken servicenivå som ska tillhandahållas av smådjurskliniken Zoodiaken dagtid.
5. Ett beslut ska fattas om miniminivå/ grundnivå under jourtid på kvällar och nätter.

Mål: Myndigheten genomför fler informationsinsatser gällande myndighetens uppdrag och verksamhet.

Förverkligat: Under april anordnades frukostseminarier inom samtliga områden där fokus var myndighetens uppdrag och arbete 2021. Denna gång bjöds endast intresseorganisationer, andra myndigheter, landskapsregeringen, politiker, kommuner m.fl. in. Deltagarantalet var varierande men de som deltog var mycket uppskattande. Vi kan konstatera att många kompetensluckor kan fyllas genom proaktiv information. Utöver det har myndigheten varit aktiv i sociala medier, som ett komplement till hemsidan, och där delgett viktig information såväl som använt kanalen för att berätta mer om verksamheten.

Mål: Myndighetens arkiv- och diarieplan slutförs.

Ej Förverkligat: Arbetet har prioriterats ner under 2022. Stora delar av grundstrukturen är däremot framtagen och kommer att testas under 2023 samtidigt som resterande arbete slutförs.

Mål: Alla medarbetare har ett medarbetarsamtal med sin närmaste chef.

Förverkligat: Detta mål har uppfyllts de senaste tre åren och kommer inte längre vara en egen målsättning utan en implementerad del av myndighetens arbete med personalrelaterade frågor.

Laboratoriet

Mål: Bibehålla och utveckla den goda analyskvaliteten, ackrediteringen och servicen till det åländska samhället och företagen trots de besparingar som krävs, utan att personalen överbelastas

Förverkligat: Pressen på personalen har dock tidvis varit för stor och är inte långsiktigt hållbar.

Mål: 90 procent av resultaten i de internationella provningsjämförelserna ska även fortsättningsvis ligga inom 2-percentilen

Förverkligat.

Mål: Övergång till digitala inskolningsplaner, på sikt med kopplingar till essentiella dokument

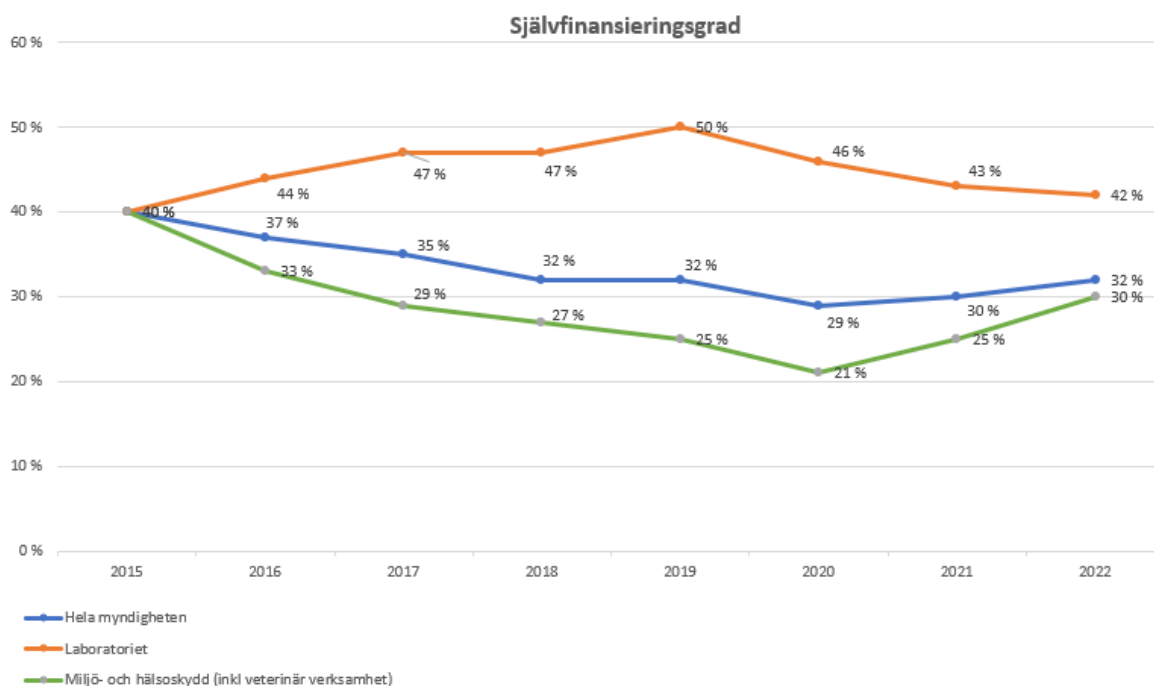
Delvis förverkligat: Arbetet har stannat upp under 2022 p.g.a. tidsbrist.

Mål: Effektiviseringar utgående från tekniska möjligheter i det nya laboratoriedatasystemet LabVantage Express.

Förverkligat: Det nya datasystemet har bland annat effektiviserat provregistreringen avsevärt och möjliggjort en smidigare hantering av standardfraserna för bedömning av resultaten.

Provrapporterna kan nu mejlas direkt ut ur datasystemet utan separat skanning.

Nyckeltal

Väsentliga förändringar

Intresset för förnybar energi intensifierades på Åland under 2022. Flera bolag visade intresse för nyetableringar av framför allt vindkraftparker, men även solcellsparker och vätgasanläggningar. Detta har inneburit flera samarbetsmöten med flera olika aktörer. Myndigheten förväntar sig framöver en omfattande handläggning av bland annat miljökonsekvensbedömningar och prövning av tillstånd för anläggningar för produktion av förnyelsebar energi.

Under 2022 gjordes ett omfattande arbete gällande myndighetens avgiftssystem för att under 2023 övergå till årsavgifter gällande den tillsyn som myndigheten utövar i enlighet med miljöskyddslagstiftningen, livsmedelslagen, djurskyddslagen och hälsoskyddslagen.

För närvarande inväntar ÅMHM en ny livsmedelslagstiftning som ersätter gällande livsmedelslag (FFS 23/2006 antagen genom ÅFS 2007:26). Flera berörda medarbetare har deltagit i samarbetsmöten och arbetat intensivt med att besvara remissen för att få till en så välarbetad lagstiftning som möjligt.

En ny vattenlag som ska ersätta vattenlagen (ÅFS 1996:61) har varit under arbete i flera år. Lagförslaget som det ser ut idag innebär nya uppgifter för ÅMHM och myndigheten har även i detta fall deltagit i flera samarbetsmöten och lagt mycket tid på att läsa och besvara remissen.

Under slutet av 2022 inleddes ett försenat arbete med blankettlag av EU:s dricksvattendirektiv. Det viktigaste syftet med det nya direktivet är att trygga en god hälsomässig kvalitet på hushållsvatten. Arbetet med genomförandet av dricksvattendirektivet på Åland krävde resurser både under 2022, av sakkunnig handläggare i området samt myndighetsjuristen, och kommer fortsätta kräva resurser även under 2023 tills dess att den stödande åländska lagstiftningen är fastslagen och en gemensam informationsplattform är i drift.

Åland har sedan juni 2021 haft totalt två utbrott av den smittsamma fisksjukdomen IHN varav det senaste uppdagades så sent som juni 2022. IHN är en allvarlig djursjukdom i kategori C som ska bekämpas enligt lagen om smittsamma djursjukdomar där ÅMHM har en nyckelroll i utförandet. Arbetet gjordes i nära samarbete med Livsmedelsverket, landskapsregeringens miljöavdelning och Jord- och skogsbruksministeriet som är beslutande gällande smittskyddsåtgärder. Under perioden juni-december arbetade flera medarbetare med planering, koordinering och utförande gällande framförallt sanering av den drabbade anläggningen.

Under 2022 gjordes de sista provtagningarna enligt utrotningsprogrammet för den smittsamma fisksjukdomen VHS som funnits i landskapet Åland sedan år 2000. Därmed kunde Åland friförklaras från sjukdomen vilket innebär bättre möjligheter för fiskenäringen gällande framförallt import och export.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Lagstiftningen som reglerar ÅMHM:s uppgifter styrs i en allt högre grad av EU-lagstiftning som implementerats på Åland genom blankettlagstiftning som gör rikets lagstiftning gällande. Den stora andelen rikslagstiftning i ÅMHM:s verksamhet i kombination med komplexa EU-förordningar och delade behörigheter mellan riket och Åland inom flera av ÅMHM:s förvaltningsområden ställer allt högre krav på lagtolkning och lagtillämpning hos myndigheten. Detta innebär en stor utmaning för myndigheten inom alla förvaltningsområden som ÅMHM bär ansvar för. Dessa utmaningar återfinns i olika grad (och på olika sätt) inom alla förvaltningsområden men särskilt inom den veterinära verksamheten, livsmedelstillsynen samt inom miljöområdet.

I dagsläget förfogar myndigheten endast över en jurist som förväntas behärska och bevaka lagstiftningen inom samtliga verksamhetsområden. Det är en stor utmaning för myndighetsjuristen att hålla sig ajour med lagstiftningen inom det breda spektrum av förvaltningsområden som ÅMHM utifrån lag förväntas sköta, samt att ge konstruktiv feedback i enskilda förvaltningsärenden. Det finns därför behov av att se över och utöka tillgången till juridisk kompetens vid myndigheten framöver.

Tjänsten som sektionschef/hygieniker för sektion 2 blev under hösten vakant med anledning av en pensionsavgång och de nödvändigaste uppgifterna fördelades tillfälligt mellan myndighetschef och sektionschef för sektion 1. Myndigheten tappade med denna pensionsavgång mycket viktig nyckelkompetens och erfarenhet. Det finns en stor risk att flera arbetsuppgifter och ansvarsområden blir ogjorda eller nedprioriteras under tiden tjänsten är vakant. Det finns även risk för överbelastning av cheferna som delar på uppgifterna och personalansvaret för tolv medarbetare utöver sina ordinarie arbetsuppgifter. Tjänsten är komplex med en stor bredd och har visat sig mycket svår att

tillsätta. Den externa utredning som gjorts under 2022 visade att tjänsten behöver avlastas och att man bör se över en uppdelning i två tjänster vilket styrelsen har aviserat sin avsikt att göra och processen för detta inleddes under 2022.

Laboratoriets tjänster är efterfrågade av verksamhetsutövare såväl som av landskapsregeringen och man arbetar hårt för att leverera kvalitativa analyser med en begränsad personalstyrka. Sjukledigheter riskerar att få en betydande negativ inverkan på servicen till kunderna och personalhälsan. Personalen är specialiserad och svår att ersätta. De nya förtullningsreglerna innebär en ytterligare belastning motsvarande ca två veckors arbete per år då vi själva utför förtullningarna av våra många och spridda leveranser. Resursfrågan är därför en orosfaktor.

En annan riskfaktor är laboratoriets åldrande maskinpark. Den befintliga budgeten med aviserade inbesparingskrav i kombination med ökande kostnader för kemikalier och andra förnödenheter, nytillkomna förtullningskostnader och ökade utgifter för telefoni, passersystem med mera gör att det inte finns något som helst utrymme för förnyande av större analysinstrument inom befintlig budget. Det sistnämnda är en grundförutsättning för att kunna bedriva analysverksamheten enligt kundernas önskemål. Inköp av större analysinstrument kräver en betydande framförhållning då det kan ta många månader att validera ett nytt instrument och att få metoderna ackrediterade.

Vid en lågkonjunktur finns det en risk att antalet inlämnade prov till laboratoriet minskar och därigenom att intäkterna minskar.

Redogörelse för den interna kontrollen

Miljö- och hälsoskyddsenheten

Myndighetens verksamhet är lagstyrd och till stöd för de många olika verksamhetsområdena som miljöskyddsinspektörerna och veterinärerna hanterar finns en myndighetsjurist.

Ledningsgruppen, där även laboratoriechefen ingår, träffas varannan vecka för uppföljning, planering, utvärdering och analys av verksamheten. Budgetuppföljning tillsammans med ekonomen sker månadsvis för att följa upp och planera verksamheten utifrån ekonomin.

Ärendeuppföljning sker kontinuerligt både på individnivå och i grupp tillsammans med närmaste chef. Miljötillståndsärenden avgörs av en prövningsnämnd med sakkunskap inom ekonomi, naturvetenskap, juridik och näringsliv.

Myndighetschefen följer kontinuerligt under året upp målsättningarna i verksamhetsplanen med berörda grupper samt har regelbundna individuella avstämningar med medlemmarna i ledningsgruppen.

Myndigheten använder sig av avvikelserapportering för att hitta och åtgärda hinder i arbetet på ett snabbt och prestigelöst sätt så att de inte uppstår på nytt.

Sjukfrånvaron följs upp kontinuerligt och samtal inleds vid upprepad eller långvarig sjukfrånvaro.

Miljö- och hälsoskyddsenhetens verksamhetssystem samlar myndighetens anvisningar, rutiner och processer vilket möjliggör en enhetlig och effektiv hantering av ärenden.

ÅMHM är en underställd myndighet till landskapsregeringen och myndighetschefen deltar regelbundet i avstämningsmöten med avdelningschefen och byråchefen vid miljöbyrån.

Laboratoriet

Laboratoriet är ackrediterat enligt ISO 17025 vilket bland annat innebär att laboratoriets kvalitet och interna kontroll med 12–18 månaders intervall granskas av tre specialiserade bedömare från ackrediteringstjänsten Finas. Granskarna kontrollerar att laboratoriets strikta kvalitetssystem och detaljerade processer följs och att laboratoriet deltar i internationella provningsjämförelser med goda resultat. Resultatet från bedömningen var även 2022 mycket gott.

Laboratoriet arbetar medvetet aktivt med ständiga förbättringar med hjälp av bland annat avvikelserapportering och ett agilt förhållningssätt. Kostnader följs upp genom bokföring av aktuella priser och kostnadsberäkningar per metod.

Laboratoriet utvecklar successivt sin riskhantering i enlighet med ackrediteringsstandarden ISO 17025. Ett dokument med tabeller för riskanalyser gällande personalen, lokalen, analysinstrumenten, kemikalier m.m. uppdateras vartefter.

Utöver dessa granskningar görs årligen enligt ISO 17025 interna auditeringar av hela verksamheten vid laboratoriet. Myndighetschefen gör även en auditering av laboratoriet en gång per år.

Högskolan på Åland

Översikt

Högskolan på Åland bedriver yrkesinriktad utbildning på bachelornivå, fortbildning och tillämpad forskning och utveckling inom de områden som efterfrågas av det åländska arbetslivet och samhället. Hållbarhet, digitalisering, internationalisering, innovation och entreprenörskap präglar verksamheten. Från och med höstterminen 2022 har ett nytt kollektivavtal som baserar sig på årsarbetstid börjat tillämpas för lärarna och i tilläggsbudget (TB 4) 2022 har högskolans budgetanslag ändrat till ett tvåårigt reservationsanslag, för att högskolan ska kunna ta ansvar för hantering av såväl överskott som underskott, enligt finansieringsmodellen. Ej utnyttjade medel om 621.000 euro från år 2021 återfördes till högskolans budgetmoment i tilläggsbudget (TB 4) 2022. Personalen har använt friskvårdskuponger från Friskvård.ax för motion, kultur och massage. Inga arbetsolycksfall har rapporterats under året.

Hållbarhetsstyrning

Rector är ytterst ansvarig för hållbarhetsarbetet men det operativa arbetet sköts av en hållbarhetsgrupp med ett mandat att under åren 2021—2023 planera, koordinera, sammanställa och följa upp hållbarhetsarbetet vid högskolan. Styrelsen informeras om hållbarhetsarbetet via rektors översikt på styrelsens möte. Hållbarhetsgruppen har under året bland annat

- deltagit i hållbarhetsnätverkets vid Arene arbete
- ordnat en cykelkampanj för högskolans personal och studerande för att få studerande och personal att ställa undan bilen för att istället gå, cykla, samåka eller använda kollektivtrafik
- gjort en sammanställning av och rapporterat högskolans CO2-utsläpp
- tagit fram en CO2-portal för framtida bruk (kopplat till reseförordnanden)
- deltagit i nationella webinarier, bl.a. de som anordnats av Arene

Högskolans CO2-utsläpp kommer i huvudsak från fastigheterna, inköp, skolfartyget Michael Sars och tjänsteresor.

Högskolan på Åland är medlem i nätverket Bärkraft.ax och sedan år 2020 medlem i Baltic University Program (BUP). BUP fokuserar på frågor om hållbar utveckling, miljöskydd och demokrati i Östersjöregionen och strävar efter att hitta nya sätt att integrera högskolor och samhälle. Programmet koordineras från Uppsala universitet och i nätverket ingår nästan 100 universitet och högskolor.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	82 194,37		-82 194,37	
Avgiftsintäkter	7 793 136,60	7 597 000,00	-196 136,60	102,6%
Erhållna bidrag	459 088,38	633 000,00	173 911,62	72,5%
Övr verksamh intäkt	11 552,29	21 000,00	9 447,71	55,0%
Summa Verksamhetens intäkter	8 345 971,64	8 251 000,00	-94 971,64	101,2%
Personalkostnader	-4 551 126,54	-4 674 560,00	-123 433,46	97,4%
Köp av tjänster	-1 451 231,77	-1 605 440,00	-154 208,23	90,4%
Material förnödenh	-224 970,04	-497 500,00	-272 529,96	45,2%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Övr verksamh kostn	-1 331 967,19	-1 985 000,00	-653 032,81	67,1%
Summa Verksamhetens kostnader	-7 559 295,54	-8 762 500,00	-1 203 204,46	86,3%
Övr ink o kap överf	129 169,67	15 000,00	-114 169,67	861,1%
Summa Intäkt ink o kap	129 169,67	15 000,00	-114 169,67	861,1%
Summa Intäkt ink o kap öv	129 169,67	15 000,00	-114 169,67	861,1%
Undervisn kultur idr	-30 176,00	-30 000,00	176,00	100,6%
Soc hälsovård utsk	-24 708,27	-49 500,00	-24 791,73	49,9%
Övriga ink kap överf	-2 500,00		2 500,00	
Summa Utgift ink o kap öv	-57 384,27	-79 500,00	-22 115,73	72,2%
Summa Kostn ink o kap öv	-57 384,27	-79 500,00	-22 115,73	72,2%
Summa Verksamhetsbidrag	858 461,50	-576 000,00	-1 434 461,50	-149,0%
Övr finansiella int	-19,45		19,45	
Räntekostnader	-148,20		148,20	
Övr finansiella kost	-700,44		700,44	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-868,09		868,09	
Summa Årsbidrag	857 593,41	-576 000,00	-1 433 593,41	-148,9%
Avskrivn enl plan	-36 052,86	-45 000,00	-8 947,14	80,1%
Summa Av- och nedskrivningar	-36 052,86	-45 000,00	-8 947,14	80,1%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	821 540,55	-621 000,00	-1 442 540,55	-132,3%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	821 540,55	-621 000,00	-1 442 540,55	-132,3%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
85000 Högskolan på Åland	-7 763 648,96	525 061,58	621 368,18	821 540,55
Summa 8500_7 Högskolan på Åland	-7 763 648,96	525 061,58	621 368,18	821 540,55

Under året har beslut fattats gällande hanteringen av högskolans eventuella överskott och underskott. Enligt finansieringsmodellen ska Högskolan på Åland ansvara för hanteringen av både överskott och underskott. Beslutet innebär att högskolans budgetanslag ändras till ett tvåårigt reservationsanslag. Ej nyttjade medel om 621.000 euro från år 2021 återfördes till högskolans budgetmoment i tilläggsbudget (TB 4) 2022.

Det fleråriga projektet Utveckling av flerformsundervisning och digitalisering av högskolan, som finansieras med medel från EUs facilitet för återhämtning och resiliens (RFF), har under år 2022 haft sitt andra verksamhetsår och projektet löper enligt plan med undantag för vissa försenade leveranser på grund av det allmänna världsläget.

Målsättningar

Mål: Utveckling av pedagogiken och utbildningarna vid högskolan.

Förverkligande: Största delen av målsättningarna under denna rubrik i utbildningsavtalet är uppnådda. Styrelsebeslut om masterutbildning och val av nytt studieadministrativt system i december 2022 vilket ingår i målsättningarna för e-Hub projektet (EUs facilitet för återhämtning och resiliens).

Mål: Livslångt lärande.

Förverkligande: Öppna högskoleleden startade hösten 2022. Se alla målsättningar under rubriken i utbildningsavtalet.

Mål: Utveckling av högskolans interna styrning och ledning.

Förverkligande: Högskolan har mål- och resultatfinansiering sedan 2021. Högskolan deltar som aktiv part i Digivision 2030 och arbetar med att digitalisera styrsystemen för att bl.a. möjliggöra likvärdiga studiemöjligheter för högskolans studerande jämfört med studerande vid andra högskolor i Finland. Högskolans styrelse fattade i december beslut om anskaffning av ett nytt studieadministrativt system, *SISU*. Alla behövliga förändringar kan inte göras innan resultatenheten fungerar som en riktig resultatenhet och inte bara gällande budgettekniska principer och praxis.

Mål: Utveckling av högskolans forsknings-, utvecklings- och innovationsverksamhet (FUI).

Förverkligande: Se alla målsättningar under rubriken i utbildningsavtalet. De flesta av målsättningarna uppnås medan några ännu behöver fortsätta nås under avtalsperioden.

Strategiskt utvecklingsmål 1: Välmående människor vars inneboende resurser växer.

Förverkligande: Arbetet har påbörjats och fortsätter 2023. Den sociala hållbarheten beaktas bland annat i befintlig plan för jämställdhet och likabehandling. Undersökningar om trivsel genomförs regelbundet bland studerande och personal och resultaten används för att försöka främja välmåendet och trivseln på högskolan. Högskolan strävar till att det ska finnas personal- och studeranderepresentation i så många beslutande organ som möjligt.

Strategiskt utvecklingsmål 7: Hållbara och medvetna konsumtions- och produktionsmönster.

Förverkligande: Arbetet har påbörjats och fortsätter 2023. Vid upphandling av produkter för exempelvis marknadsföring har hållbarhetskrav ställts.

Mål enligt yrkeshögskolornas hållbarhetsstrategi: Hållbar, ansvarsfull och koldioxidneutral yrkeshögskola år 2030.

Förverkligande: Arbetet är påbörjat med kartläggning av koldioxidutsläpp från tjänsteresor och de fastigheter som används av högskolan.

Nyckeltal

Utbildningskostnad per studerande och år	2020	2021	2022
Avlagda studiepoäng	16 700	19 100	19 400
Helårsstudier (sp)	60	60	60
Beräknat antal helårsstuderande 1)	278,3	318,3	323,3
Kostnader för examensinriktade utbildningen inkl. stab (inkl. internhyra)	4 897 574	4 946 279	4 622 220
Kostnader för internhyra 2)	907 614	869 525	874 906
Årlig utbildningskostnad/beräknad helårsstuderande inkl. internhyra	17 598	15 540	14 296
Årlig utbildningskostnad/beräknad helårsstuderande exkl. internhyra	14 337	12 808	11 590

1) Antal helårsstuderande har beräknats utgående från totalt antal avlagda studiepoäng och antal studiepoäng för heltidsstudier.

2) Kostnader för internhyra för examensinriktade studier inkl. stab (Fou och ÖH avdraget)

Antalet avlagda YH-examen per år i relation till antalet antagna fyra år tidigare, per 20.9.2022	Antal utexaminerade	Antal studerande åk 1 2018	Genomströmning i %
Elektroteknik	4	19	21
Företagsekonomi	13	28	46
Hospitality Management	9	20	45
Informationsteknik	9	18	50
Maskinteknik	11	19	58
Sjöfart	7	9	78
Vård	16	18	89
Totalt	69	131	53

Antal studerande som avlagt minst 55 sp per år av totala antalet studerande 2022	Studerande som avlagt minst 55 sp	Totala antalet studerande	%
Elektroteknik	16	63	25
Företagsekonomi	24	110	22
Hospitality Management	19	66	29
Informationsteknik	20	93	22
Maskinteknik	18	54	33
Sjöfart	9	51	18
Vård	51	73	70
Totalt	157	510	31

Antal studerande som påbörjat sina studier (20.9.2022) i relation till antal erbjudna platser (140)	Antal studerande åk 1 (20.9)	Antal erbjudna platser	%
Elektroteknik	20	14	70
Företagsekonomi	20	26	130
Hospitality Management	20	13	65
Informationsteknik	20	18	90
Maskinteknik	20	7	35
Sjöfart	20	10	50
Vård	20	20	100
Totalt	140	108	77

Utbytesprogram eller praktikutbyte	2019	2020	2021	2022
Antal studerande i utbytesprogram eller praktikutbyte	23	3 1)	3 1)	18

1) Coronapandemin hindrade genomförande av största delen av utbyten under 2020-2021

Studiepoäng som avlagts i samarbete med annan högskola	2021	2022
Antal studiepoäng som avlagts i samarbete med annan högskola	780 sp	665 sp

Avlagda individuella studiepoäng	2019	2020	2021	2022
Totala antalet avlagda individuella studiepoäng vid öppna högskolan	2 596	2 867	2 688	2 697

Forskning, utveckling och innovation	2019	2020	2021	2022
Externfinansierad projektvolym i euro per år	269 000	130 000	525 000	1 354 000
Antal artiklar i vetenskapliga tidskrifter och rapporter	9 st	3 st	9 st	6 st

Väsentliga förändringar

Under budgetåret 2022 har beslut fattats om att Högskolan på Ålands budgetanslag ändras till ett tvåårigt reservationsanslag, för att högskolan ska kunna ta ansvar för hantering av såväl överskott som underskott, enligt finansieringsmodellen. Från och med höstterminen 2022 har ett nytt kollektivavtal som baserar sig på årsarbetstid börjat tillämpas för lärarna vilket innebär en stor förändring och nya möjligheter för verksamheten.

Risker och osäkerhetsfaktorer

I finansieringsmodellen ingår att resultatfinansieringens andel kommer att öka under de kommande åren samtidigt som basfinansieringens andel kommer att minska. I och med att nyckeltalen påverkas av tidigare års studerandeavhopp (jämförelsetal fyra år bakåt i tiden) kan det konstateras att Högskolan på Åland inte kommer att nå sina resultatmål under de kommande åren och att resultatfinansieringen därmed kommer att minska för varje år, vilket leder till en lägre finansiering och en negativ nedåtgående spiral då varje års lägre resultatfinansiering påverkar medeltalet av de fem senaste årens budgetar negativt. En översyn av finansieringsmodellen är inplanerad till år 2023 då resultatparametrarna behöver ses över.

Beslut har tagits om att högskolan är en resultatenhet men vissa oklarheter kring detta kvarstår.

Högskolan på Åland är redo att tillsammans med yrkeshögskolan Arcada erbjuda masterutbildning fr.o.m. januari 2024. Lagstiftningsarbetet för att möjliggöra att Högskolan på Åland kan ge utbildningar på masternivå och på engelska har pågått i flera år och behöver bli färdigt senast i början av våren 2023 för att masterutbildningen ska kunna erbjudas enligt plan.

Redogörelse för den interna kontrollen

Högskolans kvalitetsledningssystem innehåller information om högskolans nyckeltal och processer. Inom högskolan finns flertalet utbildade interna revisorer och varje år genomförs interna revisioner. Under år 2022 genomfördes två interna revisioner.

Verksamheten planeras utgående från beviljad budget i verksamhets- och ekonomiplanen och redovisas i kvalitetsledningssystemet samt delvis i högskolans årliga verksamhetsberättelse. Högskolans styrelse gör kvartalsvis uppföljning av budgeten.

Ålands folkhögskola

Översikt

Ålands folkhögskola erbjuder alternativ skolmiljö med möjlighet till fria allmänbildande studier enligt principen om livslångt lärande utanför systemet för behörighetsgivande utbildning för såväl unga som vuxna.

Skolan har en allmän linje, NYAlinjen, och två specialiserade linjer, varav Hantverkslinjen har kunnat genomföras detta år. Kortare kurser, föredrag och program ordnas inom ramen för de budgeterade medlen.

De studerande på skolans heltidsutbildningar garanteras mellan 30-36 lärarledda lektioner per vecka under 170 arbetsdagar fördelat på två terminer.

Hållbarhetsstyrning

Skolan har en marknadsplan där hållbarhet är en av fyra grundpelare. Hållbarhet innebär utöver miljövänligt arbete även eftertänksamhet i all planering. Skolan satsar på människan genom kreativ bildning för att främja välmående samt social och samhällelig hållbarhet.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	13 235,68	16 744,00	3 508,32	79,0%
Avgiftsintäkter	68 121,95	104 688,00	36 566,05	65,1%
Övr verksamh intäkt	20 227,83	13 568,00	-6 659,83	149,1%
Summa Verksamhetens intäkter	101 585,46	135 000,00	33 414,54	75,2%
Personalkostnader	-702 792,24	-752 552,00	-49 759,76	93,4%
Köp av tjänster	-90 514,55	-102 840,00	-12 325,45	88,0%
Material förnödenh	-54 893,29	-71 078,00	-16 184,71	77,2%
Övr verksamh kostn	-426 511,59	-429 530,00	-3 018,41	99,3%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 274 711,67	-1 356 000,00	-81 288,33	94,0%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 173 126,21	-1 221 000,00	-47 873,79	96,1%
Summa Årsbidrag	-1 173 126,21	-1 221 000,00	-47 873,79	96,1%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 173 126,21	-1 221 000,00	-47 873,79	96,1%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 173 126,21	-1 221 000,00	-47 873,79	96,1%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
85100 Ål folkhögskola	-1 257 916,05	-1 211 487,30	-1 204 867,79	-1 173 126,21

Utgifter och inkomster minskade med anledning av att en linje inte kunde starta, en annan linje fick färre studerande än beräknat och några studieresor inte kunde genomföras i planerad omfattning.

Målsättningar

Mål: Planera om den specialiserade linjen MåBra till en ettårig utbildning inom hållbar turism.

Förverkligande: Utbildningen planerades om till linjen Friluftsliv & skärgård.

Mål: Tillsätta arbetsgrupp för att planera en studieförberedande utbildning för studier vid Polisyreshögskolan i Finland.

Förverkligande: Under hösten anställdes en timlärare i huvudsyssla för att planera den förberedande utbildningen inom blåljusverksamhet.

Mål: Sträva efter att öka antalet sökande till skolans studieförberedande utbildning NYAlinjen samt även till skolans övriga utbildningar.

Förverkligande: Ett lärarlag har börjat vidareutveckla främst NYAlinjen.

Nyckeltal

Utbildningskostnad/studerande/år	2020	2021	2022
Antal studerande	43	46	37,4
Nettokostnad inklusive internhyra	1 211 487	1 205 000	1 173 000
Internhyra	417 599	420 520	420 520
Årlig utbildningskostnad inkl. internhyra/studerande	27 914	26 196	31 367
Årlig utbildningskostnad exkl. internhyra/studerande	18 282	17 054	20 123

Ålands folkhögskola			2020			2021			2022
Studerande	K	M	Totalt	K	M	Totalt	K	M	Totalt
Antagna under året	39	15	54	37	23	60	28	27	55
Avlagda examina	15	7	22	24	4	28	24	13	37
Avbrutna studier	5	4	9	6	2	8	2	2	4
Totalt (medeltal)	35	18,5	53,5	39	18	57	21,5	18,5	40
Fristående kursverksamhet, deltagarantal	11	3	14 (1	22	11	33 (2		4	4 (3
Fristående kursverksamhet, kursdagar			72 (1			93 (2			7 (3

1) Kortkurser 12 dagar. Sysselsättningsfrämjande utbildning "Arbetsliv och hälsa" 60 dagar.

2) Hållbar naturturism 12 personer, 73 dagar. Grundkurs i filhantering och Officeprogram 9 personer, 10 dagar. Digital marknadsföring och grunder i webbdesign 12 personer, 10 dagar.

3) Kortkurs, Sjöfåglar och landskap, Varanger.

Väsentliga förändringar

Studieplatserna på hantverkslinjen återgick till tidigare dimensioneringsnivå om 10 studerande. Den specialiserade linjen Friluftsliv & skärgård startade inte pga för få sökande.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Att bedriva ettåriga utbildningar har i sitt upplägg många osäkerhetsfaktorer. Beslut om vilka linjer som får starta tas årligen under juni månad efter att sökande meddelat att de antar sin studieplats. Tidigast då vet man säkert vilka lärare- och personalresurser som behövs inför läsåret.

Om planerad utbildning inte får starta ska ersättande relevanta utbildningar planeras in vilket generar hög arbetsbelastning på kansli och lärare. Viktigt är att skolan fortsättningsvis samarbetar med Ålands gymnasium, AMS och andra aktörer.

Redogörelse för den interna kontrollen

Skolan säkerställer sin verksamhet genom att följa fastställda bestämmelser, föreskrifter och beslut som formulerats i skolans reglemente och LL 81999:53) om Ålands folkhögskola.

En detaljerad verksamhetsberättelse uppgörs årligen och tillställs landskapsregeringen.

Den ekonomiska verksamheten följer finansavdelningens direktiv och arbetssätt för att säkerställa att verksamhetsmålen uppnås på ett resurseffektivt och lagenligt sätt. Budgetuppföljning presenteras kvartalsvis för direktionen.

Ålands musikinstitut

Översikt

Ålands musikinstitut följer LL (1995:80) om Ålands musikinstitut. Utöver detta finns ett reglemente och läroplaner. Beslut kring verksamheten, så som budget, anställningar och antagning av elever, fattas av rektor/direktionen för Ålands musikinstitut. En detaljerad verksamhetsberättelse uppgörs årligen. Där framkommer bland annat information om skolans verksamhet för arbetsåret, studerande, statistik, förvaltning.

Skolan förmedlar undervisning i dans och musik i åldrarna 3—6 år (Rytmis) samt 7—30 år (dans- och musikskola och institut). Verksamheten följer de anvisningar som getts ut av Utbildningsstyrelsen.

Verksamheten följer finansavdelningens direktiv för att säkerställa att ekonomin sköts på ett lagenligt sätt.

Hållbarhetsstyrning

Ålands musikinstitut har i dagsläget inte hållbarhetsstyrning. Organisationen arbetar dock kontinuerligt med att granska alla beslut och åtgärder som vidtas utgående från ett hållbarhetsperspektiv.

De inköp som görs där det kan skapa en miljöeffekt är inköp för städningen i vilket fall miljövänligaste alternativen används. Skolan använder sig av vindkraftsproducerad el där det är möjligt. I övrigt har ingen miljöbedömning av leverantörer gjorts.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Avgiftsintäkter	85 730,00	110 000,00	24 270,00	77,9%
Övr verksamh intäkt	3 000,00		-3 000,00	
Summa Verksamhetens intäkter	88 730,00	110 000,00	21 270,00	80,7%
Personalkostnader	-941 425,70	-960 637,00	-19 211,30	98,0%
Köp av tjänster	-105 842,79	-142 100,00	-36 257,21	74,5%
Material förnödenh	-155 254,55	-107 023,00	48 231,55	145,1%
Övr verksamh kostn	-207 963,57	-198 240,00	9 723,57	104,9%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 410 486,61	-1 408 000,00	2 486,61	100,2%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 321 756,61	-1 298 000,00	23 756,61	101,8%
Summa Årsbidrag	-1 321 756,61	-1 298 000,00	23 756,61	101,8%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 321 756,61	-1 298 000,00	23 756,61	101,8%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 321 756,61	-1 298 000,00	23 756,61	101,8%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
85200 Ål musikinstitut	-1 157 602,67	-1 287 154,81	-1 295 752,88	-1 321 756,61

De budgeterade intäkterna har inte uppnåtts. Situationen påverkas fortfarande av pandemin. Utgiftsposterna har omfördelats beroende på pandemins inverkan.

Målsättningar

Mål: Ett nytt reviderat reglemente.

Förverkligande: Reglementet har inte reviderats.

Mål: Nya läroplaner.

Förverkligande: Nya läroplaner har implementerats.

Mål: Fortsatt utveckling av undervisningen i folkmusik.

Förverkligande: Undervisningen i folkmusik har utvecklats.

Mål: Arrangera mästarkurser i folkmusik, instrumentalmusik, låtskrivning, sång och dans.

Förverkligande: Mästarkurser i folkmusik, låtskrivning, instrumentalmusik, sång och dans har hållits.

Mål: Utveckling av pedagogiken i distansundervisningen.

Förverkligande: Pedagogiken i distansundervisningen har utvecklats genom ett regelbundet samarbete med Stockholms musikpedagogiska institut.

Mål: Firande av Åland 100 år.

Förverkligande: Åland 100 år har firats genom ett antal konserter och föreställningar.

Nyckeltal

Studerande			Våren 2019			Våren 2020			Våren 2021			Våren 2022
	F	P	Totalt	F	P	Totalt	F	P	Totalt	F	P	Totalt
Dans	78	4	82	73	4	77	62	2	64	67	4	71
Musik	106	77	183	96	80	176	82	82	164	71	78	149
Lekskola/ Rytms	28	16	44	32	7	39	23	1	24	16	0	16
Totalt	212	97	309	201	91	292	167	85	252	154	82	236

Väsentliga förändringar

Ålands musikinstitut har implementerat ett nytt skoladministrations system Speedadmin.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Inga risker och osäkerhetsfaktorer som inverkar på verksamheten noteras.

Redogörelse för den interna kontrollen

Ålands musikinstitut följer LL (1995:80) om Ålands musikinstitut. Utöver detta finns ett reglemente och läroplaner. Beslut kring verksamheten, så som budget, anställningar och antagning av elever, fattas av rektor/direktionen för Ålands musikinstitut. En detaljerad verksamhetsberättelse uppgörs årligen. Där framkommer bland annat information om skolans verksamhet för arbetsåret, studerande, statistik, förvaltning.

Uppnående av målen utvärderas med hjälp av statistik och genom att följa de i läroplanerna nämnda bedömningskriterierna. Ålands musikinstitut följer Finska musikläroinrättningarnas förbunds regelverk vad gäller nivåproven i musik.

Ålands musikinstitut granskar att det inte förekommer jäv vid antagning av elever eller tillsättande av tjänster. Vid antagningen av elever bedöms den sökande av en trepersoners jury. Vid tillsättandet av tjänster är det en rekryteringsgrupp på fyra personer som bereder underlaget på vilket direktionen

skall fatta beslut. Personalen har informerats om regelverket för jäv. Inga bekräftade korruptionsincidenter.

Budgetansvarig har tillsyn över anskaffning och överlåtelse samt skötseln av tillgångarna upp till beloppet 20.000 euro. Direktionen beslutar i övriga frågor. En kontinuerlig uppföljning och rapportering till direktionen görs minst en gång per kvartal för att säkerställa att konsumtionen inte överstiger tillgångarna.

En kontinuerlig skolning av personalen sker årligen genom utbildning inom brandförsvar och första hjälp. Företagshälsovården genomför med jämna mellanrum ergonomistudier på arbetsplatsen. Företagshälsovården genomför regelbundet en hälsoundersökning som berör både den fysiska och den psykosociala miljön.

Skolan har eget arbetarskydd, som uppgör en verksamhetsplan och genomför riskbedömning. Skolan erbjuder varje år skolning i arbetarskydd. I övrigt följer skolan de olika policy och styrdokument som finns i organisationen.

Ålands gymnasium

Översikt

Ålands gymnasium har i uppdrag att erbjuda allmänbildande gymnasieutbildning och grundläggande yrkesutbildning som leder till gymnasieexamen, samt annan utbildning för unga och vuxna på gymnasienivå. Utbildningarna ordnas i skolorna Ålands lyceum samt Ålands yrkesgymnasium.

Hållbarhetsstyrning

Ålands gymnasium har år 2022 antagit nya strategiska mål för perioden 2023—2026. I arbetet med strategi och verksamhetsmål inom Ålands gymnasium beaktas hållbarhetsagendan och framförallt strategiska utvecklingsmål 1 välmående människor vars inneboende resurser växer. Huvudområdena utgörs av utbildning och pedagogik, omvärld och arbetsliv samt arbetsmiljö och välbefinnande. Med de strategiska målen strävar Ålands gymnasium till att utbildningen svarar mot arbets- och näringslivets föränderliga behov och högskolors krav samt bidrar till utveckling av ett hållbart samhälle. Såväl studerandes som anställdas välbefinnande är i fokus i de strategiska målen. Utgående från strategin görs årliga verksamhetsmål och planer för organisationens olika enheter.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	495 566,47	368 000,00	-127 566,47	134,7%
Avgiftsintäkter	364 183,55	369 000,00	4 816,45	98,7%
Erhållna bidrag	157 069,93		-157 069,93	
Övr verksamh intäkt	25 685,68	13 000,00	-12 685,68	197,6%
Summa Verksamhetens intäkter	1 042 505,63	750 000,00	-292 505,63	139,0%
Personalkostnader	-12 714 335,18	-12 644 611,00	69 724,18	100,6%
Köp av tjänster	-1 607 713,31	-1 729 389,00	-121 675,69	93,0%
Material förnödenh	-1 808 148,01	-1 874 000,00	-65 851,99	96,5%
Övr verksamh kostn	-5 878 477,56	-5 870 000,00	8 477,56	100,1%
Summa Verksamhetens kostnader	-22 008 674,06	-22 118 000,00	-109 325,94	99,5%
Återbet av överf	-8 579,40		8 579,40	
Summa Intäkt ink o kap	-8 579,40		8 579,40	
Summa Intäkt ink o kap öv	-8 579,40		8 579,40	
Soc hälsovård utsk	-1 530,24		1 530,24	
Summa Utgift ink o kap öv	-1 530,24		1 530,24	
Summa Kostn ink o kap öv	-1 530,24		1 530,24	
Summa Verksamhetsbidrag	-20 976 278,07	-21 368 000,00	-391 721,93	98,2%
Räntekostnader	-180,06		180,06	
Övr finansiella kost	-189,00		189,00	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-369,06		369,06	
Summa Årsbidrag	-20 976 647,13	-21 368 000,00	-391 352,87	98,2%
Summa Räkningsperiodens resultat	-20 976 647,13	-21 368 000,00	-391 352,87	98,2%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-20 976 647,13	-21 368 000,00	-391 352,87	98,2%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
85500 Ål gymnasium	-18 604 650,68	-20 373 413,51	-20 571 040,05	-20 976 647,13
Summa 8550 Ål gymnasium	-18 604 650,68	-20 373 413,51	-20 571 040,05	-20 976 647,13

För år 2022 hade Ålands gymnasium en nettobudget på 21.368.000 euro inkluderande en internhyra på 5.705.000 euro.

Intäkterna blev högre än budgeterat, orsak till detta är framför allt att sysselsättningskurser och övrig kursverksamhet och olika projekt genererat stora intäkter. Löneutgifterna ligger något över budget (100,6 procent), vilket beror på att de retroaktiva löneutbetalningarna enligt nytt tjänstekollektivavtal. Köp av tjänster ligger under budget på grund av lägre utfall för såväl utbildningstjänster som övriga köpta tjänster.

Målsättningar

Mål: Anta studerande enligt dimensioneringsbeslut.

Förverkligande: Se tabell nyckeltal.

Mål: Följa upp (övriga) nyckeltal över bland annat utexaminerade och avbrutna studier.

Förverkligande: Följs upp vid myndighetens ledningsgrupps genomgång av det föregående året.

Mål: Gemensam antagning sker 2022 via studieinfo.

Förverkligande: Ej förverkligat. Förberedande arbeten pågår i väntan på ny lagstiftning.

Ålands lyceum

Mål: Implementering och utvärdering av ny läroplan som togs i bruk den 1 augusti 2021.

Förverkligande: Åk 1 och delar av åk 2 avklarade men hela åk 3 studieavsnitt återstår att implementera och utvärdera läsåret 2023-2024.

Mål: Utvärdering och revidering av kursen positiv psykologi som erbjuds alla i åk 1.

Förverkligande: Delrapport från Helsingfors universitet indikerar klart positivt utfall. Slutlig rapportering (kvalitativ samt kvantitativ) kommer under år 2023.

Mål: Jämställdhets- och likabehandlingsarbete för studerande och personal.

Förverkligande: Likabehandlingsdiskussioner på kollegium samt i ledningsgrupp. Arbetet fortgått och ny utvärdering gällande lärare och personal sker i maj 2023. Studerande tog del av en föreläsning den 24 mars av Atila Yoldas — Från en kille till en annan. Den 27 maj hölls en workshop för lärarna gällande resultaten från studerandes jämställdhetsenkät.

Mål: Genrepdag och revidering av Lusselotsen.

Förverkligande: Fortbildning för lärare från projektet skrivande skola vid skolstart. Reviderad upplaga av Lusselotsen publicerad.

Ålands yrkesgymnasium

Mål: Utvärdera implementeringen av personliga utvecklingsplaner för kunnande och tillhörande delprocesser.

Förverkligande: Nytt förfarande för genomgång med första årets studerande tagits i bruk för de som inledde studierna hösten 2022. Tillsatta processgrupper ansvarar för kontinuerlig utvärdering och förbättring av de delar som ingår. Studerande ger feedback i startenkäten på hösten.

Mål: Vidareutveckling av fysiska och digitala handledar- och bedömarutbildningar.

Förverkligande: Undervisningsmaterialet har utvecklats och en fysisk handledarutbildning har hållits med det nya materialet som grund.

Nyckeltal

Ålands gymnasium utbildningskostnader	2020	2021	2022
Antal studerande 1)	1 073	1 078	1 153
Nettokostnad inkl. Internhyra	20 372 703	20 571 040	20 976 658
Internhyra	5 655 980	5 705 893	5 705 893
Årlig utbildningskostnad/studerande inkl. internhyra	18 987	19 083	18 193
Årlig utbildningskostnad/studerande exkl. internhyra	13 715	13 790	13 244

1) Antal elever 20.9.2022 enligt ÅSUB:s statistik, innehåller även 69 studerande vid Grit:lab

Antagna per 20.9.2022 per utbildning läsåret 2022-2023	Dimensionering 1)	Flickor	Pojkar	Totalt
Ålands lyceum				
Allmänbildande/studieförberedande utbildning	160	89	70	159
Ålands yrkesgymnasium				
Gymn.examen, Affärsverksamhet, merkonom (ungdom)	20	9	12	21
Gymn.examen, Informations- och kommunik.teknik, datanom	15	1	14	15
Gymn.examen, Restaurang-, cateringbr., kock/servitör	30	15	15	30
Grundexamen, Social och hälsoområdet, närvårdare (ungdom)	20	14	7	21
Gymn.examen, Pedagogik verksamh. och handl., barnledare	18	13	4	17
Gymn.examen, Byggbranschen, husbyggare	15	5	9	14
Gymn.examen, Bilbranschen, fordonsmekaniker	15	4	11	15
Gymn.examen, Hår- och skönhetsbranschen, frisör	5	7	0	7
Gymn.examen, Maskin- och produktionsteknik, verkstadsmek.	15	0	15	15
Grundexamen, Sjöfart	36	2	31	33
Yrkesinriktad specialundervisning				
Gymn.examen, restaurang- och cateringbranschen	6	4	0	4
Gymn.examen, rengöring och fast.service, fastighetskötare	6	0	4	4
Yrkesträningsprogrammet	2	0	2	2
Specialinriktade studieplatser totalt	14	4	6	10
Ålands yrkesgymnasium totalt	203	74	124	198
Totalt	363	163	194	357

1) Beslut 250 U2 12.10.2021, ÅLR 2021/5379

Annan antagning och kursverksamhet 1.1.2022 - 31.12.2022	Dimensionering 1)	K	M	Totalt
Grundläggande yrkesutbildning för vuxna				
Grundexamen inom soc- hälsov, närvårdare (äldreomsorg-Oasen)	16	12	3	15
Gymnasieexamen inom affärsverksamhet	20	13	3	16
Yrkesexamen (hel eller delexamen) eller delar av en gymnasieexamen				
Yrkesexamen inom informations- och kommunik. teknik (Gritlab)	50	17	47	64
Delexamen servitör		5	5	10
Delexamen servitör, (arbete på matrestaurang och coctailbar)	12	8	2	10
Ambulanssjukvård (påbörjades 2021)		6	4	10
Läroavtal (nya antagna under 2022)				
Yrkesexamen inom fastighets- och rengöringsservice, lokalvårdare	20	13	1	14
Övriga (ströisar)	20	0	2	2
Kursverksamhet (antal deltagare under året) 2)	700			
Beställningskurser från arbetsgivare		123	334	457
Kurser från kurskalendern (öppna för allmänheten)		104	248	352
Grundläggande yrkeskompetens inom ÅYG (studerande)		4	15	19
Riskutbildning - halkbana i simulator		8	15	23
NTI-kurser 3)		61	42	103
Hygienpass, tentamen (ordinarie tillfälle)		60	46	106
Hygienpass, tentamen med specialarrangemang (extra tillfälle)		50	31	81
Elsäkerhetsexamen		0	7	7
Sysselsättningsfrämjande kurser AMS				
Sysselsättningsfrämjande kurser totalt		44	24	68
Validander				
Validander totalt 4)		0	0	0

1) Beslut 274 U2 24.11.2021, ÅLR 2021/5379

2) Samma person kan räknas flera gånger om denne har deltagit i flera kurser

3) Antalet deltagande personer räknat endast en gång, dessa kan ha avlagt en eller flera NTI kurser

4) Enskilda vuxna har dock antagits som studerande eller lärling via kontinuerlig ansökan och sätts i befintliga grupper. Ofta läser de till en delexamen och har inte så omfattande tidigare kunskaper som krävs för att antas som validand.

Väsentliga förändringar

Under året inledde den andra årskursen på Ålands lyceum sina studier enligt landskapsregeringens beslut att studierna successivt ska göras kostnadsfria för studerande. Detta har och kommer fortsättningsvis att påverka Ålands gymnasiums budget.

Ålands gymnasium har under året fastställt en internationaliseringsstrategi med målet att åstadkomma kontinuerlig mobilitet och internationalisering för både studerande och anställda bland annat genom återkommande språkutbyten, ämnesövergripande temakurser, utlands-LIA, personlig utveckling samt att ta emot besökare från utlandet.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Planeringen och förberedelserna för att Ålands gymnasium kan ansluta sig till Studieinfo som antagningssystem och inleda överföring av prestationer till datalagret Koski fortgår inom Ålands gymnasium medan lagstiftningsarbetet pågår.

Myndigheten ser fortsättningsvis fram emot att arkivlag och tillämpning av denna kunde utvecklas för att underlätta smidig elektronisk arkivering.

Redogörelse för den interna kontrollen

Ålands gymnasium har ett kvalitetsledningssystem inspirerat av ISO/IEC 9001:2015 och utvecklar sedan några år ett ledningssystem för informationssäkerhet enligt ISO/IEC 27001:2017.

Budgetuppföljning levereras till varje styrelsemöte och behandlas på ledningsgruppens månatliga möten. Därtill har varje budgetansvarig möjlighet att kontinuerligt följa med den egna budgetens förverkligande direkt via landskapsregeringens ekonomisystem. Ekonomichefen håller regelbundna budgetuppföljningsmöten med ansvariga.

Ålands sjösäkerhetscentrum

Översikt

Ålands sjösäkerhetscentrum (ÅSC) styrs av LL (2003:17). Ålands sjösäkerhetscentrum ska i samverkan med skolor och näringsliv erbjuda kvalificerad sjösäkerhetsutbildning i form av kurs- och fortbildningsverksamhet till studerande vid sjöskolorna och redan verksam personal inom sjöfartsnäringen samt till övriga intressenter. Myndighetschefen leder verksamheten vid Ålands sjösäkerhetscentrum. Styrelsen för Ålands sjösäkerhetscentrum ansvarar för centrets förvaltning och verksamhet. Genom kontinuerlig granskning av kvalitetssystemet upprätthålls en hög kvalitet i verksamheten. Kvalitetssystemet är godkänt av både den finska myndigheten Traficom och den svenska myndigheten Transportstyrelsen vilket ger möjlighet att erbjuda utbildning för certifikat i två länder.

Inom verksamheten för Ålands Sjösäkerhetscentrum finns Alandica Shipping Academy (ASA), ASA Safety Center (ASASC) samt rederiverksamheten med skolfartyget Michael Sars.

Ålands Sjösäkerhetscentrum tillämpar nettobudgetering för verksamheten. Inkomsterna budgeteras således under samma budgetmoment som utgifterna.

Hållbarhetsstyrning

Ålands sjösäkerhetscentrum har ännu inte en formaliserad hållbarhetsstyrning. Organisationen arbetar dock kontinuerligt med att förbättra hållbarheten genom små förändringar.

Ålands sjösäkerhetscentrum erbjuder sjösäkerhetskurser såväl till erfarna som nya sjöfarare. Utbildningsutbudet motsvarar samhällets efterfrågan, vilket leder till den kompetens och utveckling som samhället behöver. Ålands sjösäkerhetscentrum arbetar proaktivt i sina utbildningar för att minska olyckor och tillbud. Personalen uppmanas att ständigt upprätthålla kunskap i sin yrkeskompetens och uppmanas att fortbilda sig i för verksamheten behövlig utbildning.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	302 018,52	270 000,00	-32 018,52	111,9%
Avgiftsintäkter	325 622,51	370 000,00	44 377,49	88,0%
Summa Verksamhetens intäkter	627 641,03	640 000,00	12 358,97	98,1%
Personalkostnader	-839 018,92	-751 025,00	87 993,92	111,7%
Köp av tjänster	-234 410,85	-382 789,00	-148 378,15	61,2%
Material förnödenh	-206 483,44	-213 417,00	-6 933,56	96,8%
Övr verksamh kostn	-234 151,19	-231 769,00	2 382,19	101,0%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 514 064,40	-1 579 000,00	-64 935,60	95,9%
Summa Verksamhetsbidrag	-886 423,37	-939 000,00	-52 576,63	94,4%
Ränteintäkter	-25,00		25,00	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-25,00		25,00	
Summa Årsbidrag	-886 448,37	-939 000,00	-52 551,63	94,4%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-886 448,37	-939 000,00	-52 551,63	94,4%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-886 448,37	-939 000,00	-52 551,63	94,4%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
85600 Ål Sjösäkerhetscentrum	-772 162,85	-758 434,42	-794 982,33	-886 448,37
Summa 8560 Ål Sjösäkerhetscent	-772 162,85	-758 434,42	-794 982,33	-886 448,37

Försäljningsintäkterna för ASASC nådde inte målet 2022, och behövde därav tilläggsbudgeteras i sista tilläggsbudget, däremot kunde utgifterna hållas under budget med beaktande på lägre kostnader relaterade till förbrukningsvaror.

2022 erhöll även myndigheten det ekonomiska ansvaret för ASA och delar av dessa kostnader gick 2022 på ASASC planerade utgifter.

Även om ASASC planerar ett visst antal utbildningar per år inkommer inte alltid bokningarna med lång framförhållning och det verkliga försäljningsresultatet kan prognostiseras först i början på fjärde kvartalet av året.

Målsättningar

Mål: Under året vidtas åtgärder i syfte att optimera ekonomistyrningen för ÅSC. Åtgärderna ska öka enhetens ansvar och befogenheter över det ekonomiska resultatet

Förverkligande: Under året påbörjades effektivitetsrevisionen av myndigheten, flera processer kunde därav börja ses över och säkras.

Mål: Ständigt utveckla kurserna i hamn-, bassäng- och brandanläggningarna samt att marknadsföra dessa

Förverkligande: Då inhoppande personal inte längre nyttjas i samma utsträckning och en längre tillfällig tjänst som instruktör anställdes, kunde tid frigöras för utveckling av verksamhet såväl anläggningar. Även marknadsföringen har intensifierats och tydliggjorts med namnändringen av kursverksamheten till ASA Safety Center.

Mål: Leverera aktuella säkerhetsutbildningar anpassade för marknaden.

Förverkligande: ASASC har anpassat utbildningarna efter marknadens behov och levererat det som marknaden efterfrågat inom ramen för ASASC kursutbud.

Mål: Att aktivt arbeta för underlättande av samarbetet inom ASA.

Förverkligande: Under året sammankallades flertalet grupper och samarbeten utfördes.

Mål: Utreda och utveckla kurserna runt brandövningsfältet och integrera brandutbildningen i verksamheten.

Förverkligande: Under året startades flera typer av utbildningar för åländskt näringsliv och frivillig brandkår inom övningsfältets verksamhet. Det lockade även intressenter utifrån Åland som sett en potential i ASA och dess PR gentemot bransch med möjlighet att hålla seminarier med bland annat batteribränder.

Mål: Fortsätta arbetet med uppgradering av såväl anläggning som utrustning för att kunna tillgodose gällande kvalitetsnormer och kommande krav.

Förverkligande: Under året infördes ett fartygsbaserat underhållssystem för att både dokumentera samt periodisera underhåll.

Mål: Under året utveckla och förfinas E-learning materialet samt finna nya vägar för dess användning.

Förverkligande: Under året infördes id-verifiering med elektronisk bank-id för både Sverige och Finland.

Mål: Utredda och utveckla driften av m/s Michael Sars.

Förverkligande: Under året fortsatte även Ålands yrkesgymnasiums fartygskockar att nyttja skolfartyget samtidigt som både Högskolan och yrkesgymnasiums sjöfartsprogram hade elever ombord.

Väsentliga förändringar

Flera förändringar har skett inom organisationen under året. Den tidigare kursenheten har bytt marknadsföringsnamn till ASA Safety Center (ASASC), vilket medför en klarare uppdelning enligt verksamhetsområden med Alandica Shipping Academy som gemensam marknadsföringsorganisation för sjöfartsutbildningarna och samordningshubb för de tre olika sjöfartsutbildningsorganisationerna. ASASC är den säljande organisationen där även försäljning av öppna högskolans sjöfartskurser sker, samt utbildning inom brandövningsfältet vilken inte platsade i den tidigare modellen. Rederienheten med Michael Sars är organisationsmässigt oförändrad. Med denna modell kan kostnader och intäkter på ett transparent sätt skiljas åt. Förändringarna i organisation innebär tydlighet gällande de olika verksamhetsområden, även om de ofta tangerar varandra.

ASASC har fått en tydligare struktur personalmässigt med nya ansvarsområden och med förtydligat ledarskap för utbildningsansvarig. Under våren frångick enheten anställande av tillfälliga externa instruktörer, som inte kan nyttjas till utveckling och underhåll men kostnadsmässigt motsvarar nästan en hel tjänst. Därav anställdes en till instruktör, varvid personalsättningen från hösten var följande; en ledande instruktör, två instruktörer för sjösäkerhet samt två instruktörer för brandsäkerhet. För att säkerställa en säker och trygg arbetsmiljö samt lärandemiljö arbetar ASASC instruktörerna med 60 procent utbildning och 40 procent underhåll/utveckling.

Under året utvecklades kursutbudet gällande brandutbildningar till åländskt näringsliv i form av (ABK) Allmän brandkunskap och Heta Arbeten. Även utbildningar för de åländska frivilla brandkårerna har utförts. Dessa utökade verksamheter fick fart under hösten och förväntas öka framledes.

Inför 2022 tog ASASC fram nya kurskoncept enligt önskemål från rederinäringen för att harmonisera utbildningarna mot Finland. Åtgärderna medförde delvis minskade intäkter men gör att fortbildningsutbudet står sig i konkurrensen i Finland, samtidigt som upplägget är godkänt av Transportstyrelsen och därmed ger ökade möjligheter att återta andelar på svenska marknaden efter pandemin.

Under året har resurser lagts på marknadsföring och PR. Behovet och formen av marknadsföring har förändrats och behöver riktas till en bredare publik. Detta gör att marknadsföringen av ASA och Åland som destination för sjöfartsutbildning hjälper såväl ASASC som de åländska skolorna och den åländska sjöfartsbranschen.

Även i skolfartygets verksamhet märks minskat elevantal, vilket dock medför möjlighet att förlägga mer av utbildningen ombord för de åländska skolorna.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Den tidigare femåriga fluktuationen i marknads behov av säkerhetskurser, som STCW 2010 Manila genererat, har inte jämnats ut under pandemin till den grad som förutspåddes. Ökad konkurrens från utbildare i öst och väst har inneburit en nackdel för ASASC, som är godkänd utbildare för både svenska och finska kurser. Med kombinationen av vårt insulära läge, samt pandemins spår i vår närliggande sjöfartsnäring har ASASC erhållit ett märkbart lägre antal kunder på STCW utbildningar under hösten 2022.

Sjunkande elevantal i de åländska sjöskolorna märks tydligt för ÅSC med minskat antal grundkurser för både sjö och brand, detta innefattar även kurser som kunde gynna eleverna när de kommer ut i arbetslivet.

Man har från myndighetshåll tolkat STCW reglerna olika, vilket har inneburit att konkurrensen står mellan två länder där kurslängd, innehåll och typ av kurs varierar. Även kursens språk är en osäkerhetsfaktor och behovet av utbildning på engelska växer.

ASASC utrustning samt brandfältets utrustning och anläggningar har förnyats med åren, dock finns flertalet detaljer som börjar vara över 20 år gamla och snart behöver bytas ut eller underhållas över värde. Mycket av den utrustning som finns är gjord för ett hårt slitage, men på sikt finns behov att budgetera för förnyelse.

Den tidigare satsningen på E-Learning har fallit väl ut bland kunderna. Arbetet runt digitalisering och distanslärande bör beaktas som en framtida osäkerhetsfaktor. Material och innehåll behöver kontinuerligt uppdateras och förnyas för att vara anpassade till marknadens utbildningsbehov.

Efter övertagandet av verksamheten vid brandfältet saknar verksamheten ändamålsenliga sanitära kundutrymmen i samband med anläggningen vid övningshamnen. Personalutrymmena som finns vid verksamhetens bassänganläggning är inte heller längre ändamålsenliga. Idag hyrs kontor vid iTiden för att avhjälpa utrymmesbristen.

Redogörelse för den interna kontrollen

Ålands sjösäkerhetscentrums kvalitetssystem är godkänt av både den finska myndigheten Traficom och motsvarande svenska myndigheten Transportstyrelsen.

Skolfartyget m/s Michael Sars har Almare Consulting som samarbetspart och de handhar för fartyget DPA, SCO och tekniskt management.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet

Översikt

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) regleras i landskapslagen (2006:9) om Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet.

AMS verksamhet regleras i landskapslagen (2006:8) om arbetsmarknadspolitisk verksamhet, landskapslagen (2003:71) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om utkomstskydd för arbetslösa, landskapslagen (2006:71) om studiestöd, landskapslagen (2012:74) om främjande av integration och i landskapslagen (2015:56) om sysselsättningsfrämjande utbildning. AMS utför vissa uppgifter som tillhör rikets behörighet med stöd av överenskommelseförordningar. Myndigheten handhar uppgifter eller ger service utgående från lagtingets budgetbeslut såsom verksamheten som ordnas under samlingsnamnet Åland Living och verksamheten Visa vägen — karriärvägledning för vuxna samt arbetspsykologtjänster.

AMS verksamhet påverkades i väsentlig utsträckning av den höga arbetslösheten, lagändringar samt nya lagar om förmåner för arbetslösa.

Hållbarhetsstyrning

AMS har anammat de strategiska utvecklingsmålen 1, 2 och 5: "Välmående människor vars inneboende resurser växer", "Alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället" och "Attraktionskraft för boende, besökare och företag". AMS medverkar i samordningsmöten som ordnas av medaktörerna i nätverket bärkraft.ax och deltar i "Sektoröverskridande forum för social hållbarhetsutveckling inom landskapsregeringen" samt i nätverksgruppen hållbara storföretag på Åland kring bland annat rekrytering, kompetensförsörjning och storytelling. AMS sitter också, genom verksamheten Åland Living, med i arbetsgruppen för koordinering och rapportering i rollen som processledare för Mål 5. Förverkligandet av målen jobbar AMS med kontinuerligt och hör till AMS kärnverksamhet som att främja sysselsättning och kompetensutveckling, att främja en regionalt balanserad utveckling av arbetsmarknaden, att verka för kvinnors och mäns rätt till arbete på lika villkor, att motverka diskriminering på arbetsmarknaden, att underlätta för personer med svag ställning på arbetsmarknaden att få arbete och förhindra utslagning från arbetsmarknaden samt att motverka långa tider utan reguljärt arbete.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	9 000,00	10 000,00	1 000,00	90,0%
Summa Verksamhetens intäkter	9 000,00	10 000,00	1 000,00	90,0%
Personalkostnader	-1 391 670,24	-1 408 610,00	-16 939,76	98,8%
Köp av tjänster	-247 312,89	-241 290,00	6 022,89	102,5%
Material förnödenh	-55 519,57	-38 400,00	17 119,57	144,6%
Övr verksamh kostn	-169 602,06	-166 700,00	2 902,06	101,7%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 864 104,76	-1 855 000,00	9 104,76	100,5%
Summa Verksamhetsbidrag	-1 855 104,76	-1 845 000,00	10 104,76	100,5%
Övr finansiella kost	-70,00		70,00	
Summa Finansiella intäkter och kostnader	-70,00		70,00	
Summa Årsbidrag	-1 855 174,76	-1 845 000,00	10 174,76	100,6%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-1 855 174,76	-1 845 000,00	10 174,76	100,6%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-1 855 174,76	-1 845 000,00	10 174,76	100,6%

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Personalkostnader	-385 597,46	-354 650,00	30 947,46	108,7%
Köp av tjänster	-411 063,67	-445 350,00	-34 286,33	92,3%
Summa Verksamhetens kostnader	-796 661,13	-800 000,00	-3 338,87	99,6%
Soc hälsovård utsksk	-5 116 296,81	-5 125 000,00	-8 703,19	99,8%
Arbetsmarknad	-688 651,61	-2 700 000,00	-2 011 348,39	25,5%
Summa Utgift ink o kap öv	-5 804 948,42	-7 825 000,00	-2 020 051,58	74,2%
Summa Kostn ink o kap öv	-5 804 948,42	-7 825 000,00	-2 020 051,58	74,2%
Summa Verksamhetsbidrag	-6 601 609,55	-8 625 000,00	-2 023 390,45	76,5%
Summa Årsbidrag	-6 601 609,55	-8 625 000,00	-2 023 390,45	76,5%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	-6 601 609,55	-8 625 000,00	-2 023 390,45	76,5%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	-6 601 609,55	-8 625 000,00	-2 023 390,45	76,5%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
86000 Arb.markn & studieservicemynd.	-1 559 874,07	-1 653 178,93	-1 796 952,09	-1 855 174,76
86050 Sysselsättn. o arb.löshet.stöd	-5 198 062,38	-10 613 177,22	-9 408 189,94	-6 601 609,55
Summa 8600_7 AMS	-6 757 936,45	-12 266 356,15	-11 205 142,03	-8 456 784,31

Antalet arbetssökande och antalet arbetslösa kunder minskade under året men ligger fortfarande på en för åländska förhållanden hög nivå.

Nödvändig ombyggnation och möblering av verksamhetsutrymmen medförde oförutsedda kostnader.

Målsättningar

Mål: Minst 50 personer ska få yrkesinriktad rehabiliteringsplanering eller yrkesplanering.

Förverkligat: 55 personer har fått yrkesinriktad rehabiliteringsplanering eller yrkesplanering.

Mål: Minska antalet långtidsarbetslösa.

Förverkligat: Antalet långtidsarbetslösa i december 2022 (290) var lägre än i december 2021 (385).

Mål: Öka antalet användare av e-tjänster

Förverkligat: Under 2022 anmälde sig 708 (i genomsnitt 58,1 procent av alla anmälda, högst i juli 71,4 procent och lägst i april 48,6 procent) arbetssökande sig via e-tjänsten. Under 2021 anmälde sig 733 (i genomsnitt 51,1 procent av alla anmälda) arbetssökande sig via e-tjänsten.

I januari 2023 redovisade 68 procent av alla som beviljats arbetslöshetsförmåner sin arbetslöshetstid via e-tjänsten. Andelen i januari 2022 var 62 procent.

Mål: Minst 220 personer ska få karriärvägledning

Förverkligat: 121 personer fick karriärvägledning 2022

Väsentliga förändringar

Under året har pandemin påverkat AMS organisation, verksamhet och ekonomi, likväl har det inte lett till väsentliga förändringar i organisationen, verksamheten eller ekonomin.

Risker och osäkerhetsfaktorer

En riskbedömning gjordes 2022 och AMS ledningsgrupp har beslutat att följande områden behöver följas upp: Verksamhetsprogram för arbetarskyddet, Avvikande situationer och störningar, Ingripande i otrygg verksamhet och risktagning, Ensidigt arbete, Krav på arbetets kvalitet, Ansvar som ingår i arbetsuppgifterna, Chefens och personalens stöd, Samarbete och information och Interaktionssituationer som ingår i arbetsuppgifterna samt Hot om våld.

Det datoriserade studiestödssystemet (STUDS07) innehåller buggar och andra programfel som gör att felaktigheter uppstår vid handläggningen av studiestödsförmåner. AMS är medveten om bristerna och meddelar upptäckta felaktigheter till AMS systemutvecklare för rättelse. Det har hänt att programfel inte upptäckts av AMS utan genom att kunder kontaktat AMS. AMS bedömning är att få programfel förblir oupptäckta. I slutet av 2019 upphandlades ett nytt studiestödssystem som inte ännu under 2022 var färdigt utvecklat och kunde tas i bruk.

Redogörelse för den interna kontrollen

AMS myndighetschef leder myndighetens verksamhet och ansvarar för att fastställda mål uppnås. Alla rättelseyrkanden och besvär avgörs av myndighetschefen som i samband med detta granskar lagenligheten i de ärenden där kunden visat missnöje över beslut.

Myndighetschefen följer kontinuerligt upp att de oavslutade ärendena omfattar så få ärenden som möjligt och att budgetmoment inte överskrids eller inte nyttjas i den omfattning som avsetts.

Verksamheten planeras utgående från beviljad budget och redovisas i AMS årliga verksamhetsberättelse.

Fordonsmyndigheten

Översikt

Fordonsmyndigheten ansvarar för registrering och besiktning av fordon, utför förarprov samt upprätthåller körkortsregister. Myndigheten ansvarar även för registreringen av vattenfarkoster.

Hållbarhetsstyrning

Fordonsmyndigheten arbetar för en säker vägtrafik med låg miljöpåverkan på Åland. Genom vår besiktningsverksamhet kontrollerar vi att de fordon som används på våra vägar uppfyller de miljökrav som gäller.

Uppföljning

Ekonomi

Sammandrag	Utfall 2022	Budget 2022	Återstår 2022	% av budget 2022
Försäljningsintäkter	8 097,65	15 000,00	6 902,35	54,0%
Avgiftsintäkter	1 406 692,80	1 285 000,00	-121 692,80	109,5%
Övr verksamh intäkt	67,00		-67,00	
Summa Verksamhetens intäkter	1 414 857,45	1 300 000,00	-114 857,45	108,8%
Personalkostnader	-708 634,89	-802 523,00	-93 888,11	88,3%
Köp av tjänster	-285 253,29	-345 000,00	-59 746,71	82,7%
Material förnödenh	-78 138,36	-70 675,00	7 463,36	110,6%
Övr verksamh kostn	-1 105,73	-1 802,00	-696,27	61,4%
Summa Verksamhetens kostnader	-1 073 132,27	-1 220 000,00	-146 867,73	88,0%
Summa Verksamhetsbidrag	341 725,18	80 000,00	-261 725,18	427,2%
Summa Årsbidrag	341 725,18	80 000,00	-261 725,18	427,2%
Summa Räkenskapsperiodens resultat	341 725,18	80 000,00	-261 725,18	427,2%
Summa Räkenskapsperiodens under- eller överskott	341 725,18	80 000,00	-261 725,18	427,2%

Organisation	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022
87000 Fordonsmyndigheten	139 323,19	283 362,76	132 607,02	341 725,18

Fordonsmyndighetens verksamhet finansieras med avgifter och förväntas därtill generera ett överskott. För år 2022 budgeterades detta överskott till 80 000 euro. Överskottsmålet uppfylldes med råge och uppgick till ca 340 000 euro. Det stora överskottet beror på antalet besiktade bilar och lägre verksamhetskostnader. De lägre kostnaderna förklaras av vakanser och allmän återhållsamhet.

Målsättningar

Den övergripande planen är att tillhandahålla i LL (2018:8) om Fordonsmyndigheten angivna och av landskapsregeringen ålagda tjänster till rimlig kostnad, med en god servicenivå och med hög kompetens och öppenhet. För att uppnå detta strävar Fordonsmyndigheten till att utveckla verksamheten med bland annat ny teknik och hålla nere väntetiderna för förarexamen och besiktning. Målet för året var ett högt förtroende från kunderna, fortbildning av personalen och en fortsatt god effektivitet i verksamheten.

God effektivitet i verksamheten: Myndighetens avgifter har varit i princip oförändrade under många år. I jämförelse med våra grannländer är avgifterna för förarexamen betydligt lägre på Åland och avgifterna för besiktning och registrering ungefär desamma.

Förtroende från kunderna: Ett sätt att förbättra servicenivån är att göra det möjligt för kunderna att hantera sina ärenden över nätet. Sedan tidigare kan allmänheten via myndighetens webbplats själva söka fordonsuppgifter, boka tider för besiktning, ställa av och på fordon, beställa registreringsbevis över nätet samt boka besiktning utan e-identifiering. Under året har ett arbete med att förbättra hemsidan bedrivits. Vidare har en förstudie gällande ersättning av fordonsregistret genomförts, upphandlingen kommer att genomföras under 2024.

Fordonsmyndigheten har under 2020 gjort mätningar av hur nöjda kunderna är med vår service. Kunderna har svarat genom att trycka på gröna eller röda smileys. Det månatliga resultatet varierade då mellan 87—97 procent nöjda kunder. Vår förhoppning är att kunna göra en liknande undersökning under 2023.

God servicenivå handlar också om tillgänglighet. Väntetiderna avseende förarprovning har generellt sett hållits under en vecka och detsamma gäller fordonsbesiktning. Endast undantagsvis har det inte varit möjligt att beställa tid nästkommande vecka. Samtliga fordon har beretts möjlighet att besiktigas inom sina ordinarie besiktningintervall och i nästan samtliga fall skedde besiktningen på utsatt klockslag. Utöver det har Fordonsmyndigheten haft drop-in på kvällar ett antal gånger under året.

Fortbildningen av personalen har fått stå tillbaka, delvis på grund av covid-19-pandemin. Förhoppningen är att utbildningar framför allt för besiktningspersonal och förarprovare kan återupptas under 2023.

Upphandling av ett nytt körkortsregister har slutförts, projektet är i skrivandes stund i test fas och tidsplanen är att körkortsregistret skall vara färdigt implementerat 2023.

Väsentliga förändringar

Ekonomi är stabil men lider fortfarande lite av årsvariationen efter införandet av 4 och 2 års periodiska besiktningar. Organisatoriskt har personalomsättningen varit större än önskat.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Personalomsättning är en riskfaktor som uppkommit under senaste åren, där en hög personalomsättning och svårigheter att få tag i behörig personal. Fordonsmyndigheten har tagit tag i saken och jobbar nu strukturerat för att minska personalomsättningen.

It-stödet för fordonsregistret är från början av 1980-talet med dåtidens teknik, vilket gör att antalet personer som kan utveckla och förvalta systemet är ytterst begränsat och kommer att saknas helt inom några år. När myndigheten inte kan utveckla systemet kan man inte heller hantera exempelvis lagändringar. Fordonsmyndigheten är därför i stort behov av att ersätta nuvarande systemstöd och arbetet har inletts.

Redogörelse för den interna kontrollen

Ett arbete som syftar till att skapa struktur bland våra befintliga interna anvisningar/rutinbeskrivningar samt att komplettera med nya där sådana idag saknas pågår. Dessa görs successivt tillgängliga för alla anställda på vårt intranät. Genom dokumenterade anvisningar minskar sårbarheten och ett enhetligare arbetssätt uppnås, vilket leder till ökad effektivitet och rättssäkerhet.

Årsbokslut

Resultaträkning

Resultaträkning	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter		16 599 137,77	16 367 599,25
Avgiftsintäkter		6 447 363,24	6 858 372,09
Understöd och bidrag		2 235 218,55	1 726 722,75
Övriga verksamhetsintäkter		1 063 739,99	1 126 716,46
Summa verksamhetens intäkter		26 345 459,55	26 079 410,55
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	2	-113 177 793,49	-111 993 929,13
Köp av tjänster		-59 168 400,27	-51 977 696,18
Material, förnödenheter och varor		-23 040 495,14	-20 431 622,42
Övriga verksamhetskostnader		-26 749 433,64	-25 389 208,55
Summa verksamhetens kostnader		-222 136 122,54	-209 792 456,28
Pensionsintäkter- och kostnader			
Pensionsintäkter		21 400 000,00	20 275 000,00
Pensionskostnader		-38 768 217,82	-37 342 790,32
Summa pensionsintäkter- och kostnader		-17 368 217,82	-17 067 790,32
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar			
Europeiska Unionen		4 041 147,33	4 649 680,26
Återbetalningar av överföringar		68 597,41	36 406,44
Övriga intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar		490 887,87	254 718,83
Summa intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar		4 600 632,61	4 940 805,53
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar			
Undervisning, kultur och idrott		-17 576 349,75	-17 533 134,26
Social- och hälsovård samt utkomststöd		-41 494 051,21	-41 036 526,80
Arbetsmarknad		-688 651,61	-1 326 391,25
Bostadsproduktion		-838 781,11	-533 071,05
Primärnärings		-12 259 758,45	-9 638 930,42
Övrigt näringsliv		-4 267 488,49	-8 451 463,82
Allmänna stöd		-15 596 262,18	-17 238 317,63
Övriga överföringskostnader		-8 230 730,26	-8 150 499,47
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar		-100 952 073,06	-103 908 334,70
Verksamhetsbidrag		-309 510 321,26	-299 748 365,22

Resultaträkning	Not	2022	2021
Skatteinkomster			
Avräkningsbelopp		202 195 000,00	194 916 831,74
Skattegottgörelse		7 791 184,00	13 602 918,00
Skatteavräkning		84 800 000,00	79 600 000,00
Återbäring av lotteriskatt		0,00	10 207 240,90
Medieavgift		2 583 648,45	2 315 325,66
Apoteksavgifter		887 822,00	859 623,00
Summa skatteinkomster		298 257 654,45	301 501 939,30
Finansiella intäkter och kostnader	3		
Ränteintäkter		611 620,02	976 222,92
Övriga finansiella intäkter		26 731 320,37	21 422 765,08
Räntekostnader		-5 634,75	-14 416,63
Övriga finansiella kostnader		-260 396,48	-397 643,22
Summa finansiella intäkter och kostnader		27 076 909,16	21 986 928,15
Årsbidrag		15 824 242,35	23 740 502,23
Av- och nedskrivningar	4		
Avskrivningar enligt plan		-11 537 555,50	-10 483 859,32
Avskrivningar av engångskaraktär		0,00	-5 571 649,35
Nedskrivningar		0,00	-3 000 000,00
Summa av- och nedskrivningar		-11 537 555,50	-19 055 508,67
Extraordinära poster	5		
Extraordinära intäkter		17 537 120,00	0,00
Extraordinära kostnader		0,00	0,00
Summa extraordinära poster		17 537 120,00	0,00
Räkenskapsperiodens resultat		21 823 806,85	4 684 993,56
Ökning eller minskning av reserver	6	-6 482 827,49	-4 904 264,33
Räkenskapsperiodens under- eller överskott		15 340 979,36	-219 270,77

Balansräkning

Aktiva	Not	2022	2021
Bestående aktiva			
Immateriella tillgångar	7		
Immateriella rättigheter		3 489 031,32	5 163 490,81
Landskapsegendom	8		
Mark- och vattenområden		0,34	0,34
Byggnader		0,34	0,34
Övrig landskapsegendom		605 159,64	556 801,99
Totalt landskapsegendom		605 160,32	556 802,67
Materiella tillgångar	9		
Byggnadsjord- och vattenområden		25 138,54	25 138,54
Byggnader		2 138 911,52	2 328 413,15
Vägar och infrastruktur		135 806 527,00	136 643 558,29
Maskiner och inventarier		15 520 665,63	17 430 802,46
Övriga materiella tillgångar		66 691,44	66 691,44
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar		40 868 853,39	30 702 918,19
Summa materiella tillgångar		194 426 787,52	187 197 522,07
Placeringar			
Grundkapital i Landskapets affärsverk		197 587 711,06	197 167 711,06
Aktier	10	37 144 071,30	36 544 071,30
Andelar		278 727,90	359 458,10
Summa placeringar		235 010 510,26	234 071 240,46
Summa bestående aktiva		433 531 489,42	426 989 056,01
Rörliga aktiva			
Omsättningstillgångar			
Material och förnödenheter		1 279 630,92	1 253 144,40
Fordringar	11		
Lånefordringar	12	42 575 097,70	45 701 778,85
Försäljningsfordringar		2 942 937,38	3 237 347,78
Övriga fordringar		2 516 263,49	2 148 207,95
Resultatregleringar	13	6 517 440,36	10 145 171,76
Summa fordringar		54 551 738,93	61 232 506,34
Finansiella värdepapper			
Kortfristiga placeringar		25 000 000,00	0,00
Aktier	14	903 885,94	903 507,28
Summa finansiella värdepapper		25 903 885,94	903 507,28
Kassa- och banktillgodohavanden			
Kassa- och banktillgodohavanden		39 682 443,41	41 812 090,76
Summa rörliga aktiva		121 417 699,20	105 201 248,78
Aktiva totalt		554 949 188,62	532 190 304,79

Passiva	Not	2022	2021
Eget kapital	15		
Landskapets grundkapital		312 176 684,10	312 176 684,10
Värderingsposter	16	11 455 908,46	11 455 908,46
Fondkapital	17	66 102 880,31	59 714 296,32
Föregående räkenskapsperioders resultat	15	73 921 147,62	74 140 418,40
Ändring av resultat fr tidigare räkenskapsår	18	272 175,20	-0,01
Räkenskapsperiodens resultat	15	15 340 979,36	-219 270,77
Summa eget kapital		479 269 775,05	457 268 036,50
Obligatoriska reserveringar			
Obligatoriska reserveringar	19	3 591 182,41	3 263 596,72
Reserveringar			
Investeringsreservering	20	7 536 941,51	7 626 667,00
Förvaltad kapital			
Förvaltad kapital	21	6 009,91	0,00
Främmande kapital	22		
Skuldförbindelselån	23	0,00	10 500 000,00
Erhållna förskott		29 740 322,59	18 634 064,16
Leverantörsskulder		10 505 432,72	11 394 294,79
Övriga skulder		4 548 250,59	4 890 364,84
Resultatregleringar	24	19 751 273,84	18 613 280,78
Summa främmande kapital		64 545 279,74	64 032 004,57
Passiva totalt		554 949 188,62	532 190 304,79

Noter

Not 1 - Redovisningsprinciper för landskapet Åland

Landskapsregeringen

Principerna för upprättande av bokslutet

Till landskapet Ålands bokslut hör balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och tillhörande noter samt en budgetuppföljning. Bokslutet upprättas i enlighet med gällande lagar och bestämmelser (i huvudsak bokföringslagen och bokföringsförordningen) och skall ge riktiga och tillräckliga uppgifter om landskapets verksamhet, ekonomiska ställning och finansiering. Dock har vissa speciallösningar tillgripits emedan landskapet bedriver offentlig verksamhet som i många fall väsentligt skiljer sig från privat verksamhet och de redovisningskrav som ställs på dessa. Från och med år 2015 följer landskapet Åland, i tillämpliga delar, bokföringsnämndens kommunsektionens anvisningar vad det gäller kontoplan samt upprättande av bokslut. Stor tonvikt har lagts vid periodiseringen i bokslutet och prestationsprincipen är tillämpad i så stor omfattning som möjligt. Förbindelseprincipen har tillämpats för bidrag som hör till EU:s målprogram samt vissa nationella företagsstöd, vilket innebär att resultaträkningen belastas då landskapsregeringen tagit ett bindande beslut.

Uppgörande av balansräkningen

Anläggningstillgångarna tas upp i balansräkningen till anskaffningspris med avskrivningar enligt plan. De planenliga avskrivningarna har beräknats enligt en på förhand uppgjord avskrivningsplan.

Aktiva sidan har klassificerats i bestående aktiva och rörliga aktiva.

Balansräkningen AKTIVA

Bestående aktiva indelas i följande huvudgrupper:

Landskapsegendom

Definitionen på landskapsegendom följer finska statens, där motsvarande egendom kallas för nationalförmögenhet. Till landskapsegendom hör kultur- och naturarv såsom t.ex. museiföre-mål, kulturhistoriskt värdefulla byggnader och fastigheter.

Från och med 01.01.2016 ingår merparten av landskapsegendomen i balansräkningen för Landskapets fastighetsverk (För landskapets fastighetsverks bokslut se bilaga 3). Endast ett fåtal anläggningar ingår fortsättningsvis i Landskapet Ålands balansräkning.

Förvärvad landskapsegendom före år 1998 har inte värderats men av tekniska orsaker har varje anläggning ett värde av (1 mk) 0,17 cent för att kunna behandlas tekniskt i systemen.

Immateriella rättigheter

Bland annat ingår programvaror, licenser och anslutningsavgifter.

Materiella tillgångar

Till materiella tillgångar räknas föremål och rättigheter, som kan överlåtas separat samt övriga nyttigheter, vilkas verkningstid som produktionsfaktor sträcker sig över flera än ett finansår eller som avses ge avkastning eller användas under flera finansår.

Materiella tillgångarna förvärvade före år 1998 värderades enligt det senast kända beskattningsvärdet vid ingången av år 1998 för tillgångarna (fast egendom).

Väggrunder, vägytbeläggning, broar och kajer värderades till gängse värde.

Anläggningstillgångar förvärvade före år 1998 värderades till gängse värde dock så att ifall att anläggningens gängse värde understeg (100 000 mark) 16 818,79 euro värderades inte tillgången.

Färjor förvärvade före år 1998 värderades till försäkringsvärdet.

Värdepapper som förvärvades före 1998 värderades till nominella värden.

Egendom vars anskaffningsutgift har överstigit 50 000 euro och har en ekonomisk livslängd om tre år eller längre har aktiverats.

Placeringar

Aktier och andelar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgiften.

Rörliga aktiva indelas i följande huvudgrupper:

Omsättningstillgångar

För omsättningstillgångar används samma definition som bokföringslagen ger, omsättningstillgångar är nyttigheter, som är avsedda att överlåtas såsom sådana eller i förädlad form eller att förbrukas.

Material och förnödenhetslager har värderats till anskaffningsutgiften.

Lagernedskrivning/uppskrivning har inte gjorts.

Fordringar

Bland annat ingår lånefordringar försäljningsfordringar och resultatregleringar. Fordringarna upptas till nominellt värde eller till sannolikt värde om detta är lägre.

Finansiella värdepapper

Kortfristiga placeringar upptas till nominellt värde eller till sannolikt värde om detta är lägre.

Balansräkningen PASSIVA

Passiva sidan indelas i följande huvudgrupper:

Eget kapital

Förvärvade tillgångar före 1.1.1998 samt uppkomna skulder har balanserats mot eget kapital, vilket utgör en grunddel. Utöver denna grunddel består det egna kapitalet av föregående räkenskapsperioders under- och eller överskott, samt av kapital i egna fonder.

Värderingsposter

Denna grupp innehåller tidigare uppvärdering av egendom eller nedskrivningar av värdet på främmande kapital.

Fondernas kapital

Olika fonder ingår enligt specifikation i not.

Obligatoriska reserveringar

Under denna rubrik skall kommande sannolika utgifter eller förluster upptas.

Beträffande bidragshanteringen tillämpar landskapet Åland i de flesta fall den s.k.

förbindelseprincipen. Denna princip innebär att resultaträkningen belastas redan i det skede då landskapet fattar ett bindande beslut om bidragsbeviljande (= ingår en förbindelse). Denna förbindelse bokförs samtidigt som en skuld på balansräkningen under obligatoriska reserveringar. Skulden minskar sedan i takt med att resp. bidrag utbetalas.

Följaktligen kommer resultaträkningen, till den del förbindelseprincipen används, att visa beloppet av de sammanlagda **beviljade** bidragen, medan resultaträkningen i de fall där förbindelseprincipen inte används, att visa beloppet av de sammanlagda **utbetalda** bidragen.

Förvaltad kapital

Förvaltade medel, d.v.s. skulder som inte hör till landskapet Åland.

Främmande kapital

Kortfristiga- och långfristiga skulder redovisas som en total under främmande kapital, dock specificerade i not. Semesterlöneskulden ingår under kortfristigt främmande kapital, resultatregleringar.

Principer för avskrivningar enligt plan

För tillgångar som är underkastade förslitning har en på förhand uppgjord avskrivningsplan använts.

Avskrivningarna har beräknats genom lineära avskrivningar på anskaffningsutgiften/restvärdet för tillgångarna enligt den uppskattade ekonomiska livslängden.

För anskaffningar gjorda under året har avskrivningarna beräknats månatligen på anskaffningsutgiften.

De uppskattade avskrivningstiderna för tillgångarna enligt plan har varit följande:

Avskrivningstillgångar	Avskrivningstid linjär
Immateriella tillgångar	
Datorprogram	3 år
Övriga immateriella tillgångar	5 år
Materiella tillgångar	
Byggnader och konstruktioner	
Lager- och övriga byggnader	15 år
Kontors-, sjukhus- och skolbyggnader	30 år
Vägar och infrastruktur	
Vägar, vägkropp	50 år
Vägar, ytbeläggning	10 år
Broar, färjväggar och kajer	50 - 85 år
Transportmedel	
Bilar och övriga fordon	5 år
Landskapsfärjor och övriga vattenfarkoster	20 år
Arbetsmaskiner	
Tunga arbetsmaskiner	7 år
Lätta arbetsmaskiner och redskap	3 år
Övriga maskiner och inventarier	
IT-utrustning	3 år
Kommunikationsutrustning	3 år
Laboratorie- och sjukhusutrustning	5 år
Möbler	5-7 år
Övriga maskiner och inventarier	3 år

Not 2 - Personalkostnader

	2022	2021
Löner och arvoden	-96 546 286,69	-95 921 542,80
Pensionspremier	-16 612 031,58	-16 253 123,77
Övriga lönebikostnader	-1 733 092,92	-1 787 004,94

	2022	2021
Personalersättningar	2 067 600,24	1 433 562,45
Personalerättelser	682 753,78	910 223,71
Periodiserad semesterlöneskuld (inkl lönebikostnader)	118 140,45	-285 492,77
Övriga periodiserade lönekostnader (inkl lönebikostnader)	-1 154 876,77	-90 551,01
Summa personalkostnader	-113 177 793,49	-111 993 929,13

Not 3 - Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter	2022	2021
Ränteintäkter från lån till utomstående	540 831,19	487 248,74
Ränteintäkter från placeringar	37 108,80	419 663,49
Övriga ränteintäkter	33 680,03	69 310,69
Dividender och räntor på andelskapital	573 251,40	964 910,00
Avkastning från Ålands Penningautomatförening	20 000 000,00	15 000 000,00
Avkastning från Landskapets Fastighetsverk	6 000 000,00	5 270 000,00
Dröjsmålsräntor	11 627,90	10 257,92
Kursvinster	45 997,98	53 488,48
Försäljningsvinst värdepapper	32 069,80	0,00
Landskapsgarantier	68 373,29	124 108,68
Summa finansiella intäkter	27 342 940,39	22 398 988,00
Finansiella kostnader		
Övriga räntekostnader	-5 634,75	-14 416,63
Kursförluster	-39 567,59	-17 201,14
Kreditförluster	0,00	-13 492,03
Kreditförluster, oindrivna stöd	-9 628,19	-11 442,21
Nedskrivning av lånefordringar	-28 591,95	-202 988,81
Övriga finansiella kostnader	-182 608,75	-152 519,03
Summa finansiella kostnader	-266 031,23	-412 059,85
Summa finansiella intäkter och kostnader	27 076 909,16	21 986 928,15

Not 4 - Av- och nedskrivningar

Av- och nedskrivningar	2022	2021
Avskrivningar enligt plan	-11 537 555,50	-10 483 859,32
Summa avskrivningar enligt plan	-11 537 555,50	-10 483 859,32
Avskrivningar av engångskaraktär		
Utrangering av Marsundsbron och Svibybron	0,00	-2 139 300,65
Avskrivning av Vårdöbron	0,00	-750 000,00
Avskrivning av korttrutt västra Föglö	0,00	-2 682 348,70
Summa avskrivningar av engångskaraktär	0,00	-5 571 649,35

Nedskrivningar		
Nedskrivning av bokföringsvärdet i Ålands Utveckling Ab	0,00	-3 000 000,00
Summa nedskrivningar	0,00	-3 000 000,00
Summa av- och nedskrivningar	-11 537 555,50	-19 055 508,67

Not 5 - Extraordinära poster

Extraordinära intäkter	2022	2021
Övriga extraordinära intäkter (1)	17 537 120,00	0,00
Summa extraordinära intäkter	17 537 120,00	0,00

1) Ett särskilt bidrag enligt 51 § självstyrelselagen för Åland med anledning av Covid-19-pandemins inverkan år 2020.

Not 6 - Reserveringar

Reserveringar	2022	2021
Ombokning av 2018 års ej utnyttjade paf-budgetmedel	0,00	-4 702 750,52
Ombokning av 2019 års ej utnyttjade paf-budgetmedel	-6 206 488,17	0,00
Årets låneamorteringar, paf-lån	-366 064,81	-361 513,81
Upplösning av investeringsreservering	89 725,49	160 000,00
Summa reserveringar	-6 482 827,49	-4 904 264,33

Not 7 - Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar	1.1.2022	Ökning	Minskning	31.12.2022
Immateriella rättigheter				
Anslutningsavgifter	63 331,13			63 331,13
Övriga immateriella rättigheter	301 784,60	0,00	-122 309,11	179 475,49
Inköpta dataprogram	3 905 748,39	719 296,64	-1 669 203,62	2 955 841,41
Egna dataprogram	851 169,93	0,00	-560 786,64	290 383,29
Summa immateriella rättigheter	5 122 034,05			3 489 031,32

Not 8 - Landskapsegendom

Landskapsegendom	1.1.2022	Ökning	Minskning	31.12.2022
Jord- och vattenområden	0,34			0,34
Byggnader				
Muséer, slott och övriga kulturbyggnader	0,34			0,34
Övrig landskapsegendom				
Konstverk	518 775,29	48 357,65		567 132,94
Museiföremål och -samlingar, arkiv och övrig landskapsegendom	38 026,70			38 026,70
Summa landskapsegendom	556 802,67			605 160,32

Not 9 - Materiella tillgångar

Materiella tillgångar	1.1.2022	Ökning	Minskning	31.12.2022
Byggnadsjord och vattenområden	25 138,54			25 138,54
Byggnader				
Skolbyggnader	333 375,53		-12 196,68	321 178,85
Kontorsbyggnader	977 339,72		-55 420,86	921 918,86
Lagerbyggnader	102 131,63		-13 073,28	89 058,35
Övriga byggnader	749 666,05		-65 601,00	684 065,05
Sjukhusbyggnader	165 900,22		-43 209,81	122 690,41
Summa byggnader	2 328 413,15			2 138 911,52
Vägar och infrastruktur				
Ytbeläggningen	13 332 957,99	237 723,29	-2 368 737,65	11 201 943,63
Väggrunden	78 509 615,97	2 097 217,94	-2 571 901,94	78 034 931,97
Broar	44 239 598,95	2 986 730,07	-1 116 366,24	46 109 962,78
Farleder och kanaler	126 774,88		-15 683,52	111 091,36
Övriga konstruktioner	434 610,50		-86 013,24	348 597,26
Summa vägar och infrastruktur	136 643 558,29			135 806 527,00
Maskiner och inventarier				
Bilar och övriga landfordon	634 490,10	184 864,66	-218 320,20	601 034,56
Färjor och övriga vattenfarkoster	13 600 008,36	225 369,55	-1 255 462,23	12 569 915,68
Tunga arbetsmaskiner	440 351,06		-128 087,46	312 263,60
Lätta arbetsmaskiner	17 890,02		-17 890,02	0,00
Möbler och inredning	19 880,10		-19 880,10	0,00
IT-utrustning	695 731,61	307 508,90	-312 725,25	690 515,26
Kontorsmaskiner och apparater	0,00			0,00
Kommunikationsutrustning	26 215,66		-14 980,38	11 235,28
Hälso-och sjukvårdsutrustning	1 979 043,25		-643 886,92	1 335 156,33
Övriga maskiner och inventarier	17 192,30		-16 647,38	544,92
Summa maskiner och inventarier	17 430 802,46			15 520 665,63
Övriga materiella tillgångar				
Värde och konsthöremål	66 691,44			66 691,44
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	30 702 918,19	16 049 110,74	-5 883 175,54	40 868 853,39
Summa materiella tillgångar	187 197 522,07			194 426 787,52

Not 10 - Förteckning över landskapets aktier

Bolag	Antal aktier	Förändringar	Antal aktier	Nom. värde	Bokföringsvärde	Landskapets
	1.1.2022	(EUR)	31.12.2022	per aktie (EUR)	(EUR)	ägarandel i %
Brändö Fritidsservice Ab	280		280	80,00	22 400,00	15,56 %
Elisa Oyj	300		300		150,00	0,00018 %
Fastighets Ab Dalnäs	5 258		5 258	84,09	442 145,22	40,05 %
Fastighets Ab Godby Center	2 397		2 397		403 151,42	42,58 %
Fastighets Ab Söderkäkar	135		135	383,47	51 768,45	100,00 %
Flexens Oy Ab	207 144		207 144	0,10	20 714,50	6,90 %
Försäkringsbolaget Alandia Ab	4 588		4 588	616,44	2 828 220,00	2,36 %
Kraftnät Åland Ab	61 754	600 000,00	61 754	168,19	16 379 240,68	100,00 %
Långnäs Hamn Ab	1 876		1 876	252,28	473 277,28	100,00 %
Ålands Fastighets Ab	9 185		9 185		1 634 389,39	94,61 %
Åland Post Ab	10 000		10 000		11 000 000,00	100,00 %
Ab Skärgårdsflyg	96 376		96 376		8 000,00	100,00 %
Södra Brändö Turistservice Ab	500		500	34,00	17 000,00	28,09 %
Una Oy	100		100	1 500,00	150 000,00	5,80 %
Vakka-Suomen Puhelin Oy	3		3	17,00	51,00	0,005 %
Åda Ab	500		500	25,00	1 419 500,00	50,00 %
Ålands Radio & TV Ab	3 000		3 000	170,00	510 000,00	100,00 %
Ålands Utvecklings Ab (1)	588		588	7 232,08	1 254 173,36	98,49 %
Ålands Vatten Ab	3 117		3 117	170,00	529 890,00	27,69 %
Summa aktier					37 144 071,30	

1) I samband med bolagsstämman år 2020 i Ålands Utvecklings Ab (ÅUAB) informerade landskapsregeringen att man avser att avveckla bolaget under år 2021. Avvecklingen görs kontrollerat och med beaktande av att olika åtaganden ska avslutas. Som en delåtgärd i detta har en schablonmässig nedskrivning av bokföringsvärdet gjorts till ett belopp av 3 miljoner euro. Avvecklingen fortsätter under år 2023.

Not 11 - Fordringar

Specifikation över fordringarna	2022	2022	2021	2021
Lånefordringar	Långfristiga	Kortfristiga	Långfristiga	Kortfristiga
Lånefordringar PAF	3 166 396,13	407 756,40	3 512 214,94	411 502,40
Lånefordringar	39 026 241,59	1 702 875,70	41 704 700,83	1 801 532,80
Osäkra lånefordringar	-1 728 172,12		-1 728 172,12	
Summa lånefordringar	40 464 465,60	2 110 632,10	43 488 743,65	2 213 035,20
Övriga fordringar	Långfristiga	Kortfristiga	Långfristiga	Kortfristiga
Försäljningsfordringar		3 020 412,21		3 298 578,38
Osäkra försäljningsfordringar		-77 474,83		-61 230,60
Övriga fordringar		2 516 263,49		2 148 207,95

Specifikation över fordringarna	2022	2022	2021	2021
Resultatregleringar		6 517 440,36		10 145 171,76
Summa övriga fordringar	0,00	11 976 641,23	0,00	15 530 727,49
Total summa fordringar	40 464 465,60	14 087 273,33	43 488 743,65	17 743 762,69

Not 12 - Lånefordringar

Lånets art	Kvarstående från år 2021	Utgivna lån år 2022	Amorterat år 2022	Kvarstående till år 2023	Ränte %
Bostadslån (enligt LL om bostadsproduktion)	41 225 740,01	0,00	2 598 238,15	38 627 501,86	1,00
Investeringslån	28 591,95	0,00	28 591,95	0,00	3,00
Sysselsättningspolitiska konjunkturlån	0,00	0,00	0,00	0,00	
Produktutvecklingslån	72 465,00	0,00	0	72 465,00	2,00
Lån för torrlägningsarbeten	1 326,84	0,00	89,75	1 237,09	3,00
Skogsförbättringslån	425,28	0,00	196,49	228,79	2,00
Offentligt kapitallån	2 177 684,55	0,00	150 000,00	2 027 684,55	0,00
Summa lån exkl paf-lån	43 506 233,63	0,00	2 777 116,34	40 729 117,29	
Lån ur penningautomatmedel	3 923 717,34	16 500,00	366 064,81	3 574 152,53	1,00
Summa lån inkl. paf-lån	47 429 950,97	16 500,00	3 143 181,15	44 303 269,82	
	Kvarstående från år 2021	Utgivna lån år 2022	Minskning år 2022	Kvarstående till år 2023	
Nedskrivna osäkra lånefordringar	-1 728 172,12		0,00	-1 728 172,12	
Summa samtliga lånefordringar	45 701 778,85			42 575 097,70	

Not 13 - Resultatregleringar

Specifikation över resultatregleringar, fordringar	Euro
Periodiserad ränta, placeringar	52 873,69
Räntefordringar lånereskontran	230 810,53
Intäktsreservering, externa myndigheters decemberredovisningar, inbetalda januari 2023	604 117,19
Överföring från Landskapets Pensionfond kvartal 4	4 157 382,80
Periodiserade leverantörsfakturor	132 143,20
Intäktsreservering, EU-program 2014-20	559 066,28
Övriga intäktsreserveringar	718 689,79
Utbetalt förskott ESF 2014-2020	49 999,99
Övriga resultatregleringar	12 356,89
Summa resultatregleringar	6 517 440,36

Not 14 - Förteckning över landskapets aktier och fonder under finansiella värdepapper

Bolag	Antal	Förändr.	Antal	Nom. värde	Bokföringsvärde
Aktier	01.01.2022	(EUR)	31.12.2022	per aktie (EUR)	(EUR)
Apetit Oyj	86		86	10,20	877,20
Ålandsbanken B	15 000		15 000	26,70	400 500,00
RederiAb Eckerö	6 000		6 000	30,00	180 000,00
Ångfartygs Ab Alfa	0	3	3	8 500,00	25 500,00
Fonder					
Ålandsbanken Euro Bond B	9 203,8656		9 203,8656	32,27	297 008,74
Summa aktier och fonder					903 885,94

Aktierna har förvärvats genom bl.a. danaarv.

Not 15 - Eget kapital

Förändring i eget kapital	2022	2021
Landskapets eget kapital 1.1.		
Grundkapital	312 176 684,10	312 176 684,10
Värderingsposter	11 455 908,46	11 455 908,46
Fondkapital	66 102 880,31	59 714 296,32
Föregående räkenskapsperioders resultat	73 921 147,62	74 140 418,40
Ändring av resultat från tidigare räkenskapsår	272 175,20	-0,01
Räkenskapsårets resultat	15 340 979,36	-219 270,77
Landskapets eget kapital 31.12.	479 269 775,05	457 268 036,50

Not 16 - Värderingsposter

I enlighet med affärsbokföringens principer, har landskapet möjlighet att ta in s.k. värderingsposter i balansräkningen. En värderingspost används då man behöver värdera upp egendom, eller skriva ner värdet på främmande kapital. En förutsättning för uppskrivning, är att värdeökningen är varaktig och väsentlig.

Användningen av värderingsposter följer i landskapets räkenskaper en restriktiv linje.

Värderingsposter	2022	2021
Bokföringsvärde 1.1.	11 455 908,46	11 455 908,46
Ökning/minskning	0,00	0,00
Bokföringsvärde 31.12	11 455 908,46	11 455 908,46

Not 17 - Fondernas kapital

Fonder	2022	2021
Kurt, Eva, Gustaf och Ellen Webers minnesfond		
Bokföringsvärde 1.1.	155 216,06	155 171,00
Ökning/minskning	100,97	45,06
Bokföringsvärde 31.12	155 317,03	155 216,06
President Urho Kekkonens 80-års fond:		
Bokföringsvärde 1.1.	17 931,46	17 926,26
Ökning/minskning	2,81	5,20
Bokföringsvärde 31.12	17 934,27	17 931,46
Ålands självstyrelses jubileumsfond:		
Bokföringsvärde 1.1.	1 561 713,98	1 255 830,28
Ökning/minskning	-210 928,55	305 883,70
Bokföringsvärde 31.12	1 350 785,43	1 561 713,98
Övriga fonder totalt	1 524 036,73	1 734 861,50
Donerade tillgångar	2022	2021
Irene och Halvdan Stenholms konstdonation:		
Bokföringsvärde 1.1.	59 393,03	59 386,50
Ökning/minskning	-8,54	6,53
Bokföringsvärde 31.12.	59 384,49	59 393,03
Testamenterade medel:		
Bokföringsvärde 1.1.		25 911,76
Ökning/minskning		-25 911,76
Bokföringsvärde 31.12.	0,00	0,00
Övriga donerade tillgångar		
Bokföringsvärde 1.1.	0,00	0,00
Ökning/minskning	25 500,00	0,00
Bokföringsvärde 31.12.	25 500,00	0,00
Donerade tillgångar ÅHS		
Bokföringsvärde 1.1.	79 458,72	79 443,62
Ökning/minskning	-44,88	15,10
Bokföringsvärde 31.12.	79 413,84	79 458,72
Donerade tillgångar totalt	164 298,33	138 851,75
Reserverade PAF-medel:	2022	2021
Bokföringsvärde 1.1.	57 840 583,07	52 776 318,74
Ökning: Tilläggsintäkt fr PAF	0,00	0,00
Ökning: Ombokning av 2017 års ej utnyttjade budgetmedel		0,00
Ökning: Ombokning av 2018 års ej utnyttjade budgetmedel	6 206 488,17	4 702 750,52
Ökning: Ombokning av ej utnyttjade PAF-netto medel	0,00	0,00
Ökning: Årets låneamorteringar	366 064,81	361 513,81

Fonder	2022	2021
Ökning: Återbetalning av tidigare utbetalda medel	1 409,20	0,00
Minskning: Upplösning enl budget 2021	0,00	0,00
Minskning: Upplösning enl TB 2020 (Covid 19 kostnader)	0,00	0,00
Bokföringsvärde 31.12	64 414 545,25	57 840 583,07
Reserverade medel totalt	64 414 545,25	57 840 583,07
Fondernas kapital totalt	66 102 880,31	59 714 296,32

Not 18 - Ändring av resultat från tidigare räkenskapsår

Ändring av resultat från tidigare räkenskapsår	2022
Rättelse aktiverad anläggning, Långnäs hamn	64 469,00
Rättelse konto 182659 Övriga resultatregleringar	-47 584,26
Rättelse konto 192601 ÅAB likviditetsförvaltning	-13 026,91
Rättelse konto 255844 o 255845, ArPL-pensionsavgift	-245 016,18
Rättelse konto 255830 Olycksfallsförsäkring	513 333,56
Centrdifferens	-0,01
Landskapets eget kapital 31.12.	272 175,20

Not 19 - Obligatoriska reserveringar

Nationella stöd			
Näringsavdelningen, stöd som följer förbindelseprincipen (1)		2022	2021
Ingående saldo 1.1		991 241,97	924 252,68
Beviljade stöd, totalt		992 316,21	1 523 090,25
Återbokade stöd, totalt		-104 453,55	-160 717,70
Nettobeviljat, totalt		887 862,66	1 362 372,55
Utbetalningar, totalt		-780 717,72	-1 295 383,26
Utgående saldo 31.12		1 098 386,91	991 241,97
Stöd för miljöförbättrande åtgärder		2022	2021
Ingående saldo 1.1		0,00	38 400,00
Beviljade stöd, totalt		0,00	0,00
Återbokade stöd, totalt		0,00	0,00
Nettobeviljat, totalt		0,00	0,00
Utbetalningar, totalt		0,00	-38 400,00
Utgående saldo 31.12		0,00	0,00
Program med EU-finansiering			
Europeiska regionalfonden 2014-2020 (2)	2015-2022	2022	2021
Ingående saldo 1.1		432 071,00	163 589,58

Beviljade stöd, totalt	3 555 546,29	0,00	1 933 039,91
Återbokade stöd, totalt	-32 223,43	-20 315,89	0,00
Nettobeviljat, totalt	3 523 322,86	-20 315,89	1 933 039,91
Utbetalningar, totalt	-3 333 632,97	-222 065,22	-1 664 558,49
Utgående saldo 31.12	189 689,89	189 689,89	432 071,00
Europeiska socialfonden 2014-2020 (3)	2015-2022	2022	2021
Ingående saldo 1.1	0,00	987 852,17	1 626 148,57
Beviljade stöd, totalt	6 560 450,24	292 368,00	647 756,00
Återbokade stöd, totalt	-589 786,20	0,00	-277 474,62
Nettobeviljat, totalt	5 970 664,04	292 368,00	370 281,38
Utbetalningar, totalt	-5 234 510,66	-544 066,79	-1 008 577,78
Utgående saldo 31.12	736 153,38	736 153,38	987 852,17
Europeiska havs- och fiskerifonden 2014-2020	2015-2022	2022	2021
Ingående saldo 1.1		852 431,58	1 243 553,09
Beviljade stöd, totalt	8 317 232,82	1 141 814,01	608 704,44
Återbokade stöd, totalt	-302 298,38	0,00	-302 298,38
Nettobeviljat, totalt	8 014 934,44	1 141 814,01	306 406,06
Utbetalningar, totalt	-6 447 982,21	-427 293,36	-697 527,57
Utgående saldo 31.12	1 566 952,23	1 566 952,23	852 431,58
Sammanlagt, obligatoriska reserveringar:		3 591 182,41	3 263 596,72

1) Budget 61000: kontona 570307 och 570310 följer förbindelseprincipen.

2) Under år 2021 har stöd för 1.537.060,00 euro flyttats från nationella stöd 570312/budget 61000 till ERUF-programmet (konto 210119).

3) Oreglerade förskott som betalats under 2021 och 2022 syns inte i siffrorna för utbetalningar ovan.

Not 20 - Reserveringar

Reserver	2022	2021
Investeringsreservering:		
Bokföringsvärde 1.1.	7 626 667,00	7 786 667,00
Ökning/minskning	-89 725,49	-160 000,00
Bokföringsvärde 31.12	7 536 941,51	7 626 667,00
Reserveringar totalt	7 536 941,51	7 626 667,00

Not 21 - Förvaltad kapital

Specifikation över ränteintäkter (kumulativt)	2022	2021
Finansiär:		
Europeiska Regionala Utvecklingsfonden 2014-2020	299,05	0,00
Europeiska Socialfonden 2014-2020	246,67	0,00
Europeiska Program för landsbygds utveckling 2014-2020	4 601,47	0,00
Europeiska Strukturprogram för fiskerisektorn 2014-2020	770,79	0,00
Europeiska Regionala Utvecklingsfonden 2021-2027	49,92	0,00
Europeiska Socialfonden 2021-2027	42,01	0,00
Förvaltad kapital totalt	6 009,91	0,00

Not 22 - Främmande kapital

Främmande kapital	2022	2022	2021	2021
	Långfristiga	Kortfristiga	Långfristiga	Kortfristiga
Låneskulder	0,00	0,00	0,00	10 500 000,00
Erhållna förskott	0,00	29 740 322,59	0,00	18 634 064,16
Leverantörsskulder	0,00	10 505 432,72	0,00	11 394 294,79
Övriga skulder	0,00	4 548 250,59	0,00	4 890 364,84
Resultatregleringar	0,00	19 751 273,84	0,00	18 613 280,78
Summa	0,00	64 545 279,74	0,00	64 032 004,57
Summa främmande kapital		64 545 279,74		64 032 004,57

Not 23 - Skuldförbindelser

Lånets art	1.1.2022	Upptagna lån under året	Amorterat under året	31.12.2022
Kortfristigt lån från fastighetsverket	10 500 000,00	0,00	-10 500 000,00	0,00
Summa lån	10 500 000,00	0,00	-10 500 000,00	0,00

Not 24 - Resultatregleringar

Specifikation över resultatregleringar, skulder	2022	2021
Periodiserad semesterlöneskuld	18 106 811,40	18 435 831,83
Övriga periodiserade löner	1 365 756,75	0,00
Kostnadsreserveringar, leverantörsfakturor	278 705,69	177 448,95
Summa resultatregleringar	19 751 273,84	18 613 280,78

Not 25 - Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

Landskapets pensionsansvar	2022	2021
Landskapet Ålands Pensionsfond:		
Totalt pensionsansvar per 1.1 (mn €)	818,20	803,60
Ökning/minskning	5,20	14,60
Totalt pensionsansvar per 31.12 (mn €)	823,40	818,20

Utgivna ansvarsförbindelser 31.12.2022			
Landskapsgarantier för industrier och vissa andra näringsgrenar	Antal	Beviljat	Kvarstående belopp
Beviljade år:			
D:o år 2006	1,00	101 000,00	65 461,54
Totalt		101 000,00	65 461,54
Landskapsgarantier för åländska företag		2022	2021
Via Finnvera, totalt garantibelopp 31.12		4 002 768,89	Ny uppgift, jmf saknas
Övriga, totalt garantibelopp 31.12		390 090,78	Ny uppgift, jmf saknas
Likviditetsslån med landskapsborgen för jordbruk		2022	2021
Totalt garantibelopp 31.12		685 962,85	Ny uppgift, jämförelse saknas

Landskapsgarantier för studielån 31.12.2022		
D:o år 2013	832	1 674 720,00
D:o år 2014	1 151	3 734 000,00
D:o år 2015	1 158	3 813 000,00
D:o år 2016	1 232	4 185 000,00
D:o år 2017	1 219	4 033 200,00
D:o år 2018	1 175	3 944 200,00
D:o år 2019	1 160	3 916 500,00
D:o år 2020	1 129	3 844 000,00
D:o år 2021	1 144	4 245 000,00
D:o år 2022	1 140	4 668 000,00

Ikraftvarande landskapsgarantier för studielån 31.12 (enligt uppgift från respektive bank)	2022	2021
Total summa	31 396 074,24	27 677 065,96

Garantier beviljade med fullmakt av lagtinget	Antal	Kvarstående belopp	Antal	Belopp
	31.12.2022	31.12.2022		31.12.2021
Kraftnät Åland Ab	7	55 880 428,26	6	59 435 552,78

Garantier beviljade med fullmakt av lagtinget	Antal	Kvarstående belopp	Antal	Belopp
Summa		55 880 428,26		59 435 552,78
Landskapsborgen för ägarbostadslån (1)	1 792	53 152 095,00	1 615	45 511 243,38
Landskapsborgen för hyreshus (2)	17	12 039 457,00	19	13 021 298,00
Summa		65 191 552,00		58 532 541,38

1) Redovisningen av det totala sammanställda borgensåtagandet är ett estimat uträknat med hjälp av bankernas redovisningar av lånesaldon

2) I år 2021 års redovisning av borgensåtagandet fanns fel uppgifter för år 2021 som nu har korrigerats.

Not 26 - Pågående rättsprocesser

Ålands tingsrätt har 7.4.2022 meddelat dom i ärende L20/616 rörande Pedago Interaktiv Ab:s käromål mot Åda Ab gällande skadeståndsskyldighet till följd av upphandlingen av ett löne- och personaladministrativt system (LPA-systemet). I domslutet förkastas käromålet gällande skadeståndsskyldighet om 2.771.657,61 euro. Pedago Interaktiv Ab har 8.6.2022 besvärat sig mot tingsrättens dom gällande skadeståndsskyldighet vilket innebär att domen ännu inte vunnit laga kraft. Landskapsregeringen har kostnadsansvaret för processkostnaderna.

Ålands tingsrätt har 16.6.2022 meddelat dom i ärende L20/1157 rörande uppsägning av avtalet med ett konsortium bestående av Ansgar Ab och Finlands färjetrafik Ab om trafik mellan Svinö i Lumparlands kommun och Mellanholm i Föglö kommun. Ersättningen enligt domslutet uppgår till 10.524.568,14 euro, jämte dröjsmålsränta enligt 4 § 1 mom. räntelagen från och med 9.11.2020. Landskapsregeringen har besvärat sig mot ersättningen för utebliven vinst om 10.027.591,17 euro. Emellertid har landskapsregeringen under år 2022 betalat ersättningen för de direkta kostnaderna om 496.976,97 euro jämte dröjsmålsränta eftersom dessa kostnader inte är föremål för besvär och tingsrättens dom till denna del därmed vunnit laga kraft.

Bilaga 1: Övriga poster - poster som saknas i balansräkningen

Landskapet Ålands pensionsansvarsskuld

Pensionsansvarsskulden upptas från och med år 2014 inte i landskapets balansräkning. Landskapets approximativa, uträknat av KEVA, pensionsansvarsskuld var per den 31.12.2022 823,4 miljoner euro (818,2 mn€).

Marknadsvärdet på Ålands pensionsfonds fondkapital, vilket utgör täckning för pensionsansvaret, var per den 31.12.2022 494,5 miljoner EUR (554,7 €). Detta ger en täckningsgrad på 60,1% (67,8%).

Landskapets Fastighetsverk

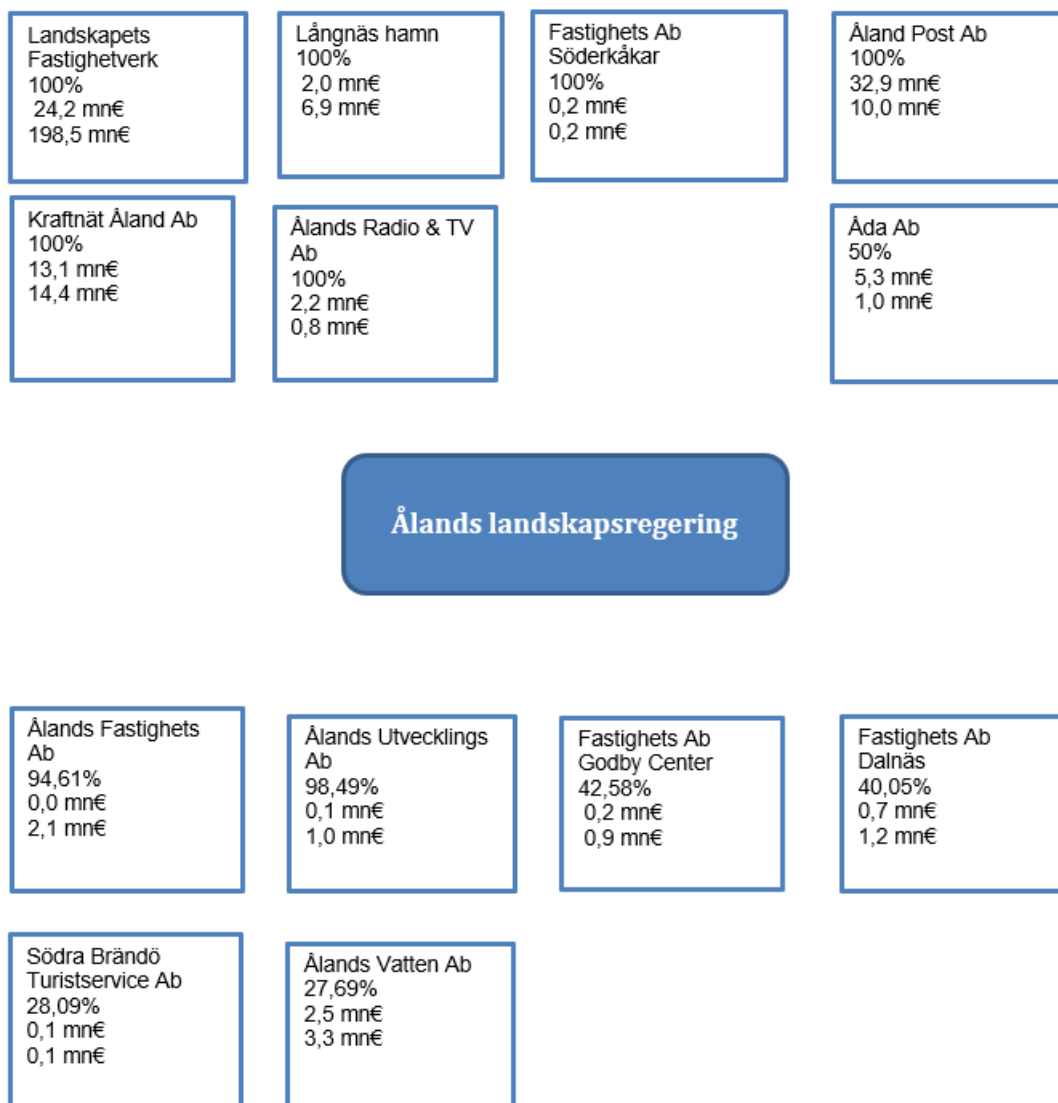
Ålands landskapsregering har, med stöd av 20 § LL (2015:110) om landskapets fastighetsverk, överfört fast egendom till Landskapets fastighetsverk (Finansavdelningens allmänna byrå, beslut 29.12.2015/Nr 68 Enskild samt beslut 20.12.2017/Nr 64 Enskild.)

Landskapets fastighetsverk är ett affärsverk underställt landskapsregeringen. Fastighetsverket tillhandahåller tjänster för landskapsregeringens allmänna förvaltning, fristående enheter som finns i anslutning till den och myndigheter som är underställda landskapsregeringen (landskapsförvaltningen) samt för lagtingets förvaltning och myndigheter som är underställda lagtinget.

Landskapets Fastighetsverk inledde sin verksamhet den 01.01.2016 och upprättar ett eget årsbokslut.

Bilaga 2: Landskapsägda bolag samt intressebolag och affärsverk

Ägarandel, omsättning & eget kapital (år 2021)

En fullständig förteckning över landskapets bestående aktieinnehav finns i not 10

Bilaga 3: Specifikation över covid-19 relaterade kostnader

	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	4 236 118,50	6 000 277,66	4 350 855,33
Avgiftsintäkter	13 927,00	48 995,00	34 365,00
Understöd och bidrag	0,00		0,00
Övriga verksamhetsintäkter	1 142,60	7 409,82	0,00
Summa verksamhetens intäkter	4 251 188,10	6 056 682,48	4 385 224,33
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-1 116 047,36	-2 000 263,79	-1 897 729,19
Köp av tjänster	-2 546 938,81	-1 460 012,82	-1 109 218,19
Material, förnödenheter och varor	-394 872,35	-2 002 029,99	-2 136 089,09
Övriga verksamhetskostnader	-20 143,41	-282 754,98	-175 848,60
Summa verksamhetens kostnader	-4 078 001,93	-5 745 061,58	-5 318 885,07
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar			
Undervisning, kultur och idrott			-281 968,00
Social- och hälsovård samt utkomststöd	-101 729,13	-1 190 454,48	-4 585 399,43
Övrigt näringsliv		-3 112 365,92	-5 153 372,33
Allmänna stöd			-3 500 000,00
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-101 729,13	-4 302 820,40	-13 520 739,76
RESULTAT	71 457,04	-3 991 199,50	-14 454 404,50

Bilaga 4: Resultaträkning konsoliderad

	LR	FV	Eliminering	Konsolidering
Verksamhetens intäkter				
Försäljningsintäkter	16 599 137,77	25 081 719,88	-23 580 097,47	18 100 760,18
Avgiftsintäkter	6 447 363,24	0,00	-3 089,50	6 444 273,74
Understöd och bidrag	2 235 218,55	0,00	0,00	2 235 218,55
Övriga verksamhetsintäkter	1 063 739,99	26 086,37	-317 564,88	772 261,48
Summa verksamhetens intäkter	26 345 459,55	25 107 806,25	-23 900 751,85	27 552 513,95
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-113 177 793,49	-2 641 163,68	0,00	-115 818 957,17
Köp av tjänster	-59 168 400,27	-5 867 433,08	317 564,88	-64 718 268,47
Material, förnödenheter och varor	-23 040 495,14	-463 161,76	114 373,36	-23 389 283,54
Övriga verksamhetskostnader	-26 749 433,64	-1 160 470,79	23 468 813,61	-4 441 090,82
Summa verksamhetens kostnader	-222 136 122,54	-10 132 229,31	23 900 751,85	-208 367 600,00
Pensionsintäkter- och kostnader				
Pensionsintäkter	21 400 000,00	0,00	0,00	21 400 000,00
Pensionskostnader	-38 768 217,82	0,00	0,00	-38 768 217,82
Summa pensionsintäkter- och kostnader	-17 368 217,82	0,00	0,00	-17 368 217,82
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar				
Europeiska Unionen	4 041 147,33	0,00		4 041 147,33
Återbetalningar av överföringar	68 597,41	0,00		68 597,41
Övriga intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	490 887,87	0,00		490 887,87
Summa intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	4 600 632,61	0,00	0,00	4 600 632,61
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar				
Undervisning, kultur och idrott	-17 576 349,75	0,00		-17 576 349,75
Social- och hälsovård samt utkomststöd	-41 494 051,21	0,00		-41 494 051,21
Arbetsmarknad	-688 651,61	0,00		-688 651,61
Bostadsproduktion	-838 781,11	0,00		-838 781,11
Primärnäringsringar	-12 259 758,45	0,00		-12 259 758,45
Övrigt näringsliv	-4 267 488,49	0,00		-4 267 488,49
Allmänna stöd	-15 596 262,18	0,00		-15 596 262,18
Övriga överföringskostnader	-8 230 730,26	0,00		-8 230 730,26
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-100 952 073,06	0,00	0,00	-100 952 073,06
Verksamhetsbidrag	-309 510 321,26	14 975 576,94	0,00	-294 534 744,32
Skatteinkomster				
Avräkningsbelopp	202 195 000,00	0,00		202 195 000,00
Skattegottgörelse	7 791 184,00	0,00		7 791 184,00

	LR	FV	Eliminering	Konsolidering
Skatteavräkning	84 800 000,00	0,00		84 800 000,00
Återbäring av lotteriskatt	0,00	0,00		0,00
Medieavgift	2 583 648,45	0,00		2 583 648,45
Apoteksavgifter	887 822,00	0,00		887 822,00
Summa skatteinkomster	298 257 654,45	0,00	0,00	298 257 654,45
Finansiella intäkter och kostnader				
Ränteintäkter	611 620,02	40 449,29	-262,36	651 806,95
Övriga finansiella intäkter	26 731 320,37	0,00	-6 000 000,00	20 731 320,37
Räntekostnader	-5 634,75	-12 158,81	262,36	-17 531,20
Övriga finansiella kostnader	-260 396,48	0,00		-260 396,48
Summa finansiella intäkter och kostnader	27 076 909,16	28 290,48	-6 000 000,00	21 105 199,64
Årsbidrag	15 824 242,35	15 003 867,42	-6 000 000,00	24 828 109,77
Av- och nedskrivningar				
Avskrivningar enligt plan	-11 537 555,50	-9 169 094,45		-20 706 649,95
Avskrivningar av engångskaraktär	0,00	0,00		0,00
Nedskrivningar	0,00	0,00		0,00
Summa av- och nedskrivningar	-11 537 555,50	-9 169 094,45	0,00	-20 706 649,95
Extraordinära poster				
Extraordinära intäkter	17 537 120,00	0,00		17 537 120,00
Extraordinära kostnader	0,00	0,00		0,00
Summa extraordinära poster	17 537 120,00	0,00	0,00	17 537 120,00
Räkenskapsperiodens resultat	21 823 806,85	5 834 772,97	-6 000 000,00	21 658 579,82
Ökning eller minskning av reserver	-6 482 827,49	0,00		-6 482 827,49
Räkenskapsperiodens under- eller överskott	15 340 979,36	5 834 772,97	-6 000 000,00	15 175 752,33

Inkluderar Ålands landskapsregering och Landskapets fastighetsverk

Bilaga 5: Balansräkning konsoliderad

Aktiva	LR	FV	Eliminering	Konsoliderad
Bestående aktiva				
Immateriella tillgångar				
Immateriella rättigheter	3 489 031,32	0,00	0,00	3 489 031,32
Landskapsegendom				
Mark- och vattenområden	0,34	2 731 932,19	0,00	2 731 932,53
Byggnader	0,34	2 535 540,35	0,00	2 535 540,69
Övrig landskapsegendom	605 159,64	0,00	0,00	605 159,64
Totalt landskapsegendom	605 160,32	5 267 472,54	0,00	5 872 632,86
Materiella tillgångar				
Byggnadsjord- och vattenområden	25 138,54	3 305 862,71	0,00	3 331 001,25
Byggnader	2 138 911,52	170 145 727,20	0,00	172 284 638,72
Planteringar	0,00	168 895,90	0,00	168 895,90
Vägar och infrastruktur	135 806 527,00	0,00	0,00	135 806 527,00
Konstruktioner	0,00	298 498,37	0,00	298 498,37
Maskiner och inventarier	15 520 665,63	675 888,92	0,00	16 196 554,55
Övriga materiella tillgångar	66 691,44	0,00	0,00	66 691,44
Förskottsbetalningar och pågående anskaffningar	40 868 853,39	1 380 399,04	0,00	42 249 252,43
Summa materiella tillgångar	194 426 787,52	175 975 272,14	0,00	370 402 059,66
Placeringar				
Grundkapital i Landskapets affärsverk	197 587 711,06	0,00	-197 587 711,06	0,00
Aktier	37 144 071,30	0,00	0,00	37 144 071,30
Andelar	278 727,90	0,00	0,00	278 727,90
Summa placeringar	235 010 510,26	0,00	-197 587 711,06	37 422 799,20
Summa bestående aktiva	433 531 489,42	181 242 744,68	-197 587 711,06	417 186 523,04
Rörliga aktiva				
Omsättningstillgångar				
Material och förnödenheter	1 279 630,92	0,00	0,00	1 279 630,92
Fordringar				
Lånefordringar	42 575 097,70	0,00	0,00	42 575 097,70
Försäljningsfordringar	2 942 937,38	646 293,20	-260 666,86	3 328 563,72
Övriga fordringar	2 516 263,49	178 164,37	-397,32	2 694 030,54
Resultatregleringar	6 517 440,36	272 071,87	0,00	6 789 512,23
Summa fordringar	54 551 738,93	1 096 529,44	-261 064,18	55 387 204,19
Finansiella värdepapper				
Kortfristiga placeringar	25 000 000,00	0,00	0,00	25 000 000,00
Aktier	903 885,94	0,00	0,00	903 885,94
Summa finansiella värdepapper	25 903 885,94	0,00	0,00	25 903 885,94

Kassa- och banktillgodohavanden				
Kassa- och banktillgodohavanden	39 682 443,41	18 161 158,33	0,00	57 843 601,74
Summa rörliga aktiva	121 417 699,20	19 257 687,77	-261 064,18	140 414 322,79
Aktiva totalt	554 949 188,62	200 500 432,45	-197 848 775,24	557 600 845,83
Passiva	LR	FV	Eliminering	Konsoliderad
Eget kapital				
Landskapets grundkapital	312 176 684,10	193 893 205,66	-193 893 205,66	312 176 684,10
Övrigt kapital	0,00	3 927 346,74	-3 694 505,40	232 841,34
Värderingsposter	11 455 908,46	0,00	0,00	11 455 908,46
Fondkapital	66 102 880,31	0,00	0,00	66 102 880,31
Förskottsöverföring till landskapets budget	0,00	-6 000 000,00	6 000 000,00	0,00
Föregående räkenskapsperioders resultat	73 921 147,62	838 621,52	0,00	74 759 769,14
Ändring av resultat fr tidigare räkenskapsår	272 175,20	0,00	0,00	272 175,20
Räkenskapsperiodens resultat	15 340 979,36	5 834 772,97	-6 000 000,00	15 175 752,33
Summa eget kapital	479 269 775,05	198 493 946,89	-197 587 711,06	480 176 010,88
Obligatoriska reserveringar				
Obligatoriska reserveringar	3 591 182,41	0,00	0,00	3 591 182,41
Reserveringar				
Investeringsreservering	7 536 941,51	0,00	0,00	7 536 941,51
Förvaltad kapital				
Förvaltad kapital	6 009,91	0,00	0,00	6 009,91
Främmande kapital				
Skuldförbindelselån	0,00	0,00	0,00	0,00
Erhållna förskott	29 740 322,59	0,00	0,00	29 740 322,59
Leverantörsskulder	10 505 432,72	1 302 922,84	-261 064,18	11 547 291,38
Övriga skulder	4 548 250,59	49 838,22	0,00	4 598 088,81
Resultatregleringar	19 751 273,84	653 724,50	0,00	20 404 998,34
Summa främmande kapital	64 545 279,74	2 006 485,56	-261 064,18	66 290 701,12
Passiva totalt	554 949 188,62	200 500 432,45	-197 848 775,24	557 600 845,83

Denna sammanställning är endast en rapport för information och inte en fullständig, officiell koncernbalansräkning.

Finansieringsanalys

	31.12.2022	31.12.2021
Kassaflödet i verksamheten		
Internt tillförda medel: 1), 2)		
Årsbidrag	15 824 242,35	23 740 502,23
Extraordinära poster	17 537 120,00	
Korrektivposter till internt tillförda medel:		
• Försäljningsvinster, -förluster	-10 552,41	
• Obligatoriska reserveringar (Bidrag)	327 585,69	-732 347,20
Summa kassaflöde i verksamheten	33 678 395,63	23 008 155,03
Kassaflödet för investeringarnas del		
Investeringar i anläggningstillgångar	-17 140 719,11	-24 248 311,15
Försäljningsinkomster av anläggningstillgångar	10 552,41	
Aktier och andelar	-519 269,80	-1 123 897,66
Grundkapital i affärsverksamhet	-420 000,00	
Summa kassaflöde för investeringar	-18 069 436,50	-25 372 208,81
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	15 608 959,13	-2 364 053,78
Kassaflödet för finansieringens del 3)		
Förändringar av utlåningen		
*ökning/minskning av utlåningen		
Förändringar av lånebeståndet		
• ökning/minskning av långfristiga lån		
• ökning/minskning av kortfristiga lån	-10 500 000,00	10 500 000,00
Summa förändringar av lånebeståndet	-10 500 000,00	10 500 000,00
Förändring av eget kapital		
Övriga förändringar av likviditeten		
• Förändring av förvaltrade medel o förvaltad kapital	6 009,91	-45 350,07
• Förändring av fonder och donerade tillgångar	-185 378,19	280 043,83
• Förändring av omsättningstillgångar/varor i lager	-26 486,52	40 247,05
• Förändring av omsättningstillgångar/aktier	-378,66	-903 507,28
• Förändring av fordringar 4)	6 954 351,81	7 663 873,79
• Förändringar av räntefria skulder 5)	11 013 275,17	-3 352 173,88
Summa övriga förändringar av likviditeten	17 761 393,52	3 683 133,44
Finansieringens kassaflöde	7 261 393,52	14 183 133,44
Förändring av likvida medel	22 870 352,65	11 819 079,66
Likvida medel 1.1	41 812 090,76	29 993 011,10
Likvida medel 31.12	64 682 443,41	41 812 090,76
Förändring av likvida medel	22 870 352,65	11 819 079,66

Finansieringsanalysen är uppgjord enligt handels- och industriministeriets anvisningar om upprättande av finansieringsanalys för kommuner och samkommuner. Finansieringsanalysen

beskriver kassaflödena från den egna verksamheten (inkluderar överföringar från PAF samt överföringsekonomin), investeringar och finansiering.

På raden "förändring av likvida medel" anges den totala förändringen av likvida medel under året.

De två sista raderna i analysen visar hur mycket likvida medel som kvarstod vid räkenskapsperiodens slut samt hur mycket medel som fanns vid början av räkenskapsperioden.

1. I den kommunala modellen presenteras de faktorer som ingår i internt tillförda medel i detalj i resultaträkningen. Därför tas bara årsbidraget, som visar överskottet i internt tillförda medel från verksamheten, samt extraordinära poster med i finansieringsanalysen. De internt tillförda medlen har därefter korrigerats med försäljningsvinster och -förluster, samt med räkenskapsperiodens förändring av balansposten obligatoriska reserveringar (bidrag).
2. Från och med 2018 har bokföringssättet av PAF-medlen ändrats. PAF reserveringen har lämnats bort ur finansieringsanalysen ovan eftersom den till största delen inte utgör ett kassaflöde.
3. Eftersom finansieringsanalysen upprättats enligt prestationsprincipen, så har t.ex. försäljningsinkomster och anskaffningsutgifter inte korrigerats med försäljningsfordringar eller skulder till leverantörer i årsbidraget utan dessa korrigeringar har gjorts först i finansierings kassaflöde.
4. Förändring av fordringar: både långfristiga och kortfristiga fordringar som upptagits bland rörliga aktiva ingår i denna post. Ändring av resultat från tidigare räkenskapsår har eliminerats här.
5. Förändringar av räntefria skulder: erhållna förskott, skulder till leverantörer, övriga skulder och resultatregleringar ingår i denna post.

Finansieringskalkylens nyckeltal	2022	2021
Quick ratio (Kassalikviditet)	1,21	0,92
Current ratio (Balanslikviditet)	1,23	0,94

Quick ratio = Finansieringstillgångar / (Kortfristiga skulder - erhållna förskott) Current ratio = (Omsättningstillgångar + Finansieringstillgångar) / Kortfristiga skulder Till finansieringstillgångar har ovan räknats kortfristiga fordringar, kortfristiga placeringar och kassa- och banktillgodohavanden.

Riktvärden	Quick ratio	Current ratio
God	Över 1,0	Över 2,0
Tillfredsställande	0,5-1,0	1,0-2,0
Svag	Under 0,5	Under 1,0

Uppföljning av budget

Principer för budgetering och uppföljning

Fördelningen mellan olika kostnadsslag har i en del fall justerats under året varför fördelningen i den budgeterade resultaträkningen till vissa delar kan vara avvikande i förhållande till fördelningen enligt resultaträkningarna som ingått i budgetförslaget för år 2022 respektive tilläggsbudgetförslagen. Nettokostnaderna påverkades dock inte av denna omfördelning. För budgeteringen används ett centralt system där respektive budgetansvarig matar in budgetunderlaget.

I anslagen ingår i vissa fall betydande belopp av interna transaktioner, t.ex. för vägunderhållet, linfärjetrafik, vattenövervakningen, utredningar som beställs från ÅSUB samt inköp av utbildningstjänster från Högskolan på Åland och användningen av skolfartyget m/s Michael Sars. Dessa har inte till fullo kunnat särskiljas i budgeten och de påverkar därför i viss mån nivån på intäkterna och inköp av tjänsterna i resultaträkningen. Sammanlagt eliminerades 12.301.190 euro i interna intäkter och kostnader i budgeten för år 2022.

Budgeteringsmetodiken anpassas successivt så att affärsbokföringens redovisningsprinciper, t.ex. gällande löneperiodiseringar, avskrivningar, investeringar och lån även tillämpas i budgeten. I budgetförslaget för år 2022 har eventuella effekter av periodisering av semesterlöner inte särskilt beaktats i anslagen, utan dessa poster upptogs som förslagsanslag. Periodiseringen av semesterlöner budgeterades skilt för Ålands hälso- och sjukvård och Högskolan på Åland samt centralt till övriga delar.

Kollektivavtalen för de flesta yrkesgrupperna löpte t.o.m. 28.2.2022. Löneutgifterna i budgeten beräknades med beaktande av en schablonmässig lönejustering om 1,00 procent. Under början av år 2023 ingicks tjänstekollektivavtal för perioden 1.3.2022-30.4.2025 för de flesta yrkesgrupperna. I avtalet fanns en allmän löneförhöjning från den 1.6.2022. I bokslutet för 2022 kostnadsfördes på respektive budgetmoment där personalkostnader finns en kalkylerad retroaktiv kostnad för löneförhöjningen för perioden juni - december 2022.

Vid budgeteringen beaktades att pensionspremierna och övriga sociala avgifter belastar respektive moment där lönekostnader upptas. I budgeten beaktades 18,2 procent som pensionspremie vilket i praktiken var högre än den verkliga procenten för den personal som är utförsäkrad till privat arbetspensionsbolag.

Inrättande och indragning av tjänster görs genom en behovsprövning och för de externa myndigheterna avger avtalsbyrån ett utlåtande om förslaget. Genom att landskapsregeringen inom fastställda ramar för verksamheten kan fatta beslut om tjänsteregleringar är systemet flexibelt.

Inkomst i form av dagpenningar som inflyter vid en anställds tjänsteledighet med lön på grund av sjukdom och moder-/faderskap har beaktats netto under respektive moment för personalutgifter. Nettoföringen av dagpenningar innebär samtidigt att kostnader för eventuella vikarier i nämnda fall ska belastas respektive moment för personalutgifter.

Internhyrorna som erläggs till Landskapets fastighetsverk indexjusterades inte i budgeten för år 2022.

Alla fastigheter exklusive de som hör till Möckelö-området under infrastrukturavdelningen har överförts till Landskapets fastighetsverk. Avkastningen från Fastighetsverket upptas som en finansiell inkomst. Avkastningen intas i landskapets budget som ett förskott under pågående verksamhetsår.

Budgeten för år 2022 uppgjordes under premissen att avkastningen av Ålands Penningautomatförenings verksamhet intäktsförs endast en gång i landskapets budget. Detta i enlighet med LF (1993:56) om Ålands Penningautomatförening och dess verksamhet i den lydelse den har genom den ändring som publicerades i ÅFS 2019/4. I och med ändringen ska ofördelade medel, amorteringar på lån och reservationsanslag som lämnas outnyttjade reserveras hos

landskapet på ett särskilt balanskonto. Förändringen av reserveringen visas i resultaträkningen som ökning eller minskning av reserver.

Ett komplement till den budgeterade resultaträkningen är finansieringsanalysen som visar budgetens effekter på de likvida medlen. Med beaktande av att det fortfarande finns en del fleråriga reservationsanslag är ett viktigt underlag den likviditetsplan som uppgjordes i samband med budgetberedningen under hösten 2021. Beräkningarna visade att likviditeten eventuellt inte skulle vara tillräcklig under år 2022. Med de uppgifter som var kända hösten 2021 anhöll landskapsregeringen om en fullmakt för att uppta finansieringslån om högst 20 miljoner euro i budgeten för år 2022. Inget lån upptogs under året.

Budgetens indelning

Inkomster och utgifter för verksamhet och överföringar slogs ihop till ett avsnitt i budgetförslaget för år 2022. Detta innebar att de budgetmoment som i budgeten för år 2021 redovisades i överföringsavsnittet infogades i verksamhetsavsnittet under respektive budgetkapitel de ingår i.

Budgetförslaget indelas i följande avsnitt:

Allmän motivering

Budgeterad resultaträkning, balansposter och finansieringsanalys

Verksamhet och överföringar – detaljmotivering

Skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter – detaljmotivering

Investeringar, lån och övriga finansinvesteringar – detaljmotivering

Bilagor inklusive sifferstat

Resultatpåverkande poster

Detaljmotiveringsavsnitten är indelade så att först visas allmänna förvaltningens avdelningar, därefter myndigheter och fristående enheter.

I verksamhets- och överföringsavsnittet framgår det av rubriken till momenten om anslaget avser verksamhet eller överföringar.

- I moment för verksamhet ingår inkomster och utgifter för landskapets egen verksamhet som antingen bedrivs i egen regi eller genom upphandling av tjänster. Exempel på sådana utgifter är löner och lönebikostnader, köp av varor och tjänster samt anskaffning av maskiner och inventarier under 50.000 euro. Posterna ingår i resultaträkningen.
- I moment för överföringar ingår utgifter som inte ger någon direkt motprestation, men indirekt hjälper landskapet att fullfölja sina uppgifter. Hit räknas t.ex. bidrag och överföringar till kommuner, övrig offentlig sektor, näringslivet, hushållen, allmännyttiga sammanslutningar samt bidrag från EU-fonderna. Posterna ingår i resultaträkningen.

I avsnittet om skattefinansiering, finansiella poster och resultaträkningsposter upptas t.ex. inkomster av avräkning och skattegottgörelse samt ränteintäkter och dividender. Även anslag för avskrivningar upptas i avsnittet, förutom till den del de hör till Ålands hälso- och sjukvård respektive Högskolan på Åland. Posterna ingår i resultaträkningen.

Summan av de anslag som upptas under ovanstående avsnitt ska vara lika med det budgeterade överskottet/underskottet för respektive år. Under år 2022 ingår dock en balanspost om 25.500 euro som har belastat både kredit och debet (moment 34000). Denna post består av en överföring av aktier från danaarv till aktier under finansiella värdepapper, se även not 14.

Balansposter

I avsnittet om investeringar, lån och övriga finansinvesteringar ingår olika typer av budgetutgifter som ger landskapet tillgångar av olika slag. Förslitning underkastade tillgångar överstigande 50.000 euro upptas som en investering och aktiveras i balansräkningen och kostnadsförs genom planmässiga avskrivningar. Denna princip tillämpas också på anskaffningar av bilar och övriga fordon även om anskaffningspriset understiger 50.000 euro. Anslag upptas i allmänhet endast för det som ska förverkligas under året, dock så att man i budgeten i allmänhet uppger den kalkylerade totalkostnaden för ett projekt som inleds under budgetåret och som fordrar anslag under kommande år för att kunna förverkligas. Lån och övriga finansinvesteringar används för lån som beviljas av landskapets medel samt t.ex. för inköp av aktier och värdepapper. I avsnittet ingår även inköp av, eller intrångsersättning, för naturskyddsområden. Posterna ingår i balansräkningen.

Summan av de anslag som upptas under detta avsnitt ska inte vara direkt resultatpåverkande. Under år 2022 ingår dock vissa resultatpåverkande poster som har belastat anslag under detta avsnitt, sammanlagt 5.095.127 euro. Detta består av återföring av lån ur penningautomatmedel (moment 935010). Resultatpåverkan ses som en förändring av reserveringar i resultaträkningen.

Anslagens beteckningar och bindningsnivå

I såväl detaljmotiveringen som sifferstaten betecknas förslagsanslag med (F), vanliga reservationsanslag med (R) och EU-programanslag med (R-EU).

Förslagsanslag används främst för lagbundna utgifter vars omfattning är svår att bedöma. Även avskrivningar, periodisering av semesterlöner samt kreditförluster har budgeterats som förslagsanslag. De får överskridas om det är nödvändigt för att uppfylla det aktuella anslagets ändamål.

Reservationsanslag används för utgifter som sträcker sig över flera år, dock högst 4 år. Dessa får inte överskridas, men oanvänd del kan överföras till senare budgetår. Anslagstypen används främst för investeringar, lån och övriga finansinvesteringar, men även för vissa anslag för överföringsutgifter där det är av vikt att ett årsskifte inte ska vara ett hinder för verkställandet.

De bidrag som beviljats och registrerats enligt förbindelseprincipen, men som inte kommer att utbetalas, återbokas för budgetmoment som hör till EU-programmen för åren 2014 - 2020 respektive 2021 - 2027 mot det moment där bidrag beviljats. Denna återföring beskrivs inte separat under berörda moment. Ett reservationsanslag som är avsett att finansiera ett EU-program, betecknas (R-EU), kan användas till dess att programmet avslutats, samt får överskridas om det är nödvändigt för att uppfylla det aktuella anslagets ändamål.

Anslag utan beteckning är årliga och får inte överskridas eller överföras till ett senare budgetår.

Ett anslags bindningsnivå framkommer av detaljmotiveringen för respektive moment.

Budgetmomentnumreringen är lika såväl för inkomster som för utgifter. Budgeten uppgörs så att den som huvudregel är bindande på bruttonivå, d.v.s. inkomster och utgifter skilt för sig. Om det finns särskild anledning kan nettobudgetering undantagsvis tillämpas. Undantaget framgår då i motiveringen med en hänvisning till finansförvaltningslagen (2012:69, 6 §).

Anslagen under momenten visas endast som totalanslag och inte uppdelade enligt olika kostnadsslag.

Budgetuppföljningen år 2022

Budgetuppföljningen för år 2022 består av jämförelse mot budget för resultaträkningen respektive uppföljning av enskilda budgetmoment. Budgetbeloppen presenteras enligt kolumnerna

- Grundbudget
- Tilläggsbudgeterna består av tilläggsbudgeterna 1 – 4.

- Tidigare års anslag. Utöver ovanstående finns reserverade anslag som varit tillgängliga från tidigare budgetår (åren 2019 – 2021).
- Summan av total budget 2022 och tidigare års anslag utgör samtliga anslag som varit tillgängliga under år 2022.

Utfallet under år 2022 jämförs mot totalt tillgängliga anslag under året. För reservationsanslag visas beloppen som överförs som tillgängliga till år 2023. Samtliga resultatpåverkande poster bokas mot budgetanslag. Vid bokningen av överföring av kostnader för aktivering av vissa projekt används ett "hjälpmoment" som inte ingår i budgeten. Detta görs för att utfallet på såväl respektive investeringsmoment som resultaträkningen ska visas korrekt. Även elimineringen av interna transaktioner görs via ett "hjälpmoment" som inte ingår i budgeten.

Samtliga inkomster och utgifter som budgeterats i avsnittet om investeringar, lån och övriga finansinvesteringar bokas mot budgetanslag. Inbetalningar av kundfordringar, bortbetalning av leverantörsskulder, förskotts innehållning m.m. liknande poster påverkar inte budgeten.

Budgeten uppgörs i mervärdesskattehänseende netto, d.v.s. så att mervärdesskatten inom gottgörelsesystemet inte belastar respektive budgetmoment. Endast icke avdragbar mervärdesskatt så som representation, eller kostnader för uthyrningsfastigheter ska belasta budgeten.

För att tydliggöra behovet av finansiering med budgetmedel visas inkomster som positiva tal och utgifter som negativa tal.

Avsikten har varit att anslag ska vara budgeterade på jämna tusen euro. På grund av systemtekniska orsaker förekommer det vissa avrundningsdifferenser på centnivå i budgetsiffrorna.

Resultaträkning budgetutfall

	Utfall 2022	Budget 2022	Tidigare års anslag
Verksamhetens intäkter			
Försäljningsintäkter	16 599 137,77	13 387 254,00	0,00
Avgiftsintäkter	6 447 363,24	7 079 688,00	0,00
Understöd och bidrag	2 235 218,55	2 616 000,00	0,00
Övriga verksamhetsintäkter	1 063 739,99	654 498,00	0,00
Summa verksamhetens intäkter	26 345 459,55	23 737 440,00	0,00
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	-113 177 793,49	-114 450 490,97	0,00
Köp av tjänster	-59 168 400,27	-64 506 823,00	-995 167,23
Material, förnödenheter och varor	-23 040 495,14	-23 075 370,00	0,00
Övriga verksamhetskostnader	-26 749 433,64	-27 680 255,87	-117 335,72
Summa verksamhetens kostnader	-222 136 122,54	-229 712 939,84	-1 112 502,95
Pensionsintäkter och -kostnader			
Pensionsintäkter	21 400 000,00	21 400 000,00	0,00
Pensionskostnader	-38 768 217,82	-38 900 000,00	0,00
Summa pensionsintäkter och- kostnader	-17 368 217,82	-17 500 000,00	0,00
Intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar			
Europeiska Unionen	4 041 147,33	6 441 000,00	5 230 145,89
Återbetalningar av överföringar	68 597,41	80 000,00	0,00
Övriga intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	490 887,87	1 393 175,00	0,00
Summa intäkter av inkomst- och kapitalöverföringar	4 600 632,61	7 914 175,00	5 230 145,89
Kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar			
Undervisning, kultur och idrott	-17 576 349,75	-18 600 000,00	-1 721 407,58
Social- och hälsovård samt utkomststöd	-41 494 051,21	-42 076 500,00	-761 050,82
Arbetsmarknad	-688 651,61	-2 700 000,00	0,00
Bostadsproduktion	-838 781,11	-1 420 000,00	-199 618,47
Primärnäringsringar	-12 259 758,45	-16 279 000,00	-11 618 795,56
Övrigt näringsliv	-4 267 488,49	-5 807 000,00	-8 850 702,09
Allmänna stöd	-15 596 262,18	-16 000 000,00	-1 534 105,86
Övriga överföringskostnader	-8 230 730,26	-7 890 175,00	-10 028 235,23
Summa kostnader för inkomst- och kapitalöverföringar	-100 952 073,06	-110 772 675,00	-34 713 915,61
Verksamhetsbidrag	-309 510 321,26	-326 333 999,84	-30 596 272,67
Skatteinkomster			
Avräkningsbelopp	202 195 000,00	202 195 000,00	0,00
Skattegottgörelse	7 791 184,00	7 791 000,00	0,00
Skatteavräkning	84 800 000,00	84 800 000,00	0,00
Medieavgift	2 583 648,45	2 681 000,00	0,00
Apoteksavgifter	887 822,00	850 000,00	0,00
Summa skatteinkomster	298 257 654,45	298 317 000,00	0,00

	Utfall 2022	Budget 2022	Tidigare års anslag
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter	611 620,02	460 000,00	0,00
Övriga finansiella intäkter	26 731 320,37	26 507 000,00	0,00
Räntekostnader	-5 634,75	-162 000,00	0,00
Övriga finansiella kostnader	-260 396,48	-585 000,00	0,00
Summa finansiella intäkter och kostnader	27 076 909,16	26 220 000,00	0,00
Årsbidrag	15 824 242,35	-1 796 999,84	-30 596 272,67
Av- och nedskrivningar			
Avskrivningar	-11 537 555,50	-11 770 000,00	0,00
Nedskrivningar	0,00	0,00	0,00
Summa av- och nedskrivningar	-11 537 555,50	-11 770 000,00	0,00
Extraordinära poster			
Extraordinära intäkter	17 537 120,00	17 537 000,00	0,00
Extraordinära kostnader	0,00	0,00	0,00
Summa extraordinära poster	17 537 120,00	17 537 000,00	0,00
Räkenskapsperiodens resultat	21 823 806,85	3 970 000,16	-30 596 272,67
Ökning eller minskning av reserver	-6 482 827,49	-1 919 000,00	0,00
Räkenskapsperiodens under- eller överskott	15 340 979,36	2 051 000,16	-30 596 272,67

Budgetanslag för verksamhet, överföringar och skattefinansiering

	Budget, verksamhet	Grundbudget	Tilläggsbudget 1-4	Tidigare års anslag totalt	Total budget
	Lagtinget				
10100	Lagtinget, verksamhet	-2 562 000,00	106 000,00		-2 456 000,00
11100	Lagtinget kansli, verksamhet	-1 498 000,00			-1 498 000,00
11130	Lagtinget bibliotek, verksamhet	-24 000,00			-24 000,00
11210	BSPC, Östersjösamarbetet	-24 000,00	15 000,00		-9 000,00
11220	Dispositionsmedel	-110 000,00	-166 000,00		-276 000,00
11290	Till lagt.grupp disp för kansliändamål	-255 000,00			-255 000,00
12010	Landskapsrevisionen, verksamhet	-200 000,00			-200 000,00
13010	Ålands delegation i Nordiska Rådet	-33 000,00	-15 000,00		-48 000,00
	Summa lagtinget	-4 706 000,00	-60 000,00	0,00	-4 766 000,00
	Regeringskansliet				
20010	ÅLR, verksamhet	-912 000,00			-912 000,00
20020	ÅLR, dispositionsmedel	-103 000,00			-103 000,00
21010	Regeringskansliet, verksamhet	-3 182 000,00	-99 000,00		-3 281 000,00
21200	Utgifter för digitalisering och informationsteknologi	-3 651 000,00	-272 000,00		-3 923 000,00
21500	Kommunikationsverksamhet	-9 000,00	-11 000,00		-20 000,00
21510	Ålandskontoret, Helsingfors	-57 000,00			-57 000,00
22000	Främjande av jämställdhet	-69 000,00			-69 000,00
22500	Främjande av integration	-59 000,00			-59 000,00
23000	Valkostnader	0,00	-6 000,00		-6 000,00
23200	Understödande av politisk verksamhet o info	-10 000,00	-14 000,00		-24 000,00
24000	Brand- och räddningsväsendet	-40 000,00			-40 000,00
24010	Landskapsstöd för materialanskaffning (R)	0,00		-752 718,01	-752 718,01
25000	Utbildning, företagshälsovård, arbetskydd, personalaktiviteter och personalpolitiska åtgärder	-345 000,00			-345 000,00
25210	Serviceverksamhet	-269 000,00			-269 000,00
26000	Regeringens övriga kostnader	-265 000,00	74 000,00		-191 000,00
26002	Interreg Central Baltic 2014- 2020	0,00			0,00
26003	Utveckl. o tillväxtplan för ett hållbart Åland	-155 000,00			-155 000,00
26004	Ålandsdelegationen	-11 000,00			-11 000,00
26005	Central Baltic 2021-2027	0,00			0,00
26006	Nordiska skärgårssamarbetet	0,00			0,00
26500	Konsumentskydd	-3 000,00			-3 000,00
27000	Radio- o TV-verksamhet (F)	-2 681 000,00			-2 681 000,00
	Summa regeringskansliet	-11 821 000,00	-328 000,00	-752 718,01	-12 901 718,01

	Budget, verksamhet	Grundbudget	Tilläggsbudget 1-4	Tidigare års anslag totalt	Total budget
28010	Lagberedning	-1 139 000,00			-1 139 000,00
	Finansavdelningen				
30010	Finans, verksamhet	-2 492 000,00			-2 492 000,00
33000	Landskapsandelar o stöd till kommunerna (F)	-16 000 000,00		-1 584 105,86	-17 584 105,86
34000	Särskilda stöd, lån (F)	0,00			0,00
35000	Penningautomatmedel (R)	-5 129 000,00	300 000,00	-7 684 559,66	-12 513 559,66
38000	Pensioner o pensionsrelaterade utgifter (F)	-17 970 000,00			-17 970 000,00
39000	IT-drifts o utvecklingskostnader (R)			-380 562,50	-380 562,50
39050	Förändring semesterlöneskuld och andra bokföringsmässiga korrigeringar (F)	0,00			0,00
39099	Internhyra	-2 780 000,00			-2 780 000,00
	Summa finansavdelningen	-44 371 000,00	300 000,00	-9 649 228,02	-53 720 228,02
	Social- och miljöavdelningen				
40010	Soc- och miljö, verksamhet	-1 870 000,00	-60 000,00		-1 930 000,00
41000	Övriga sociala uppgifter	-104 000,00			-104 000,00
41010	Övr. sociala uppg., överföring (F)	-13 335 000,00	-51 000,00		-13 386 000,00
41500	Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (F)	-8 400 000,00	-2 089 000,00		-10 489 000,00
42000	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-100 000,00	-35 000,00		-135 000,00
43000	Allmän miljövard	-116 000,00	35 000,00		-81 000,00
44000	Naturvard	-466 000,00			-466 000,00
44510	Paf-medel för social verksamhet (R)	-3 800 000,00		-608 028,19	-4 408 028,19
44520	Paf-medel för miljöverksamhet (R)	-600 000,00		-153 022,63	-753 022,63
45000	Vattenförsörjning- och vattenvård	-333 000,00			-333 000,00
46000	Cirkulär ekonomi (R)	-27 000,00		-47 095,78	-74 095,78
47000	Miljöhälsovård	-70 000,00	-65 000,00		-135 000,00
	Summa social- och miljöavdelningen	-29 221 000,00	-2 265 000,00	-808 146,60	-32 294 146,60
	Utbildnings- och kulturavdelningen				
50010	Utb. och kultur, verksamhet	-4 215 000,00			-4 215 000,00
50200	Studiestöd	-8 171 000,00	-421 000,00		-8 592 000,00
50500	Bibliotek	-159 000,00			-159 000,00
51000	Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet	-712 000,00			-712 000,00
51010	Ål Kulturdeleg o nord.kultursamarbete	-45 000,00			-45 000,00

	Budget, verksamhet	Grundbudget	Tilläggsbudget 1-4	Tidigare års anslag totalt	Total budget
51100	Kultur- och kulturmiljöförvaltning	-683 000,00	-45 000,00		-728 000,00
51500	Paf-medel ungdomsarbete och idrott (R)	-2 255 000,00		-300 044,64	-2 555 044,64
51600	Paf-medel kulturell verksamhet (R)	-3 111 000,00	-300 000,00	-1 050 739,90	-4 461 739,90
52000	Landskapsandelar för grundskolan och stöd för undervisning (F)	-12 100 000,00	-64 000,00		-12 164 000,00
53500	Vuxenutbildning	-1 100 000,00			-1 100 000,00
53510	Utvecklingsarbete inom utbildning	-693 000,00			-693 000,00
53520	Högskoleutbildning	-7 292 000,00			-7 292 000,00
54000	Kulturarvs- o museiverksamhet	-107 000,00			-107 000,00
	Summa utbildnings- och kulturavdelningen	-40 643 000,00	-830 000,00	-1 350 784,54	-42 823 784,54
	Näringsavdelningen				
60010	Näringsavdelningen, verksamhet	-1 936 000,00			-1 936 000,00
61000	Näringslivets främjande (R)	-1 520 000,00		-6 340 637,35	-7 860 637,35
61100	Ålands landsbygdscentrum	-128 000,00			-128 000,00
61500	Främjande av livsmedelsproduktion (R)	-1 254 000,00	-475 000,00	-1 130 519,91	-2 859 519,91
61550	Avbytar-service	-350 000,00			-350 000,00
62100	EU, ERUF och ESF 2014-2020 (R-EU)	0,00	0,00		0,00
62102	EU, ERUF och ESF 2021-2027 (R-EU)	-1 177 000,00		-1 302 000,00	-2 479 000,00
62300	EU, EJFLU 2014-2020 (R-EU)	-6 468 000,00	0,00	-3 650 763,05	-10 118 763,05
62302	EU, EJFLU 2021-2027 (R-EU)				0,00
62390	Leaderfinansiering med paf-medel (R-EU)	-100 000,00		-168 495,97	-268 495,97
62500	EU, EHFF 2014-2020 (R-EU)			-1 445 088,16	-1 445 088,16
62502	EU, EHFF 2021-2027 (R-EU)	-590 000,00		-590 000,00	-1 180 000,00
63100	Europeiska unionen - ERUF, 2007 - 2013 (R)				0,00
64000	Främjande av skogsbruket (R)	-572 000,00		-796 351,75	-1 368 351,75
65000	Jakt- och viltvård (R)	20 000,00		-100 334,57	-80 334,57
67000	Främjande av fiskerinäringen	-118 000,00	0,00		-118 000,00
	Summa näringsavdelningen	-14 193 000,00	-475 000,00	-15 524 190,76	-30 192 190,76
	Infrastrukturavdelningen				
70010	Infrastruktur, verksamhet	-2 453 000,00	-105 000,00		-2 558 000,00
71000	Planläggning- och byggnadsväsendet	-50 000,00			-50 000,00
71500	Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder (R)	-380 000,00	-1 000 000,00	-199 618,47	-1 579 618,47
71510	Räntestöd o landsk.borgen, bostadsprod (F)	-40 000,00			-40 000,00
72000	Elsäkerhet och energi	-50 000,00			-50 000,00

	Budget, verksamhet	Grundbudget	Tilläggsbudget 1-4	Tidigare års anslag totalt	Total budget
72010	Främjande av hållbar energiomställning (RF)	-1 600 000,00	1 000 000,00	-2 311 586,27	-2 911 586,27
72030	Samhällsteknikutveckling	-62 000,00			-62 000,00
74000	Ålandstrafiken, verksamhet	-448 000,00			-448 000,00
74500	Oljeskydd	-158 000,00	-25 000,00		-183 000,00
74700	Understöd för övrig trafik	-5 384 000,00	-450 000,00		-5 834 000,00
75010	Upphandling av sjötrafik	-14 886 000,00	-4 218 000,00		-19 104 000,00
75030	Upphandling av linfärjetrafik	-2 510 000,00	-135 000,00		-2 645 000,00
75100	Understöd för varutransporter i skärgården	-287 000,00	-35 000,00		-322 000,00
76010	Utgifter för drift o underhåll av vägar	-2 508 000,00	-148 000,00		-2 656 000,00
76030	Utgifter för underhåll av farleder o fiskefyrrar	-860 000,00	570 000,00		-290 000,00
76050	Utgifter för drift o underhåll färjfasten mm	-900 000,00			-900 000,00
	Summa infrastrukturavdelningen	-32 576 000,00	-4 546 000,00	-2 511 204,74	-39 633 204,74
	Myndigheter och fristående enheter				
82000	ÅSUB	-675 000,00			-675 000,00
82200	Datainspektionen	-180 000,00			-180 000,00
82300	Ålands energimyndighet	0,00			0,00
82500	Ålands polismyndighet	-9 038 000,00	234 000,00		-8 804 000,00
82600	Ålands ombudsmannamyndighet	-190 000,00	-10 000,00		-200 000,00
82700	Lotteriinspektionen	0,00			0,00
83100	Upphandlingsinspektionen	-106 000,00			-106 000,00
84000	Ålands hälso- och sjukvård	-94 140 000,00	1 410 000,00		-92 730 000,00
84810	ÅMHM, verksamhet	-1 758 000,00	-24 000,00		-1 782 000,00
84820	ÅMHM, laboratoriet	-522 000,00			-522 000,00
85000	Högskolan på Åland	0,00	-621 000,00		-621 000,00
85100	Ålands folkhögskola	-1 221 000,00			-1 221 000,00
85200	Ålands musikinstitut	-1 298 000,00			-1 298 000,00
85500	Ålands gymnasium	-21 368 000,00			-21 368 000,00
85600	Ålands sjösäkerhetscentrum	-709 000,00	-230 000,00		-939 000,00
86000	Arb.markn & studieservicemyndigheten	-1 845 000,00			-1 845 000,00
86050	Sysselsättning o arbetslöshetsunderstöd (F)	-10 500 000,00	1 875 000,00		-8 625 000,00
86500	Ålands fiskevårdscentrum, Gutterp	-606 000,00			-606 000,00
87000	Fordonsmyndigheten	80 000,00			80 000,00
87200	Vägunderhållsenheten, verksamhet	0,00			0,00
87300	Verkstad och lager, verksamhet	50 000,00			50 000,00
	Summa myndigheter och fristående enheter	-144 026 000,00	2 634 000,00	0,00	-141 392 000,00

	Budget, verksamhet	Grundbudget	Tilläggsbudget 1-4	Tidigare års anslag totalt	Total budget
	Skattefinansiering och finansiella poster				
88900	Återförda anslag	100 000,00			100 000,00
89000	Skatter och inkomster av skattenatur	297 026 000,00	1 291 000,00		298 317 000,00
89200	Finansiella poster (F)	165 000,00	32 000,00		197 000,00
89230	Landskapets fastighetsverk	6 000 000,00			6 000 000,00
89250	Avkastning av Ålands Penningautomatförening	17 921 000,00			17 921 000,00
89300	Av- och nedskrivningar (F)	-9 755 000,00			-9 755 000,00
89500	Särskilda bidrag		17 537 000,00		17 537 000,00
	Summa skattefinansiering och finansiella poster	311 457 000,00	18 860 000,00	0,00	330 317 000,00
	SUMMA budgetanslag verksamhet, överföringar och skattefinansiering	-11 239 000,00	13 290 000,00	-30 596 272,67	-28 545 272,67

Budgetuppföljning av verksamhet, överföringar och skattefinansiering

		Total budget inkl. tidigare år	Utfall i euro	Utfall i %	Överföres till budget år 2023
	Lagtinget				
10100	Lagtinget, verksamhet	-2 456 000,00	-2 335 178,07	95,08 %	
11100	Lagtingets kansli, verksamhet	-1 498 000,00	-1 332 228,02	88,93 %	
11130	Lagtingets bibliotek, verksamhet	-24 000,00	-15 620,17	65,08 %	
11210	BSPC, Östersjösamarbete	-9 000,00	-7 263,79	80,71 %	
11220	Dispositionsmedel	-276 000,00	-234 437,32	84,94 %	
11290	Till lagt.grupp disp. för kansliändamål	-255 000,00	-240 656,30	94,38 %	
12010	Landskapsrevision, verksamhet	-200 000,00	-193 462,33	96,73 %	
13010	Ålands delegation i Nordiska Rådet	-48 000,00	-46 678,00	97,25 %	
	Summa lagtinget	-4 766 000,00	-4 405 524,00	92,44 %	0,00
	Regeringskansliet				
20010	ÅLR, verksamhet	-912 000,00	-888 768,08	97,45 %	
20020	ÅLR, dispositionsmedel	-103 000,00	-89 058,17	86,46 %	
21010	Regeringskansliet, verksamhet	-3 281 000,00	-3 277 905,30	99,91 %	
21200	Digitalisering o informations teknologi	-3 923 000,00	-3 139 440,05	80,03 %	
21500	Kommunikationsverksamhet	-20000,00	-11 080,92	55,40 %	
21510	Ålandskontoret, Helsingfors	-57 000,00	-48 918,21	85,82 %	
22000	Främjande av jämställdhet	-69 000,00	-67 610,56	97,99 %	
22500	Främjande av integration	-59 000,00	-40 167,51		
23000	Lagtingsval	-6 000,00	-5 510,00		
23200	Understödjande av politisk verksamhet o info	-24 000,00	-22 039,44	91,83 %	
24000	Brand- och räddning	-40 000,00	-10 736,20	26,84 %	
24010	Landskapsstöd för materialanskaffning (R)	-752 718,01	-272 125,00	36,15 %	-480 593,01
25000	Utbildning, företagshälsovård, arbetarskydd, personalaktiviteter och personalpolitiska åtgärder	-345 000,00	-329 859,54	95,61 %	
25210	Serviceverksamhet	-269 000,00	-254 698,06	94,68 %	
26000	Regeringens övriga kostnader	-191 000,00	-167 379,96	87,63 %	
26002	Interreg Central Baltic 2014-2020	0,00	214,00		
26003	Utveckl. o tillväxtplan för ett hållbart Åland	-155 000,00	-149 479,63	96,44 %	
26004	Ålandsdelegationen	-11 000,00	-3 139,14	28,54 %	
26005	Central Baltic 2021-2027	0,00	-4 709,07		
26006	Nordisk skärgårdssamarbetet	0,00	0,00		
26500	Konsumentskydd	-3 000,00	-1 047,10	34,90 %	
27000	Radio- o TV-verksamhet (F)	-2 681 000,00	-2 665 166,81	99,41 %	
	Summa regeringskansliet	-12 901 718,01	-11 448 624,75	88,74 %	-480 593,01
28010	Lagberedning	-1 139 000,00	-912 368,95	80,10 %	
	Finansavdelningen				
30010	Finans, verksamhet	-2 492 000,00	-2 263 710,43	90,84 %	

33000	Landskapsandelar o stöd till kommunerna (RF)	-17 584 105,86	-15 596 262,18	88,70 %	-1 987 843,68
34000	Särskilda stöd, lån (F)	0,00	34 982,18		
35000	Penningautomatmedel (R)	-12 513 559,66	-5 791 841,91	46,28 %	-6 721 717,75
38000	Pensioner o pensionsrelaterade utgifter (F)	-17 970 000,00	-17 833 821,07	99,24 %	
39000	IT-drifts o utvecklingskostnader (R)	-380 562,50	-74 094,16	19,47 %	-306 468,34
39050	Förändring semesterlöneskuld och andra bokföringsmässiga korrigeringar (F)	0,00	91 727,49		
39099	Internhyra	-2 780 000,00	-2 776 774,20	99,88 %	
	Summa finansavdelningen	-53 720 228,02	-44 209 794,28	82,30 %	-9 016 029,77
	Social- och miljöavdelningen				
40010	Soc- och miljö, verksamhet	-1 930 000,00	-1 772 404,79	91,83 %	
41000	Övriga sociala uppgifter	-104 000,00	-48 596,30	46,73 %	
41010	Övr. sociala uppg., överföring (F)	-13 386 000,00	-12 575 930,82	93,95 %	
41500	Kostnadsbaserade landskapsandelar och stöd inom socialvårdsområdet (F)	-10 489 000,00	-10 487 665,39	99,99 %	
42000	Övriga hälso- och sjukvårdsuppgifter	-135 000,00	-66 987,00	49,62 %	
43000	Allmän miljövard	-81 000,00	-52 728,30	65,10 %	
44000	Naturvard	-466 000,00	-393 020,07	84,34 %	
44510	Paf-medel för social verksamhet (R)	-4 408 028,19	-3 608 719,62	81,87 %	-799 308,57
44520	Paf-medel för miljöverksamhet (R)	-753 022,63	-578 130,31	76,77 %	-174 892,32
45000	Vattenförsörjning- och vattenvård	-333 000,00	-301 950,69	90,68 %	
46000	Cirkulär ekonomi (R)	-74 095,78	-29 107,38	39,28 %	-44 988,40
47000	Miljöhälsovård	-135 000,00	-135 647,50	100,48 %	
	Summa social- och miljöavdelningen	-32 294 146,60	-30 050 888,17	93,05 %	-1 019 189,29
	Utbildnings- och kulturavdelningen				
50010	Utb. och kultur, verksamhet	-4 215 000,00	-4 119 663,43	97,74 %	
50200	Studiestöd	-8 592 000,00	-8 451 235,93	98,36 %	
50500	Bibliotek, arkiv	-159 000,00	-133 735,27	84,11 %	
51000	Landskapsandelar och stöd för medborgarinstitut och kulturverksamhet	-712 000,00	-711 293,23	99,90 %	
51010	Ål Kulturdeleg o nord.kultursamarbete	-45 000,00	-35 700,75	79,33 %	
51100	Kultur o kulturmiljöförvaltning	-728 000,00	-689 187,18	94,67 %	
51500	Paf-medel ungdomsarbete och idrott (R)	-2 555 044,64	-2 365 000,79	92,56 %	-190 043,85
51600	Paf-medel kulturell verksamhet (R)	-4 461 739,90	-3 414 865,95	76,54 %	-1 046 873,95
52000	Landskapsandelar för grundskolan och stöd för undervisning (F)	-12 164 000,00	-12 163 486,56	100,00 %	
53500	Vuxenutbildning	-1 100 000,00	-1 096 251,01	99,66 %	
53510	Utvecklingsarbete inom utbildning	-693 000,00	-499 547,89	72,08 %	
53520	Högskoleutbildning	-7 292 000,00	-7 292 000,00	100,00 %	
54000	Ålands museum	-107 000,00	57 658,29	-53,89 %	

	Summa utbildnings- och kulturavdelningen	-42 823 784,54	-40 914 309,70	95,54 %	-1 236 917,80
	Näringsavdelningen				
60010	Näringsavdelningen, verksamhet	-1 936 000,00	-2 127 335,73	109,88 %	
61000	Näringslivets främjande (R)	-7 860 637,35	-1 293 611,79	16,46 %	-6 563 951,31
61100	Ålands landsbygdscentrum	-128 000,00	-126 058,51	98,48 %	
61500	Främjande av livsmedelsproduktion (R)	-2 859 519,91	-1 429 767,06	50,00 %	-1 429 752,85
61550	Avbytarservice	-350 000,00	-291 926,55	83,41 %	
62100	EU, ERUF och ESF 2014-2020 (R-EU)	0,00	-36 971,43		36 971,43
62102	EU, ERUF och ESF 2021-2027 (R-EU)	-2 479 000,00	-7,22	0,00 %	-2 478 992,78
62300	EU, EJFLU 2014-2020 (R-EU)	-10 118 763,05	-5 639 646,96	55,73 %	-4 479 116,09
62302	EU, EJFLU 2021-2027 (R-EU)	0,00	0,00		
62390	Leaderfinansiering med paf-medel (R-EU)	-268 495,97	-152 899,09	56,95 %	-115 596,88
62500	EU, EHFF 2014-2020 (R-EU)	-1 445 088,16	-627 536,08	43,43 %	-817 552,08
62502	EU, EHFF 2021-2027 (R-EU)	-1 180 000,00	0,00		-1 180 000,00
63100	EU, ERUF 2007-2013	0,00	163,31		
64000	Främjande av skogsbruket (R)	-1 368 351,75	-611 223,16	44,67 %	-746 676,41
65000	Jakt- och viltvård (R)	-80 334,57	42 770,46		-123 105,03
67000	Främjande av fiskerinäringen	-118 000,00	-105 214,45	89,16 %	
	Summa näringsavdelningen	-30 192 190,76	-12 399 264,26	41,07 %	-17 897 772,00
	Infrastrukturavdelningen				
70010	Infrastruktur, verksamhet	-2 558 000,00	-2 210 613,50	86,42 %	
71000	Planläggning- och byggnadsväsendet	-50 000,00	-16 830,20	33,66 %	
71500	Stöd för byggnadsrelaterade åtgärder (R)	-1 579 618,47	-783 494,27	49,60 %	-796 124,20
71510	Räntestöd o landsk.borgen, bostadsprod (F)	-40 000,00	-15 097,42	37,74 %	
72000	Elsäkerhet och energi	-50 000,00	19 523,24	-39,05 %	
72010	Främjande av hållbar energiomställning (RF)	-2 911 586,27	-130 768,90	4,49 %	-1 780 817,37
72030	Samhällsteknikutveckling	-62 000,00	-47 689,52	76,92 %	
74000	Ålandstrafiken, verksamhet	-448 000,00	-392 266,76	87,56 %	
74500	Oljeskydd	-183 000,00	-186 008,84	101,64 %	
74700	Understöd för övrig trafik	-5 834 000,00	-5 736 349,83	98,33 %	
75010	Upphandling av sjötrafik	-19 104 000,00	-17 834 967,89	93,36 %	
75030	Upphandling av linfärjetrafik	-2 645 000,00	-2 279 081,39	86,17 %	
75100	Understöd för varutransporter i skärgården	-322 000,00	-320 557,65	99,55 %	
76010	Utgifter för drift o underhåll av vägar	-2 656 000,00	-2 643 137,32	99,52 %	
76030	Utgifter för underhåll av farleder o fiskefyrar	-290 000,00	-264 985,46	91,37 %	
76050	Utgifter för drift o underhåll färjfasten mm	-900 000,00	-850 565,36	94,51 %	
	Summa infrastrukturavdelningen	-39 633 204,74	-33 692 891,07	85,01 %	-2 576 941,57

	Myndigheter och fristående enheter				
82000	ÅSUB	-675 000,00	-661 816,53	98,05 %	
82200	Datainspektionen	-180 000,00	-150 632,43	83,68 %	
82300	Ålands energimyndighet	0,00	253 848,74		
82500	Ålands polismyndighet	-8 804 000,00	-8 791 155,91	99,85 %	
82600	Ålands ombudsmannamyndighet	-200 000,00	-200 553,71	100,28 %	
82700	Lotteriinspektionen	0,00	15 589,60		
83100	Upphandlingsinspektionen	-106 000,00	-35 302,40	33,30 %	
84000	Ålands hälso- och sjukvård	-92 730 000,00	-90 130 056,57	97,20 %	
84810	ÅMHM, verksamhet	-1 782 000,00	-1 651 585,14	92,68 %	
84820	ÅMHM, laboratoriet	-522 000,00	-512 914,93	98,26 %	
85000	Högskolan på Åland, verksamhet (VR)	-621 000,00	821 540,55	-132,29 %	-1 442 540,55
85100	Ålands folkhögskola	-1 221 000,00	-1 173 126,21	96,08 %	
85200	Ålands musikinstitut	-1 298 000,00	-1 321 756,61	101,83 %	
85500	Ålands gymnasium	-21 368 000,00	-20 976 647,13	98,17 %	
85600	Ålands sjösäkerhetscentrum	-939 000,00	-886 448,37	94,40 %	
86000	Arb.markn & studieservicemyndigheten	-1 845 000,00	-1 855 174,76	100,55 %	
86050	Sysselsättning o arbetslöshetsunderstöd (F)	-8 625 000,00	-6 601 609,55	76,54 %	
86500	Ålands fiskevårdscentrum, Guttorp	-606 000,00	-595 944,85	98,34 %	
87000	Fordonsmyndigheten	80 000,00	341 725,18	427,16 %	
87200	Vägunderhållsenheten, verksamhet	0,00	22 030,11		
87300	Verkstad och lager, verksamhet	50 000,00	23 828,40	47,66 %	
	Summa myndigheter och fristående enheter	-141 392 000,00	-134 066 162,52	94,82 %	-1 442 540,55
	Skattefinansiering och finansiella poster				
88900	Återförda anslag	100 000,00	104 453,55	104,45 %	
89000	Skatter och inkomster av skattenatur	298 317 000,00	298 257 654,45	99,98 %	
89200	Finansiella poster (F)	197 000,00	997 840,10	506,52 %	
89230	Landskapets fastighetsverk	6 000 000,00	6 000 000,00	100,00 %	
89250	Avkastning av Ålands Penningautomatförening	17 921 000,00	19 633 935,19	109,56 %	
89300	Av- och nedskrivningar	-9 755 000,00	-9 990 087,15	102,41 %	
89500	Särskilda bidrag	17 537 000,00	17 537 120,00	100,00 %	
	Summa skattefinansiering och finansiella poster	330 317 000,00	332 540 916,14	100,67 %	0,00
	SUMMA budgetanslag verksamhet, överföringar och skattefinansiering	-28 545 272,67	20 441 088,44	-71,61 %	-33 669 983,99

Budgetanslag för investeringar

	Budget, investeringar	Grundbudget	Tilläggsbudget 1-4	Tidigare års anslag totalt	Total budget
921200	Digitalisering och informationsteknologi, investeringar (R)	-273 000,00		-482 506,84	-755 506,84
925210	Serviceverksamhetsinvesteringar (R)	0,00		-80 000,00	-80 000,00
934000	Övriga finansinvesteringar (R)	-739 000,00	-6 000,00	-400,00	-745 400,00
939000	It-systemanskaffningar (R)			-511 286,66	-511 286,66
944000	Anskaffn av omr. för naturskyddsändamål (R)	-300 000,00		-224 613,86	-524 613,86
954000	Inköp av konst (R)	-25 000,00		-21 072,02	-46 072,02
954010	Kulturarvs- o museiverksamhetsinvest. (R)	-320 000,00		-930 964,35	-1 250 964,35
964000	Övriga investeringar för skogsbruket (R)			-10 000,00	-10 000,00
974500	Oljeskyddsinvesteringar (R)				0,00
975000	Fartygs- o färjeinvesteringar (R)	-995 000,00		-4 891 564,84	-5 886 564,84
976000	Infrastrukturinvesteringar (R)	-18 950 000,00		-5 391 623,16	-24 341 623,16
982500	Ål polismyndighets investeringar (R)	-564 000,00	-10 000,00	-215 650,32	-789 650,32
984000	Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)	-530 000,00		-5 974 579,45	-6 504 579,45
984820	ÅMHHM laboratorium investeringar (R)			-13 979,28	-13 979,28
985000	HPÅ investeringar (R)	-500 000,00		-1 517 002,23	-2 017 002,23
985500	Ål Gymnasium investeringar (R)	-100 000,00		-348 649,06	-448 649,06
985600	Ål sjösäkerhetscenters investeringar (R)			-287 720,21	-287 720,21
986000	AMS investeringar (R)	-100 000,00	-40 000,00	-56 049,59	-196 049,59
987000	Fordonsmyndighetens investeringar (R)	-200 000,00		-177 605,97	-377 605,97
	Summa investeringar	-23 596 000,00	-56 000,00	-21 135 267,84	-44 787 267,84
	Budget, lån				
934080	Övriga lån (F)	22 214 000,00	-15 000 000,00		7 214 000,00
935010	Lån ur PAF-medel (R)			-6 067 000,00	-6 067 000,00
	Summa lån	22 214 000,00	-15 000 000,00	-6 067 000,00	1 147 000,00
	Total summa investeringar och lån	-1 382 000,00	-15 056 000,00	-27 202 267,84	-43 640 267,84

Budgetuppföljning av investeringar

	Budget, investeringar	Total budget	Utfall i euro	Utfall i %	Överföres till budget 2023
921200	Digitalisering o inform teknologi (R)	-755 506,84	-163 692,03	21,67 %	-591 814,81
925210	Serviceverksamhetsinvesteringar (R)	-80 000,00	0,00	0,00 %	-80 000,00
934000	Övriga finansinvesteringar (R)	-745 400,00	-519 269,80	69,66 %	-226 130,20
939000	It-systemanskaffningar (R)	-511 286,66	-140 293,56	27,44 %	-370 993,10
944000	Anskaffn av omr. för naturskyddsändamål (R)	-524 613,86	-420 000,00	80,06 %	-104 613,86
954000	Inköp av konst (R)	-46 072,02	-27 293,95	59,24 %	-18 778,07
954010	Kulturarvs- o museiverksamhetsinvest. (R)	-1 250 964,35	-629 778,16	50,34 %	-621 186,19
964000	Övriga investeringar för skogsbruket (R)	-10 000,00	0,00	0,00 %	-10 000,00
974500	Oljeskyddsinvesteringar (R)	0,00	30 000,00		
975000	Fartygs- o färjeinvesteringar (R)	-5 886 564,84	-350 908,75	5,96 %	-5 535 656,09
976000	Infrastrukturinvesteringar (R)	-24 341 623,16	-12 525 858,10	51,46 %	-11 815 765,06
982500	Ål polismyndighets investeringar (R)	-789 650,32	-652 709,88	82,66 %	-136 940,44
984000	Hälso- och sjukvårdsinvesteringar (R)	-6 504 579,45	-1 597 712,86	24,56 %	-4 906 866,59
984820	ÅMHHM laboratorium investeringar (R)	-13 979,28	-2 273,50	16,26 %	-11 705,78
985000	HPÅ investeringar (R)	-2 017 002,23	-757 099,38	37,54 %	-1 259 902,85
985500	Ål Gymnasium investeringar (R)	-448 649,06	-42 816,13	9,54 %	-405 832,93
985600	Ål sjösäkerhetscenters investeringar (R)	-287 720,21	-7 198,00	2,50 %	-280 522,21
986000	AMS investeringar (R)	-196 049,59	-183 689,00	93,70 %	-12 360,59
987000	Fordonsmyndighetens investeringar (R)	-377 605,97	-89 362,04	23,67 %	-288 243,93
	Summa investeringar	-44 787 267,84	-18 079 955,14	40,37 %	-26 677 312,70
	Budget, lån				
934080	Övriga lån (RF)	7 214 000,00	3 143 181,15	43,57 %	-15 000 000,00
935010	Lån ur PAF-medel (R)	-6 067 000,00	-5 111 627,00	84,25 %	-955 373,00
	Summa lån	1 147 000,00	-1 968 445,85		-15 955 373,00
	Summa investeringar och lån	-43 640 267,84	-20 048 400,99		-42 632 685,70

Bilagor

Bilaga 1: Åtgärdsuppmaningar

Ärende	Behandling i lagtinget	Åtgärder av landskapsregeringen
MI 1/2020/2021 Fyrverkerierna måste begränsas	Lagtingets beslut 14.3.2022	Lagtinget uppmanar landskapsregeringen att överväga de lagstiftningsåtgärder som framgår av betänkandet samt informera kommunerna och de kommunala räddningsmyndigheterna om vilka åtgärder som kan vidtas inom ramen för gällande lagstiftning.

Bilaga 2: Ålands naturreservat

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsägt land ha	Samhällsägt vatten ha	Privatägt land ha	Privatägt vatten ha	ÅFS
Ramsholmen	Jomala	1925	-	-	13	-	36/25
							31/74
Mangelbo (Almskogen)	Finström	1931	-	-	-	-	
		1987o	1	-	-	-	32/87
Svartnö-Kaja	Hammarland	1939	46	98	-	-	29/87
Espholm	Mariehamn	1943	7	-	-	-	30/87
Nåtö-Jungfruskär	Lemland	1964	-	-			-
		1985o	-	-	-	-	
		1992o	-	-	-	-	-
		2005o	124	427	-	-	13/05
Björkör	Föglö	1966			-	-	24/66
					-	-	28/74
		2003	220	6536			3/03
Sandskär	Kökar	1971	-	-	-	-	9/71
		1996o	13	-	-	-	27/96
Lövdal	Jomala	1974	-	-	1	-	57/74
Granö	Föglö	1975	-	-	-	-	-
		1985oo	-	-	-	-	44/85
		1996oo			80	-	67/96
Långskär-Sandskär	Kökar	1978	-	-	-	-	-
		1985o	96	263	-	-	31/88
Länsmansgrund	Saltvik	1979	55	100	-	-	33/87
Blåskär etc	Brändö	1980	38	296	-	-	4/80
Lökskär	Lemland	1980	13	52	-	-	8/80
Iriskärret	Jomala	1981	-	-	2	-	45/81
Lillnäsberget-Tingö	Sund	1982	-	-	-	-	-
		1991o		-	-	-	-
		1995o*	100	211			34/95
Fjärdskär, Harrgrund	Sund	1986	3	-	-	-	12/86
Herröskatan	Lemland	1987	27	86	-	-	31/87
Östra Rödklobb	Eckerö	1988	10	-	-	-	28/88
Bråttö	Föglö	1988	-	-	-	-	-
		1992*	-	-	-	-	-
		2016	-				51/18
		1999o	-	-	44	-	66/99
N. Hastersboda	Föglö	1988	-	-	5	-	30/88
Boxö	Saltvik	1988	-	-	-	-	-
		1996o	306	1091			28/96
		2015°			8,5		55/15
Skag	Lumparland	1989	16	-		-	32/89
		2014°			2,5		56/14
Idö	Kökar	1989	-	-	-	-	
		2005o	82	-	-	-	10/05
Hemdal	Vårdö	1990	7	-		-	15/90
Prästgårdsnäset	Finström	1992	-	-	33	-	55/92

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsägt land ha	Samhällsägt vatten ha	Privatägt land ha	Privatägt vatten ha	ÅFS
Åsgårda Stenåkrar	Saltvik	1994	51	-	6	-	2/94
Höckböleholmen	Geta	1994	-	-	-	-	3/94
		2000o	23	-	-	-	74/00
Skålklobbarna	Vårdö	1994	11	195	-	-	80/94
Lökö	Hammarland	1997	-	-	11	-	21/97
Bistorp Stenåkrar	Lemland	1997	14	-	-	-	46/97
Träsket	Eckerö	1998	-	-	71	-	21/98
		2013			9		
		2016			5		
		2019			9		
		2020			5		
		2021			5,2		
Karlbybådarna, sälskyddsområde	Kökar	1998	-	-	3	670	15/98
Gloet	Vårdö	1998	-	-	31	-	119/98
Blacksund	Kumlinge	1999	-	-	28	-	60/99
Sandön	Föglö	2001	-	-	37	-	15/01
		2016			9		
Näset	Kumlinge	2001	34	-	-	-	16/01
Södra Uddhagarna	Eckerö	2001	-	-	10	-	67/01
Ängessjö	Hammarland	2001	-	-	10	-	68/01
Prästgårdsskogen	Sund	2001	-	-	50	-	69/01
Moren	Jomala	2002	-	-	5	-	62/02
Norra Uddhagarna	Eckerö	2003	-	-	11	-	22/03
Knöppelskär	Saltvik	2005	31	-	-	-	11/05
Kråkskär	Saltvik	2005	86	394	-	-	12/05
Idskär	Finström	2005	44	238	-	-	9/05
Löfvik	Sund	2008	-	-	4	-	56/08
Båtskär	Lemland	2008	-	190	-	-	57/08
Gunnarsby	Sund	2008	-	-	31	-	58/08
Näsgärdan	Hammarland	2008	-	-	2	-	88/08
Toböle	Saltvik	2008	-	-	0,5	-	89/08
Signilskär-Märket	Hammarland	2009	400	22100	-	-	28/09
		2018	19				54/18
Svenstjälpa	Vårdö	2009	-	-	190	-	30/09
Kvarnsjöskogen	Saltvik	2011	60	-	-	-	79/11
Öfladorna	Lemland	2013	-		10	1	56/13
Jomalaöjen	Jomala	2014	16				49/14
Barrmatteskarret	Eckerö	2014			4,5		52/18
Torp urskog	Eckerö	2015			27		53/18
Sinnträsk	Eckerö	2016			1		
Stenverka	Vårdö	2016			36		55/18
Karlträsk	Hammarland	2017			20		
		2021			3		
Timmerträsk	Geta	2017			19	5	56/18
Mjölkasten	Hammarland	2018	3				
Märrklobb	Brändö	2018	3				

Reservat	Kommun	Inr. år	Samhällsägt land ha	Samhällsägt vatten ha	Privatägt land ha	Privatägt vatten ha	ÅFS
Kantör	Kökar	2019			9,5		
Stormyren	Sibby	2019			9		
		2020	66,3				
Stornäset	Sund	2020	174	96			
Norrön	Brändö	2021	17,1				
Seglinge Stornäs			17,8				
Jyddö	Föglö		31,5				
Hästö-Nygård	Sottunga				200	1200	
Eköra/Prästöra	Eckerö	2022	31				4/22
Kyrkogårdsö	Kökar		115	1973			
Totalt			2 411	34 346	1 071	1 876	

o=förstorat, oo=förlängd fredning, *=ändrade gränser eller bestämmelser

	Åland	Naturskyddat område	Andel naturskyddat område
Vattenareal	1.180.000 hektar	36.222 hektar	3,1 %
Landareal	155.330 hektar	3.482 hektar	2,2 %
Totalt	1.335.330 hektar	39.704 hektar	3,0 %

Naturminnen:

- Naturbildningen "Källskärskannan" , kokar
- Tvenne slånbuskar på Svinö Holme, Jomala och gammal ek på Hamnholm i Saltvik
- Säregen tall i Torp by, Eckerö
- Säregen björk i Möckelö by, Jomala
- Två popplar i Tjudö by, Finström
- Fyra askar i Prästgården by, Jomala
- Stenåkern "Stenögat i Åsgårda by, Saltvik
- En ek och ett flyttblock i Kvarnbo vy, Saltvik
- En allé i Nääs by, Saltvik

Bilaga 3: Landskapets fastighetsverk

Resultaträkning och balansräkning

RESULTATRÄKNING	Not	1.1-31.12.2022	1.1-31.12.2021
OMSÄTTNING	1	25 081 719,88	24 209 312,62
Övriga rörelseintäkter	2	26 086,37	0,00
Material och tjänster	3		
Material, förnödenheter och varor			
Inköp under räkenskapsperioden		-463 161,76	-543 112,64
Köpta tjänster		-5 867 433,08	-5 394 391,27
Summa material och tjänster		-6 330 594,84	-5 937 503,91
Personalkostnader	4		
Löner och arvoden		-2 192 816,36	-2 224 232,94
Lönebikostnader			
Pensionskostnader		-378 594,88	-391 533,58
Övriga lönebikostnader		-69 752,44	-47 599,13
Summa personalkostnader		-2 641 163,68	-2 663 365,65
Avskrivningar och nedskrivningar			
Avskrivningar enligt plan		-9 169 094,45	-9 200 001,75
Nedskrivningar	5	0,00	-211 047,37
Summa avskrivningar och nedskrivningar		-9 169 094,45	-9 411 049,12
Övriga rörelsekostnader	6,7	-1 160 470,79	-1 282 594,89
RÖRELSEVINST		5 806 482,49	4 914 799,05
Finansiella intäkter och kostnader			
Övriga ränteintäkter och fin. intäkter		40 449,29	740,21
Räntekostnader och övriga fin. kostnader		-12 158,81	-1 108,73
Summa finansiella intäkter och kostnader		28 290,48	-368,52
VINST FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER		5 834 772,97	4 914 430,53
RÄKENSKAPSPERIODENS VINST		5 834 772,97	4 914 430,53

BALANSRÄKNING	Not	31.12.2022	31.12.2021
AKTIVA			
BESTÅENDE AKTIVA			
Immateriella tillgångar			
Övriga utgifter med lång verkningstid	8	0,00	9 434,58
Materiella tillgångar	9		
Särskild egendom			
Markområden		2 731 932,19	2 314 157,82
Byggnader		2 535 540,35	2 123 303,22
Summa särskild egendom		5 267 472,54	4 437 461,04
Övriga materiella tillgångar			
Markområden		3 305 862,71	3 343 403,71

Byggnader		170 145 727,20	158 040 344,51
Planteringar		168 895,90	188 748,82
Konstruktioner		298 498,37	311 302,73
Maskiner och inventarier		675 888,92	445 118,78
Pågående nyanläggningar		1 380 399,04	15 245 365,98
Materiella tillgångar totalt		181 242 744,68	182 011 745,57
Summa bestående aktiva		181 242 744,68	182 021 180,15
RÖRLIGA AKTIVA			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	10	646 293,20	325 629,81
Övriga kortfristiga fordringar		178 164,37	210 381,46
Resultatregleringar	11	272 071,87	69 735,35
Lånefordran		0,00	10 500 000,00
Summa kortfristiga fordringar		1 096 529,44	11 105 746,62
Kassa och bank		18 161 158,33	7 772 935,35
Summa rörliga aktiva		19 257 687,77	18 878 681,97
SUMMA AKTIVA		200 500 432,45	200 899 862,11
PASSIVA			
EGET KAPITAL	12		
Grundkapital		193 893 205,66	193 893 205,66
Övrigt kapital		3 927 346,74	3 507 346,74
Balanserade vinstmedel		838 621,52	1 194 190,99
Förskottsöverföring till landskapets budget		-6 000 000,00	-5 270 000,00
Räkenskapsperiodens vinst		5 834 772,97	4 914 430,53
Summa eget kapital		198 493 946,89	198 239 173,92
FRÄMMANDE KAPITAL			
Kortfristigt främmande kapital			
Leverantörsskulder		1 302 922,84	1 911 794,74
Övriga skulder	13	49 838,22	53 768,36
Resultatregleringar	14	653 724,50	695 125,09
Summa kortfristigt främmande kapital		2 006 485,56	2 660 688,19
SUMMA PASSIVA		200 500 432,45	200 899 862,11

Noter till resultaträkningen

Not 1. Omsättning	2022	2021
Intäkter av fastigheter		
Interna hyresintäkter	22 483 995,18	21 694 614,24
Interna skötselanslag	856 876,44	856 876,44
Externa hyresintäkter	905 498,00	859 999,45
Övriga intäkter av fastighet	835 350,26	797 822,49
Omsättning totalt	25 081 719,88	24 209 312,62

Not 2. Övriga rörelseintäkter	2022	2021
Försäljningsvinst fast egendom	26 086,37	0,00
Totalt övriga rörelseintäkter	26 086,37	0,00

Not 3. Material och tjänster	2022	2021
Inköp under räkenskapsperioden		
Material	463 161,76	543 112,64
Köpta tjänster		
Drift och underhåll	1 960 572,51	2 220 886,50
El	2 224 640,17	1 444 214,08
Värme	971 813,37	1 171 410,33
Fastighetsskatt	310 893,43	187 746,88
Avfallshantering	178 635,34	162 338,91
Vatten och avloppsvatten	220 878,26	207 794,57
Material och tjänster totalt	6 330 594,84	5 937 503,91

Not 4. Antal anställda i medeltal	2022	2021
Genomsnittligt antal heltidsanställda	50,5	52,3

Fastighetsverket har månadsanställda och timanställda. Antalet anställda konverteras till heltidsanställda manuellt på basis av arbetstiden under räkenskapsperioden. Timanställda vars arbetstid under räkenskapsperioden understiger 5% av en heltidstjänst är inte beaktade i medeltalet.

VD och styrelse	2022	2021
Utbetalda löner och arvoden till VD och styrelsemedlemmar	124 952,00	123 869,88

Not 5. Nedskrivningar	2022	2021
Nedskrivning av pågående projekt	0,00	0,00
Utrangering av fastighet	0,00	211 047,37

Not 6. Övriga rörelsekostnader	2022	2021
Övriga rörelsekostnader		
Övriga skötselkostnader	475 116,95	443 540,58
Administrationskostnader	121 951,54	126 715,20
Hyror och arrenden	317 554,85	519 496,79
Övriga personalkostnader	143 651,60	116 174,24
Köpta experttjänster	60 102,88	36 409,86
Skadeförsäkringar	42 092,97	40 258,22
Övriga rörelsekostnader totalt	1 160 470,79	1 282 594,89

Not 7. Revisorsarvoden	2022	2021
PricewaterhouseCoopers Oy		
Revisionsarvode	11 860,00	10 700,00
Övriga tjänster	2 625,00	1 742,50
Revisionsarvoden totalt	14 485,00	12 442,50

Noter till balansräkningen

Not 8. Immateriella tillgångar	2022	2021
Övriga utgifter med lång verkningstid		
Anskaffningsvärde 1.1	709 615,81	709 615,81
Utrangering under året/Minskning under året	-709 615,81	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	0,00	709 615,81
Ack. planavskrivningar 1.1	-700 181,23	-345 373,33
Årets planavskrivningar	-9 434,58	-354 807,90
Planavskr. som gäller minskn. under året	709 615,81	0,00
Ack. planavskrivningar 31.12	0,00	-700 181,23
Bokfört värde 31.12 övriga utgifter med lång verkningstid	0,00	9 434,58
Bokfört värde immateriella tillgångar totalt 31.12	0,00	9 434,58

Not 9. Materiella tillgångar	2022	2021
Särskild egendom, markområden		
Anskaffningsvärde 1.1	2 314 157,82	2 254 156,82
Ökning under året	420 000,00	60 001,00
Minskningar under året	-2 225,63	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	2 731 932,19	2 314 157,82
Särskild egendom, byggnader		
Anskaffningsvärde 1.1	2 349 557,65	2 238 974,54
Ökning under året	471 848,42	110 583,11
Minskningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	2 821 406,07	2 349 557,65

Not 9. Materiella tillgångar	2022	2021
Ack. planavskrivningar 1.1	-226 254,43	-172 105,64
Årets planavskrivningar	-59 611,29	-54 148,79
Ack. planavskrivningar 31.12	-285 865,72	-226 254,43
Bokfört värde 31.12 särskild egendom, byggnader	2 535 540,35	2 123 303,22
Bokfört värde 31.12 särskild egendom	5 267 472,54	4 437 461,04
Materiella tillgångar, markområden		
Anskaffningsvärde 1.1	3 343 403,71	3 343 403,71
Ökning under året	0,00	0,00
Minskningar under året	-37 541,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	3 305 862,71	3 343 403,71
Materiella tillgångar, byggnader		
Anskaffningsvärde 1.1	202 807 828,99	199 376 537,18
Ökning under året	21 242 471,56	3 768 967,81
Minskningar under året	-245 516,00	-337 676,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	223 804 784,55	202 807 828,99
Ack. planavskrivningar 1.1	-44 767 484,49	-36 191 283,75
Planavskr. som gäller minskn. under året	81 838,80	126 628,63
Årets planavskrivningar	-8 973 411,66	-8 702 829,37
Ack. planavskrivningar 31.12	-53 659 057,35	-44 767 484,49
Bokfört värde 31.12 materiella tillgångar byggn.	170 145 727,20	158 040 344,51
Materiella tillgångar, planteringar		
Anskaffningsvärde 1.1	198 528,39	0,00
Ökning under året	0,00	198 528,39
Minskningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	198 528,39	198 528,39
Ack. planavskrivningar 1.1	-9 779,57	0,00
Planavskr. som gäller minskn. under året	0,00	0,00
Årets planavskrivningar	-19 852,92	-9 779,57
Ack. planavskrivningar 31.12	-29 632,49	-9 779,57
Bokfört värde 31.12 materiella tillgångar planteringar	168 895,90	188 748,82
Materiella tillgångar, konstruktioner		
Anskaffningsvärde 1.1	331 111,09	159 687,79
Ökning under året	0,00	171 423,30
Minskningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	331 111,09	331 111,09
Ack. planavskrivningar 1.1	-19 808,36	-10 337,26

Not 9. Materiella tillgångar	2022	2021
Planavskr. som gäller minskn. under året	0,00	0,00
Årets planavskrivningar	-12 804,36	-9 471,10
Ack. planavskrivningar 31.12	-32 612,72	-19 808,36
Bokfört värde 31.12 materiella tillgångar, konstruktioner	298 498,37	311 302,73
Materiella tillgångar, maskiner och inventarier		
Anskaffningsvärde 1.1	622 656,63	622 656,63
Ökning under året	324 749,78	0,00
Minskningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	947 406,41	622 656,63
Ack. planavskrivningar 1.1	-177 537,85	-108 572,83
Planavskr. som gäller minskn. under året	0,00	0,00
Årets planavskrivningar	-93 979,64	-68 965,02
Ack. planavskrivningar 31.12	-271 517,49	-177 537,85
Bokfört värde 31.12 materiella tillgångar, maskiner och inventarier	675 888,92	445 118,78
Pågående projekt		
Anskaffningsvärde 1.1	15 245 365,98	8 533 544,65
Ökning under året	8 149 914,39	11 034 469,63
Överföring till tillgångskonton vid aktivering eller kostnadsföring	-22 014 881,33	-4 322 647,30
Nedskrivningar under året	0,00	0,00
Ack. anskaffningsvärden 31.12	1 380 399,04	15 245 365,98
Bokfört värde materiella tillgångar totalt 31.12	181 242 744,68	182 011 745,57

Not 10. Kundfordringar	2022	2021
Kundfordringar hyror, Ålands landskapsregering inkl. underlydande myndigheter	0,00	0,00
Kundfordringar hyror, externa kunder	186 783,68	74 405,38
Kundfordringar övriga, Ålands landskapsregering inkl. underlydande myndigheter	187 069,14	108 866,90
Kundfordringar övriga, externa kunder	334 924,26	204 841,41
Osäkra kundfordringar	-62 483,88	-62 483,88
Summa kortfristiga fordringar	646 293,20	325 629,81

Not 11. Resultatregleringar		
Skattefordran	0,00	0,00
Övriga resultatregleringar	272 071,87	69 735,35
Summa resultatregleringar	272 071,87	69 735,35

Not 12. Eget kapital	2022	2021
Grundkapital 1.1	193 893 205,66	193 893 205,66
Förändringar under året	0,00	0,00
Grundkapital 31.12	193 893 205,66	193 893 205,66
Övrigt eget kapital 1.1	3 507 346,74	3 447 345,74
Förändringar under året	420 000,00	60 001,00
Övrigt eget kapital 31.12	3 927 346,74	3 507 346,74
Balanserade vinstmedel 1.1	6 108 621,52	6 394 190,99
Förskottsöverföring till landskapets budget föregående räkenskapsperiod	-5 270 000,00	-5 200 000,00
Balanserade vinstmedel enligt fastställt bokslut	838 621,52	1 194 190,99
Balanserade vinstmedel 31.12	838 621,52	1 194 190,99
Förskottsöverföring till landskapets budget under räkenskapsperioden	-6 000 000,00	-5 270 000,00
Räkenskapsperiodens resultat	5 834 772,97	4 914 430,53
Summa Eget kapital	198 493 946,89	198 239 173,92

Övrigt eget kapital har under räkenskapsåret ökat genom överföring av tre naturskyddsområden, Ålands landskapsregerings beslut ÅLR 2022/7127, 2022/7128 och 2022/9271.

Not 12.1 Utdelningsbara medel	2022	2021
Balanserade vinstmedel 31.12	838 621,52	1 194 190,99
Räkenskapsperiodens resultat	5 834 772,97	4 914 430,53
Förskottsöverföring till landskapets budget	-6 000 000,00	-5 270 000,00
Förskottsöverföring till landskapets budget, tilläggsdel	0,00	0,00
Överförs till balanserade vinstmedel	673 394,49	838 621,52

Disposition av vinstmedel

Utdelningsbara vinstmedel är den summa från tidigare år som Fastighetsverket kan överföra till landskapsregeringen. Styrelsen föreslår inför landskapsregeringen att de utdelningsbara vinstmedel disponeras på följande sätt:

1. Fastställes förskottsöverföringen till Landskapsregeringen om 6 000 000 euro, som redan tidigare beslutats om som utdelning
2. I det fria egna kapitalet kvarlämnas 673 394,49 euro.

Styrelsen anser att den föreslagna vinstutdelningen inte äventyrar Fastighetsverkets soliditet eller likviditet. Vinstutdelningen hindrar inte heller Fastighetsverket från att fullgöra sina förpliktelser på kort och lång sikt eller att fullgöra erforderliga investeringar. Styrelsen anser att de utdelningsbara medlen om 673 394,49 euro bör kvarlämnas i Fastighetsverket för att långsiktigt stärka Fastighetsverkets balans och möjliggöra extra underhålls- och renoveringsåtgärder på fastigheter som tidigare möjligtvis försumats samt öka säkerheten i verksamheten inför en framtida fastslagning av internhyror.

Not 13. Övriga skulder	2022	2021
Förskottsinnehållning	41 990,41	46 597,02
Övriga kortfristiga skulder	7 847,81	7 171,34
Summa övriga skulder	49 838,22	53 768,36

Not 14. Resultatregleringar	2022	2021
Lönebikostnader	61 438,06	48 556,85
Periodiserade semesterlöner	515 237,16	510 939,98
Övriga resultatregleringar	77 049,28	135 628,26
Summa resultatregleringar	653 724,50	695 125,09

LANDSKAPSREVISIONEN

Datum
24.04.2023

Nr
18/2023

Till Ålands landskapsregering

REVISIONSBERÄTTELSE

Landskapsrevisionen avger härmed till landskapsregeringen sin i 7 § 2 mom. landskapslagen om Landskapsrevisionen avsedda revisionsberättelse för finansåret 2022.

Mariehamn, den 24 april 2023

Dan Bergman
Landskapsrevisor

INNEHÅLL

1.	Bakgrund	3
2.	Bokslutet	3
2.1.	Analys av resultaträkningen	3
2.2.	Analys av balansräkningen	4
2.3.	Övriga iakttagelser	5
3.	Budgetuppföljningen	6
4.	Förvaltningsberättelsen	7

1. Bakgrund

Landskapsrevisionens granskning sker i form av årlig revision och effektivitetsrevision. Den årliga revisionen ska ske i enlighet med god revisionsed och ha till syfte att bedöma om redovisningen är tillförlitlig och bokslutet ger en rättvisande bild samt om ledning och förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och beslut.

Enligt 7 § 2 mom. landskapslagen om Landskapsrevisionen ska Landskapsrevisionen lämna en revisionsberättelse med resultaten från den årliga revisionen till landskapsregeringen inom en månad efter att landskapsregeringen har fastställt årsredovisningen.

2. Bokslutet

Bokslutet är uppgjort enligt bokföringslagen och bokföringsnämndens kommunsektions anvisningar i tillämpliga delar.

2.1. Analys av resultaträkningen

Årsbidraget år 2022 blev 15,8 MEUR (23,7 MEUR år 2021). Den främsta orsaken till försämrat årsbidrag är att verksamhetskostnaderna ökat med drygt 12 MEUR. I övrigt noteras att överföringsdelens nettokostnader var 2,6 MEUR lägre än året före. Skatteinkomsterna var 3,2 MEUR lägre och finansiella intäkterna 5 MEUR högre (uttaget från PAF) jämfört med 2021.

Resultaträkningen visar ett överskott om 15,3 MEUR (underskott 219.000 euro år 2021) på sista raden. Enligt Ålandsdelegationens beslut erhöll landskapet ett bidrag om 17,5 MEUR för att förhindra och undanröja de väsentliga rubbningar i samhällsekonomin som särskilt drabbade landskapet under år 2020. Beloppet har bokförts som en extraordinär intäkt. 2021 fanns ca 8,5 MEUR i avskrivningar av engångskaraktär och en nedskrivning vilket gjorde att avskrivningarna totalt sjönk med 7,5 MEUR (ordinarie avskrivningarna ökade med 1 MEUR år 2022). Ökningen av reserven var 1,5 MEUR högre jämfört med året före. Eftersom bokslutsposter av denna typ varierar mellan åren borde jämförelser fokuseras på årsbidraget framom räkenskapsperiodens resultat.

2022 utbetalades skattegottgörelse enligt det gamla systemet för skatteåret 2020. Denna s.k. "puckelinkomst" bortfaller 2023 då det nya finansieringssystemet fullt ut kommer att gälla. 2021 erhöles lotteriskatt 10,2 MEUR (exkluderad i nedanstående tabell) vilket innebär att skatteinkomsterna inkl. medieavgift och apoteksavgifter (även exkluderade i nedanstående tabell) totalt sett sjönk 2022. Lotteriskatten ingår i skatteavräkningen 2022 till ett lägre belopp då staten temporärt sänkte skatteprocenten. För att kompensera bortfallet har uttaget från PAF ökats med 5 MEUR (PAF betalade i motsvarande grad mindre i lotteriskatt till staten).

	2022	2021	2020	2019	2018
Avräkningsbelopp	202.195.000	194.916.832	219.540.717	244.550.990	244.648.862
Skattegottgörelse	7.791.184	13.602.918	7.293.092	11.745.093	15.196.476
Skatteavräkning	84.800.000	79.600.000			
	294.786.184	288.119.750	226.833.809	256.296.083	259.845.338

Bland verksamhetskostnaderna har personalkostnaderna ökat med ca 1,2 MEUR huvudsakligen beroende på avtalsenliga löneförhöjningar. Köpta tjänster ökade med 7,2 MEUR och inköp av material, förnödenheter och varor med 2,6 MEUR. Ökningarna är betydande då det gäller upphandling av busstrafik, bränslekostnader och ÅHS inköp av laboratorietjänster. Övriga kostnader bestående främst av internhyra ökade med ca 1,3 MEUR.

Pensionskostnaderna ökade med 1,4 MEUR. Överföringen från pensionsfonden ökade med 1,1 MEUR vilket medförde att resultatbelastningen blev 0,3 MEUR högre jämfört med 2021.

Verksamhetsintäkterna var 0,3 MEUR högre jämfört med året innan. Posten Finansiella intäkter och kostnader ökade med drygt 5 MEUR, främst beroende på extra uttag från PAF motiverat av den sänkta återbäringen av lotteriskatt.

2.2. Analys av balansräkningen

Likviditeten

Likviditeten förbättrades väsentligt under året. Lånet om 10,5 MEUR från Fastighetsverket bestående av interna hyrorna 2020 bortbetalades 2022. Fastighetsverkets likviditet uppgår till 18,1 MEUR per 31.12.2022. Fullmakten att lyfta finansieringslån om 20 MEUR vilken beviljades av lagtinget i budget 2022 behövde inte utnyttjas.

	2022	2021
Kortfristiga placeringar	25.000.000,00	0
Kassa- och banktillgodohavanden	39.682.443,41	41.812.090,76
Totalt	64.682.443,41	41.812.090,76

VIS-projektet

ÅHS arbetar med införande av ett nytt vårdinformationssystem (VIS). 2018 budgeterades 2,5 MEUR och 2022 2,3 MEUR (4,6 MEUR finansieras av EU:s resiliensprogram, varför 2,3 MEUR återstår att budgetera). Hittills har betydande personalkostnader, konsultkostnader och juridiska kostnader aktiverats som en pågående anskaffning i balansräkningen, totalt 3,5 MEUR. Upphandling enligt en konkurrenspräglad dialog med vald leverantör påbörjas 2023.

PAF-medel

Hanteringen av PAF-medel i landskapets bokslut styrs av reglerna i landskapsförordningen om Ålands Penningautomatförening (1993:56), vilken ändrades inför bokslut 2018. Där bestäms vad som årligen ska överföras till reserverade PAF-medel under posten fondkapital i balansräkningen.

PAF-medel som budgeterats för utgifter står till förfogande i fyra år. Detta betyder att PAF-medel i budget 2019 som inte utnyttjats (6,2 MEUR) ska överföras till reserven i bokslut 2022. Därtill överförs årets amorteringar av PAF-lån (366.000 euro) till reserven.

Reserverade PAF-medel uppgår i bokslutet till 64,4 MEUR. PAF har betalat 18,2 MEUR i förskott på avkastning och kompensation för sänkt lotteriskatt i enlighet med landskapets budget. Totalt uppgår inbetalda PAF-medel som inte använts för allmännyttiga ändamål till 82,6 MEUR vid bokslutstillfället. Landskapets likviditet vid bokslutet 2022 var 64,6 MEUR. Den goda likviditeten beror med andra ord till stor del på uttag från PAF under åren.

Bokföringen av PAF-medel är enligt nuvarande regler svåröverskådlig och onödigt komplicerad. Avkastningen från PAF borde hanteras som en dividend som landskapet erhåller efter att PAF:s resultat fastställts. Detta skulle göra bokföringen enklare och begripligare för alla.

2.3. Övriga iakttagelser

Pensionsansvarsskulden

Landskapsregeringen anlitar Keva för beräkning av det pensionsansvar som orsakats av arbetspensionerna och ledamotspensionerna. Pensionsansvarsskulden har utvecklats enligt tabellen nedan. Beloppet för 2021 är uppdaterat efter att en ny grundligare beräkning gjordes av Keva under år 2022. Beloppet för 2022 är baserat på en approximativ beräkning utgående från den beräkningen.

2022	2021	2020	2019
823.400.000	817.000.000	803.600.000	799.800.000

Marknadsvärdet på Ålands pensionsfonds fondkapital, vilket utgör täckning för pensionsansvaret, uppgick per den 31.12.2022 till 494,5 MEUR, en minskning från 554,7 MEUR ett år tidigare. Täckningsgraden har sjunkit från 67,8 % till 60,1 %. 2022 var ett utmanande år för alla som placerar på värdepappersmarknaden.

Landskapsägda bolag och intressebolag

Landskapets fastighetsverk utgör en väsentlig del av landskapets ekonomi. Nytt från och med 2020 är att en konsoliderad resultat- och balansräkning inkluderande landskapsregeringen och fastighetsverket (inte fullständiga och officiella rapporter) finns som bilaga till bokslutet.

I bilaga till bokslutet beskrivs ägarandel, omsättning och eget kapital (år 2021) i landskapsägda bolag och intressebolag.

En bättre bild av landskapets resultat och ekonomiska situation fås i och med de bilagor som intagits i bokslutet. En ännu mer rättvisande bild fås om ett koncernbokslut skulle uppgöras. På sikt bör nyttan med ett koncernbokslut vägas mot kostnaden att ta fram ett sådant.

Kommentarer kring bokslutets korrekthet

- Restvärdet för en bro vilken ersatts med en ny har inte avskrivits under året. Då årsbokslut för landskapet började uppgöras 1998 registrerades broarnas värde i en klump per vägområde. På grund av detta är det en utmaning att definiera restvärden för de gamla broarna. Det kalkylerade restvärdet för bron som rivits är i detta fall lågt. Under nästa år blir det aktuellt att göra engångsavskrivningar av utrangerade broar.
- Intern fakturering inom landskapsregeringens verksamhet elimineras för att få rätt nivå på intäkter och kostnader i bokslutet. Merparten är eliminerad i bokslutet 2022. Bokföringen borde utvecklas så att alla interna transaktioner kan identifieras och elimineras på ett enkelt sätt.
- Personalkostnaderna borde vara 146.467 euro högre än vad som visas i resultaträkningen. Löneskulden vid bokslut 2020 blev inte bortbokad 2021 och när korrigeringen gjordes 2022 belastades lönekostnaderna i stället för tidigare räkenskapsperioders resultat.
- Lagerkontot visar fel värde i huvudboken. Enligt rapport från verkstadens lagersystem borde värdet vara 178.000 euro högre. Problem med lagerbokföringen har funnits i många år. Det pågår ett arbete med att införa nya rutiner för att åstadkomma en korrekt bokföring.
- Bland kassa- och banktillgodohavanden ingår konton som innehåller Ålands självstyrelses jubileumsfonds och några övriga fonders bankkonton och värdepappersinnehav. Dessa borde upptas under posten finansiella värdepapper. Samma fonders tillgångar finns upptagna i posten fondkapital där även PAF-reserven finns upptagen. Fondernas medel används för givna ändamål och borde visas skilt i balansräkningen från PAF-reserven vilken ingår i den allmänna likviditeten.
- Vid ÅHS finns huvudbokskonton som inte stämmer med motsvarande kundreskontra (systemproblem uppstod vid ett versionsbyte för flera år sedan). Differensernas storlek bedöms inte ha en väsentlig inverkan på räkenskapsperiodens resultat.
- Avskrivningarna för hälso- och sjukvårdsutrustning har i ett fall bokförts på tillgångskontot i stället för kontot för ackumulerade avskrivningar. ÅHS bör göra en ändring av systeminställningarna för att bokföringen ska bli riktig kommande år.

3. Budgetuppföljningen

I Ålands budget för år 2022 upptogs anslag om totalt 421.295.803 EUR. Genom fyra tilläggsbudgetar ökades budgetens utgiftsram till 447.385.803 EUR.

Resultaträkning, budgetutfall

Årsbidraget blev avsevärt bättre än budgeterat – överskott 15,8 MEUR i stället för underskott 1,8 MEUR. Räkenskapsperiodens överskott hade budgeterats till 2 MEUR men

landade på 15,3 MEUR. Särskilt märks att verksamhetskostnaderna var 7,6 MEUR (varav köp av tjänster 5,3 MEUR) lägre än budget. Verksamhetsintäkterna blev 2,6 MEUR högre än budget. Överföringsdelen som är svårprognosticerad gav ett överskott om 6,5 MEUR jämfört med budget.

Budgetuppföljning av verksamhet och investeringar

Budgetdisciplinen är i allmänhet god. Ett fåtal mindre budgetöverskridningar noteras. I ett fall har uteblivna intäkter medfört en procentuellt lite större budgetöverskridning för en avdelning. I ett annat fall förklaras budgetöverskridningen med att intäkterna inte uppnådde budget. Det fanns goda möjligheter att anpassa kostnaderna i motsvarande grad men i stället gjordes inköp som ledde till budgetöverskridning. Den interna styrningen och kontrollen har inte fungerat i detta fall.

4. Förvaltningsberättelsen

Årsredovisningen innehåller en förvaltningsberättelse samt årsbokslutet. Målsättningen är att genom kortare texter öka tillgängligheten till informationen. Mer information presenteras i tabellform. Nyckeltal har framtagits. Årsredovisningens innehåll har utvecklats i rätt riktning de senaste åren. Redogörelsen för förverkligande av målsättningar borde vara koncentrerad på större arbetsinsatser och utvecklingsarbete.

Antal öppna ärenden äldre än 3 månader inkomna före den 31.12.2022 var 428 vilket är en minskning i jämförelse med året före då motsvarande antal var 509. Utvecklingen går i rätt riktning. Bland avdelningarna noteras infrastrukturavdelningen för en klar förbättring från läget för ett år sedan (94 mot 211).

Avsikten är att motivering till varför ett ärende ligger oavslutat efter 3 månader ska läggas in i ärendehanteringssystemet. Vid en del avdelningar har motiveringar lagts in men överlag finns fortfarande förbättringspotential. Det finns skäl att arbeta vidare med rutinerna för ett korrekt avslutande av ett ärende i systemet, t.ex. då ärendet blivit inaktuellt för motparten eller då andra uppenbara skäl finns. Ärenden borde inte få ligga i årtal oavslutade. Klara framsteg har åstadkommits men ärendehanteringsprocessen kan fortsättningsvis förbättras.